چیرۆکە شیعری

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

خانای قوبادی

چیرۆکە شیعری

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

کۆکردنەوە و دارشتنەوەی:

حەمەڕەشی ئەمینی

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

هەولێر - هەرێمی کوردستانی عێراق

هەموو مافێک هاتووەتە پاراستن ©

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس
شەقامی گوڵان – هەولێر
هەرێمی کوردستانی عێراق
هەگبەی ئەلیکترۆنی aras@araspress.com
وارگەی ئینتەرنێت www.araspublishers.com
تەلەفۆن: 35 49 224 66 (0) 00964
دەزگای ئاراس لە ٢٨ تشرین (٢) ١٩٩٨ هاتووەتە دامەزران

خانای قوبادی
چیرۆکە شیعری سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین
کۆکردنەوە و داڕشتنەوەی: حەمەڕەشی ئەمینی
کتێبی ئاراس ژمارە: ١١٦٨
چاپی یەکەم ٢٠١١
تیرێژ: ٦٠٠ دانە
چاپخانەی ئاراس – هەولێر
ژمارەی سپاردن لە بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی کتێبخانە گشتییەکان ٨٧٣ – ٢٠١١
نەخشاندنی ناوەوە و رازاندنەوەی بەرگ: ئاراس ئەکرەم
هەڵەگری: فەرهاد ئەکبەری. شێرزاد فەقێ ئیسماعیل

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

ئەدەبی کوردی خاوەنی مێژوویەکی کۆن و دەوڵەمەندە، زۆر شاعیر و کەسایەتیی بەناوبانگی ئەدەبی و زانا و بلیمەتی تێدا هەڵکەوتووە کە بە ئافراندنی زۆر شاکاری ئەدەبی، کولتوور و ئەدەبی کوردییان پێش خستووە. یەکێ لەو کەسایەتییە پایەبەرزانەی ئەم مەیدانە، شاعیر و وەرگێڕی ناودار، (خانای قوبادی)یە کە وەک ئەستێرەیەکی گەش لە ئاسمانی چاند و ئەدەبی کوردیدا دەدرەوشێتەوە، پێم وایە پێویست ناکا لێرەدا بە ئەدیب و ئەدەبدۆستانی بناسێین؛ چونکە ناو و ناوبانگی بە هەموو لایەکدا بڵاو بووەتەوە و هەمووان دەیناسن. تەنیا ئەوەندەی دەڵێم کە خانا یەکێک بووە لە یەکەمین و گەورەترین وەرگێڕانی چیرۆکە شیعرەکانی ئەدەبی فارسی بۆ سەر زمان و ئەدەبی کوردی، کە بەداخەوە پاش ئەو هەموو ساڵانە هێشتا زۆرینەی بەرهەمە بەنرخەکانی هەروا لە گۆشە و قوژبنی ماڵان و ناو بەیازە کۆنەکاندا بەدەستنووس ماونەتەوە و کۆ نەکراونەتەوە و لە چاپ نەدراون، پێم وایە زۆریشیان لەناو چوون، یان بە ناوی کەسانی ترەوە لەم لاو لەولادا لە چاپ دراون!، یەکێ لەو بەرهەمە بەنرخانەی خانا چیرۆکە شیعری (سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین)ە ئەم چیرۆکە شیعرە ئەگەرچی بە ناوی چەند کەسێکی ترەوە کەوتووەتە بەردەست، بەڵام بێگومان سەرەتا خانای قوبادی دای ناوە، تا ئەو شوێنەش پێی بزانم چیرۆکێکی تایبەت بە خۆیەتی. چونکە لەناوەڕۆکی شیعرەکاندا و لە زۆربەی بەندەکاندا ناوی خۆی هێناوە، وەک لەم چەند دێرەی خوارەوەشدا هاتووە:

گۆش دەن بە داستان خانای خان قوباد

وەی دنیای بادی هەرگیز نەبن شاد

یان لە شوێنێکی تردا دەڵێت:

خــانا گــۆش بدەر چەرخ كــەچ نـەبەرد

كێ بـە دام ســـەخت مــوبتــەلا نەكــەرد

هـەروەها لە لاپەڕەیەكی تردا دەڵێت:

خـــانـا ئەی دنیـــای بـێ تان و بـێ پـۆ

گـــەردەلوول ئـاســا مــــەیـۆ و مــــەویەرۆ

بۆیـە ئەو چەند بـەیتـەشـم بە نموونـە هێنایـەوە تا بەجـوانی دەركـەوێت كـە هـیی خانایە، هەروا كـە لای ئەدیبان و شـارەزایانی ئەم بوارەش روونـە، خـانای قـوبادی زۆربەی چیـرۆكە شیـعرەكانی لە فارسـییـەوە وەرگێڕاون بـۆ سـەر كوردی، بەتـایبـەت (خەمسـەی نـیزامی) كەچی وا دەردەكەوێت كە ئەم چیرۆكە تایبەت بە خۆی بێ و لە فـۆلكلۆر و ڕاز و ئەفـسـانـەی كـوردییـەوە وەری گـرتبێ و دای ڕشـتـبێـتـەوە. لە شوێنێكی تری ئەم چیرۆكە شیعرەدا ئاماژەی بەوەیش كردووە و دەڵێت:

ســـەڕافــان دەور حــەكــاكــان كــار

ئەی داســـتـــان واتن پـەرێ ڕۆزگـــار

یان لە شوێنێكی تردا دەڵێت:

گــــۆش بـدەن وەراز زەمــــانـەی وەرین

بەیـان كـەم رازان شــای نـۆش ئافــەرین

ئەم چیرۆكە شیـعرە یەكێ لـەو بەسـەرهـاتە نـایابانـەیە لـە ئەدەبیاتی كوردیدا كە دەچێـتـە نێـو بابەتی ئەفسـانە و زیاتر باسـی جن، دێو، پەری، سـیـحر، جـادوو و تەلیسم دەكات، ئەم جۆرە بابەتانەش لە ئەدەبیاتی كوردیدا زۆر كەمن و ئەگەریش هەبن بە كـەمی كۆ كـراونەتەوە، كـەچی ئەمـە بۆ خـۆی بەشـێك بووە لە كـولتـووری كۆنی كوردەواری و لە ئەدەبیـاتی جیـهانیشـدا ئەم جۆرە بـەسەرهـاتانە بەبایەخـەوە سـەیر كـراون و فـیلمی وەك (مـیری ئەنگوسـتـیلەكـان) (سـید الخـواتم) (ارباب حلقها)یان لێ دروست كراوە كە زۆرترین خـەڵاتی ئۆسكاری چنییەوە. ئەم چیرۆكە شیعرەش هەر بەوی دەچێ.

با ئەوەش بڵێم ئەو كـەسـەی كـە ئەم چـیرۆكـەی خـانـای نووسـیـوەتەوە، ناوی حــەســەن بووە كــە لە چەند بـەندێكی ســەرەتادا ناوی خــۆی لە باتی نـاوی خــانا

هێناوە، بەڵام کە گەیشتووەتە ئەو شوێنانەی کە خانا نووسیویە (خانای خان قوباد) ئیدی لەبەر کەم دەسەڵاتیی بووە یان هەر هۆیەکی تر پێی نەکراوە بیگۆڕێ و وەک خۆی نووسیویەتییەوە.

لە ڕووی دووبارە نووسیشەوە دیارە دەستکاری کراوە و لە زۆر شوێندا وشە یان دێڕێکی بۆ نەخوێنراوەتەوە بە کەیفی خۆی شتی لە شوێن داناوە، بۆ وێنە سەیری ئەم چەند دێرە بکەن تا باشتر ڕادەی دەسکارییەکەتان بۆ روون بێتەوە.

کەمەر گەوهەر جەکەمەرگاش بەست

شازادە هۆشش یەکجار بی خەست

دیارە نیوەدێری دووەم لە ڕووی هەجابەندییەوە ناتەواوە، مانایەکی ئەوتۆش نادا بە دەستەوە، بە گوێرەی شارەزاییەک کە لەسەر بەرهەمەکانی (خانا)دا هەمە، پێم وایە ئەو نیوە دێرە ئاوا بێت (شازادە هۆشش یەکجار شی جە دەست) یان سەیری ئەم دێرەی خوارەوە بکەن!

شوستوشوو کەردش روخسار گوڵزار

رەونەق دا شێوەی شۆخ شیرین خاڵ

ئەمە ئیدی لە کاری خانا بەدوورە کە (گوڵزار و شیرین خاڵ) بکات بەسەروا، هەر هیچ نەبێ لە ڕووی هەڵبژاردنی سەرواوە، ئەگەر بەوردی سەیری ئەم چیرۆکە شیعرە بکەین لەزۆر شوێندا بابەتی لەم چەشنەمان بەرچاو دەکەوێ، من تێ کۆشاوم چۆن لە دەستنووسەکەدا هاتووە، هەروەک خۆی بینووسمەوە، مەگەر ئەوەی کە هەڵەی ڕێنووسی بوویێت ڕاستم کردبێتەوە. لە کەناری ئەوەیشدا زۆر بابەتی تر هەن کە شایانی باسکردنن، هەربۆیە پێم خۆشە پێش ئەوەی بچمە سەر بابەتەکە بۆ زیاتر ئاگاداربوون لەو چیرۆکە شیعرە تیشکێک بخەینە سەر، ئەگەرچی هەندێ لەو ناتەواوییانەمان باس کرد، بەڕای من بۆ ئەوەی باش لەم چیرۆکە شیعرە تێ بگەین، پێویستە نەختێک لەسەری بدوێین، هیچ گومان لەوەدا نییە کە دانەری یەکەمی ئەم بەسەرهاتە (خانای قوبادی)یە، ئەویش هەروەک باسمان کرد وا دەردەکەوێت لەدەم گێڕەرەوەکەیەوە یان لە چیرۆکی دەماودەمەوە بیستوویە و بەم شێوە دای ڕشتووە، بێگومان ئەو ناتەواوییانەی لەم بەسەرهاتەدا دەکەونە پێش چاو هەڵناگەڕێنەوە بۆ دانەری ئەم چیرۆکە شیعرە واتە خانا، لەبەر

ئەوە خانای قوبادی یەکێکە لە گەورەترین شاعیرانی کورد و لە دانانی شیعردا باڵادەست بووە، لە لایەکی تریشەوە باش شارەزای کۆمەڵگای دەوروبەری بووە و تەنانەت شارەزای چاند و داوونەریتی وڵاتانی تریش بووە، ئەگەر بەوردی کاتی تاج لەسەرنانی خورشیدە خانم پاشای فەرەنگ بخوێنینەوە ئاستی شارەزاییی خانا لە مەودایەکی دوور لە مەڕ بیروباوەڕی باوی ئەو سەردەمە دەبینین، بۆیە ناتوانین هەندێ لە لاوازیی لە چیرۆکەکەدا بە کەمدەسەڵاتی و دەستەوەستانیی خانا لە قەڵەم بدەین. بێ گومان ئەم ناتەواوییە لە هەندێک لە بەیتەکاندا، بۆ ئەو کەسانە دەگەڕێتەوە کە ئەم بەسەرهاتەیان نووسیوەتەوە. بۆ وێنە با سەیری ئەم دوو دێرە بکەین.

سۆزیا بەعەشق خورشید تابان
هاوەختەن دەرچۆ قەلب شیرن گیان

یان:

کەمەر گەوهەر جە کەمەرگاش بەست
شازادە هۆشش یەکجار بی خەست

بۆیە قەت لەو باوەڕەدا نیم کە خانا ئاوای وتبێت، وا دەزانم لە دێری یەکەمدا لەباتی (هاوەختەن دەرچۆ) دەبێ (هاوەختەن بەرشۆ) بێت، لە دێری دووەمدا لەباتی (یەکجار بی خەست) دەبێ (یەکجار شی جەدەست) هەروەها نووسەری ئەم بەسەرهاتە لە هەندێ شوێندا نەیتوانیوە وشەکان بخوێنێتەوە، بۆ وێنە.

ئیسە فەرموودەی شای گوڵ غودارەن
پەردەشان کەردەن ئەو نەپێوارەن

لێرەدا (گوڵ عوزاری) بە (گوڵ غودارەن) نووسیوە، ئەو ناتەواوییانەش بەم چەند دێرە کۆتاییيان نایەت، مەگەر خوێنەر بۆ خۆی بەوردی ئەم بەسەرهاتە بخوێنێتەوە تا باش ئەم کێشانەی بۆ ڕوون بێتەوە، من تەنیا بۆ ئەوەی خوێنەر ئاگاداری ئەم چەشنە ناتەواوییانە لە چیرۆکەکەدا بێ، ئەم چەند بەیتەم بەنموونە هێنایەوە. ئەگەرچی هەندێ نارێکیشی لە بواری جۆگرافیاییەوە تێدا بەرچاو دەکەوێت و ئەوەی لە کێوی (سەرئەندیب)ەوە دەچێت بۆ مەغریب و فەرەنگ و خەتا و میسر بە

دوای یەکدا ریز دەکا و... کە ئەوەش دەکرێت بە خەیاڵکردی شاعیر دابنرێ کە ئەم شوێنانە لەیەک بەدوور نازانێت. لە لایەکی تریشەوە دەستنووسەکە چ لە سەرەتا و چ لە کۆتاییدا بەشێکی لێ نەمابوو، تا ئەوەی نوسخەیەکی ترم لەلای مامۆستا ئەمینی گۆجەری لە شاری (سەحنە) بە دەست کەوت، کە لە شوێنێکی دەسنووسەکەدا هاتووە:

کاتب کیتاب محەمەد سەلیم نام

ئیبن تیموورخان کولیایی مەقام

کاتێ بەوردی خوێندمەوە لە ڕووی ناوەرۆک و چوارچێوەی دارێژاوی بەسەرهاتەکەوە، لەگەڵ نوسخەی یەکەمدا هەروەک یەک بوون، بەڵام لە ڕووی دانانی شیعرەکان و شێوەزاری دارشتنەوە جیاوازییان هەبوو، ئیدی بۆیشم ڕوون نەبوویەوە کە ناوبراو (محەمەد سەلیم)، دانەری بووە یان وەک خۆی نووسیویەتی، چیرۆکەکەی، دووبارە نووسیوەتەوە و ئاوا دەستی بردووەتە نێو چیرۆکە شیعرەکەوە و ناوی خۆیشی تێیدا هێناوە.

بێگومان ئەگەر ئەم کەسە ئەم چیرۆکەی بە شێوەی جیاوازیش دانابێت، ئەوەی خانای بەوردی خوێندووەتەوە، یان تەنانەت دەتوانم بڵێم کە ئەوی لە بەردەستدا بووە، ئەوەیش لەوەدا دەردەکەوێت، بەهیچ شێوەیەک لە رەوتی دارێژاوی ئەو چیرۆکە لای نەداوە، تەنیا ئەوە نەبێ کە لە هەندێ شوێندا لەوەی خانا زیاترە و ناوی (حەمیدی مەلاح)یشی بە (حەمید مەلا) هێناوە، لە ڕووی شێوە زمانیشەوە بەرەو لەکی دای تاشیوە، هەتا لە شێوەی لەکییەکەیشدا زۆر لاوازە و بەهەڵەدا چووە، بۆ وێنە با سەیری ئەم دوو نیوە دێرە لە دەسنووسەکەدا بکەین.

لاپەڕەی ٣٠٧ دەسنووسەکە (ئاما پەرێ قەست دوو هۆری لەقا)

= = ٣٠٨ = = = (وەپەنجەی شمشاد دوو حۆری نازدار)

لەو دوو دێرەدا وشەی (حۆری) بە دوو شێوەی (حۆری) و (هۆری) نووسیوە، یان وشەکانی (رۆ)ی بە دوو شێوەی (رۆ – روز)وە (بڵێسەی بە بلیزە) یان (هەڵمەت بە حەڵمەت) وە زۆرشتی ئاوا، ئەمەیش ئەوەمان بۆ دەردەخات لەڕووی دارشتنی ئەدەبییەوە زۆرلاواز بووە، بۆ نموونە با سەیری ئەم دێرەش بکەین!

پەرێ مەتڵەبێ من دارۆم ئومێد
قەبووڵ کەری وەتۆم هەن ئومێد

تەنانەت ئەوانەی کە لە ئەدەبی کلاسیکدا شارەزاییەکی سەرەتاییان هەبێ، بەیەک جار سەیرکردنی ئەم دێرە بۆیان دەردەکەوێ کە لە رووی کێش و سەرواوە، لە سەرانسەری چیرۆکەکەیشدا ئەم جۆرە بەیتانە بەرچاو دەکەون، هەر بۆیە نەمانتوانی ئەم نوسخەیە بکەین بە سەرچاوە، و هەر ئەوەی خانامان کرد بە ئەساسی ئەم چیرۆکە و هەندێک ناتەواویی تێدا هەبوو کە بۆ پڕکردنەوەیان لەم نوسخەی دووەمە کەڵکم وەرگرت.

پێویستە ئاماژەش بەوە بکەم کە من کۆپیی ئەم دەسنووسەی خانای قوبادیم لای مامۆستا محەمەد ئەمین هەورامانی بەدەست کەوت کە جێگای سوپاس و پێزانینمە، چاوەڕوانیی ئەوەش لەو بەڕێزانە دەکرێت کە ئەم جۆرە بەرهەمە دەستنووسانەیان لایە و لە خوێندنەوە و داڕشتنەوەیاندا شارەزا نین، بیانخەنە بەردەستی دڵسۆزان و شارەزایان، تا لە فەوتان و لەناوچوون رزگاربن، چونکە ئەم جۆرە دەستنووسانە بەشێکن لە سامانی ئەدەبی کوردی.

کورتەیەک لە چیرۆکە شیعرەکە

ئەم بەسەرهاتە ئەگەرچی لە دوو وڵاتی دوور لە یەکی وەک چین و سووریا (دیمەشق)دا روو دەدا، ئەویش شازادەی چینی بەناوی سوڵتان ئیبراهیم، عاشق و سەرهەڵگرتووی کچە شازادەی دیمەشق بە ناوی نۆش ئافەرین دەبێ، زۆر بابەتی تێدایە کە جێگای باس و توێژینەوەن، ئەگەر بێت و لەسەر تەواوی ئەو بابەتانە بدوێین ئەوا دەبێ چەند کتێبی تری لەسەر بنووسین، من لێرەدا تەنیا چیرۆکەکە بەکورتی دەگێڕمەوە، لێکۆڵینەوە و توێژینەوەی ورد و هەمەلایەنە لەم بەرهەمە بۆ زانایان و پسپۆڕان بەجێ دێڵم.

پاڵەوانی ئەم بەسەرهاتە ئیبراهیمە کە کوڕی عادڵ شای چینە و کەسایەتییەکی لێهاتوو و کەم وێنەیە، جارێکیان تاجرێکی شاری دیمەشق رێگای دەکەوێتە چین، ناوبانگی سوڵتان ئیبراهیم دەبیستێ، بە هەرشێوەیەک دەبێ خۆی بە سوڵتان دەناسێنی و باسی جوانیی کچی جەهانگیر شای پاشای دیمەشقی بۆ دەکات، هەر

لەو کاتە وێنەیەکی نۆش ئافەرینی پیشان دەدا، سولّتان ئیبراهیم دەسبەجێ نەک دڵێ سەد دڵ عاشقی نۆش ئافەرین دەبێ، ئەو رازە لای دۆستی نزیکی خان محەمەد کە وەزیری پاشای چین دەبێ دەدرکێنێت، کاتێ لەگەڵ عادڵ شادا باسی ئەو بابەتە دەکات، بەهیچ لەونێ بەوە قەناعەت ناکات کە سولّتان ئیبراهیم بچێت بۆ دیمەشق ، کاتێ سولّتان ئیبراهیم بەوە دەزانێت بڕیار دەدا کە خۆی بە تاکی تەنیا و بێ هیچ یارو یاوەر بەرەو شاری دیمەشق بەڕێ بکەوێت، خان محەمەد لەوە ئاگادار دەبێ، نایەوێت سولّتان ئیبراهیم بەو شێوەیە بەرەو شاری دیمەشق بەڕێ بکەوێت، بە بێ ئاگەداریی عادڵ شا کاروانێک بەڕێ دەخەن و بەرەو دیمەشق بەڕێ دەکەون، پاش ماوەیەک دەگەنە لێواری دەریا و سواری کەشتی دەبن کاتێکیش عادڵ شا بەوە دەزانێ هیچی پێ ناکرێ و تەنیا دەست دەکا بە دوعا و نزا کە خوای گەورە بیانپارێزێ، هەر لەناو دەریادا یەکەم رووداوی ناخۆشیان بۆ دێتە پێشێ، ئەویش نەهەنگێ لە کەشتییەکەیان دەدا و پاتۆر پاتۆر دەبێ و سولّتان ئیبراهیم و خان محەمەد پارچە تەختەیەک وەگیر دێن و بەهەزارحاڵ خۆیان رزگار دەکەن.

کاتێ دەگەنە، وشکایی، پاش چەن ڕۆژ سەرگەردانی لەنێو دارستان و جەنگەڵێکدا پیاوێکیان تووش دەبێ، دەزانێ لێقەوماون، دەیانباتەوە بۆ ماڵی خۆی کە بەتەنیا لەو دارستان و جەنگەڵەدا دەژی و کۆشکێکی بۆ خۆی دروست کردووە، کاتێ دەچنە نێو کۆشکەکەوە، سەریان سوڕ دەمێنێت کە ئەم کابرا کێیە، پاش ئەوەی کە یەکتر دەناسن، دەزانن ئەویش عاشقێکی سەوداسەری کچی ئەسکەندەر شایە، بە ناوی جەهانسووز، دەڵێ ئەسکەندەر شا پێی وتووە من کچ بە هاوشانی خۆم دەدەم تۆ ئەگەر تەواوی سەروەت و سامانی دنیایشت هەبێ، کچت پێ نادەم، کاتێ ئەو دەگێڕێتەوە فرمێسک لە چاوانی وەک چاوگەی بەهار دەڕژێتە خوارێ، سولّتان ئیبراهیم دڵنەواییی دەکا و بەڵێنی پێ دەدا کە ئەگەر بە دیداری نۆش ئافەرین شاد بوو. ئەویش بە دیداری جەهانسووز شاد بکات، کابراکەش کە ناوی حەمیدی مەلاح دەبێ، بەڵێن دەدا بە سولّتان ئیبراهیم هەتا بەدیداری نۆش ئافەرین شاد نەبێ، نەگەڕێتەوە بۆ وڵاتی خۆی، پاشان دەڵێت هیچ ورکەتان نەبێ، من ئەوەندە سەروەت و ماڵم هەیە، ئەگەر چەندەها ساڵمان پێ بچێت، پێویستمان بەهیچ نابێ، دەستبەجێ هەڵدەستێتەوە و ئەسپ و بارخانەیەک کە شایستەی سولّتان ئیبراهیم بێت، ئامادە دەکا و، ڕۆژی دوایی زوو وەڕێ دەکەون، لەوێشەوە

پاش چل ڕۆژ دەگەنە نزیکی شاری دیمەشق ، حەمید کە شارەزای ڕێگاکە دەبێ، ڕوو دەکاتە شازادە و دەڵێت.

وات ئەی شـــازادە یە دەمـــشـق شـــارەن
بدەر مـــــزگـــــانـی مـــــەنزڵگەی یارەن

شـــازادە شنەفت ژ مـــوژدەی حـــەمـــیـد
وانا شـــوکـــرانەی دانای کـــەس نەدید

پاشان ڕوو دەکاتە حەمید و دەڵێت تۆ شارەزاتریت، لە پێشدا بچۆ جێگایەک بۆ حەسانەوەمان دەسنیشان بکە و هەواڵمان پێ بدەرەوە، حەمید دەسبەجێ بەرەو شار بەڕێ دەکەوێت و شوێنێکی شایستەی سوڵتان ئیبراهیم، بەکرێ دەگرێ و زوو دەگەڕێتەوە بۆ لای سوڵتان ئیبراهیم وەزیر، پێکەوە دەچنە ناوشار و ئەو شەوە دەحەسێنەوە، هەر لەو کاتەدا ئاگادار دەبن کە چەندەها پاشا و شازادەی وڵاتانی دوور و نزیک هاتوون بۆ خوازبێنیی نۆش ئافەرین، لەوانە کەسانێک وەک (بەهمەن شا شازادەی حەڵەب، ئەلیاس پاشای خەتا، مەلەک توفان پاشای میسر، مەلیک مەحموود پاشای مەغریب، مەسعوود شازادەی خوتەن)، ڕۆژی دواتر گوێیان لە جارچی دەبێ کە بەناو شاردا جار دەکێشێ کە سبەینێ نۆش ئافەرین سەردانی بازار دەکات، با هەمووان ئاگەدار بن، سوڵتان ئیبراهیم و هاوڕێیانی خۆیان بۆ سبەینێ ئامادە دەکەن، تا پێش هەمووان لە خۆشترین شوێنی بازار ڕاوەستن و هاتنی نۆش ئافەرین ببینن، سبەینییەکەی کاتێ دەچنە بازار، سەیر دەکەن تەواوی پاشا و شازادەکان لەگەڵ سوپا و سانی خۆیان لەوێدا حازرن، کاتێ نۆش ئافەرین دەردەکەوێت هەر کامیان دەیبینن دەسبەجێ بێ هۆش دەکەون، سوڵتان ئیبراهیمیش کاتێک چاوی دەکەوێت بەنۆش ئافەرین ئەویش وەک ئەوان هۆشی لەسەر خۆی نامێنێت.

کەفت نەڕووی مەیدان زام دەروون چاک
بەوێنەی ســـایە غـــەڵتـــان بی نە خـــاک

بە دیـدەی پڕ نـەم ئەشـک هوونـاو ڕێز
بەواوەیلای سـەخت شـوور ڕەسـتـاخـێز

حـــەمـــیـــد مـــەلاح وەزیر چەنی هـەم
ئامـــان بـەخـدمــەت شـــازادەی پڕغـــەم

هـۆرگـــرتن نـەڕووی خـــاک ســـیـــاوە
پێـــچـــان وەلـەحـــاف زەڕین زیبـــاوە

رەفـــیـــقـــان بەســـۆز دڵداری کـــەردن
بـە هـەر حـــاڵێ بی بـە مـــەنزڵ بـەردن

ئەو ڕۆژە لە مـاڵ دەمێنێتەوە شەو دادێت، سوڵتان ئیبراهیـم ڕوو لە دۆستەکانی دەکـــات و دەڵێت مـن نـاتوانم چاوەڕوانیـی ئەوە بکەم تـابزانم نـۆش ئـافـــەرین کـێ دەسنیـشـان دەکات، بە هـاوسـەری خـۆی دەبـێ هـەر ئێـسـتـا دەسـبـەکار بم، وەزیر دەڵێت خەیاڵت چییە؟ هـەرچی دەکەیت ئێمەش لـەگەڵتاین، سوڵتان ئیبراهیم دەڵێت دەبێ بەشـــەو، هـەرچۆنێک بێت خـۆم بگـەینمـە نۆش ئـافـەرین و هـەسـتـی دەروونی خـۆمی بـۆ بەیان بکەم. هـەر ئەو شـــەوە بـەڕێ دەکـەون بەرەو قـــەسـری زەڕنیـگار، شوێنی حەسانەوەی نۆش ئافەرین، بەهـەر جۆرێ دەبێ، لە دیواری قەسرەکە ئاودیو دەبن. سوڵتـان ئیبراهیم کاتێ چاوی دەکـەوێت بە حەوش و حەساری قـەسرەکە لەو هەمـوو جوانییـە سـەری سـوڕ دەمێنێت، شـاعیـر لێرەدا کە وێنـەکانی ئەو حـەوش و تەلارەمـــان بـۆ باس دەکـات، وەک ئەوە وایـە کـە تاڤگە و سـەراو و باخ و باغـاتی بەشێک لە کوردستانمان بۆ وەسف بکا، وەک دەڵێت:

چەمـەی ئاو سـاف وێنەی شـیـر و قـەند
ســاف و خـۆشگەوار دانـایان پەســەند

جـــارییـــەن بەڕووی ســـەوزەی فـــەزاوە
وێـنـەی مــــــــرواریـد بـە ڕووی تـەڵاوە

جـــەرگـــەی نـاروەنـد دار ئەرغـــەوان
جـــە شـنـۆی نەســـیم لاحـــەولە وانـان

لاریـی یاســـەمـــەن وێنـەی تاجـــداران
سێف و بەیی بۆخۆش نەسـایەی داران

کاتێک کە سوڵتان ئیبراهیم یارانی لە شوێنێکدا دادەنێ و خۆی بەتاک دەچێتە ژوورێ، کاتێ سەیر دەکات کە نۆش ئافەرین لەسەر تەختخاو نووستوە، ئەویش نزیک دەبێتەوە، نەختێک سەیری دەکات، ئەوجار زۆر بەئارامی ئەنگوستیلەکەی دەردێنێ و لە ئەنگوستی خۆی دەکا و ئەنگوستیلەکەی خۆیشی دەکاتە ئەنگوستی نۆش ئافەرین، تەنانەت چەن ماچێکیشی دەکات و دەگەڕێتەوە، نۆش ئافەرینیش بە نهێنی سەیری دەکات و هیچ ناڵێت، شەوی دواییش هەر بەو شێوەیە ڕوو دەکاتەوە تەلاری شازادە، هەروەک شەوی پێشوو دەچێتە راسەری نۆش ئافەرین، هەرکە دەیەوێ سەرگۆنای ماچ بکات، نۆش ئافەرین وەک تەواری تەرلان ڕادەپەڕێ و مەچەکی سوڵتان ئیبراهیم دەگرێت، کاتێ سەیر دەکات یەک دڵ نە سەد دڵ عاشقی سوڵتان ئیبراهیم دەبێت هەر لەوکاتدا دەڵێت:

غەزاڵ گوڵزار کام دیارەنی
تاوس سەرتەڵ کام عوزارەنی

بەی دەستوور جەماڵ نوورەحەق رەشتە
تۆ جە ئادەمی یام جە فریشتە

وەش ئامای وەخەیر گیانم فێدات بۆ
نوور بینایم قەدەمگای رات بۆ

سوڵتان ئیبراهیم دەزانێ کە ئەویش پێکراوی تیری عیشقە دەڵێت، من سوڵتان ئیبراهیم شازادەی چین و ماچینم، عەشقی تۆ وای لێ کردووم کە هەموو شتێکم لە یاد بچێتەوە، تەنیا تۆم دەوێ و بەس، هەردووکیان بۆ ماوەیەک بەو شێوەیە هەموو شەوێ ژووان دەکەن و لەگەڵ یەکتر ڕادەبوێرن، یەکێک لەو پاشایانە بەناوی مەلیک مەحموود لەو ماوەیەدا زۆر لەوە پەستە کە تەنانەت نەیتوانیوە لە نزیکەوە نۆش ئافەرین ببینێ و قسەی لەگەڵدا بکات، لەگەڵ وەزیرەکەیدا ڕاوێژ دەکات کە چی بکەن، وەزیرەکەی دەڵێت تۆ دەبێ بەنهێنی و بەجلوبەرگی جیاوازەوە شەوێ بچیت بۆ لای نۆش ئافەرین و رازی دڵی خۆتی بۆ بەیان بکەیت، کاتێ بەو شێوەیە دەچێتە ناو قەسر و تەلاری شازادەوە سەیر دەکات کە لاوێکی بێ باک لەگەڵ شازادە دانیشتووە و خەریکی بادەنۆشی و ڕابواردنە، ئەویش هەرچەندە سەیر

دەکـات ئەو لاوە نـاناسـێت، دەگـەڕێتـەوە و ئـەمـە بـە وەزیرەکـەی دەگـەیەنێت، وەزیرەکـەیشـی دەڵێت دەبێ ئەو لاوە لەناو بەرین ئەگـینا دەسـتت نـاگـاتـە نۆش ئافەرین.

شـەوی دواتر چەند کـەسێ لەگەڵ خـۆی دەبات و لە شـوێنێکدا خـۆیان حەشـار دەدەن هەتا سـوڵتـان ئیبراهیم وەک شـەوانی تر دەچێت بۆ لای نۆش ئافەرین و لە کاتی گەڕانەوەیدا مەلیک مەحموود و هاوڕێیانی سەرەڕێی لێ دەگرن وا دەزانن کە هـیـچـی لـەدەس نایە و دەتوانن زوو لە ناوی بـەرن، بەڵام هـەرکـە دەنگی دەدەن، ئەویش وەک هەورە تریشـقـە لێـیان تاین دەبی و چەند کـەسێکیـان لێ دەکـوژێ و مـەلک مـەحـمـوودیش بریندار دەکات و ئەوانی تریش بەپەلە لە دەسـتی هـەڵدێن، ئەلیاس کە سـەرکردەی تەواوی پاشـا و شـازادەکان دەبێ، مەلیک مـەحـموود پەنا دەباتـە بەری و داوای یارمـەتیی لێ دەکـات. ئەویش بەڵێنی پێ دەدات کـە شـەوی دوایی تۆڵەی مەلیک مەحموود لەو کابرا نەناسراوەیە بسێنێتەوە، شەوی پاشتریش هەروەک شـەوانـی تر سـوڵتـان ئیـبـراهیم دەچێت، بۆلای نـۆش ئافـەریـن و لە گەڕانەوەیدا لەپڕ چواردەوری دەگرن، ئەم شـەوە خان مـحەمـەدیشی لەگەڵ دەبێ، هەتا ئەوان چاو دەکەنەوە، سوڵتان ئیبراهیم و خان محەمەد چەند کەسێکیان لێ دەکوژن و ئەلیاس و سەعید و مەسـعوودیش کە لەگەڵیان دەبن برینداریان دەکەن، بەڵام ئەوەندە زۆر دەبن کە باشاریان ناکەن، بۆیە دەکەونە بیری هەڵهاتن لەوکاتەدا چەند مەشخەڵداریان لەگەڵدا دەبن، سوڵتان ئیبراهیم مەشخەڵدارەکان دەکوژێ و تاریکایی دادەکا و لەگەڵ وەزیردا هەڵدێن، ئەوانیش لە ناو خـۆیاندا دەست دەکەن بەشـەڕ تا مـاوەیەکی پێ دەچێت کە مەشـخـەڵەکان رۆشن دەکەنەوە، کـاتێ سـەیر دەکـەن کـەس دیار نییـە و خـۆیان لە خـۆیان دەکـوژن، ئەلیـاس زۆر تووڕە دەبی و هەروا بە تووڕەییـیەوە فـەرمـاندەکـانی بانگ دەکـا و دەڵێ دەبی زیاتر وریـا بن، تا شـتی وا ڕوونەدا، ئەگینا ئابڕوومـان دەچێت، مەلیک مـەحـمـوود زیاتر لە هەمـوو شـتێک لەوە نارەحـەت دەبێ کەوا ئەلیـاس شـا و چەند شـازادەیەک بەهۆی ئەوەوە بریندار بوون، لەگەڵ وەزیرەکەیدا دەکەوێتە وتووێژ کە چی بکات، وەزیر دەڵێت هیچ ورکـەت نەبێ، شـوێنی سـوڵتـان ئیـبـراهیـمم پەیدا کـردووە، بە کـەلەپچـەکـراوی دەیهـێنمـە بەردەسـتت، ئەویش دەڵێت، ئەگـەر ئەوەم بـۆ بکەی هەتا مـاوم لە بیـرم ناچێت، وەزیر دەچێت و بـەنهـێنی دەرمـانی بێـهـۆشـی دەکـاتە ناو خـواردنەکـەی

سـولّتـان ئیـبـراهـیم و هـاوەڵەکـانیـیـەوە، ئەوانیش شـەو کـە دادێت دادەنیـشن و دەس دەکـەن بە خـواردن پـاش مـاوەیەک، هـەر سـێـیـان بێ هـۆش دەکـەون، وەزیر خـۆی حـەشـار دەدا هـەتا شـەو درەنگانێ، لەولایشـەوە نۆش ئافـەرین سـەیر دەکـات کـە سولّتان ئیبراهیم نەهات بۆ لای، نیگەران دەبێ و روو دەکاتە دایەنەکەی و دەڵێت:

واتش ئـەی دایە مـــــەحـــــرەم رازم
دڵســـــۆز هـامـــــدەم راز و نیـــــازم

حـــەرفێ مـــەواچووم مـــەبۆ بشنەوی
بـاوەرە پـەرێـم بـەرگ شـــــــەورەوی

وات سەرگەردت بام زوڵف سیا زەنجیر
ئـەرشـــا بزانۆ لێت مـــەبۆ دڵگیـــر

دەست بـەرد بە ملوان دانـەی جـەواهێـر
لەعلێ بەرئاوەرد چون شـوعلـەی ئاهێـر

بـەخـــشـــا بەدایە ســـەوڵ نـازئەنداز
دایـە زبـان بـەسـت نـامـــــا بـە ئـاواز

شـی وە بـالای بام بـێ خـۆف و ئەندێش
ســەروەناز بەردیش رەفـیق چەنـی وێش

لەســەر دیواری حـەســاری تەلارەکـەی ســەروەناز دادەنێ و بەرەو مـاڵی سـولّتـان ئیبراهیـم بەرێ دەکەوێت، لەولایشەوە وەزیر سولّتـان ئیبراهیم دەپێچێتەوە و دەیدا بە شـانیـدا و بەرەو مـاڵی مـەلیک مـەحـمـوود بەرێ دەکـەوێت، لە ناو رێگادا نۆش ئافـەرین تووشی دەبێت لە شـوێنێکی کـەناردا خـۆی حـەشـار دەدا، تا بزانێ ئەوە چیـیـە، کـاتێ نزیکی دەبێـتـەوە بە هێـواشی لێی دەپرسێ ئەوە چیـیـە بـەکۆڵتـەوە، وەزیریش وا دەزانێ یەکـێک لە هاورێکانی خـۆیـەتی، دەڵێت زوو یارمـــەتیم بدە، سولّتان ئیبراهیمە، بێهۆشم کردووە، نۆش ئافەرین هەکە ئەوە دەبیستێ، شـمشێر هەڵدەکێشێ و:

دەس بەقـەبزەی تیـغ کێـشـا نە غـەلاف
داش نە فەرق سەر شەقش کەرد تا ناف

غـــەڵتـــان بـەزام فـــەرق وێشــــەوە
ئەســـڵـەن ســـەدایێ نامـــا لێــشـــەوە

دەسبـەجێ سوڵتان ئیبراهیم دەگرێ بەکۆڵەوە و بەرەو ماڵ بـەڕێ دەکەوێت، لەپڕ چل کـەس کـێـشکـچـیی ناو بازاڕ تووشی دەبن، ئەوانیش وادەزانن دزە و مـاڵی خەڵکی بڕیوە. پەلاماری دەدەن، ئافراسیاب کە سەردەستەی کێشکچییەکان دەبێ، دەنگی دەدا و داوا دەکا راوەستێ.

ئافراسـیاب دیش شـەخسێ سـیاپۆش
بـارێ چون جـــەواڵ گــرتـە بێ نـە دۆش

ئەی بارە چێشـەن نە پوشت کـەردەنت
جـــە خـــــەزانـەی کێ تۆ ئـاوەردەنت

ســـــەوڵ ســـیم ئـەندام یار وەفـــادار
ئەسـڵـەن نەدا جـەواب ناما بـە گوفتـار

جـــە تـەشـــویشـــیی خـــەزانـەی دۆشش
واچـی ئـەو ئـاواز نـامـــا نـەگـــۆشش

نۆش ئافـەرین لەبەر ئەوەی کـەس پێی نەزانێ پێچ دەکاتەوە و لە کۆڵانێکی ترەوە بۆی دەردەچێت، ئـەوانیش بەشـوێنیدا دەچن تـا پێی دەگـەن، دووبارە ئـافراسـیاب سـەرەڕێی لێ دەگرێ بەسـەر سـەریدا دەگوڕێنێ و دەڵێ، هـەی بەدکار لە دەستی من دەرناچی، ئەویش کۆڵەکەی دادەنێ و دەگەڕێتەوە و دەسبەجێ، ئافراسیاب و چەند کـەس لە هـاوەڵانی دەکوژێ، کێـشکچییـەکانی تر هـەرکـە ئەمـە دەبینن هـەموویان هـەڵدێن. ئەویش دیسـان سـوڵتـان ئیبراهیم دەدا بەکۆڵیـدا، تا دەچێتـە بن دیواری تەلارەکەی، بانگی سـەروەناز دەکات کە یارمـەتیی بدات تا پێکەوە سوڵتان ئیبراهیم دەکێشنـە سـەر و دەیبـەنە نێو مـاڵ و دەسـبـەجێ دەرمـانی دژە بـێ هۆشـیی دەدەن

بەلووتیا و سوڵتان ئیبراهیم پژمەیەک دەکات و وەئاگا دێتەوە، بەڵام سەری لەوە سوڕ دەمێنێ کە چۆن گەیشتووەتە ئەوێ، نۆش ئافەرین تێکڕای بەسەرهاتەکەی بۆ دەگێڕێتەوە، سوڵتان ئیبراهیم زۆر خۆشحاڵ دەبێ بەوەی کەوا دڵدارەکەی وەک خۆی لێهاتوو و بەتوانایە.

ئەو شەوە تا نزیکی بەیانی پێکەوە دەبن، دەمەوبەیان سوڵتان ئیبراهیم ماڵاوایی لە نۆش ئافەرین دەکا و بەرەو ماڵ بەڕێ دەکەوێت، کاتێ دەگاتەوە ماڵ، دەبینێ کە هێشتا هاوەڵانی بێ هۆشن، ئەوانیش دێنێتەوە هۆش و تەواوی بەسەرهاتەکەیان بۆ دەگێڕێتەوە، بۆ سبەینێیەکەی هەواڵی کوژرانی وەزیر و ئافراسیاب و چەند کەسی تر دەگاتە گوێی جەهانگیر شا، ئەویش ئیدی لەو پێکداچوونە زۆر تووڕە دەبێ و وەزیرەکەی بانگ دەکات و هۆکاری ئەو ئاڵۆزییەی لێ دەپرسێ، وەزیریش دەڵێت، قوربان ئەو هەموو شا و شازادەیە لەو شارەدان هەرکام بۆ خۆیان دەیانەوێت دەسەڵاتی خۆیان بە جۆرێ بنوێنن، ئەگەر بیرێکی لێ نەکەیتەوە دەبێ چاوەڕوانی ڕووداوی گەورەتر بکەی. پاش وتوویژێکی زۆر دێنە سەر ئەو ڕایە، کە بچنە لای (فەیازی) عابێد، تا ئەو کێشەکە چارەسەر بکات و بڕیار بدات کە نۆش ئافەرین بۆ کێ بێ، جەهانگیر شا ئەو ڕایە پەسەند دەکا و بەڵێنی ئەوە دەدا بچێت بۆلای عابێد، پێش ئەوە شازادەکان لەوە ئاگادار دەبن، کە فەیازی عابێد دەبێ بڕیاری ئەوە بدات کە نۆش ئافەرین هی کامیان بێت. بۆیە هەر کامیان بە کۆمەڵێک دیارییەوە دەچن بۆلای فەیازی عابێد، ئەویش پەنامەکی پێیان دەڵێت، نۆش ئافەرین بەم زووانە ناتوانێ شوو بکا. چەند ڕووداوی ناخۆش بەڕێوەن، شازادە دەچێت هەتا جەزیرەی، واق و گوڵباغچەی ئیرەم و ناحیەی فەرەنگ و دەریای موحیت و قەسری سولەیمان و کۆشکی زەنگوڵە و چەندان تەلیسمی ناهەموار لە ڕێیدان، کەسێ کە بتوانێ ئەو تەلیسمانە تێک بشکێنێ، دەبێ بە هاوسەری نۆش ئافەرین. پاشان جەهانگیر شا بە نۆش ئافەرین دەڵێت، کە بچێ و لە سەرچاوەی (نووش) کە چاوگەیەکی پیرۆزە غوسڵ بکا و ئامادە بێ بۆ دەسنیشانکردنی هاوسەری داهاتووی. ئەویش بە فەرمانی باوکی لەگەڵ کارەکەر و دەستوپێوەندەکانیدا دەچن بۆ سەرچاوگەی (نووش)، لەوێدا پاش غوسڵکردن خەریکی خۆ حازرکردن دەبێ کە لەپڕ دەستێ لە ئاسمانەوە. دێت و هەڵی دەگرن، هەرچەند هاوار دەکات کەس بە فریای ناکەوێت.

کاتێ جەهانگیر شا لەوە ئاگەدار دەبێ، تاجەکەی دەدا بەزەویدا و دەس دەکا بە هاوار و داد، بۆ کچەکەی، وەزیرەکەی دێتە لای و دەڵێت، قوربان! گریان و هاوار، هیچی لێ شین نابێ، با فەیازی عابێد بانگ بکەین تەنیا ئەو دەتوانێ رێنوێنیمان کات بۆ رزگارکردنی نۆش ئافەرین. جەهانگیر شا بۆچوونەکەی وەزیری لا پەسند دەبێ و چەند کەسێ لەگەڵ وەزیردا دەنێرن بە دوای فەیازی عابێددا، ئەوەندەی پێ ناچێ کە فەیازی عابێد دێت بۆ لای جەهانگیر شا. ئەویش دەچێت بە پێشوازییەوە و دەسەودامێنی دەبێت کە سۆراخێکی کچەکەی بۆ بکات. فەیازی عابێدیش دەڵێت، هیچ ورکەت نەبێ، کچەکەت هیچی بەسەر نەهاتووە لە دەریای موحیت لە قەسری سولەیمان بەدەستی عەلقەمەی دێو بەند کراوە، کە دوو برای عەلقەمەش، زەلغەم و دەلغەم چاودێریی دەکەن، تەنیا کەسێک دەتوانێ رزگاری بکات، ئەویش سوڵتان ئیبراهیم شازادەی چینە، پاشان دەست دەکا بە ناو قۆڵیدا و طووتییەک دەردێنێ و دورجێکی لە مل دەکات، دەڵێ، بەیانی تەواوی شا و شازادەکان کۆکەرەوە و ئەو طووتییە یەک یەک بدە بەدەستیانەوە، بڵێ ئەو هەڵقەی دورجە لە ملی دەربێنن، لەگەڵ هەرکامیان کەوتە قسەکردن، ئەوە ئەو رزگارکەری نۆش ئافەرینە و هاوسەری داهاتوویەتی.

جەهانگیر شا بەو هەواڵە خۆشحاڵ دەبێ و طووتییەکە لە فەیازی عابێد وەردەگرێ و سوپاسی دەکا، رۆژی دواتر تەواوی شا و شازادەکان ئاگادار دەکەنەوە، کەوا ئەمرۆ رۆژی دەسنیشانکردنی هاوسەری داهاتووی نۆش ئافەرینە، تەواوی ئەوکەسانە کە هاتوون بۆ خوازبێنی لەو کۆبوونەوەیەدا حازر دەبن، جەهانگیر شا تەواوی بەسەرهاتی نۆش ئافەرین بۆ ئامادەبووان دەگێڕێتەوە و دەڵێت، تەنیا کەسێک دەتوانێ رزگاری بکات کە ئەم طووتییە پاش دەرهێنانی ئەو دورجە، لەگەڵیدا بدوێ، سەرەتا لە ئەلیاس شاوە دەس پێ دەکەن، بەڵام هەرچی دەکات، طووتییەکە نایدوێنێ. پاشان یەکە یەکە تەواوی شا و شازادەکان دەیگرن بەدەستەوە و داوای لێ دەکەن کە لەگەڵیان بێتە قسە، بەڵام لەگەڵ هیچ کامیان نادوێ، تا نۆرەی سوڵتان ئیبراهیم دێ. کاتێ دەیگرێ بەدەستەوە و دورجەکەی لە مل دەردێنێ، طووتییەکە بەزمانێکی رەوان لەگەڵی دەکەوێتە قسە و دەڵێت:

جەودما واتش سوڵتان ئیبراهیم

ئینشەڵا بە فەزڵ ئیسم عەزایم

مـــــەدەدكـــــارتـەن فــــەیز نـوور زات
تـۆ نۆش ئـافـــەرین مـــەدەری نـەجـــات

مـــاوەری بەشـــاد نەتۆی قـــەسـر كــاخ
جـــفـت تۆ مـــەبۆ بـە شـــادیـی دەمـــاخ

هـەروەها چەند رێنوێنییـەكی تری دەكات و بێدەنگ دەبێ، تەواوی ئامادەبووانی كوڕەكە لەو دەسـتنیشـانكردنەی تووتییـەكە زۆر تووڕە دەبن و تـەنانەت ئەوەندەی نامێنی كە هـەر لەوێدا پەلاماری سولْتـان ئیبـراهیم بدەن و بیكوژن، لەولایشـەوەش ئاگــەداری ئازایـەتیی ناوبراون و هـیچ كـام ناوێرن هـیچ بلْــێن و یەكــە یەكــە بە سەرشۆڕی كوڕەكە بەجێ دێلْن. جەهانگیر شا دەچێ و دەستی سولْتان ئیبراهیم دەگـرێ و لەلای دەســتی خــۆی دای دەنێ و پاش بەخـێـرهێنان دەلْێت، فــەیازی عابێدیش هەر دوێنێ ئەو هەوالْەی پێ دام كە تەنیا تۆ دەتوانی نۆش ئافەرین رزگار بكەیت، ئێستا منیش تەنیا هیوام بەتۆیە، سولْتان ئیبراهیم دەلْێت پشت بە خوا نۆش ئافەرین رزگار دەكەم و بە دیدارت شادی دەكەمەوە، ڕۆژی دواتر جەهانگیر شا و سولْتان ئیبراهیم دەچن بۆ لای فەیازی عابێد، ناوبراو پاش بەخێرهێنان، روو دەكاتە سولْتان ئیبراهیم و دەلْێت:

ئەر سـەد مـەكێشـی جەفا و دەردیسـەر
مــــاوەری بـەشـــــاد ســــەولْ نازپـەروەر

مــــدارات نـەبۆ بـە وەخت و بـێ وەخت
مـەكـەری فـەتحی تەلیـسـمـات سـەخت

سێ نـەفــەر رەفـــیق یـار و هامـــڕاتەن
وێنـەی غـــولاْمـــــان نەخــــاك پـاتـەن

بەلاْم یـەكـێـشــان نـەڕووی خــەجــالْەت
مـــەكـەرۆ خــدمــەت نـەڕووی خــەیـانـەت

پاش چەند ئامۆژگارییەکی تر دورج (گەردەنبەند)ی ملی تووتییەکە دەردێنێ و دەیدا بەدەستی سوڵتان ئیبراهیمەوە، دەڵێت هەر کاتێ تووشی کۆسپێک بووی نەتزانی چی بکەی، سەیر ئەو دورجە بکە، هەرچی تێدا نووسرابوو، جێبەجێی بکە، رزگارت دەبێ.

پاشان لەگەڵ جەهانگیر شا ماڵاوایی لە عابێد دەکەن و بەرەو ماڵ دەگەڕێنەوە، کاتێ بەڕێ دەکەون، وەزیری جەهانگیر شا کە ناوی عیزەت خان دەبێ، دەچێتە لای جەهانگیر شا و دەڵێت با سەلیمی کوڕم لەگەڵیان بێت، مەبادا ئەوانە لە گەڕاندنەوەی نۆش ئافەریندا خیانەتمان لێ بکەن، بەهەر لەونێ دەبێ بەڵێن، لە شا وەردەگرێ، کە سەلیمی کوڕی لەگەڵیان بچێت، پاشان دەچێتە لای سەلیم و ئەنگوستیلەیەکی پێ دەدا و دەڵێت هەرکاتێ ئەرکەکەیان هەموو جێبەجێ کرد و گەڕانەوە، ئەو ژارە هەلاهێلە لە ژێر ئەو ئەنگوستیلەیەدایە بیدە بە سوڵتان ئیبراهیم و خۆت نۆش ئافەرین بگەڕێنەوە بۆ دیمەشق، ئەوکاتە جەهانگیر شا لە تۆی مارە دەکا، بەم شێوەیە سەلیمیش لەگەڵیان بەڕێ دەکەوێت.

ماوەی سێ مانگ بە کەشتی دەچن تا دەگەنە نزیکی جەزیرەیەک، کاتێ لە خاوەن کەشتییەکە پرسیار دەکەن کە ئەو جەزیرە کوێیە؟ ناوبراویش دەڵێت جەزیرەی (گویا)یە پڕە لە گیانداری دڕندە و دێو و درنج، هەرکەس چووەتە ئەو جەزیرەوە نەگەڕاوەتەوە، سوڵتان ئیبراهیم دەڵێت، هەر لێرە دادەبەزین، لەگەڵ هاوڕێکانی دەچنە ناو جەزیرەکە، ئەوەندەی پێ ناچێ و، دەوراندەوریان پڕ دەبێ لە هەزاران دێو کە یەکێکیان ئاوا هەڵدەنێ.

یەکێ جە دێوان قەد وێنەی منار
دەست و پا چون فیل ئەنگوشت چون چنار

گەردەنەش وێنەی شتور دراز بێ
دەندانش وێنەی سفرەی گوراز بێ

غورا وەهەیبەت مەلعوون لەعین
واتش ئیبراهیم شای چین و ماچین

پەی چێش ئامانی وەی جاگە و مەکان
هەرکەسێ ئامان ساف بییەن بێ گیان

سوڵتان ئیبراهیم دەڵێت، ئەگەر مەردی مەیدانی فەرموو، دێوی بەدکار گورزێکی بەدەستەوە دەبێ هەڵی دێنێ و هەتا هێزی تێدا دەبێ دەیدا بەسەر قەڵغانەکەی سوڵتان ئیبراهیمدا، کە نۆرەی سوڵتان ئیبراهیم دێ، شمشێرەکەی ڕادەکێشێ و دەیدا لەناو قەدی دێوەکە و وەک خەیار دەیکا بە دوو کەرتەوە، کاتێ کە سوپای دێوان ئەوە دەبینن گەلەکۆمەیان بۆ دەکەن ئەمانیش لە کوشتنیان ناپرنگێنەوە یەکێ دەکوژن چوار دێنە جێگایان، کە شەو دادێت و دێوەکان فەرمانی حەسانەوە دەدەن و دەگەڕێنەوە بۆ شوێنی خۆیان. ئەمانیش لە نزیک دارێکی گەورەدا دادەنیشن. خەو دەیانباتەوە و تەنیا سوڵتان ئیبراهیم وەخەبەر دەبێ، لەپڕ دوو باڵندەی سوور و سەوز دێن و لەسەر دارەکە دەنیشنەوە، باڵندە سوورەکەیان دێت و لە پێستی دارەکە هەندێک دەخوات، باڵندە سەوزەکە لێی دەپرسێ بۆچ پێستی ئەو دارە دەخۆیت؟ ئەویش لە وەڵامدا دەڵێت هەر کەسێ بریندار بێت و گەڵای ئەم دارە بخوا، دەسبەجێ برینەکەی خۆش دەبێتەوە، پێستەکەیشی دەبێتە هۆی رزگاربوون لە بەڵا و نەهامەتیی مەزن، میوەکەیشی دەبێتە هۆی هەڵهاتنی دێو و گیاندارانی دڕندە. باڵندە سەوزەکە دەڵێت؟ بۆ ئەمە چ دارێکە؟ ئەویش دەڵێت داری (عوود و سنج)ی پێ دەڵێن، ئەوە دەڵێن و دەفڕن و دەچن. سوڵتان ئیبراهیمیش دەسبەجێ هەڵدەسێتەوە و هەندێ لە گەڵا و میوە و پێستی دارەکە دەکاتە کیسەیەکەوە لەگەڵ خۆی هەڵی دەگرێ.

هەرکە ڕۆژ دەبێتەوە سوپای دێوەکان هێرش دێننەوە بۆ سەریان، کاتێ نزیک دەبنەوە کە بۆنی عوودەکە دەکەن وێکڕا هەڵدێن. بۆ چەند ڕۆژێک لەو جەزیرەیەدا دەمێننەوە، تا تەواوی دێو و درنجەکان لەناو دەبەن، پاشان سواری کەشتی دەبن و بەرەو مەغریب دەڕۆن، لە دوای یەک مانگ دەگەنە وڵاتی بەربەر، لەوێدا دادەبەزن و روو دەکەنە ئەو سەرزەوینە، لە جەزیرەی واق واق شەو دادێ و دەبینن لە دوورەوە هەزاران مەشخەڵ داگیرساوە، ڕۆژی دواتر بەرەو شوێنی مەشخەڵەکان دەچن، نازانن کە ئەو مەشخەڵانە بریسکانەوەی چاوی زەنگیی مرۆڤخۆرن، ئەوەندەی پێ ناچێ کە چواردەوریان دەگرن و ئا بەم شێوەیە وەسفی ئەوانیش دەکات.

هەفــتـــاد هەزار دێو قـــەد وێنەی چنار
دەهەن بە غــەوغـا وێنەی ســیـــامــار

هەریەکێ ســەنگێ کـەمـتـەر بی نەکـاخ
بـەوێنـەی زیوەر کــــەردەنش ســــووراخ

نەجـاگـەی زیوەر نەگــەردەن کـەردەن
(بـەڕووی ســــــینـەدا ئـاوێزان وەردەن)

شـــــــــازادە و یاران هــەر چواربـەهـەم
مـەشـغـووڵ بین دەردەم بە ئیسم ئەعزەم

کاتێ نزیک دەبنـەوە پرسـیـار دەکەن، ئەی بەنی ئادەم، چۆن ڕێگاتان کەوتووەتە ئەم سـەرزەوینە، مەگەر ناوی زەنگییانی مرۆڤخۆرتان نەبیستووە؟ وەزیر دەچێتە بەرەوە، دەڵێت ئێمـە بیناسـازین، ئەگەر ئیزن بدەن لە ماوەیەکی کەمدا باشترین کۆشکتان بۆ دروست دەکەین پاشای زەنگییان دەڵێت، باشە، ئەگەر ئەو کارەمان بۆ بکەن، هەرچیتان نیاز بێت، جێبەجێی دەکەین. سوڵتان ئیبراهیم دەڵێت وەزیر ئەوە چی دەڵێت؟ دەڵێت گەورەم دەبێ بیانوویەک بدۆزینەوە بەڵکو ڕزگارمان بێت. پاشـان دەڵێن دەبێ لەم دەوروبەرە بگەڕێین تا باشترین جێگا بۆ دروستکردنی کۆشکەکە پەیدا دەکەین، پاشای زەنگییان دەڵێت، باشە بەڵام نەکەن خەیاڵی دەرچوون لە کەللەتان بدا، بچنە ژێر زەوینیش دەتانـدۆزمەوە، ئەوانیش دەس دەکەن بەگـەڕیان لەو ناوانەدا، چاویان دەکەوێت بەباڵندەیەک کە لوولاقی باڵی شکاوە، سوڵتان ئیبراهیم کاتێ دەچێتە لای باڵندەکە دەکەوێتە قسەکردن لەگەڵیدا و دەڵێت من ناوم ڕوخە، هاتم بۆ پەیداکردنی خواردن بۆ بێچووەکانم، بە دەستی زەنگییان بریندار بووم، شازادە دەڵێت:

زام ڕووی بـەدەن هەم شـکەســــتـــەی باڵ
مـــەکـەروو ســـاڕێژ نـەی جـاگـە دەرحـاڵ

چون هـەردەجـاران پەرواز کـەیت پەی وێت
تۆمـن مـــــەبـەری بەدەریا مـــــوحـــــیت

روخ کە ئێد شنەفت گوشاد بی جە غەم
وات قـــەســـەم بەزات دارای مـــوعـــەزەم

ئەر بکەی دەوای باڵ شکەســـــتـــــەم
ســـــارێژ بۆ زام هووناو جـــەســـتـــەم

نە خـــــــدمـــــــەتکاری نەداروومم درێغ
نمەبووم هەرگـــیـــز نەکـــارت فـــارێغ

شازادە دەڵێ: هیچ ورکەت نەبێ، هەرئێستا چاکت دەکەمەوە، هەندێ لە گەڵای دارەکە دەردێنی و لە باڵی باڵندەکەی دەسوێ و دەسبەجێ خۆش دەبێتەوە. باڵندەکە دەڵێت، هەتا ماوم گوێ بە فەرمانتم، باڵندەکە هەرچواریان لە پشتی خۆی سوار دەکات و بەرەو دەریای موحیت دەیانبات، هەروەک لەم پێشەکییەدا ئاماژەم پێ کردووە.

یەکێ لە لایەنەکانی ئەم چیرۆکە ڕواڵەتی ئەفسانەیی و ئوستوورەگەراییەکەیەتی کە تا ئێرە زۆر شتمان لەم لایەنەوە بۆ دەرکەوت، کە کوشتنی دێوەکان، پەیدابوونی باڵندەیەک کە بتوانێ چەند کەس لەسەر پشتی خۆی سوار بکات و بێ خەم بفڕێت، یان تێگەیشتن لە وتووێژی باڵندەکان ئەمانە هەموویان دەچنە چوارچێوەی ئەفسانە و زۆر شتی ترەوە.

بەهەرحاڵ پاش ئەوەی باڵندەکە هەر چواریان هەڵدەگرێت، دەڵێت، ئەوە سێ ڕۆژە هەواڵی بێچووەکانم نازانم، ئەگەر روخسەت بدەن با شتێکیان بۆ بەرم و هەواڵێکیان بزانم، شازادەش دەڵێت لە شوێنێ کە نێچیر و ئاژەڵی زۆری لێ بێ، دامان بنێ، تا بۆ خۆشمان ئاژەڵێ راو بکەین، لە سارا و مێرغوزارێکی پڕ لە نێچیردا دایان دەبەزێنێ، سوڵتان و هاوڕێیانی نێچیرێکی زۆر دەکوژن و بانگی روخ دەکەن هەرچەند دەتوانی هەڵبگرە و بیبە بۆ بێچووەکانت، چەند نێچیرێکیش بۆ خۆیان دادەنێن و دەس دەکەن بە کەباب، رۆخ لە ماوەیەکی کەمدا خواردن دەبات بۆ بێچووەکانی و بەسەرهاتی خۆی بۆیان دەگێڕێتەوە، بەگورجی دەگەڕێتەوە بۆ لای شازادە و هاوڕێیەکانی.

ئەو شەوە لەو شوێنە دەمێننەوە و شازادە بە هاورێکانی دەڵێت من بەیانی دەچم بۆ کـۆشکی سـولەیمان تا سێ ڕۆژ چاوەڕێی من بکەن، ئەگـەر نەهاتمەوە ئیـدی بۆ خـۆتان دەزانن چی بکەن، ڕۆژی دواتر سـواری روخ دەبێ و بەرەو کـۆشکی سـولەیمان بەڕێ دەکـەوێت، روخ بە شـازادە دەڵێت من تۆ لە نزیکی کـۆشکی سولەیمان دادەنێم و دەبێ بگەڕێمەوە با ئەلقەم نەزانێت کە یارمەتییەکی تۆم داوە، ئەگینا لەگەڵم دەبێ بە دوژمن و بێچووەکانم لەناو دەبات. شازادە دەڵێت، باشە، لە نزیکی کۆشکەکەی سولەیمان دای دەنێ و بۆ خۆی دەگەڕێتەوە، شازادەش بەرەو کۆشکی سولەیمان، بەڕێ دەکەوێت، ئەوەندەی پێ ناچێت دەگاتە کۆشکەکە کاتێ دەچێتە ژوورەوە، سەیر دەکات، نۆش ئافەرین لە سووچێکدا هەڵکورماوە و لەبەر خۆیەوە دەڵێت:

دوعا مەکەرد و مەسۆزا و مەوات
ئەی یار شیرین رۆحم بۆ فەیدات

مەر نمەزانی من سفتەی داخم
گیروگرفتار تەلیسم کاخم

ئێد وات جەناگا لاکەرد وەلاوە
دیا شازادە مدران وەپاوە

هەردوو کەردشان نیگای چەم وەهەم
هەردوو بێ هۆش بین خەجڵ و ماتەم

جەدمای ساتی هەم ئامان بە هۆش
هەردوو چەنی هەم گرتن نە ئاغۆش

کە هاتنەوە هۆش، باوەشیان کرد بەیەکدا و ماوەیەک یەکیان بەر نەدا، هەر لەو کاتەدا شازادە ئەحواڵی پرسی و، ئەویش بەسەرهاتی خۆی بۆ گێڕایەوە. لەپڕ ئەلقەم هاتە ژوورەوە و چاوی بە شازادە کەوت، کە دەستی لە ملی نۆش ئافەرین کردووە، بە دەنگی بەرز وتی هۆی ئادەمیزاد! چۆنت وێراوە بێیت بۆ ئەم شوێنە،

مەگەر ناوی منت نەبیستووە؟ شازادە وتی ئەی لەعین تۆ وات دەزانی کە هەروا بە ئاسانی دەتوانی مەعشووقەکەم بفڕێنی و لە دەستیشم دەرباز بی! من قاتڵی سەری تۆم، ئەوەی وت و شمشێری هەڵکێشا و پەلاماری ئەلقەمی دا، دای لە ملی و تەوقێک لە ملیدا بوو کردی بەسەد پارەوە. ئەلقەم شازادەی هەڵگرت و خەریک بوو فڕێی بداتە نێو گێژاوی دەریاوە، بەڵام شازادە بەتوندیی شاخ و گوێیەکی ئەو دێوە بەدکارەی گرت و چەندی کرد نەیتوانی خۆی رزگار بکات، ئاخرەکەی هەردووکیان کەوتنە نێو دەریاکەوە، هەر لەو کاتەدا نەهەنگێ سەری دەرهێنا و ئەلقەمی برد بەدەما، خەریک بوو شازادەش هەڵلووشێ، لەناکاو روخ بە فریای کەوت و شازادەی لە دەم نەهەنگەکە رزگارکرد و، هێنایە سەر وشکایی.

لە کاتی شەڕکردنی ئەلقەم و شازادەدا، زەلغەم و دەلغەم دێن و نۆش ئافەرین دەرفێنن بۆ باخی رەوزەی (دڵگوشا). شازادەش کاتێ دەگەڕێتەوە، هەرچەند دەگەڕێت، نۆش ئافەرین نادۆزێتەوە، بڕیار دەدا بگەڕێتەوە بۆلای هاوڕێیەکانی بەڵکو هەواڵێکی نۆش ئافەرینیان دەست بکەوێت، لەگەڵ (روخ)دا دێنەوە، بۆ لای دۆستانیان و، تەواوی بەسەرهاتەکەیان بۆ دەگێڕنەوە، وەزیریش دەڵێت ڕێگاچارەمان ئەوەیە، کە روخ بچێت بەڵکو بە هەر جۆرێ بووە، هەواڵێکی نۆش ئافەرینمان بۆ بێنێ. دەسبەجێ ڕوخ هەڵدەفڕێ و دەست دەکا بەگەڕیان. ماوەیەکی زۆر دەگەڕێت تا نۆش ئافەرین لە رەوزەی دڵگوشادا دەدۆزێتەوە و سەیر دەکا زەلغەم و دەلغەم لەلای دەستی دانیشتوون، بەگورجی دەگەڕێتەوە و ئەو هەواڵە دەدا بەشازادە، شازادەش بێ دواکەوتن بەرەو رەوزەی دڵگوشا بەڕێ دەکەوێت، هەر لە دوورەوە دەڵغەم دەبینێ بەرەو ڕووی دێت ئەویش بەیەک زەربەی شمشێر دەیکاتە دوو لەتەوە، زەلغەم کە ئەمە دەبینێت بە تووڕەیییەوە بەرەو لای سوڵتان ئیبراهیم دێت و دەڵێت، ئەی بەدکار! تۆ ئەلقەم و دەلغەمت کوشت و کۆشکی سولەیمانت وێران کرد، ئێستا مەحاڵە لە دەستی من رزگار بی؟ شازادە دەستبەجێ مستێک دەکێشێ بەسەر زەلغەمدا و بێ هۆشی دەکات. زەلغەم کاتێ دێتەوە هۆش، دەزانێ شازادە وا بەسەر سنگیەوە و خەریکە بیکوژێ، ئەویش دەڵێت، من دەبمە موسڵمان بە غولامی تۆ بەو مەرجەی نەمکوژی، ئەویش دەستی لێ بەردەدا، هەرچەندە روخ دەڵێت، باوەڕ مەکە بە بەڵێنی زەلغەم، بەڵام شازادە گوێی ناداتێ و دەڵێت، نا ئیدی ئەو موسڵمان بووە، ئەوجار دەچێت و نۆش

ئافەرین دێنی و سواری روخی دەکا، و خۆیشی لەسەر شانی زەلغەم و بەرەو لای هاوڕێکانی بەڕێ دەکەون، کاتێ دەگەنە جێ، هەمووان بەدیتنیان خۆشحاڵ دەبن و دەسبەجێ شوێنێکی باشیان بۆ ساز دەکەن و بۆ ماوەیەک لەو شوێنە دەمێننەوە. لەم کاتەدا، شەوێ زەلغەم هەلی دەست دەکەوێ و نۆش ئافەرین دەفڕێنێ و دەیبات بۆ تەلیسمی موڵکی زەنگوڵە، بۆلای دایکی کە ئارایش دێوی ناوە، ئارایش دێو کە لە بەسەرهاتی کۆشکی سولەیمان و کوشتنی ئەلقەم و دەلغەم ئاگادار دەبێ، دەیەوێت نۆش ئافەرین بکوژێت، بەڵام زەلغەم دەڵێت، ئەگەر نۆش ئافەرین بکوژی، ئیدی سوڵتان ئیبراهیم لە دەسمان دەردەچێت. دەبێ بەهەر شێوەیەک بێ لە تەلیسمی زەنگوڵەدا گرفتاری بکەین، بەو شێوەیە رازی دەبێ و نۆش ئافەرین دەبەن و دەیخەنە بیرێکەوە، لە ناو بیرە تاریکەکەدا بۆ ماوەیەک هیچێ نابینێ، تا کەم کەم بەرچاوی ڕوون دەبێتەوە، سەیر دەکات یەک حۆری لەقایەک لە بیرەکەدایە کە ئاه و ناڵە و مەرگ یان رزگاربوونی خۆی بە ئاوات دەخوازێ، نۆش ئافەرین دەچێتە لای و خۆی پێ دەناسێنێت، ئەویش دەڵێت، ئەی نۆش ئافەرین من ئادەمیزاد یان (مرۆڤ) نیم، من پەریم و ناوم مەیموونە خاتوون، کچی خواجە عەبدورەحمان، شای پەرییانم، ئەوە دوو ساڵە بەندکراوی تەلیسمی زەنگوڵەم، هەرچی باوکم سوپا و لەشکری هێنایە سەر ئەم تەلیسمە، نەیتوانی من رزگار بکات، (نۆش ئافەرین)یش بەسەرهاتی خۆی دەگێڕێتەوە و دەڵێت، هیچ ورکەت نەبێ، سوڵتان ئیبراهیم دێت هەردووکمان رزگار دەکات.

نۆش ئافەرین وات گیان شیرینم
خاترت جەم بۆ ئەی نازەنینم

سوڵتان ئیبراهیم مەبۆ خەبەردار
پەرێمان نەپشت روخ مەبۆ سوار
ماوەرۆ وەی جا خەیمە وەنیم سات
ئێمە هەردوومان مەدەرۆ نەجات

بەم شێوە دڵخۆشیی مەیموونە خاتوونیش دەداتەوە و دەبن بەهاودەمی یەک. لەولایشەوە کاتێ سوڵتان ئیبراهیم لەو ئاگادار دەبێ کە وا زەلغەم نۆش ئافەرینی

رفاندووه، دووباره دەستەودامانی روخ دەبێ، کە شوێنی نۆش ئافەرینی بۆ پەیدا بکات، روخ باڵ دەگرێتەوە و روو دەکاتە ماوای دێوان بۆ ماوەی دە ڕۆژ زۆر شوێن دەگەڕێت. بەڵام لە هیچ شوێنێ نۆش ئافەرینی بەرچاو ناکەوێت، هەتا دەگاتە سەر تەلیسمی زەنگوڵە. بەهەر شێوەیەک دەبێ لە تەلیسمەکە نزیک دەبێتەوە، سەیر دەکات کە نۆش ئافەرین لەناو بیری زەنگوڵەدا بەند کراوە، زوو دەگەڕێتەوە و شازادە ئاگادار دەکاتەوە و ئەویش خێرا بەرەو تەلیسمی زەنگوڵە بەڕێ دەکەوێت.

کاتێ دەگاتە شوێنەکە، چەند پەڕێکی خۆی بە شازادە دەدا و دەڵێت، هەرکاتێ پێویستت بە من بوو، یەکێ لەو پەڕانە ئاگر بدە، خێرا لەلات حازر دەبم، ئەمە دەڵێت و مالاوایی لە شازادە دەکات. شازادەش بەرەو تەلیسمی زەنگوڵە بەڕێ دەکەوێت، سەیر دەکات دوو چیای گەورە بەسەر یەکەوە ڕاوەستاون، هیچ دەرگایەکیش بەدی ناکرێ، زۆر دەگەڕێت تا پەیژەیەکی بەرچاو دەکەوێت، بە چیای سەرینەوە نرابوو، بەو پەیژەیەدا سەر دەکەوێت، دەرگایەک دەبینێ، بەڵام هەرچی دەکات دەرگاکەی بۆ ناکرێتەوە. ماندوو دەبێ و لە شوێنێکدا خەوی لێ دەکەوێت.

لەپڕ فەیازی عابێد دێتە خەوی پێی دەڵێت، سوڵتان ئیبراهیم! لە لای دەستی ڕاستتەوە بەردێکی ڕەش هەیە لەژێریدا، لەوحێکی نووسراو شاردراوەتەوە، هەرچی لەسەری نووسراوە جێبەجێی بکە، بە ئامانجی خۆت دەگەیت، کاتێ خەبەری دەبێتەوە دەچێت و لەوحەکە دەدۆزێتەوە و ئەوەی لەسەری نووسراوە، جێبەجێی دەکات، چۆرتمی زۆر دێنە سەر ڕێگای، لە جادووگەر و دێوی شاخدار و ئەژدیهای ترسناک، گیانلەبەری مرۆڤخۆر، تا دەگاتە سەرچاوەی تەلیسم، دەبینێ ئارایش دێو وەک پیرەژنێ لە دوورەوە دانیشتووە، سەیری لەوحەکە دەکات، دەڵێت ئەگەر بە سێ تیر ئەو پیرەژنە نەکوژیت، بۆ هەتاهەتایە دەبی بە پارچەیەک بەرد، شازادە ناوی خودا دێنێ و یەک تیر و دوو تیری بە خەتا دەچن. هەتا سەر سنگی دەبێ بە بەرد، بۆ تیری سێیەم زۆر دەپاڕێتەوە و نزا دەکات کاتێ سەیری لەوحەکە دەکات دەڵێت، سێ جار ناوی ئیمامی عەلی بنووسە و لە تیرەکەی ببەستە، ئەویش ئەو هەرمان (کار)ە دەکات و تیرێک لە پیرەژنەکە دەدا و دەیکوژێت، بە کوشتنی پیرەژنەکە تەلیسمی زەنگوڵەیش بەتاڵ دەبێتەوە، دەڕوا هەتا دەگاتە سەر ئەو بیرە، کە روخ باسی کردبوو، کاتێ سەیر دەکات، نۆش ئافەرین بە چەندەها زنجیر

بەستراوەتەوە، دەچێت و رزگاری دەکات، هەر لەوکاتەدا نۆش ئافەرین بەسەرهاتی مەیموونە خاتوونی بۆ دەگێڕێتەوە و دەڵێت، ئەویش لێرەدا بەند کراوە، شازادە دەچێت و مەیموونە خاتوونیش لە بیرەکە رزگار دەکات. لە دەرەوە کاتێ بەوردی سەیری مەیموونە خاتوون دەکا دەڵێت، خوایا من تا ئێستا پەریم نەدیوە، بەڕاستی لەنێو پەرییانیشدا شتی بەم جوانییە هەیە، یان تەنیا مەیموونە خاتوون ئەوەندە جوانە؟ مەیموونە خاتوونیش لەبەر ئەم کارەی زۆر سوپاسی دەکات. دەڵێت من هەتا ماوم دەبمە کارەکەرت. بەڵام دەبێ، ئیزنم بدەیت دوو ساڵە لە بنەماڵەکەم دوورم، دەبێ هەواڵی رزگاربوونم بە باوکم و ماڵەوەمان ڕابگەیەنم ، بێگومان لەگەڵ باوکم کە شای پەرییانە و سەرجەم دێو و پەریی ئەو وڵاتەی لە ژێر دەستدایە، دێینەوە لات، ئەمە دەڵێت و ماڵاوایی لە نۆش ئافەرین و شازادە دەکات و هەڵدەفرێت.

پاشان شازادە دەڵێت، هەرچی گەڕام زەلغەمی تەرەسم دەست نەکەوت، هەتا نەیکوژم، ناگەڕێمە دواوە، بە نۆش ئافەرین دەڵێت، تۆ لێرە ڕاوەستە، هەتا زەلغەم پەیدا بکەم و تۆڵەی ئەم بێ ئەدەبییەی لێ بکەمەوە، ئەوجار هەموو کون و کەلەبەرێک دەپشکنێ، بەڵام زەلغەم پەیدا ناکات، لەولایشەوە زەلغەم بەوە دەزانێ و هەر لە ئاسمانەوە دەست درێژ دەکاتەوە و نۆش ئافەرین هەڵدەگرێ و دەیفرێنێ. بە هاواری نۆش ئافەرین، شازادە ئاگەدار دەبێتەوە و هەرچی دەکات، نایگاتێ، دادەنیشێت و دەس دەکات، بە گریان، هەرلەوێدا، ئاگرێک دەکاتەوە و پەری روخی تێ داوێ، ئەوەندەی پێ ناچێت روخ دێتە لای، سەیر دەکات، شازادە خەمبارە و دەگری، کاتێ لەوە ئاگادار دەبێتەوە کە زەلغەم نۆش ئافەرینی بردووە بە شازادە دەڵێت، لەسەر پشتم سوار بە، دەبێ بە زووترین. کات بیدۆزینەوە، ئەگینا لە دەستی زەلغەم نەجاتی نابێ.

هەر لەو کاتەدا مەیموونە خاتوونیش دەگاتەوە، وڵاتی پەرییان و هەواڵ دەدەن بە عەبدورەحمان، شای پەرییان، کە مەیموونە خاتوون رزگاری بووە و بەرەو ماڵ دێتەوە، ئەویش لەگەڵ دەستوپێوەندەکانی دەچێ بە پێشوازییەوە، پاش بەخێرهێنییان دەڵێت، کچم چۆن رزگارت بوو، ئەویش بەسەرهاتی نۆش ئافەرین و سوڵتان ئیبراهیمی بەوردی بۆ دەگێڕێتەوە و دەڵێت سوڵتان ئیبراهیم هات و بەتەنیا تەلیسمی موڵکی زەنگوڵەی تێک شکاند و هەردووکمانی رزگار کرد،

ئێستاش لە دەریاکەناردایە لەگەڵ هاوڕێکانی، شای پەرییان بە سەر سوڕمانەوە دەڵێ، ئاخۆ چۆن من بەو هەموو سوپا و سانەوە شکستم خوارد ئەو بە تەنیا خۆی توانیی ئەم سەرکەوتنە وەدەست بێنی. نانا هەر وا نابێ دەبێ بەزووترین کات، بچین بیهێنین بۆ باخی گوڵستان، هەر لەوێدا فەرمان دەدا بە دێو و پەرییان، کە بەرەو لای شازادە بەڕێ کەون، کاتێ دەگەنە لای شازادە، مەیموونە خاتوون سەیر دەکات شازادە زۆر پەرێشانە و نۆش ئافەرین لەگەڵیدا نییە، پرسیاری نۆش ئافەرینی لێ دەکات، دەزانێ کە زەلغەم فڕاندوویەتی. دەڵێت بەشوێن مندا وەرن، دەزانم بۆ کوێی بردووە، ئەمان بە شوێن مەیموونە خاتووندا دەڕۆن. لەولایشەوە زەلغەم دەڵێت ئەمە هەمووی کەتنی ئەو باڵندە ناهاڵەیە، دەبێ ئەمڕۆ هەم تۆ و هەم بێچووەکانی روخ بخەمە ناو ئاگرەوە و لە تۆڵەی بنەماڵەکەمدا هەمووتان بسووتێنم. نۆش ئافەرین دەبەستێتەوە و دەچێت بێچووەکانی روخەکەش دێنێ و ئاگرێکیش دەکاتەوە کاتێک کە ئاگرەکە بڵێسەی بەرز دەبێتەوە، هەرسێکیان هەڵدەفڕێنێ و لە سەرەوە فڕێیان دەداتە ناو ئاگرەکەوە. دەسبەجێ مەیموونە خاتوون فریایان دەکەوێ و نۆش ئافەرین و بێچووەکانی روخەکەش پێش ئەوەی بکەونە ناو ئاگرەکەوە، رزگار دەکات.

زەلغەم بەوە دەزانێ و پەلاماری مەیموونە خاتوون دەدات، ئەمەش هەر لە دوورەوە هاوار دەکات، ئاهای زەلغەمی تەرەس، ناتوانی لە دەستم دەرچیت، خێرا شمشێرەکەی هەڵدەکێشێ و لەنێو قەدی زەلغەمی دەدا و دەیکات بە دوو کەرتەوە و فڕێی دەداتە ناو ئاگرەکەوە، مەیموونە خاتوون سەیر دەکات، نۆش ئافەرین بێهۆش کەوتووە، بە پەرییەکان دەڵێت، زوو هەندێ گوڵاوم بۆ بێنن، بە ئاوی گوڵاو وە هۆشی دێنێتەوە کاتێ چاو دەکاتەوە و مەیموونە خاتوون دەبینێ، باوەشی پێدا دەکات و چۆنیەتیی رزگاربوونەکەی دەپرسێت، ئەویش بەرەو وڵاتی پەرییان بەڕێ دەکەون و تا دەگەنە، لای شای پەرییان، ئەویش دێت بە پێشوازییانەوە و بە ڕێزێکی تەواو دەچنە ناو باخی (گوڵستان)، پاشان فەرهەنگی دێو کە دواتر دەبێتە یەکێک لە باشترین هاوڕێیانی شازادە و لەگەڵ مەیموونە خاتووندا زۆر هەرمانی بۆ جێبەجێ دەکەن، بەڕێی دەکەن، تا هاوڕێیانی لە دەریاکەنار بێنێت بۆ باخی گوڵستان، لەوێدا بۆ ماوەی چل ڕۆژ دەمێنێتەوە، تا ڕۆژێک سوڵتان ئیبراهیم، روو دەکاتە شای پەرییان و دەڵێت، ئێمە قەت لە دیدارتان تێر نابین. بەڵام بۆ خۆت

دەزانی کەسوکارمان زۆر چاوەڕوانی ئێمەن کە بگەڕێینەوە بەتایبەت جەهانگیر شا کە ئارەزووی دووبارە دیتنی نۆش ئافەرین دەکات، عەبدورەحمان شا دەڵێت، پێش ئەوەی بچن، دەبێ شتێک هەیە، پێتانی بڵێم، بەڵێن شکاندن بۆ پاشایان زۆر کارێکی خراپە و دەبێتە مایەی ڕیسوایی، من بەڵێنم داوە هەرکەسێ مەیموونە خاتوون رزگار بکات، هەرچێکی بوێ، بۆی بکەم و لێی مارە بکەم و بیکەم بە هاوسەری، سوڵتان ئیبراهیمیش دەڵێت، ئەی خاوەن شکۆ هەروا جەنابتان بەڵێنتان بەخۆتان داوە، منیش بەڵێنم بە نۆش ئافەرین داوە، هەتا گوڵی باخی ئەو نەچنم، دەست بۆ هیچ گوڵێکی تر درێژ نەکەم، بەو شەرتەی مەیموونە خاتوون قبووڵ بکات، منیش قبووڵی دەکەم، پاش نۆش ئافەرین وەک هاوسەری دووەم لەگەڵی بژیم. ئەوانیش قبووڵی دەکەن و بڕیار دەدەن، پاش زەماوەندی نۆش ئافەرین، زەماوەندیش بکەن بۆ مەیموونە خاتوون و شازادە، پاشان خۆیان ئامادەی ڕۆیشتن دەکەن، لەگەڵیان بەڕێ دەکەون تا چیای (سەرئەندیب)، لەوێدا شای پەریان دەڵێت لێرە بەولاوە ولاتی مرۆڤانە، ئیدی بێ خەم دەتوانن بچنەوە بۆ دیمەشق. بۆ خۆیان دەگەڕێنەوە، ئەمانەیش بەرەو ولاتی دیمەشق بەڕێ دەکەون.

شەو لەنێو دارستان و سارایەکدا پشوو دەدەن. هەر ئەو شەوە سەلیمی تەرەس، شازادە ژارخوارد دەکات و نۆش ئافەرین بە بێهۆشی دەخاتە پاشکۆی خۆی و بەرەو شاری حەڵەب بەڕێ دەکەوێت، شازادە دەست دەکات بە هاوارو ناڵەناڵ. وەزیر کاتێ ئەو ناڵەو هاوارە دەبیستێ دەچێتە ڕاسەری و سەیر دەکات کەف کەوتووتە لای دەمی. دەزانێت ژەهرخۆر کراوە، دەستبەجێ بانگی حەمید دەکات تا بە فریای شازادە بکەوێ ماوەیەک دەستوپێی خۆیان ون دەکەن، وەزیر بە حەمید دەڵێت، زوو روخ ئاگادار بکەوە، حەمیدیش پەڕی روخ دێنێ و دەیخاتە ناو ئاگرەوە، ئەوەندەی پێ ناچێت، روخ حازر دەبێ، کاتێ سەیر شازادە، دەکات دەڵێت، تەنیا شای پەریان دەتوانێ رزگاری بکات، دەسبەجێ بەرەو ولاتی پەریان دەفڕێ و هەواڵەکە بە مەیموونە خاتوون و شای پەریان دەدا.

سەرەتا مەیموونە خاتوون لەگەڵ فەرهەنگی دێو و نەسروڵای حەکیمدا بەرەولای شازادە بەڕێ دەکەون و پاشانیش شای پەریان لەگەڵ چەندەها دێو و پەریدا، دەگەنە جێ، نەسروڵا دەڵێت، تەنیا بە (مۆهری) سولەیمان و شیر، چاک دەبێتەوە،

شـای پەرییان مـۆهری سـولەیمانی پێ دەبێ و فـەرمان دەدا کە شـیریشی بۆ حـازر بکەن، بـەم جـۆرە دەست دەکـەن بە دەرمـانـی شـازادە. پاش دە ڕۆژ شــازادە، چاو دەکـاتەوە و سـەیر دەکـات، مـەیمـوونە خـاتوون بـەڕاسـەریەوە ڕاوەسـتـاوە، لە شـای پەرییـانەوە بگرە تا وەزیر و حـەمید دەسـتەوئەژنۆ دانیشـتـوون. کاتێ دێتـەوە هۆش هـەواڵی نـۆش ئـافــەرین لە مــەیمـوونـە خــاتوون دەپرســێت، ئـەویش تـەواوی بەسـەرهـاتەکـەی بۆ دەگێـڕێتـەوە کە سـەلیم چیی بەسـەردا هـێناوە، هـەر لەوێدا ڕوو دەکاتە شـای پەرییان و دەڵێت فـەرمان بدە بە فەرهـەنگ و روخ بچـن بە شـوێن نۆش ئافەریندا و لە هـەرکوێ سـەلیمیان بینی، دەسبەجێ گیـانی لێ بستێنن. فەرهـەنگ و روخ بەڕێ دەکەون، لەولایشـەوە سـەلیم زۆر دوور دەکەوێتـەوە و لە شـوێنێکدا پشـوو دەدات. کـاتێ نۆش ئافـەرین دێتـەوە هـۆش، پرسـیـار دەکـات لێرە چی دەکەین، ئەی شـازادە و هـاوەڵانی لە کوێن؟ سـەلیم دەڵێت نۆش ئافـەرین ئـیدی بەتەمـای شـازادە مـەبە، من ژارخـواردم کردووە و مـردووە، دەبێ ببی بەهـاوسـەری من. نۆش ئافـەرین لەو قسـەیەی سـەلیـم ئەوەندە تووڕە دەبێ کە خـەنجـەرەکـەی هەڵدەکێـشێ و وەکو شێرێکی مێ پەلاماری دەدا و تا سـەلیم دێتەوە سـەرخۆی، لە چەند لاوە بەسـەختی برینـدار و خـەڵتـانی خـوێنی دەکـا. نۆش ئافـەرین بەوەش ڕازی نـابێ و سـەری لە لاشـەی جیـا دەکـاتەوە و، پاشـان جلوبـەرگەکـەی سـەلیم لەبـەر دەکات و سـواری ئەسـپـەکـەی دەبێ و بەرەو لای شــازادە دەگـەڕێتــەوە. هـەر لـەو کـاتـەدا روخ لە ئاسـمــانەوە چاوی بە ســەلیم دەکـەوێت، پـەلامـاری دەدا کـە بیکوژێ، لەپڕ نۆش ئافـەرین لەمـە ئاگـەدار دەبێت و هـاوار دەکـات. ئەی روخ وریا بە ئەوە منم، سـەلیم نیــیـە، هـەرلەوێدا بەدیداری یەک شـاد دەبنەوە و نۆش ئـافـەرین هـەواڵی شـازادە دەپرسێت، ئەوانیش دەڵێن بە هـاوکـاریی مـەیموونە خـاتوون و عـەبدورەحمـان شـا، سوڵتـان ئیبراهیم خـۆش بووەتەوە، بەگورجی دەگـەڕێنەوە بۆ لای شازادە و هـەواڵی گـەڕانەوە و کوژرانـی سـەلیم بەدەسـتی نۆش ئافـەرین، دەدەنە شـازادە و ئەویش لەو هـەرمـانەی نۆش ئافـەرین زۆر خـۆشحـاڵ دەبێ و مـاوەیەکی تر لەلای شـای پەرییـان دەمـێننەوە، هـەتا شـازادە بـەیەکجـاری خـۆش دەبێتـەوە، ئەوجـار مـاڵاوایی لە شـای پەرییان و تەواوی هـاوڕێیانی دەکەن و بـەرەو وڵاتی دیمەشق بەڕێ دەکەون.

مـەلیک بەهـمـەن کە شـای حـەڵەب دەبێت، لەو کاتەدا لە دیمەشـقەوە دەگـەڕێتـەوە، چیـڕۆکـەکـەی سـوڵتـان ئـیبـراهیم ئـازاری دەدات و بۆ ئەوەش چەنـد بەشـێـک لە

سـوپاکـەی لەو سنوورانە دادەنێت هەتا لە کـاتی گـەڕانەوەیدا تۆڵەی ڕووداوەکـەی دیمەشقی لێ بکاتەوە، کاتێ دەگەنە سەر سنووری حەڵەب، سیخوڕەکان ئەو هەواڵە بە مەلیک بەهمەن دەدەن، ئەویش دەسبەجێ سوپایەکی زۆر دەبا و لە نیوەشەوێکدا چواردەوریان دەگرێ، شازادە و هاوڕێیانـی کە بەوە دەزانن، سەرەتا دەست دەکەن بەشەڕکردن، کاتێ دەزانن کە ناتوانن بەرەنگاری ئەو سوپا زەبەلاحە ببنەوە، بیری هەڵهاتن دێ بەسـەریاندا و ورده ورده لـە سـوپاکـە دوور دەکـەونەوە و هەڵدێن، لە کـاتی هەڵهـاتندا لێک هـەڵدەبڕێن، بەڵام شـازادە و نۆش ئافـەرین دەست لێک بەرنادەن، ئەسپەکانیان تاو دەدەن، ناشزانن بەرەو کوێ دەڕۆن، سـەر لە بیابان و چۆلایی دەردێنن، ئەوەند ئەسـپـەکانیـان تاو دەدەن هـەتا لەپێ دەکـەون. پاشـان بە پیادە دەڕۆن، تا لە ڕێکردنیش دەکەون و هەردووکیان لەو بیابانەدا لە هۆش دەچن.

هەر لەو کـاتەدا مـەیموونە خـاتوون ڕوو دەکـاتە فـەرهـەنگی دێو و دەڵێت تـاسـەی شازادەم کردووە، بابچین بزانین گەیشتووەتە کوێ. بەڕێ دەکەون و زۆر دەگەڕێن. تا لەو بیـابانەدا بـەو حـاڵە دەیاندۆزنـەوە و هـەروا هەڵیـان دەگرن، دەیانبـەنەوە بۆ باخـی (گـوڵسـتـان) بەهـەزار دەردیسـەر و زەحـمـەت، هەتا وە هـۆش دێنەوە، کـە چاویان دەکـەنەوە، سـەیر دەکەن مـەیموونە خـاتوون وا بە ڕاسـەریانەوە، شـازادە، دەڵێت خـاتوون ئەمـجارەش بە فـریامـان کەوتی، بەم جۆرە ئەمـجارەش لە مـردن رزگـاریان دەبێت، حـەمـیـد و وەزیریش لەیـەک جیـا دەبنـەوە، وەزیر کـە برینەکـەی قـورس دەبێ. ئەسـپـێک تاو دەدا و دەچێت، هـەتا دەگـاتـە دەرکی باخـێـک، لەوێدا. ئەویش بە بێـهـۆشی لە ئەسـپـەکـەی دەکـەوێتـە خـوارێ، باخـەکـە هیی (مـاهی زەڕئەفشـان) کچی خـوسرەو شـای ئەنتـاکیە دەبێ، کـاتێ دێت و بەو حـاڵە شـڕە دەبینێ، فـەرمـان دەدا زوو بیبـەنە مـاڵەوە و برینەکانی دەرمـان بکەن، دوای چەند ڕۆژێ دێتـەوە سـەرخـۆی و ماهی زەڕئەفشـان هەرکە چاوی پێ دەکەوێت، عـاشـقی دەبێت، پرسـیاری لێ دەکات کە لە کوێوە هـاتووە و چۆن وای لێ هـاتووە، وەزیریش تەواوی بەسـەرهـاتی خۆی و شـازادەی بۆ دەگێڕێتەوە، ئەمـیش دەچێتە لای باوکی و بەسـەرهـاتی شازادە و وەزیر و نۆش ئافەرینی بۆ دەگێڕێتەوە:

خـوسـرەو شـا شنەفت گوزەشـتـەی ئەوکار
خـــــەیلێ پـەرێشــــان گـــــرەوا بـەزار

وات خـــان مـــحـــەمـــەد من و عـــادڵ شـــا
نـەڕای کـــوردســـتـــان هەردوو بـەهـەمـــڕا

نـە ئەو ســـەفـــەردا عـــادڵ شـــای پڕزوور
زۆر کـــــەرد نـەپـدەر بـەهـمـــــەنی بـەدنـوور

ئێـــســـتـــە تۆ مـــاچـی بەهـمـــەن پڕزۆرەن
مـــەگـــەر عـــادڵ شـــا ئۆجـــاخش کـــوێرەن

قـەسـەم بـەخـوا دەبـێ تۆڵەی ئەو بێ ئەدەبییـە لە بەهـمـەن بکەمـەوە، هـەر لەوێدا فەرمانی شـەڕ دەدا و سوپایەکی زۆر کۆ دەکاتەوە و وەزیر دەکا بە فەرماندەی و بۆ شـەڕی بەهمـەن شـای بەڕێ دەکات. وەزیریش زۆربەی شـارەکانی وێران دەکات و حـەلەب دەگـرێ و مـەلیک بەهمـەنیش بەند دەکات، لەولاشـەوە لەوکـاتەدا شـازادە فەرهەنگی دێو دەنێرێت هەتا هـەواڵی وەزیر و حەمـید بزانێت، کـاتێ دەگاتە شـاری حـەلـەب، ســەیر دەکــات، وەزیر بەســوپایەکی زۆرەوە لەگــەڵ مــەلیک بەهمــەندا کـەوتووەتە شـەڕ، فـەرهـەنگ دەچێت و ئەو هـەواڵـە بە شـازادە دەگـەیەنێ، ئـەوانیش بەپەلە، بەرەو شـاری حـەلەب بەڕێ دەکەون، کـاتێ دەگەنە ئەو جێ، وەزیر دەیەوێت، مـەلیک بەهمـەن بکوژێت، بەڵام مـەیموونە خـاتوون خـۆی دەگـەیێنێتـە وەزیر و پێی دەڵێت جــەنابی وەزیر، تکایە بەهمــەن ببــەخـشــە بـەمن. ئەویش دەزانـێت شـازادە هاتووە دەچێت بە پێشـوازییـەوە. سـوڵتـان ئیـبـراهیـمیش کـە بە دیداری شـاد دەبێتـەوە، چۆنیەتیی هاتنی ئەو سوپایەی لێ دەپرسێ، ئەویش تەواوی بەسەرهـاتی ئەو مـاوەیەی بۆ دەگێڕێتەوە، هـەر لەو کاتەدا مـاهـی زەڕئەفـشـان دێت و بە دیداری شـازادە و نۆش ئـافـەرین شـاد دەبێ. شـازادە زۆر سـوپاسـی مـاهـی زەڕئەفـشـان و باوکی دەکـات، بۆ ئـەو یارمـەتییـەیان. پاشـانیش مـەلیک بەهمـەن ئازاد دەکـات و دەیکاتەوە بە پاشـای حـەلەب و خـەڵاتی دەکات. ئـەویش بەڵێن دەدا هـەتا مـاوە سـەر لەپێناو و گوێڕایەڵی شازادە بێت.

ئەلیـاس و تووفـان کە هـەواڵی مـەلیک بەهـمـەن دەزانن دەکـەونە بیـری ئەوەی بە فڕوفێڵ شـازادە بانگهێشت بکەن بۆ خـەتا، چەند کەسێک بەکۆمـەڵێک دیارییـەوە ڕەوانەی لای شـازادە دەکـەن و داوای لێ دەکـەن، کـە مـاوەیەک لـەلای ئەلیاس شـا

میوان بێت، ئەویش قبوولّی دەکات و بەرەو پایتەختی ئەلیاس بەڕێ دەکەوێت. هەرچەندە وەزیر دەڵێت، شازادە، وریا بە، ئەمە داوە، شازادە پێی دەڵێت، هیچ ترست نەبێ، تا ئەوەی لە شەوێکدا هەردووکیان بێهۆش دەخەن و باڵبەستیان دەکەن، دەیانبەنە لای ئەلیاس، ئەویش بە تووڕەیییەوە دەڵێت، جەنابی شازادە لە بیرتە ئەو شەوە لە دیمەشقدا چیت بەسەر هێناین، وات دەزانی ئیدی هەر وا بەئاسانی بەسەرتەوە دەچێ! هەرلەو ماوەیەشدا حەمیدی مەلاح بە دەستی پیاوانی ئەلیاس دەگیرێ و دەیخەنە بەندیخانەوە، کاتێ سەیر دەکات، دەزانێ کە شازادە و وەزیر گیراون بە تووڕەیییەوە ڕوو دەکاتە ئەلیاس شا دەڵێت، ڕۆژێ لەو هەرمانەی خۆت پەشیمان دەبیتەوە، ئەی بەدکار! هەر لەو کاتەدا دەستێ لە ئاسمانەوە درێژ دەبێتەوە و شازادە هەڵدەگرێ و دەیبات، ئەلیاس زۆر دەترسێ، دەڵێت ئەمانە بەرن بیانخەنە بەندیخانەوە، ئەو دەستەش دەستی ئارایش دێو خوشکی ئەلقەم و زەلغەم دەبێ. شازادە دەبات و دەیخاتە بیرێکەوە، دەڵێت، دەبێ بە ئەشکەنجە بتکوژم هەتا تۆڵەی بنەماڵەکەمت لێ دەکەمەوە، بەزنجیر دەست و پێی دەبەستێتەوە و هەڵی دەواسێت، هەموو ڕۆژێ جارێ دێتەوە و ئازار و ئەزیەتی زۆری دەدا و بەو حاڵە لێی دەگەڕێ.

ڕۆژێکیان شازادە زۆر لە خوا دەپاڕێتەوە داوای یارمەتیی لێ دەکات و خۆی ڕادەپسکێنێ و تەواوی کۆت و بەند و زنجیرەکان دەپچڕێنێ و رزگاری دەبێت، هەر لەو شوێنەدا شمشێرێکی دەست دەکەوێت و لە خۆی دەبەستێت، جادووی ناکەس وەک ڕۆژانی تر دێت و بەردی سەر بیرەکە لا دەبا، لەپڕ شازادە وەک شێر پەلاماری دەدا و بە یەک شمشێر دەیکات بە دووکەرتەوە. ماوەیەک تۆزوغوبارێ هەڵدەستێ و پاشان دنیا ئارام دەبێتەوە. شازادە نازانێ لە کوێدایە، هەروا بەڕێ دەکەوێت و دەچێت تا لە دوورەوە سیاچادرێک دەبینێ، کاتێ دەچێتە نزیکی سیاچادرەکەوە، هاوار دەکات، خاوەن ماڵ، میوانم هەرچیت هەیە بمدەرێ، تینوو و برسیمە، پیرەژنێک دێ بە دەمیەوە و دەڵێت فەرموو کەمێ نانی جۆ و شیری بۆ دێنێت، پاشان پرسیار دەکات، ئەم خاکە موڵکی کام پاشایە، پیرەژنەکەش دەڵێت موڵکی پاشای فەرەنگە. بەبیستنی ئەمە و پەڕی روخەکە دەخاتە ئاگرەوە، روخ لەلای حازر دەبێ، لەسەر پشتی خۆی سواری دەکا و هەتا دەرکی ماڵی ئەلیاس ڕاناوەستێ، هەر لە دوورەوە هاوار دەکات ئەلیاسی ناکەس، ناتوانێ لە دەستم

دەرچیت، ئەلیاس و مەلیک تووفان سەریان لێ دەشێوێت، هەردوویان دەگرێ و بەندیان دەکات، پاشان فەرمان دەدا وەزیر و حەمید ئازاد بکەن، کاتێ وەزیر دێتەوە، چاوی بە ئەلیاس دەکەوێت. ڕوو دەکاتە شازادە و دەڵێت، ئەلیاس کارێکی خراپی کرد، جەنابت لێی ببوورە، شازادە دەسبەجێ هەردووکیان ئازاد دەکات و خەلاتی شاهییان پێ دەبەخشێت. هەر لەوێشدا ئەوانیش بەڵێن دەدەن هەتا زیندوون لە فەرمانی شازادە دەرنەچن. بۆ ماوەیەک لەوێدا دەمێننەوە و پاشان بەرەو فەرەنگ وەڕێ دەکەون و لەوێدا خەیمە بارەگایان بەرپا دەکەن، هەر ئەوەندەی دەزانن، سوپایەکی زۆر هاتە سەر شاری فەرەنگ، شازادە پرسیار دەکات، ئەم سوپایە هیی کێیە و بۆ چی هاتووە، کابرایەکیش لەوێ دەبێ و دەڵێت:

ئەو شەخس عەرز کەرد شازادەی سالار
سپای زیگوات ئاما وەئەی شار

پادشای فەرەنگ کناچەی دارۆ
هەزار کەس پەرێش ئەروا مەسپارۆ

خورشیدەی عالەم شای عالەمگیرەن
عالەم نەسەوداش بەستەی زەنجیرەن

ئێد خەیاڵشەن سەرهەنگ موردار
بەزۆری بکێشۆش خورشیدەی نازدار

شازادە ئەوە دەبیستێت و خۆی پێ ناگیرێ و لەگەڵ حەمید و وەزیردا دەچن بۆ یارمەتیی قاتب شا، شای فەرەنگ، چەند تیپ لە سپای زیگوات تێک دەشکێنن، تا دەگەنە لای زیگوات شازادە پەلاماری زیگوات دەدات و بەیەک زەبری شمشێر دەیکاتە دوو کەرتەوە، سوپای زیگوات ئەوە دەبینن هەموویان دەسبەجێ هەڵدێن، هەرکە سەیر دەکەن دەبینن قاتب شا لە مەیدان کەوتووە، زوو هەڵی دەگرن و دەیبەنەوە بۆ ماڵ و دەیدەنە دەستی وەزیر و خۆیان دەگەڕێنەوە بۆ ناو خەیمە و بارەگای خۆیان، کاتێ قاتب شا کەمێک دێتەوە هۆش، پرسیار لە وەزیر دەکات، ئەو کەسە کە ئێمەی رزگار کرد، چیی لێ هات، وەزیر دەڵێت گەورەم لە دەرەوەی

شـاردا بارەگـای هەڵداوە، فـەرمـان دەدا بچن بە پێشـوازییـەوە و بیـهێننە کۆشکی شـایەتییـەوە، ئەو شـایسـتـەی ئەوەیە بـە جـوانتـرین شـێـوە خـزمـەت بکرێ. وەزیر و چەند کـەسێ لە پیـاوماقـووڵانـی دەربار دەچن شـازادە و یارانـی بە ڕێورەسـمـێکی شـاهانەوە دەێننە خزمەتی قـاتب شـا، کـاتێ شازادە دەچێتـە لای قاتب شـا، سـەیر دەکات کە لـەسـەرەمـەرگدایە، شـازادەش دەچێتـە لای دەسـتی و ئەویش بـەگـەرمی بەخێرهـاتنی دەکات و پاش ئاگاداربوونی لە ئەسڵ و نەسەبی، دەڵێت:

واتـش شـــازادە مـــەتڵـــەبم ئێـــدەن
چون فــەرزەند وێم بەتـۆم ئومـێـدەن

من وێـم مـــەزانوو ڕۆحم پـەڕکــەندەن
عـومـرم جـەی دنیـا نەفـەس نەمـەندەن

وەسـیـەتم ئێدەن بەعـد ئەز مـەردەنم
جـەدمـای مـــەردەن دەفن کـەردەنم

دەڵێت لە پاش مەرگم لەگەڵ وەزیران و خەڵکی شاری فەرەنگدا خورشیدەی کچم بکەن بـەجێگەدار و تاجی شـاهیی لەسـەر دابنێن و مـاوەیەک لەلای بمێنـەوە هـەتا خەڵکی شاری فەرەنگ هـەمووان ڕێزی لێ بگرن، نـەکا دڵپیسێک لێی بێت بە دوژمن و تـاج و تەخـتی لێ بسـتـێنێت. ئـەوە دەڵێت و گـیـانی دەردەچێت. پاش بە خـاک سـپاردنی، خـورشـیـدەی عـاڵەمگیـر دەبەن و لە کڵێسـادا تاجی شـاهیی لەسـەر دادەنێن، لە کـاتی تاج لـەسـەرنانـدا، شـازادە دەسـتنیـشـان دەکـرێت کـە تاجـە کـە لەسەر خورشیدە بنێت، لە کاتی تاج لە سەردانانەکەدا، خورشیدە ئەوەندە، جوان دەبێت، شـازادە سـەری لێ دەشـێـوێت بـەڵام بە هـەرلەونێ دەبێت تاجـەکـە لەسـەر خورشـیـدە دەنێ و دەسـتی مـاچ دەکـات و پاشـەوپاش دەگـەڕێتـەوە، پـاش جـەژن و خـواردنەوە بەرەو سـەرای پاشـا دەچنەوە و نۆش ئـافـەرین دەزانێت کـە شـازادە پەرێشـانی خـورشـیـدە خـاتوون بووە، بۆیە دەڵێت هـەر جۆرێ شـازادە پێی خـۆش بێت، ئەمیش پێی ڕازییە.

بۆ مـاوەیەک لەوێدا دەمـێننەوە، لەو مـاوەیەدا مـەیموونە خـاتوون و عەبدورەحـمـان

پاشایش دێن بۆ دیداری شازادە و کاتێ لەگەڵ خورشیدەی عالەمگیردا، ئاشنا دەبن، مەیموونە خاتوون یەک دڵ نە سەد دڵ عاشقی خورشیدە خانم دەبێت، ڕوو دەکاتە شازادە و دەڵێت من وەها گرفتاری ئەو ڕوومەت و خاڵە بووم، داخوا تۆ دەبێ چۆن بیت. شازادەش دەڵێت من شەیدای خورشیدەم، بەڵام ئەو پاشایە و دەبێ خەریکی کاروباری دەسەڵاتداری بێ، نەک بازاڕی دڵداری. کاتێ خورشیدە خانمیش لەوە ئاگادار دەبێت، کە شازادە لە نێو پەرییانیشدا دڵداری هەیە، دڵێ نە سەد دڵ عاشقی شازادە دەبێ و نایەوێت بە هیچ شێوەیەک لە دەستی بدات. بۆیە ماوەیەکی درێژ بە بیانووی ڕێکخستنی کاروباری دەسەڵاتەوە لای خۆی ڕای دەگرێ. هەتا جارێکیان کە مەیموونە خاتوون لەلای خورشیدە خانم دەبێ، فەرمان بە دایەنەکەی دەکا، بچێت شازادەش بێنێت بۆ ناو باخ، کاتێ شازادە دەچێتە ناو باخ و چاوی دەکەوێت بە خورشیدە خانم، لەسەر خۆی دەچێ خورشیدە دەڵێت:

شازادە چون خاک دەروون کەیل خەم
کەفت نە خاک پای خورشید عالەم

واتش چێش مەبۆ گیانم بۆ فیدات
ئارۆ بسپاروو گیان نەقەدەمگات

خاتوونە واتش شازادەی خەمبار
وێت سبوک مەکەر جە خدمەت یار

خورشیدە خانم زۆر ئامۆژگاریی شازادە دەکات کە دان بە خۆ بدا بگرێ تا وەزیر و هاوڕێیانی نەیدەنە بەر تانە و توانج، دەڵێت، منیش لە تۆ زیاتر دڵوداوی تۆم، بەڵام هەر کارێک بە وەختی خۆی، ئەو شەو بەزمێکی باش ساز دەکات و زۆربەی میوانانیش بانگهێشت دەکات. بۆ ناو گوڵزار و باخ تا بۆ ماوەیەک پێکەوە بن.

تا ئاخر شیرین نازدار فەرەنگ
نیشت وەبان تەخت نەقاش گوڵڕەنگ

مەشغووڵ بی بەکار پاشاییی وێش
ئەهل فەرەنگ شار شاد بین وەپێش

خـــولاســـــەی کـــەلام تا وەعـــدەی هەفت مـــا
یە کـــــردارش بی شــــای حــــۆری لەقـــا

عـــەیش کـــەردن بـەعـــەین بـە دەمـــاخ دڵ
مەشـغووڵ عەیش و نۆش تا هەفت مـای کامڵ

پاش ماوەیەک شـازادە دەچێتە لای خـورشیدە خـاتوون، ئیجـازەی لێ وەردەگرێت کە بگەڕێنەوە بۆ وڵاتی خۆیان، چونکە زۆر کەس چاوەڕێیانن. خـورشیدە خـانمیش بەشێوەیەکی زۆر جوان پێداویستیی سەفەریان بۆ ئامادە دەکات و وەڕێ دەکەون. مـاوەیەکی پـێ دەچێت، وەزیـران و کـاربـەدەسـتـانـی خـورشـیـدە خـانم دەکـەونە پیـلانگێـڕان دژی و بەو بیـانووەی گـوایا نـاوبراو ناتوانێ ئـەرکی پاشـایـەتی رایی بکات، بەنهێنی لەگەڵ برازایەکی قاتب شا بەناوی کیانووش رێک دەکەون کە ئەگەر ئامادە بێ، هێرش بکاتە سـەر فەرەنگ، یارمـەتیی دەدەن، ئەویش بەڵێن دەدا و دێت و بە تەمـای پاشـایەتیی فـەرەنگ دەچێـتە سـەریـان. خـورشـیـدە خـانم لەو پیـلانەی کیانووش ئاگادار دەبێ، کاتێ لەگەڵ وەزیرەکانی ڕاوێژ دەکات، تێ دەگات هـەمووی فیـتی دەسـتوپێوەندەکـانی خـۆیەتی. دەسـبـەجێ قوفڵی خـەزانەکـەی دەشکێنی و دوازدە هـەزار سـوار ئامـادەی شـەڕ دەکـا، لەو شـەڕەدا خـورشـیدە تێک دەشکێ و کیانووش خورشیدە بەدیل دەگرێت.

شـازادە لـەگەڵ فـەرهـەنگی دێودا کـە دەیانویست سـەردانێکی خـورشـیـدە بکەن لەکاتی شـەڕەکەدا خۆیان دەگەیەنن، هـەر لە ئاسمانەوە فـەرەنگی دێو، نەعرەتەیەک دەکـا و نیـوەی هێزەکـەی کـیـانووش زارویان دەتۆقی، شـازادە لە پشـتی فـەرەنگ دادەبەزێ بەرەو لای کـیـانووش دەڕوات و هـەر لەدوورەوە زەبرێکـی وەهـای لێ دەدا کە لەگەڵ ئەسپەکەیدا دەیکات بەچوار بەشـەوە. کاتێ هێزی کیانووش ئەمە دەبینن بە یەکـجاری مـەیدان چۆڵ دەکەن. شـازادە، خورشـیـدە خـانم رزگـار دەکـات و بە سـەربەرزی دەگەڕێتـەوە بۆ ناوشار، تەواوی ئەوانەی لە پیلانەکەدا دەسـتیان هـەبوو، دەکـوژێ و خـورشـیـدە دەکـاتەوە بەپاشـای فـەرەنگ و پێـشـیـان دەڵێت، هـەر کـاتێ بمەوێت لـە مـاوەیەکی کـورتدا لێـرە حـازر دەبم، وای بەحـاڵـتـان ئەگـەر پـێ خـوار دابنێن. هـەمـوویان ســەری رێزی بۆ دادەنەوێـنن و بەڵێنی پێ دەدەن لە فــەرمـانی

خورشیده خانم دەرنەچن.

شازادە بۆ ماوەی سێ ڕۆژ لەوێدا دەمێنێتەوە و پاش سێ ڕۆژ بە فەرهەنگی دێو دەڵێت با بڕۆین بگەینەوە بە هاوەڵانمان، ئیزن لە خورشیدە خانم وەردەگرن و بەڕێ دەکەون، لەولایشەوە خان محەمەد و هاوڕێیانی بەڕێ دەکەون تا دەگەنە وڵاتی مەغریب، لەوێدا سەعید و مەسعوود ئاگادار دەبن کە سوڵتان ئیبراهیم نۆش ئافەرینی رزگار کردووە خەریکە بەرەو دیمەشق دەچێتەوە، دەسبەجێ چل هەزار سوار ئامادە دەکەن و سەرەڕێگایان لێ دەگرن، خان محەمەد بە غوڵامان دەڵێت، دەخیلتان بم وەخۆ کەون ڕۆژ، ڕۆژی غیرەتە، لەگەڵ غوڵامەکانی بەرەنگاری هێزەکەی سەعید و مەسعوود دەبنەوە و پاش یەک ڕۆژ شەڕ، خان محەمەد بە حەمید دەڵێت نۆش ئافەرین و ماهی زەڕئەفشان بەرەو لەو شاخەدا پارێزگارییان لێ بکە. ڕۆژی دواتر کە خان محەمەد بریندار دەبێت و ئەوەندەی نامێنێت کە نۆش ئافەرین و ماهی زەڕئەفشان بەدیل بگیرێن، لەپڕ شازادە و فەرهەنگی دێو وە فریای دەکەون هەر لەدوورەوە شازادە بەوە دەزانێ و هاوڕێ لەگەڵ فەرهەنگی دێودا بەگوڕاندن بەرەو هێزەکەی سەعید و مەسعوود هێرش دەبەن، ئەسپ و فیل و مرۆڤ وەک گەڵاڕێزان دەبارێننە سەر زەوی. هێزی مەغریبی شکست دێنێ و مەسعوود بە دەستی شازادە دەکوژرێ و سەعیدیش بەدیل دەگیرێت. کاتێ کە شازادە دەگاتە خان محەمەد سەیر دەکات بەسەختی بریندار بووە لە باوەشی دەگرێ و فەرمان دەدا، زوو دەرمانی بکەن. هەر لەوکاتەدا نۆش ئافەرین و ماهی زەڕئەفشانیش لە ئاسمانەوە دێنە خوارێ و پاش بەخێرهێنانی شازادە، هەواڵی خورشیدە خانمیش دەپرسن. شازادەیش تەواوی بەسەرهاتی شەڕی کیانووش و خورشیدە خانمیشیان بۆ دەگێڕێتەوە و هۆی وەدرەنگ کەوتنەکەشی روون دەکاتەوە. دوای ئەوەی کە هێزی مەغریب دەشکێنێ، سەعید بانگ دەکات و دەڵێت، من ئێستا چی لە تۆ بکەم. خان محەمەد دەڵێت، قوربان ئەو نەزانکاریی کردووە و سزای خۆیشی وەرگرتووە، وا باشترە بیکەیتەوە بە پاشای مەغریب و بەرگی شاهانەی لەبەر بکەیت، سەعیدیش لەبەر پێی شازادە کڕنۆش دەبا و داوای لێبووردن دەکات. شازادەیش دەستی دەگرێ هەڵی دەستێنێتەوە و خەڵاتی شاهانەی پێ دەبەخشێ و دەیکاتەوە بەپاشای مەغریب و پاش چەند ڕۆژێ حەسانەوە، بەرەو دیمەشق بەڕێ دەکەون.

شازادە هەر لەوێدا بەخان محەمەد دەڵێت، نامەیەک بنووسە بۆ جەهانگیر شا ئاگەداری بکەوە لە گەڕانەوەمان. ئەویش دەسبەجێ نامەیەک دەنووسێ بۆ جەهانگیر شا و هەواڵی گەڕانەوەی سەرکەوتووانەی شازادە و نۆش ئافەرینی بۆ دەنووسێ و بۆ دیمەشق بەڕێی دەکات. کاتێ جەهانگیر شا لەو هەواڵە ئاگەدار دەبێتەوە، فەرمان دەدا بەشێوەیەکی شاهانە پێشوازی لە شازادە و هاوڕێیانی بکەن. تەنانەت خۆیشی دێتە دەروازەی شار تا شازادە و داروەدەستەکەی دەگەنە ئەوێ، جەهانگیر لە ئەسپەکەی دادەبەزێ و شازادە و خان محەمەد و حەمیدیش پیادە دەبن و بەرەو لای جەهانگیر شا دێن و کورنۆشی بۆ دەبەن، جەهانگیر شا دەستیان دەگرێ و هەڵیان دەستێنتەوە و لە باوەشیان دەگرێت و پیرۆزباییی ئەو سەرکەوتنەیان لێ دەکات. پاشان بەدیداری نۆش ئافەرین شاد دەبێتەوە و بەخێرهاتنی ماهی زەرئەفشان دەکات. هەر ئەو شەوە کۆڕێک دەبەستن لە گەرمەی مەجلیسەکەدا نۆش ئافەرین کەتنەکەی سەلیم کوڕی عیزەت خانی وەزیر بۆ باوکی دەگێڕێتەوە، جەهانگیرشا هەر لەوێدا فەرمان دەدا عیزەت خان بێنن، کاتێ ناوبراو دێننە بەردەستی دەست دەکا بە سوێندخواردن کە ئاگاداری ئەو کەتنە نییە. شا باوەڕی پێ ناکات و هەرلەوێدا فەرمان دەدا بە میرغەزەب، سەری لە لاشەی جیا بکەنەوە، پاش ئەوە کۆڕی بەزم و شادی بەرپا دەکەن و بۆ ماوەیەک خەم و دەردیسەری دەوران لەبیر دەبەنەوە.

مانگێک دواتر بڕیار دەدەن بچن بۆ لای فەیاز عابێد، سەرجەم شا و شازادەکان دەچن بۆ لای فەیازی عابێد، ئەویش پێشوازییان لێ دەکات و پیرۆزباییی سەرکەوتنەکەیان لێ دەکا. بەتایبەت لە شازادە و خان محەمەد و حەمید، دوعای خێریان بۆ دەکات، پاشان نۆش ئافەرین لە شازادە مارە دەکا و دەبن بە حەڵاڵ و هاوسەری یەکتر، هەموویان ماڵاوایی لە فەیازی عابێد دەکەن و دەگەڕێنەوە و دەکەونە بیری زەماوەندکردن، شازادە بە فەرهەنگی دێو دەڵێت، ئەم زەماوەندە بێ مەیموونە خاتوون چێژی نییە، زوو بچۆ و ئەویش ئاگەدار بکەوە. فەرهەنگی دێو وەک تیرێ لە کەمان دەرچێت، لە ماوەیەکی کەمدا دەگاتە لای مەیموونە خاتوون هەواڵەکەی پێ دەدات، ئەویش بە خۆشحاڵییەوە لەگەڵ تۆقێ پەریدا بەرەو لای شازادە بەڕێ دەکەون، شازادەیش بەو هاتنەیان زۆر خۆشحاڵ دەبێت. بەهەرحاڵ پاش مارەبڕینەکە بڕیار دەدەن، زەماوەندەکەیان ببەنە وڵاتی چین. جەهانگیر

شـایش ئەوەی پێ خـۆش دەبـێ و تەواوی کـەرەسـتـە و کـەلوپەلی ڕێگایان بـۆ حـازر دەکات و پاش یەک مـانگ بەرەو وڵاتی چـین بەڕێ دەکەون، دەچن تا کەناری دەریا و لەوێدا سـواری کەشـتی دەبن و هـەتـا نزیکی وڵاتی چین دەکەونەوە لە کـەشـتـییـەکـە پیادە دەبن بۆ مـاوەیەک لەو شوێنەی جێگاکەی حـەمیددا، دەحەسـێنەوە. هـەرلەوێدا بەڵێنەکەی خۆی بۆ حـەمید جێبەجێ دەکا.

پاش ئەوەی سوڵـتان ئیبـراهیم دەکەوێتـە بیری حـەمید، دەسـبەجێ خـان مـحـەمەد ڕەوانەی لای ئـەسکەندەر شـای دەکـات کـە جـەهانسـووزی بۆ خـوازبێنی بـکات، سـەرەتا ئەسکەندەر شا بەمـە رازی نابێ، دەڵێت ئەگەر سوڵـتان ئیبراهیم بۆ خـۆی دەیەوێت، هیچ قسـەیەکم نییە، بەڵام ناتوانم کچەکەم بدەم بـە پیاوێک کە هـاوشانی خـۆم نەبێ، خـان مـحـەمـەد هـەرچی دەکا، حـەمید ناچێتـە دڵی ئەسکەندەرشـاوە، لە ئەنجـامـدا پێی دەڵـێ من هـەمـوو ڕێگایـەکم گـرتـەبەر، بەڵام بـێ ئاکـام بوو. بەخـوا ئەگەر ئەم داوایەم قـبووڵ نەکەیت، بەزۆریش بووە کچەکەت لە حـەمید مارە دەکەم. ئەسکەنـدەر شـا تووڕە دەبـێ فـەرمـان دەدا، کـە خـان مـحـەمـەد بەدیل بگرن، خـان مـحـەمـەدیش چەندەها کـەسـیان لێ دەکوژێت، پەلامـاری ئەسکەندەر شا دەدا و بەڵام لەدەسـتـی دەردەچێت، وەزیرێـکـی دەبێ ڕووی تێ دەکات و دەڵێت، گـەورەم! مـەگـەر شـێت بووی، خـەریکە وڵاتەکـەت بـە بای فـەنا دەدەی، مـەگـەر نازانی ئەگـەر شـازادە لەو کـارەی تۆ ئاگادار بێت، بە هـێـزی دێو و پەری هـێرش دێنـێ و وڵات وێران دەکا. ئەسکـەندەر شـا دەڵێت، ئەدی چی بکەم باشـە؟ وەزیر دەڵێت گـەورەم وا باشـتـرە خوازبێنییەکە قبووڵ بکەی با وڵاتمان تووشی لەناوچوون نەبێ، حەمیدیش پیاوێکی گـەورە و خـاوەن دەسـەڵاتە، سـەرئـەنجـام ئەسکـەندەر شـا رازی دەبێ و شـەڕەکـە ڕادەگـرێ و داوای لێـبـووردن لە خـان مـحـەمـەد دەکـات و فـەرمـان دەدا هـەرچی شـایستـەی جەهانسـووزە حـازری بکەن و لەگەڵ خـان مـحەمەد و وەزیرەکەی خـۆی ڕەوانەی لای شـازادە دەکات، ئەوانیش دەسـبەجێ جـەهانسـووز دێنن و بەفـەرمـانی شـازادە لە حـەمیدی مـارە دەکەن، شـازادە دەیەوێت هـەر لەو شـوێنە زەمـاوەندی بۆ بکات، بەڵام حـەمید رازی نابێ و دەڵێت، هـەتا جـەنابتـان بە موڕادی خـۆتـان نەگەن، من زەماوەند ناکەم.

لەولایشـەوە لە کێوی قاف زەلغـەم و عەلقەم دوو برای تریان دەبن بە ناوی زەڕفام

و گوڵفام، کاتێ ئەوە دەبیسن کەوا پیاوێک بەناوی سوڵتان ئیبراهیم شازادەی چین هاتووە و هەرسێ براو ئارایشی دێو و تەواوی بنەماڵەکەیانی کوشتووە، توورە دەبن و بڕیار دەدەن، تۆڵەی بنەماڵەکەیان لە شازادە بکەنەوە، بۆ ئەم مەبەستە دەکەونە ڕێ و دێن هەتا دەگەنە شوێنی ئوردووی شازادە. بەهەر شێوەیەک دەبێ شوێنەکەی شازادە دەدۆزنەوە و شەو دێنە سەری، زەڕفام هەر لەدوورەوە بەدارێکی شمشادەوە پەلاماری شازادە دەدا، شازادەش لە خەو ڕادەپەڕێ و دەستی زەڕفام دەگرێت و هەتا هێزی تێدا دەبێ شمشێرێ لە پژوێنگای دەدا و دەیکات بە دووکەرتەوە، گوڵفام لە پشتەوە بە هەلی دەزانێ و دارێکی شمشاد دەدا لەسەر شازادە و بێهۆشی دەکات، هەکە دەیەوێت بە شمشێر سەری لێ بکاتەوە، نۆش ئافەرین وەخەبەر دێ و لە دواوە هەتا هێزی تێدا دەبێ شمشێرێک لە ناوشانی گوڵفام دەدا و دەیکات بە دوو کەرتەوە، بەپرتاو بەرەو شازادە دەچێ و لە باوەشی دەگرێت. لەبەر دەنگە دەنگی دێوەکان، خان محەمەد و هاوەڵانیشی ئاگادار دەبنەوە. کاتێ دەچنە ناو چادرەکەی شازادەوە، سەیر دەکەن دوو دێو کەوتوون و شازادەیش بێهۆشە. کاتێ شازادە دێتەوە هۆش، پرسیاری لێ دەکەن، چ ڕووی داوە؟ شازادەش دەڵێت، نازانم. نۆش ئافەرین دەڵێت، ئەو دێوانە خەریک بوو شازادە بکوژن، شازادە بۆ خۆی یەکێکیانی کوشت و منیش ئەویتریان.

هەرکە شازادە ئەوە دەبیسێت، خێرا ڕووداوەکە دێتەوە یادی و دەستخۆشی لە نۆش ئافەرین دەکات. ڕۆژی دواتر فەرمان دەدا بەرەو شاری چین بەڕێ بکەون، چەند ڕۆژێکی تر ڕێگا دەبڕن تا نزیکی وڵاتی چین دەکەونەوە، بە وەزیر دەڵێت نامەیەک بنووسە، بۆ باوکم و هاتنەوەی ئێمەی پێ ڕابگەیەنە، کاتێ عادڵ شا لەو هەواڵە ئاگەدار دەبێتەوە، فەرمان دەدا هەموو بچن بەپێشوازییەوە، کاتێ دەگەنە یەک چاوانیان پڕ دەبن لە فرمێسکی شادی، عادڵ شا بەتاسەوە شازادە لە باوەش دەگرێ و بۆ ماوەیەک بەری نادا، دەنگی هەلهەلەی شادی لە هەموو لایەکەوە بەرز دەبێتەوە، عادڵ شا کاتێ نۆش ئافەرین دەبینێت، پڕبەدڵ خۆشحاڵ دەبێ، بەخێرهاتنی دەکات، هەروەها بەخێرهاتنی ماهی زەڕئەفشان و جەهانسووز و وەزیر و حەمید دەکا و ئەملاو ئەولایان ماچ دەکات. بەم جۆرە سوڵتان ئیبراهیم بە ماڵەوەیان شاد دەبێتەوە و ماوەیەک دەحەسێنەوە، پاشان دەکەونە هەوڵی سازکردنی ڕێوڕەسمی زەماوەندی سوڵتان ئیبراهیم.

شازادە فەرمان دەدا کە سەرجەم ئەو پاشا و سەردارانەی کە لەو ماوەیەدا ئاشنا بووە لەگەڵیان، هەر لە عەبدوڕەحمان پاشای پەرییانەوە هەتا مەلیک بەهمەن و ئەلیاس و سەعید و خورشیدە خانم، پاشای فەرەنگ و ئەسکەندەر شا و جەهانگیر شا کەیخوسرەو شا هەموویان، بانگهێشت بکەن بۆ ئەو زەماوەندە، پاش هاتنی سەرجەم ئەو شا و شازادانە، سەرەتا زەماوەند دەکەن بۆ حەمید و جەهانسووز پاشان بۆ خان محەمەد و ماهی زەڕئەفشان. لە دوای ئەوان نۆرە دێتە سەر خۆی، بەڵام لە بێ بەختیی شازادە، هەر ئەو شەوەی بەرلەوە بچێتە پەردەوە، ئارایش دێو کچێ تری دەبێ بە ناوی (زەریر)، کە یەکێ دەبێ لە گەورەترین جادووگەرانی تەلیسمی کێوی (قاف)، ئەو جادووگەرە کە هەواڵی لەناوچوونی بنەماڵەکەی بەدەستی سوڵتان ئیبراهیم دەبیستێ، روو دەکاتە وڵاتی چین و ئەو شەوە کە سوڵتان ئیبراهیم دەچێتە لای نۆش ئافەرین بەسیحر و جادوو خاوبەندیان دەکات.

بەیانی کاتێ کەسوکارەکەیان سەیر دەکەن دەبینن چەند مارێک لەسەر سینەی هەردووکیان پەپکەیان داوە، هەردووکیان مردوون، زەماوندەکە دەبێ بە شیوەن و گریان و شا و شازادە تێکرا، خۆیان لە قوڕ دەنێن، عادڵ شا بۆ ماوەیەک زمانی دەبەسترێت و قسەی پێ ناکرێ. عەبدوڕەحمان پاشا کاتێ دێتە سەریان نەسروڵا لەگەڵ خۆی دێنێت، دەڵێت بزانە ئەمانە چییان لێ قەوماوە، ناوبراویش هەرچەند سەیر دەکات، جێگای زامی مارانگاز نابینێت، دەڵێت ئەمانە مار نەیگەستوون، بۆیە تەنیا فەیازی عابێدیش دەتوانێت سەر لەمە دەربکات. هەر لەوێدا مەیموونە خاتوون و فەرەنگی دێو دەچن بۆ لای فەیازی عابێد، کاتێ ئەو بەسەرهاتە دەگێڕنەوە، پێیان دەڵێت ئەوان بە فیتی (زەریر)ی جادووگەر خاوبەند کراون، هیچ چارەیشیان نییە، تا ڕۆژێ لە دنیا ماون دەبێ هەروا بن، مەیموونە خاتوون دەستەودامانی دەبێت، کە ڕێگا چارەیەکیان بۆ بدۆزێتەوە، فەیازی عابێد جانماز (بەرماڵ)ەکەی دەدا بەسەریا و ماوەیەک دەچێتە سوژدەوە، پاشان هەڵدەسێتەوە و دەڵێت تەنیا کەسێ بتوانێ شازادە رزگار بکات، خان محەمەدە. دەبێ بچێت و تەلیسمی زەریری جادووگەر لە کێوی قاف بشکێنێ و شووشەکە لە نێو جەرگی زەریری جادوودایە دەری بێنێت و بەو شێوە خاوبەندەکەی شازادە بەتاڵ دەبێتەوە. هەروەها دەست دەبات لەوحێک دەردێنێ و دەیدا بەمەیموونە خاتوون و دەڵێت، لە

هەر شوێنێ خان محەمەد کێشەیەکی تووش بوو، سەیری لەوحەکە بکات، لە نووسراوەکانی کەڵک وەربگرێت، مەیموونە خاتوون ماڵاوایی لە فەیازی عابێد دەکات و دەگەڕێنەوە بۆ چین.

کاتێ ئەو هەواڵە دەبەن بۆ خان محەمەد، دەستبەجێ خۆی بۆ سەفەرەکە ئامادە دەکات. روخ و مەیموونە خاتوون و فەرهەنگی دێو لەگەڵ خۆی دەبات و روو دەکاتە کێوی قاف، یەکەم و دووەم شاخ دەبڕێت و لە سێیەم شاخدا بە روخ و مەیموونە خاتوون و فەرهەنگ دەڵێت، ئێوە هەرلێرە بمێننەوە و چاوەڕوانی من بکەن، ئەگەر سەرکەوتم، ئەوا ئاگەدارتان دەکەمەوە و ئەگەریش نەمتوانی، ئێوە بگەڕێنەوە. ئەمەیان پێ دەڵێت و بەرەو تەلیسمی زەریر بەڕێ دەکەوێت، زۆر شتی بەسەردێ. لە هەموویاندا بەڕێنوێنیی لەوحەکە سەربەرز دەردەچێت، تا دەگاتە نزیک تەلیسمی (زەریر)، سەیری لەوحەکە دەکات دەبینێ تێیدا نووسراوە خان محەمەد شێرێکی شەل و پەککەوتوو دەبینی، لەلای دەستی ئەمیرولئومەرای کێوی قافدایە لە هیچ ترست نەبێ و هەرچی دێتە ڕێگات، بیکوژە تا دەگەیە لای شێرەکە، ئەو کاتە بێ ترس بیکوژە و شووشەی دەرمانی شازادە لە سینەیدایە و دەبێ دەری بێنیت و لەگەڵ خۆتدا بیبەیتەوە بۆ چین، ئەگەر ئەمیرولئومەرای کێوی قاف خۆی دا بەدەستەوە و شەڕی نەکرد، تۆش ئەمانی پێ بدە، بەڵام ئەگەر هەینەی شەڕی بوو، دەسپاریزی لێ مەکە. خان محەمەد لەوحەکە لە باخەڵی دەنێت و بەرەو شێرەکە دەڕوات، لە هەرلاوە دێو و ئاژەڵی دڕندەی جۆراوجۆر دێن بۆی، بێ ترس هەموویان قەلوبنار دەکات.

هەتا دەگاتە شێرەکە. شمشێر هەڵدەکێشێ و تا هێزی تێدا دەبێت شمشێرێکی لێ دەدا و دەیکوژێت. تۆز و غوبارێک هەڵدەستێ و دوای ماوەیەک دەنیشێتەوە. ئەمیرولئومەرای کێوی قاف، سڵاو لە خان محەمەد دەکات و ئەویش بەڵێن دەدا دەست بۆ هیچ کامیان. دەستدرێژی نەکاتە سەر کەس، هەر لەو کاتەدا پەڕی روخ دەخاتە ئاگرەوە، ئەوەندەی پێ ناچێت، روخ و فەرهەنگ و مەیموونە خاتوون دەگەنە لای و پیرۆزبایی ئەو سەرکەوتنەی لێ دەکەن. خان محەمەدیش سینگی شێرەکە هەڵدەدڕێ و شووشەکە دەردێنێ و بە جوانی هەڵی دەگرێت.

مەیموونە خاتوون پاش ئاشنابوون لەگەڵ ئەمیرولئومەرا، تەواوی بەسەرهاتی

سوڵتـان ئیبراهیمـی بۆ باس دەکات. ئەویش دەڵێت. من نەدیدە عاشـقی ئەو پیاوەم، ئەگەر ئیزن بدەن لە هـەلێکدا دێمە خزمەتی. هـەر لەو کاتـەیشدا دەچێت و گۆچان و ئەنگوسـتیلە و قـاڵیـچـەی حـەزرەتی سـولەیمان دێنی و بـەدیاری دەیدات بە خـان مـحـەمـەد. ئەوانیش خێـرا دەگـەڕێنـەوە، هەتا لای فـەیازی عـابێـد ڕاناوەسـتن. خـان مـحـەمەد شـووشـەکە لە بەردەمی فـەیاز دادەنێ، فـەیاز دەسـتخـۆشـیی لێ دەکات و دەڵێت، ئەو شـووشـەیە بەرن لەسـەر سـینەی شـازادە دای بنێن و ئەو لەوحـە لە شـووشـەکە بدەن، پشـت بە خـوا رزگـاریان دەبێ. ئەوانیش بەپـەلە بەرەو چین بەڕێ دەکـەون، پاش چـل ڕۆژ دەگـەنە چین و کـاتێ هـەواڵی گـەڕانەوەی خـان مـحـەمـەد دەبیـسـتن، عـادڵ شـا خـۆی دەچێت بەپیـریانەوە، هەر لەوێوە دەچن بۆ ئەو شـوێنەی کە ئامـادەیان کردووە بۆ شـازادە و نۆش ئافـەرین، خـان مـحەمـەد بەپێی ڕێنوێنیی فـەیازی عـابێـد دەرمـانەکـە بەکـار دێنێ، لەپڕ شـازادە پژمـەیەک دەکـات و هەڵدەسـێتەوە، کـاتێ سـەیری دەوروبـەری دەکات، سـەری سـوڕ دەمـێنێ، هەمـووان جلی ڕەشـیـان لەبـەردایە، نۆش ئافـەرین بەپـەلە خـۆی بەقـومـاشـێک دادەپۆشێ. شـازادە هۆی ئـەو کـارە لـە باوکی دەپرسـێت، ئەویش لەسـەرەخـۆ تـەواوی بەسـەرهـاتەکەی بۆ دەگێڕێتەوە. شازادە هـەڵدەستێ و ناوچاوی خان مـحەمـەد ماچ دەکات و ڕێزێکی زۆریش لە فـەرهـەنگ و روخ و مـەیموونە خـاتوون دەگرێ، فـەرمـان دەدا دووبارە شادی بگێڕن.

پاش چەند ڕۆژێ ئەوەندەیان زانی، ئاسـمان ڕەش داگەڕا لەپڕ پیـاوێک لە وێنەی خـۆرەتاو لەسـەر کـورسـییـەکی زێڕین و بەپڕتاو لـە نزیکی سـوڵتـان ئیبـراهیم هاتە خـوارێ و کـوڕنوشـی بۆ برد، لەو کـاتەدا خـان مـحـەمـەد هات و وتی گەورەم ئەمـە ئەمیرولئـومەرای کێوی قافە. سـوڵتان ئیبراهیمیش دەسـتی دەگرێ و لەلای دەسـتی خـۆی دای دەنێت. هەمـوو پاشـاکـان بەخـێـرهـاتنی دەکـەن، پاش مـاوەیەک ئەمـیرولئـومـەرا هـەڵدەسـێتـەوە، بەسـەرهـاتێکی درێژی چۆنیـەتیی عاشـقبـوونی کچـە ئامۆزای خـۆی و گرفتـاربوونی لە تەلیسـمی زەریری جادوو تا ئەوەی خان مـحـەمەد تەلیسـمەکە دەشکێنی و ئەویش زرگـاری دەبێت. پاشـان دەڵێت ئێسـتا داواکاریم لە سـوڵتان ئەوەیە کـە بۆ زەمـاوەندەکەم لەگـەڵ شـا و شـازادەکـانی تر تەشـریف بێنن و بەخـۆشـیی ئێـوەوە ئەو زەمـاوەندە بکەم. شـازادەش بەڵێنی پـێ دەدا و دوای چەند ڕۆژێ بەرەو کـێوی قـاف بەڕێ دەکـەون. لەڕاسـەری جەزیرەی (واق واق)دا سـوڵتـان

ئیبراهیم چاوی بە شوێنێکی خۆش و دڵگیر دەکەوێت، لە خان محەمەد دەپرسێ ئێرە کوێیە؟، ئەویش دەڵێت، گەورەم ئێرە هەر ئەو شوێنەیە کە بەڵێنمان دا کۆشکێکی تێدا سازبکەین بۆ زەنگییانی مرۆڤخۆر.

شازادە هەر لەوێ فەرمانی راوەستان دەدا و بەهێرشێک تەواوی زەنگییانی مرۆڤخۆر دەکوژن و پاشان فەرمان دەدا بەهەرچی دێو و پەرییە، هەرکامیان لە هەر وڵاتێ کە دەتوانن لە مەڕوماڵات و ئاژەڵ هەرچییان دەس دەکەوێت، بیهێنن بۆ ئەو شوێنە، پاش ئەوەی چەند هەزار ئاژەڵ لەوێدا کۆ دەکەنەوە. روو دەکاتە روخ و دەڵێت ئێرەش بۆ تۆ و بێچووەکانت، هەتا تۆ زیندوویت ئیدی پێویستت بە هیچ نابێ، بچۆ و بێچووەکانت بێنەو بێ خەم لەم جەزیرەدا بۆ خۆت بژی. روخ زۆر سوپاسی شازادە دەکات و دەڵێت من هەتا ماوم گوێ بە فەرمانی جەنابتانم، هەر کاتێ پێویستت بە یارمەتیم بوو، تەنیا پەڕێکم بخە ئاگرەوە ولە خزمەتتان حازر دەبم، لەوێشەوە بەرەو کێوی قاف دەڕۆن لە زەماوەندی ئەمیرولئومەرای قاف بەشداری دەکەن و ماوەی چل ڕۆژ لەوێ دەمێننەوە. پاشان دەگەڕێنەوە بۆ چین و زەماوەندی مەیموونە خاتوون و خورشیدە خاتوونیش دەکەن بۆ شازادە. پاشان خان محەمەد بەنوێنەرایەتیی خۆی دەکات بە پاشای فەرەنگ و لەگەڵ خورشیدە خانم رەوانی دەکات، حەمیدیش دەکات بە وەزیری دەستی راستی خۆی و عادڵ شایش تاج و تەختەکەی بە سوڵتان ئیبراهیم دەبەخشێ و پاش ماوەیەک شا و شازادەکان هەرکام بە دڵخۆشیی تەواوەوە. بەرەو وڵاتی خۆیان دەگەڕێنەوە و ئەوانیش بە خۆشی ژیان دەبەنەسەر. بەم شێوەیە ئەم بەسەرهاتەش کۆتایی دێت.

محەمەد رەشید ئەمینی

چیرۆکە شیعری

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین

واتن شـــازاده شـــەیدای شـــوور عـــەشق
نیـشت وەتۆی کـەشـتـی لوا پـەی دەمـشق

وەتاج و تۆمـــار، جـوقـــەی شـــا قـــەسـەم
راســتـی هەر ئێـــدەن بێ زیاد و بێ کـــەم

عـــادڵ شـــا ژحـــەرف خـاســەی غـولامـــان
یەخـــــەی کـــــەیانی ئاوەرد وە دامـــــان

ســـــەروســــوورەتش کـــــوویاوە ژبەرد
هـەرتا کــــە تاواش شـین و زاریش کــــەرد

واتش ئـەی فـــــەرزەند شـــــازادەی چینم
فـێـدای گـیــانت بۆ گـیـــان شـیــرینم

.... وێــت یـــارت بــۆ
خـــــواوەنـد ژســـــەر نیگهـــــەدارت بۆ

.... حـــوکـــام چینت
بـابـۆ وەســـــەرگـــــەرد نۆش ئافـــــەرینت

....
** ....

بچیم بزانیم شازادە چێش کەرد
وەڕووی دەریاوە چۆن تەشریفش بەرد

شازادە ئەورۆ نیشت وەتۆی کەشتی
نەزاناش وەنەرد بەخت بەرگەشتی

کەشتی راهی بی وە باد موراد
دە رۆز ویارا بێ کەم و زیاد

ستارەی موریخ شانا باڵ و پەڕ
نەهەنگێ وە ئاب بەرئاما وەبەر

وێنەی کۆی پەڕاو یا چون بێستوون
بەو تەور بوڵەند بی نە بەحر جەیحوون

نەهەنگ چون کەشتی ئاوەرد وەنەزەر
ئاما وەتەعجیل چون باد سەرسەڕ

شازادەی ماچین ژخۆف نەهەنگ
دنیا ژدیدەش بی وەشەوەزەنگ

وات بار ئیلاهی ئامان سەد ئامان
چێش کەروو چەنی ئەی کۆی بێ سامان

نەجات دەهەندەی خەلیل ژ ئاتەش
* ئەی کۆی بێ سامان چوونەن عەلاجەش

پادشای شاهان بێ شنۆ و بێ دەنگ
نیگارداری کەی کەشتی ژ نەهەنگ

دوعای شازادە نەوی موستەجاب
هیچ نەوی قەبووڵ................

داش وەکەشتی دا نەهەنگ سەر وەتاو
تەختە تەختەبی کەشتی وەسەر ئاو

گەنج و خەزانە و مەتای کەس نەدار

....

خاسەی غولامان قامەت شەکەر نەی

....

مرواری و مەرجان فیرۆزەی خۆشڕەنگ
ژدلێ دەریا بی ئامێتەیێ سەنگ

قاترو ئوشتر ئەسپان توندخێز
غەرق بین وەدەریا شوور شەڕئەنگێز

فەرش فەڕوەشان خەیمەی نیلی رەنگ
تەمامی غەرق بی نەی دنیای نەیڕەنگ

بەڵێ وە مەیلان دەهەندەی داوەر
ژرووی یەک تەختە بەرچی دوونەفەر

ئەوەڵ شازادە فەرزەند عادڵ
دووەم خان محەمەد وەزیر عاقڵ

ژرووی دەریاوە ئاو مەوەردشان
مەیاوا وە عەرش ئاه سەردشان

یاران گۆش دارن پەی گوفتەی قەدیم
من هەر وەی تەورە وەدیدەی خۆم دیم

هەرکەس بکەرۆ ناڕەزای بابۆش
بۆسەر پێش مەیۆن نەکەین فەرامۆش

.... ســـا بابـۆ یـەک کــاریٚ کـــەردم
تـا رۆژ مــــەحــــشـــــەر گــــرانـەن دەردم

هـەرکـــەس نـەســـیـــحـــەت مـن وەیادش بـۆ
نـەکـــــــەرۆن کـــــــاریٚ بـیٚ رەزای بـابـۆ

ئـیـــمـــجـــار وەمـــەیلان رەبـولـعـــالـەمـین
بچـــیم وە ســـەر وەخت ســـوڵتـــان مـــاچین

.... ژدوور دی وە چـــــــــــــــەم
لاڵا ژدەرگـــــــای دانـای مـــــوعـــــــەزەم

تەخـــتـــە چـووب کـەم کـەم وست وە کـەنار
پـارەی تەخـــتـــە چـووب یـاوا وە جـــەنگەڵ

....
بـەرئامـــان تەشـــریف وەجـــەنگەڵ بـەردن

نـیگا کـــەردشـــان وەســـەر شـــاخ دار
ســـیب و شـــەفـــتـــالوو ئەنجـــیـــر و ئـەنار

* ئـالـو گــــــاو ئـەنـگـوور و ئـەمــــــــرۆ
مـــیـــوەی گـــووناوگـــوون فـــەراوان دارۆ

ژلوتف بیٚ چوون کــــارســــاز کــــاران
ئـاوێزان بیـــیـــەن جـــە شــاخـــەی داران

شـــــــازادە و وەزیر کـــــاردان عـــــاقڵ
قــــەدریٚ مـــیـــوەجـــات کـــەردن تەنـاوڵ

قـــەدریٚ ژمـــیـــوەی رەنگاورەنگ وەردن
ژ دلیٚ جـــەنگەڵ گـەشت و گـێڵ کــەردن

سێ رۆژ وەنیشات وەی تەورە ویەرد
ژ رەزای خوا تاک تەنیای فەرد

دیشان ژناگا ئاما جەوانێ
ئەوهەم گرفتار حۆری رێزوانێ.

ئەو هەم گرفتار وەیار وێش بی
ساڵ و مانگ و رۆژ، ئەی جەنگەڵ جێش بی

یاوا وەنەشان سەرفروود ئاوەرد
ئاداب و ئەدەب سوجدە و سەلام کەرد

واتش عەزیزان چۆن کەفتەن راتان
وە بان دیدەم گەرد پاڵاتان

چتەور ناوەردین تەشریف وە یانە
بفەرمان بچیم وە بەندەخانە

شازادە وەزیر خەیلێ خۆشحاڵ بین
واتشان ئەحسەن هەزار ئافەرین

هۆرێزان وەپا لوان هەر سێشان
دەست هەم گرتن چون قەوم و خوێشان

یا کەم یا زیاد قەدرێ راکەردن
....

.... پڕ نەقاش نەقاش
گشت جەدەولکاری ژسەر تا وەپاش

عەرس مەعجەری تەمام زەڕکاری
* ژ تەرهش نەداشت هیچ شەهریاری

نەقـــەیســــەر رۆم، نـەخـــــاقـــان چـین
نـەداشــتن وێـنـەی ئـەو قـــــەســـــــر زەڕین

فـــەرش فـــەڕوشـــات زیبـــای زەڕئەندووز
مـــەردەنگی لالەی شــــەمع ســـەر پـیـســـووز

قـــاپ قـــاچاخـــان مـــەجـــمـــەی دیوانـی
پـیـــاڵە و بـوشـــقـــاب چینیی خـــاقـــانـی

خـــولاســـە ئـەســـپـــاب چینی وەســـەد رەنگ
مـــەدرەوشـا جـۆرجـۆر چون دانەی فـەرەنگ

پـڕ بـی ژدلێ قـــــــەســـــــر زەڕنـیـگـار
شــــازادە و وەزیـر حـــــەیران بـین وە کــــار

ژرووی مـــــــەسـنـەدان بـگرتـن قــــــەرار
.... تـەوازوع کـــــەردش بـێ شـــــمــــار

وەزیر کـــاردان فــــەهـمــــیـــدەی گـــوزین
پـەرســـا ژحـــەمــیـد وە لـەفــز شـــیـــرین

وات واچـــە پـەرێـم تـــۆ چ کــــــــــارەنـــی
وە تـەنــیــــــــــا نـە تـۆی ئـەی تـالارەنـی

واتش راز مـن بـێ حـــــــەد شـــــمـــــــارەن
بـەخـــــتـم ســـــیـــــاهـەن چارەم ناچارەن

ئـێـــــــوە بـواچـین حـــــالات وێـتـــــــان
ئـەوســـا شـــەرح وێم مـــاچوو پـەرێتـــان

مـــــەعلوومـــــەن ....
مـــــەخـلووق ولات کــــام ســــــەر دیاری

ژ دەریا چون بی چون کـــەردین گـــوزەر
بـواچـین حـــالات وێتـــان ســـەرانســـەر

....
....

بـەعـــەزم دەمـــەشـق نـەهـانـیـی عـــادڵ
تـەی کـــەردیم راهـان مـــەنـزڵ بـەمـــەنـزڵ

تـەیـی مـــەراحـل مـــەنـزڵ تـەی کـــەردیم
تـەشـــــــریـف وە لـەب دەریـا ئـاوەردیم

لـوایم وەکـــەشـــــتـی راهـی بـیـم رەوان
کـــەشـــتـی وە دەریا تـەعـــجـــیـل وە دەوان

ژ کـــەچیی ئیـــقـــبـــاڵ ژبـەخت بـەرگـــەشت
نـەهـەنـگێ ژئـاب ســـــەر ئـاوەرد وەدەشت

نـەهـەنـگ پـەرێـمـــــا ئـاوەرد پـەلامـــــــار
.... غـــــەزەب وە تـەعـــجـــــیل و تـار

ســــــەردا ژ کـــــەشـــتـی وەتـەقـــدیر هـەق
کـــەشـــتـی داغـــان بی، بی وەهـەزار شـــەق

تەخـــتـــە تـەخـــتـــە بی کـــەشـــتـی ژرووی ئاب
تەمـــام گـــەنج و مـــاڵ غـــەرق بی نەغـــەرقـــاب

چونـکێ رەزاش بـی ئـەی کـــــەرەمـــــــداره
ئـامـــــامــــان وە دەست یەک تـەخـــتـــە پاره

وە مـــــەیلان وێش تـاک تـەنـیـــــای فـــــەرد
وەی تـەخـــتـــە چـووبی ئێـــمـــە ئاو ئـاوەرد

ئیسا چون مورغان بێ ئاشیانە
مەنایم خەجڵ جە ئەی مەکانە

ئێدەن شەرح حاڵ واتیم پەرێت
ئەمجار تۆ واچە شەرح حاڵ وێت

وەزیر وات ژ خەڵق وڵات ....

....

ئەی شازادەی نەسڵ عادڵ شای چینەن

....

شازادە سوڵتان ئیبراهیم نامەن

....

بەندە ژخزمەت بابۆش وەزیرم

....

نامم خان محەمەد وەزیر عادڵ
ئیسا نەی جەنگەڵ مەندەبیم خەجڵ

یەک ڕۆزنە تەقدیر ئەی چەرخە پیرە
ئەی زاڵ زەڕهان هەرگیز نەمیرە

ئەی ساحێب چەرخ تەمام پڕ نەقشە
ئەی کوهنە دەیر دڵداری بەخشە

ئەی چادر کەبود بێ چڵ و سوینە
ئەی دوون دەوران کەس نەزان چوینە

ئەی ئاگای دەردان ژبان سەرە
ئەی شادی تاسەر وەکەس نەدەرە

ئەی ژدەنگ پای مـوور خـەبەردارە
ئەی قـەرار دادەی لەیل و نەهارە

ئەی گیان کێش گیان جانداران سینە
ئەی کونفەیەکون هیچ کەس نەوزینە

مەرد توجارێ ژشار دیمەشق
دێوانەی دەیری شەیدای شوورعەشق

ژ تەقدیر چەرخ بینای بێهتەرین
توجار دەمشق راگەش کەفت وەچین

تەسویر سوورەت دوخت جەهانگیر
ئاوەرد وەخدمەت شازادەی دەلیر

نیگای سوورەت کەرد شازادە لاڵپۆش
ژعەشق دوڵبەر کێشا یەک خرۆش

تاکە ئێد شنەفت ژواتەی وەزیر
ئەسرین دێدەش ئاما سەرازیر

وەقت ئیسم یار شازادە شنەفت
بڵێسەی دەروون چون ئاگر و نەفت

رێزنا ئەسرین جە هێجر یارش
پەی یار دڵسۆز شیرین گوفتارش

کولیاوە زامان زام خەتەرش
دوودێ دێویا ژ کەللەی سەرش

واتش ئەی وەزیر فەرخوندەی سالار
خەم گشت عالەم وەمن بیەن بار

مـن چـون پـەروانـە پـەرێ شــــەوق شــــەم
ژ هێــجــران یار مــەســۆزۆ جــەســتــەم

خـــــــەبـەر نـەداری ژئـاه ســـــــەردم
ژعـــــــــەرش ویـەردەن نـاڵـەی نـەبـەدرم

چەنـی بـادە قــــوش شــــەوان تـا وەرۆ
ســـــەدای زایـەڵەی زاریـی مـن مـــــەیۆ

شـین و شـــیـــوەنم نـە شــــەب و رۆژەن
تەمــام نە هێـجـران عـەشـق جـانسـۆزەن

جـەهـانسـۆز کنـاچەی ئەسکەندەر شـاهەن
جــە منیش وێنەی دوو هـەفـتــە مـاهـەن

شــــەوم هـەر روزەن ڕۆژم هـەر شـــەوەن
ئـەی قـــەســـرو تـەلار هـەم مـــاڵ ئـەوەن

گــەنج فـــەراوان مــەتـای بـێ شـــمـــار
کـــیـــانـا پـەرێم ســــازنـام ئـەی تـەلار

گــرفــتـــار عـــەشق ئەو دیدە مـەســتم
هەفت سـاڵـەن ژەی قـەسـر مـن چۆڵپـەرسـتم

حــــەمـــیـــد مــــەلا مــــەوانـان نـامم
گــرفــتــار ئـەشـق ئەو جــەمـین جــامم

* ژ ئـەی جــەزیرە مــوڵک مــۆقـــیـــا
هـەر ژ تـەنـیــــایـی زەهـرەم تۆقـــیـــا

مــــەر وەقـــتێ مـــوراد بـەندە بۆ حـــاسڵ
پەی ئەسـکەندەر شـــا مـــــەرگێ بۆ نـازڵ

وەرنە تا قیام گیرۆدەی دەردم
باقی وەسەلام ها مەعلووم کەردم

ژەی دەم شازادە زەدەی عەشق یار
واتش ئەی حەمید وەشەرت و ئیقرار

ئەر نۆش ئافەرین ئاوەردم وەدەست
شاد بیم وەدیدار شۆخ دیدە مەست

بەوکەس قەراردان چەرخ شەب و رۆز
شادت مەکەرم شەوق جەهانسۆز

حەمید وات بەستم کەمەر وەئیخلاس
* وەزات ئەقدەس بەرز بێ (تەناف) (قیاس)

خزمەتکارەنان غولامان دەستوور
عەبد دورِ نەگۆش حازر وەحوزوور

تا بەرچۆ ژتەن گیان شیرینم
عەبد زەڕخەرید شازادەی چینم

دارۆم چەند ئەسپان خاسکەی توندرەو
توند و تێز هەڵمەت چون شەهاب شەو

چون ئاهووی چۆڵگەرد خاسەی دیاری
نییەن ژ سەر کار هیچ شەهریاری

دانە و جەواهێر مەتای کەس نەدار
بار کەریم ئەسپان رەوەند رەهوار

ژدانەی زمڕود ئەڵماس و یاقووت
بارگیری بکەیم موحکەم و مەزبووت

وەعـــەون بێ چوون جـــەهـان ئـافـــەرین
بشـــیم وە دەمـــشـق پەی نۆش ئـافـــەرین

شـــازادە کـــە ئێـد شـنـەفت ژ حـــەمـــیـد
رەخـــشـــەندە بی بەوێنەی خـــورشـــیـد

خـــــەم و پـەژاران بـەرکـــــەردش نـەدڵ
شـــاد بی شکۆفـــا چون شکۆفـــەی گـــوڵ

واتش وە حـــەمـــیـد ئـەی برای گـیـــانـی
مـــەرحـــەبا ژ تۆ عـــالـی مـــەکـــانـی

بـرادەر بـوزورگ شـــــــاری چـیـنـمـی
ئـەگـــەر مـن مـــردم جـــانشـــینمی

وەلایات چـین وەتـۆ مـــــەســـــپـــــارم
هـەر تۆنـی ســـاحـــێب تـاج و تۆمـــارم

تـا رۆز مـــــــەردەن تـاج ســـــــەرمـی
ژمـن بـوزورگـــــــتـــــــەر برادەرمـی

پەشـــەرت ئێـــقـــرار کـــەردم چەنـی تۆ
مـن وەدەمــــــشـق بـەر وەهـەر نـەهـوێ بـۆ

حـــەمـــیـــد ئێـــد شـنـەفت هۆرێزا وەپا
گـــــــرتـش تـەدارەک پـەی لـوان را

* خــورجــینان ئـاوەرد پەڕکـــەرد ژگـــەوهـەر
بـارکـــەرد نـەئـەســـپـــان رەوەند رەهـوەر

مـــەرکـــەبان ســـازان وەزین زەڕین
خـوســـوســـەن پەرێ ســـوڵتـان مـاچین

شـازاده چـون شـێـر شـوور عـەشـق وەسـەر
پۆشـا بە ئەندام ئەسڵەحەی ....

وانـا ئـیـسـم زات بیناى بێـهـتـەریـن
پـا دا وە رێـکـاب سـوار بـى وەزیـن

بـەو ئـەسـپ چـیـنـى وێـنـەى ئـاهـووى بـەڕ
توند و تێژ هەڵمەت جەهـان ....

وەزیـن زەڕیـن ئـاڵاى دڵـپـەزیـر
یـەکـێ پـەرێ وێـش یـەکـێ پـەى وەزیـر

ژقـەسـر زەڕکـار بەرئـامـان وە بەر
حـەمـیـد کلیـد کـەرد هەرهەفت قـاپ دەر

مـوحکەم کـەرد قـاپـى دەروازەى حـەسـار
پـا دان وەریـکـاب وەزیـن بـین سـەوار

مـەدەد ژ مـەعـبـوود کـەردشـان تەڵەب
پەى شـار دەمـشـق مەهـمـیـزدان مـەرکـەب

بەڕێکەوتنى شازادە و حەمید و وەزیر بەرەو دەمشق

چـۆڵ و بـیـابـان هـەردە وەهـەردە
وێـنـەى ئـاهـووان وەڵـەد گـوم کـەردە

حـەمـیـد بەڵەد بى، وێش پێـشـرەوەى کـەرد
وەشـەب و وەرۆژ راهـان تـەى مـەکـەرد

چل رۆژ وەشـتـاب قـەترەى جـەهد و جـەخت
مـەهـمـیـزدان مـەرکـەب وەوەقت و بێ وەقت

یاوا وەجـــــاگــــــەیێ دەمــــــشـق دا دیار
حـــــەمــــیــــد مـــــەلا ئامــــا وەگـــوفــــتـــــار

وات ئـەی شـــــازادە یە دەمـــــشـق شـــــارەن
بدەر مـــــزگـــــــانـی مـــــــەنزڵگـەی یارەن

مــــــەکـــــان و مــــــاوای نۆش ئـافــــــەرینـەن
ئـەو خـــودا رەشـــتـــــەی ئەو بـێ قــــەرینـەن

شـــــازادە شنـەفت مـــوژدە ژ حـــــەمـــیــــد
وانـا شــــوکـــــر زات دانـای کــــــەس نـەدید

رووکــــەرد وە شــــار کــێــشــــا ئاهـ ســـــەرد
چەند بار سوجدەی قەسردەمشق شارش کەرد

واتش ئـەلســـــەلام قـــــەســــــر دوڵبـــــەرم
هـەم قــــیـــبلـەی دنیــــا و هـەم تـاج ســــەرم

.... زام نێش خـــــــارانم
هـەم رۆشــنـایـیـی هـــەردوو چـەمــــــــــانم

یـە شـــــــــــار تـۆ بـی ئـەی بـیـنـایـیـی چـەم
رەونـەق دادەی رەنگ رەمـــــەق رەمـــــیـــــدەم

خــــــــەمم چی وەباد شــــــــادیم هـات وەدڵ
هـا یـە شــــــــار تۆن یـاوام وە مـــــــــــەنـزڵ

شــــــــارت دیم وەچـەم شـــــــۆخ نـەونـەهـاڵ
زەڕەیێ خـــەم نەدڵ نـەمـــەند وەمــیـــسـقـــاڵ

ئـیــــمـــجــــار شــــازادە واتش وەحــــەمـــیــد
دۆسـت دڵنـەواز هـەر تـۆنـی ئـومــــــــیــــــد

هەرتۆ یاونای دڵەی من وەکام
ئەی یار گیانی وەسەرگەردت بام

موژدەی مزگانی نۆش ئافەرینم
چتەورەن بدەم گیان شیرینم

کام دڵ ژوەسڵ جانسووز بۆ حاسڵ
بچۆ نەوەردا پەیداکەر مەنزڵ

حەمید ئێد شنەفت توندکەرد تەکاوەر
رێکاب دا وەرەخش جەهان پەیماکەر

وەشوورو شیتاب مەرکەب دا مەهمێز
چون باد سەرسەر خێزا بەئاخێز

جۆش جڵەو رێز وە تاو یەڵغار
حەمید مەلا داخڵ بی وەشار

رووکەرد وەمەحەل وەکووچە و بازار
سۆراخ مەنزڵ وەجستوجووی یار

مەنزڵ پەیدا کەرد روو کەرد وەعەقەب
ئاما وەخزمەت شاە بانەسەب

چی وەئیستقباڵ وەتەعجیل و تار
شازادەی چینی داخڵ کەرد وەشار

ژپوشت مەرکەب پیادە بین بەوار
لوان وەمەنزڵ گرتشان قەرار

ژەی ئەسنا خورشید خاوەر غرووب کەرد
تەشریف وەمەئوای مەغریب زەمین بەرد

جەهان سەرانسەر بی وە دەیجووری
حەمید رەوشەن کەرد شەمع کافووری

واتش من ئیمشەو جە سەودای دڵدار
جەرگم چڵ مەدۆ وێنەی کوورەی نار

ئەو سیازوڵفان دوڕ گۆنا گوڵ
جە بان گەردەن بییەن قەڵای دڵ

گرپەی گۆڕەی نار سۆزش ئەسەردا
ئایر نەجەرگ بوریانش وەردا

مەناڵا و مەوات ئەی سۆسەن خاڵم
خۆ من پەرێ تۆ وەکۆی زوخاڵم

جەرگم گرڕ گرتەن پەی تۆ بە تاوەن
نە ئارەزووی نۆش، نە مەیلم خاوەن

هاسووتم بە عەشق بار خەمانت
پێکیاگم بە تیر داغ هێجرانت

... خاڵی عەشقت نەفەرقم
جەسەر تا وە پا جە شەوقت غەرقم

بەوێنەی شاباز نە چەرخ شاهی
من دوور جە ئابم بەوێنەی ماهی

تۆ جە بان تەخت دانەی زەرین کار
من با بناڵووم وێنەی دەردەدار

تۆ های نە سەودای فیکر سازەوە
جە سەدای سازان بێ ئەندازەوە

من زۆخاو دڵ نە دیدەم دەم دەم
هووناو مەپێکۆ نە دڵەی پڕ خەم

شازادە ناڵا تا بە سفیدە
هووناوان چون سەیل ڕێژا نە دیدە

تا کە ڕەوشەن بی سفیدیی سەحەر
پێچ مەدا بە وێش چون مار بێ سەر

ئارامش نەبێ ساتێ نەجاهێ
ڕوو کەرد نەجانێب حەسار شاهێ

یاران نۆبە نۆ دڵداری داشان
تۆ واتی نمەک وە زامش پاشان

ئەوشەو تا سەحەر هەر زاری کەردش
سەر بە تەکیەی خواب ڕاحەت نەبەردش

شەفەق ڕەوشەن بی سەمتووریێ ئاوەرد
مەیل وە ناو بازاڕ شار دۆلبەر کەرد

هۆرێزان وەپا بە مەزاق زەوق
ڕووکەردن وەشار مەگێلان وە شەوق

چوار گۆشەی بازاڕ سایەی هەریانە
تاکە داخڵ بین وە قاوەخانە

ئەو جاگەی پڕ فەڕ هەم دڵگوزین بی
نەزدیک بە خەڵوەت نۆش ئافەرین بی

نەو جا گە نیشتن بەدەماخ دڵ
جە ڕاز دەوران فەلەک مەند خەجڵ

ناگـــا ســـەدای دەنگ دەبدەبە خـــێـــزا
جە دوور باش دوور باش، مەحشەر مەخێزا

جـــــەوانێ وە بـەرگ زیبــــای زەڕنیگار
غـــــەرق جـــــەواهێـــــر لۆلۆی ئابدار

مــــوکـــــەمــــەڵ وە بەرگ زەڕنیگارەوە
وەسی هەزار کـــەس عـــەلەمـــدارەوە

جـــە گـــۆشـــەی بازار پەیدا بی، خـــرۆش
ســـەداش شی بەگـــۆش، چەرخ مـــیناپۆش

شـــــازادە و یاران شـــــێـــــران دڵدار
هەر سێ پەی نیگا گـــرتشـــان قـــەرار

شـــازادە پەرســـا کـــێن ئەی جـــەوان
بەی تەورە گـــوســـتـــاخ لوا بەمـــەیدان

وات مـــەلەک بەهمـــەن کـــیـــانی نەســـەب
فـــەرزەند رەشـــیـــد پادشـــای حـــەلەب

وارێد بەی مـــەکـــان ئەی ســـەرزەمـــینەن
عـــــاشق بەدیار نۆش ئافـــــەرینەن

جـەی گـفـتـوگـۆ بین هەرسێ بە هـامـــڕاز
جـــە نەو پەیدا بێ مـــەعـــرەکـــەی ئاواز

غـولغـولەی غـەوغـا هەی دوور باش خـێـزا
جە دوور باش دوور باش مەحشەر مەخێزا

نـاگـــا جـــەوانی ئامـــا پەدیدار
ئامـــا نەپەهلووش چل هەزار ســـەوار

تەن وەبەرگ خاس دڵنەوازەوە
بە لە عل و گەوهەر خۆش نەوازەوە

شی نە ڕووی مەیدان پەرێ نەزارە
عاشق بەدیدار شای پەریوارە

جەنەو وات حەمید ئەی شەخسە کامەن
یە جەکۆ ئامان هەم چێشش نامەن

وات مەلەک تووفان میسرەن مەقامش
عالەم مەی لەرزە جە زۆر و سامش

ئەویچ بەی دەستوور زار و خەمینەن
ئەراگێڵ خاڵ نۆش ئافەرینەن

جە نەو پەیدا بی مەعرەکەی ئاواز
سەدای کەڕەنا دەنگ تەپڵ و ساز

شازادە ئەلیاس نەوەی نامدار
نە پەهلووش مەیۆ سەد هەزار سەوار

تەمام رووی عالەم هەم ئەهل بازار
ئامان وە سەیران ئەوشێر نامدار

خولاسە چەند کەس جە عالیجاهان
شازادەی نەجیب نەژاد شاهان

سینەشان بەزام جای دەردو داخەن
بەکەمەند زوڵف سیا دەستاخەن

ئوفتادەی مەیدان نازک نیگارەن
پەی دیدەن باڵاش ئومێدوارەن

عــــەیان [بی] جـــەمـــاڵ قـــورس بـەیزا رەنگ
نمانا بـاڵا شـــــۆخ شــــەیدای شــــــەنگ

ناڵە کـــەفت وەجـــەرگ جـــەرگـــەی دڵداران
ئامـــــــان بە ناڵـە وێنەی بـیــــــمـــــاران

شــــازادان یـەکـــســــــەر بە وێنەی بـوڵبـــوڵ
نـەغـــــمــــــەنەواز بـین پەی دیـدار گـــــوڵ

مــــواتن ئێـــمـــــە گـــــردین جــــە بەندیم
تـەمـــــام گـــــرفــــتــــار نیک کـــــەمــــەندیم

یەک یەک گـرتە بـین سـەر نەسـەودای گـوڵ
کێ دییـــەن نەدەور گــولێ، و ســـەد بوڵبـــوڵ

یەکــســـــەر عــــەندەلیب یەک گــوڵســـتـــانیم
بـاغـــــبــــان باغ هـەم یەک بـووســــــتــــــانیم

شــــازادان تـەمــــام خـــەســـتـــەو پەرێشـــان
ئـامــــــان وە پاین پەی قــــەســــــر وێشــــــان

هـەریـەک بە تـەورێ جـــــە نـەوای ســــــاز بـین
چون بوڵبـــوڵ پەی گـــوڵ نەغـــمـــەنەواز بـین

وێـشــــــــــــــان بــەزاری مــــــــــــەلاونـاوە
بـە ئاهـ دەروون ســــــــــەنگ مـــــــــەتاونـاوە

گــشت کـــەفتن نـە خـــاک نە پای قـــەســـر زەڕ
بە وێنـەی زامـــــــدار بـاڵ جــــــە هـووناو تـەڕ

چون جــــــەیران وە تیـــــــر وە زام کـــــــاری
مــــــەڕێزنان وە چەم ئەســــــــر مــــــرواری

چون مار بێ سەر بەخەم خەم وەردن
خەم وەبان خەم، جە خەم ئاوەردن

سوڵتان ئیبراهیم ئاما جەو دەمدا
خاک پای قەسر بکەرد وە سەردا

نەدەریای دەروون دڵش جۆش ئاوەرد
جەدیدە ئەسرین هوونین جاری کەرد

مەوات ئەی شەش دانگ شاباز تەڕلان
ئەی شەمقارِ شۆخ شەهنشای مەلان

ئەی بوڵبول شۆخ بوستان شاهی
عاڵەم شەیداکەر بەدڵڕووباهی

هەرچەند نەقاشان قەڵەم بەدەستەن
هەرگیز بەی دەستوور سوورەت نەکێشتەن

تۆ ماه و خورشید خاوەر زەمینی
یا مالێک مولک ئەی سەرزەمینی

نییەن جە ئافاق چوار ئێقلیم دەور
نییەن ناپەیدان، شەش دانگش بەی تەور

تۆ ئەر شیرینی شیرین نامتەن
ئەر گوڵئەندامی کێ بەهرامتەن

ئەر لەیل عامری کێ مەجنوونتەن
کێ تەوەلای چۆڵ توون بە توونتەن

کێ وێنەی مەجنون بکۆشۆ بەسەخت
یاهوو بکێشۆ بەوەخت و بێ وەخت

شاه و شازاده خەلایق یەکسەر
شەوق عەشق تۆش جاگرتەن نەسەر

من نمەزانوو حۆری ڕێزوانی
ئەتۆ کافری یا موسڵمانی

یەکسەر شازادان خاتر پەرێشان
ئامان وە مەنزڵ راحەت وێشان

سوڵتان ئیبراهیم دەروون جە غەم کەیل
بەوێنەی مەجنوون ئەو نەشۆن لەیل

کەفت نەڕووی مەیدان زام دەروون چاک
بەوێنەی سایە خەڵتان بی نە خاک

بە دیدەی پڕ نم ئەشک هووناو ڕێز
بە واوەیلای سەخت شوور ڕەستاخێز

حەمید مەلاح وەزیر چەنی هەم
ئامان بە خدمەت شازادەی پڕ غەم

هۆرگرتن نەرووی خاک سیاوە
پێچان وە لەحاف زەرین زیباوە

رەفیقان بە سۆز دڵداری کەردن
بەهەرحاڵێ بی بە مەنزڵ بەردن

ئەو ڕۆ پای سەبر پێچان بەدامان
ئارام گرت تا وەقت شەو بەسەر ئامان

ئاخر شازادە زام دەروون چاک
ئاخێز کەرد نەجا چون شێر نەرووی خاک

واتش ئەی یاران جـــای یەک جـــار ئەرجـــوم
ئیـــــمـــــشـــــەو من نـەدڵ ئیـــرادەی داروومـ

بشـــــۆم بەدەروون ســــــەراچەی حــــــەرەم
بـــەڵــکــە نـــازەنـــین بـــویـــنـــووم وەچـــەم

خـــان مــحــەمــەد واتش گــیـــانم فـــیـــدات بۆ
ئەر تـەشـــــــریـف بەری مـــــــەنعـی نەدارۆ

ســەیرش کـەرد بەعـــزێ جـەشـــەو گـوزەشـــتـە
هـــورێزا وەپـا زام دڵ خـــــــەســــــتـــــــە

ڕۆیشتنی سوڵتان ئیبراهیم بۆ بارەگای نۆش ئافەرین

گـــــۆش بدەن وەڕاز زەمـــــانەی وەرین
بەیان کـــەم ڕازان شـــای نۆش ئافـــەرین

ســـەر تـا پا لیـبـــاس شـــەورەنگی پۆشـــا
ئایر هـەوەس نەفـــــەرقش جـــــۆشـــــا

کـەمــەن تەڵەب کـەرد جـە خـەیاتەی خـام
حەڵقەی تای کەمەند بەست نەڕووی ئەندام

بەو تـەور نـەفـــــەرقش زۆر ئـاوەرد هـەوەس
نە خۆف نەشا کەرد نە بیم جە عـەس عەس

حـــــەمـــیـــــد و وەزیر بەردش وە رەفـــیـق
جـــە خـــودای باڵا تـەڵەب کـــەرد تۆفـــیق

تا شـین وەپای قـەســـر شـــۆخ دڵپـەســـەند
دەس گرت بە تەناف سەر حەڵقەی کەمەند

کــەمــەند هەوا دا پەی گــۆزەرگــای بام
گـــیـــر دا نـە تورەی ســــەرای دلآرام

تـەکــــان دا بـەوێش شـــێـــر دلآوەر
شــی وە بالآی بـام وێنـەی کـــــەبووتـەر

جــەو دمــا کــەمــەند ئاوێزان کــەردش
وەزیر و حــــەمـــیــــد وەبالآ بـەردش

جــــە بالآی ســــەرا لـوا نـەدامـــــان
بە عـــەزم دیدار، ســــەوڵ خــــەرامـــان

باغێ دین چ باغ عـــەجــــەب گــوڵزارێ
نیـــیــەن جــە ســەرای هیـچ شــەهریارێ

مــوشک بۆ، خـۆشـرەنگ چراغــان بەکـول
نەســرین و ســۆسـەن بیــیـەن مــەداخل

عـــەرعـــەر چناران جــە بەرزیی دەمـــاغ
کــــەردەن ســــایەبان خـــیـــابان باغ

راجـــەی خـــوســـــرەوی نەپای چناران
مــەرەقـســان وەرەقس نـەغـمــەی هەزاران

مــورغــان خـۆشــخـوان هەریەک نە دارێ
وەســـــاز و ئاواز گـــــرتەن کــــەنارێ

تـەزەروان وەبانگ گــــوڵبـــــانگ یاهـوو
قــــومــــریان گم گم هـودهـودان پووپوو

شــەوق جــقــەی تاوس دەنگ بـوڵبــولآن
ئامــان پەخش بیــیـەن ئەو نـەپای گـولآن

سـەرسـەوزو بۆرچین نـەرووی گـولاوان
دەنگ چەرخ باز مـەنیـشت جـەکـاوان

تـەزەروان چەنـی فـیـرقـەی بولّبـولاّن
سـەدای سـۆز سـاز نـەپای کـلاّوان

چەمـەی ئاو سـاف وێنەی شـیـروقـەند
سـاف و خـۆشگەوار دانایان پەسـەند

جـارییـەن نـە رووی سـەوزەی فـەزاوە
وێـنـەی مـــرواری بـە رووی تـەلاّوە

جـەرگـەی نـاروەن دار ئەرغـەوان
جـە شنۆی نەسـیم لاحـەول مـەوانان

لارەی یاسـەمـەن وێنەی تاجـداران
سـیب و بەیی بۆخـۆش نەسـایەی داران

کـەس وەسف سـەناش تەمـام نەکـەردەن
نمەبۆ تـەمـام تـا بـەرۆی مـەردەن

سـاتێ حـەیران بین بە رووی باغـەوە
بەو گـوڵ و گـوڵزار شـەوچراغـەوە

جـەو دەمـدا لوان بە جـای پێـوارێ
نـەسـایەی درەخت پەشـیـرین دارێ

یاران نـەپای دار گـرتشـان قـەرار
شـازادە ڕوو کـەرد نەی قـەسـر دڵدار

یاوا بەتۆی قـەسـر شـێر بێ ئەندێش
ئەسـلاّ خـۆف نەکەرد، هیچ ناما تەشوێش

نیگا کەرد هەفت بورج چون بورج ئەخزەر
تەمامی جە زەڕ هەم لەعل و گەوهەر

ئاراستەی ئوستاد حەکاکان کار
هەفتاد حەڵقەی ناب جە دوڕ شەهوار

نیگا کەرد شەخسێ زومورودی تراز
جە تۆی قەسر زەڕ نیان بەسەد ناز

یەک دەس رەختخواب ئەو بە وێنەی گوڵ
وستەن نەروی تەخت دانەی مەداخڵ

یەک نازەنینێ هانە دلێ رەخت
بییەن وە حەیران رەخت و قەسر و تەخت

شەوق مەدۆ بەناز شۆخ نازەنین
شەمعێ نەسەرین، یەکێ نە پاین

چەم نیان وەهەم شۆخ دڵڕوبا
بۆی عەتر عەنبەر مەیۆنە ئەوجا

مەگرێو چون شەمع قەسر و عەمارەت
دڵەی دەردینان مەدۆ وە غارەت

بەی شکڵ و شێوە شۆخ (ناوەری)
نییەن چ ئارام نەحۆری و پەری

ئەربەیۆ زوبان تەمام مووی ئەعزام
وەسف جەماڵش نمەبۆ تەمام

چێشش بەیان کەم عالەم بزانۆ
حەیفەن جەواهێر مەخفی بمانۆ

شـــیـــرینـێ وەی تەور جـــە پا تـا وە ســـەر
نیـــیـــەن جـــە ســـوورەت بوتخـــانـەی ئازەر

جـــە قـاف تـابەقـاف بەی تەورە شـــیـــرین
وەی شـــۆخ و رەنـدی نەبیـــیـــەن ئافـــەرین

دیدە چون جـــەیران پەروەردەی پـای کـــاو
هـەرکـــەس مـــەوینۆ ســـاف مـــەبۆ بە ئـاو

هـەرگـــیـــز بەی دەســـتـــوور نادرەی نـایاب
نە کـــەس شـنـەفـتـــەن نەدییـــەن بە خـــواب

جـــەلای ســـیـــا زولّف دانە رووی جـــەمـــاڵ
بیـــیـــیـــەن وە پـەردەی رێزە رێزەی خـــاڵ

ئەی شـــێـوەی نـازک ســـەر تا پا شـــیـــرین
نـەرووی زەمـــــانـە نـەبیـــــەن ئـافـــــەرین

ئەبرووان کـــەمـان قـەوس ئـاســـای قـودرەت
خـــەم کـــەردەن بەدەست قـــەواس ســـەنعـەت

مـــــوژە هـان بـە خــــوون دڵدۆز قـــــاتڵ
غـــــەزەب و بـێ بـاک عـــــەدوو چەنی دڵ

دوو دیدەی خـــۆمـــار رەشـــیـــدەی پڕ نـاز
مـەست سـوور (مـەکەیف) عـاشـقـان نەواز

گـــــوڵ ئـارای جـــــەمـین نـەقـش نـیگـارەن
چـمـــان کـــە گـــوڵزار فـــەسڵ بەهـارەن

ســـەرگـــۆنا گـــوڵ گـــوڵ بـەوێنەی ئاتـەش
چون لەعل مـــەعـــدەن ئاب دیدە کـــەش

زەردیی بووم نەدەور بووم زاری زەراڵش
بییەن وەتەرتیب جام جەماڵش

پەردەی لەب یاقووت قرمز ئابدار
پەسەند و مەحبووب شاهان خەریدار

دەهەن غونچەی گوڵ شکوفتەی تازە
بوڵبوڵ بە مینقار کەردەن ئەندازە

پەڕەن جە یاقووت ماچان بەدەلیل
مەعدەن بوقعەدۆز چەشمەی سەلسەبیل

سافیی سای گەردەن تا سەدرسینە
مەدرەوشۆ بەرەنگ نەدارۆ وێنە

خولاسەی کەلام جە سەر تا دامان
رژیان بە لەقای سەنعەت سوبحان

شازادە ئێد دی ئەو شێر بێ باک
ساتێ بێ خود بی نەرووی تەخت خاک

جەدمای یەک سات هەم ئاما بە هۆش
هۆرێزا نە خاک بەور پڕ بە جۆش

شازادە بێ دەنگ شی بە سەرینش
دیا بەو جەماڵ شۆخ شیرینش

دیش کە نازەنین نەشیرین خاوەن
زوڵفانش نەدەور جەمین بەڵاوەن

سورمە نەدەوران دیدەش مەرێزۆ
بۆی عەترش عەنبەر شاهان مەبێزۆ

بۆی عەترش مەیۆ چون عەتر عەتار
عەترش مەبێزۆ بۆی موشک تاتار

ساکە وەی تەور دی شازادەی چینی
ئەی باز تەڕلان وەی نازەنینی

دەم بەرد بۆسا رووی حەڵقەی دەهانش
سێراو بی جە ئاو چەشمەی جینانش

واچە خزر بێ یاوا وە زوڵمات
یا خۆ موردە بێ پێش یاوا حەیات

بە تەمەنای دڵ مەبۆسا بەکام
تا ئیشتیهای وێش خاڵی کەرد تەمام

ئاخر دەس بەردش پەنجەی نازەنین
نگین کەند جە دەست سەرپەنجەی شیرین

نگین پڕ شەوق ئاوەردش پەی وێش
جە دەست ئەو کەند کەرد بەدەست وێش

ئەنگوشتەر وێش بەرئاوەرد نەدەست
کەردش نەئەنگوشت شۆخ دیدە مەست

خەیلێ نیگا کەرد ئەو قەسر دڵدار
دیش یەک خوانی زەڕ تەمامی تەیار

پەڕەن نەتەعام ئالآی دڵپەسەند
توعمەی پاکیزە شەهد شیرەی قەند

دەست کێشا سەرپۆش جەسەر رەها کەرد
بە ئارەزووی دڵ تەعامێ هەم وەرد

هۆرێزا لوا تا یاوا به باغ
به کەیف و عیشوه به شادیی دەماغ

یاوا بەیاران کاروکردارش
وانا پەرێشان کرده و رەفتارش

یاران گوزەشتەی ئەی جەوان زانان
بەو شێر پڕ زات ئافەرین وانان

هۆرێزا وەپا شێر هونەرمەند
هەم دیسان وەپێچ سەرحەڵقەی کەمەند

جەبالای حەسار لوان بەدامان
بەعەزم مەنزڵ وێشان بین رەوان

بازهەم بەو دەستوور شی نەباڵینش
رۆشن کەرد شەمعدان نەڕووی سەرینش

دیش کە نازەنین نە شیرین خاوەن
زوڵفانش نەدەور گوناش بەڵاوەن

دەس بەرد بورقەی زەرد هۆرداوه نەرووش
بە ئیشتیهای دڵ مەیل و ئارەزووش

پەیاپەی بەناز مەبۆسا بەکام
تا ئیشتیهای دڵ خاڵی کەرد تەمام

دەستدرازی کەرد وە پەنجەی خامەش
بگێرۆ بەدەست تۆپەی شەمامەش

ئەو شۆخ تەڕلان چون تورەی شاهی
نییەن قەرینیش جەمەه تا ماهی

جــەخــاو بی بێــدار دیش یەک جــەوانێ
نیــشــتــە بێ، جــە لاش وێنەی (یەمــانێ)

بەتوندی و چالاک شـــــۆخ دیدەمـــــەس
دەست ئاوەرد گـرتش یەخــەی بەند دەس

بە باهۆ وێنەی رۆســــتــــەم داســــتــــان
بە رەنگ چون خوسرەو شازادەی مەستان

بە چیــهــرە و جــەمــاڵ بەدر کــامڵ بی
گــوڵ وێنە، روخــســار گــوڵزار گــوڵ بی

شــێــرێ بەی دەســـتــوور نادرەی زۆردار
نیـــیـــەن قـــەرینش نەڕووی رۆزگـــار

نە وەکــو رۆســــتــــەم فــەرزەند زاڵەن
نە چون فــەرامــەرز ســاحــێب گــۆپاڵەن

ساکە بەی دەستوور ئەو شیرین گوزین
بەرشی جەلاش هۆش شای نۆش ئافەرین

عــاشق بی بە شــەوق شــێوەی جــەمــاڵش
کـــەرد وە پایەنداز فــیــرۆزەی خـــاڵش

کـەفت نەخـاک پاش شـای شـیرین چارە
سـەر کەرد وە فـیدای ئەو گـوڵ روخسـارە

واتش فـــیـــدات بام شـــای دڵاوەری
شـای کـام ئیـقلیـمـات کـامین کیـشـوەری

غـــــەزاڵ گــــوڵزار کــــام دیارەنی
تاوس ســــــەرتەڵ کــــام عـــــوزارەنی

بەی دەسـتـوور جـەمـاڵ نوورحـەق رشـتـە
تۆ جـە ئـادەمی یا جـە فـریشـتـە

وەش ئامـای وەخـەیر گـیـانم فـیـداتەن
نـوور بـینـایـیم قـەدمـگـای راتـەن

شـازادە زانـاش مـوبتـەلا بـیـیـەن
مـەیزەدەی عـەشـقـەن مـداراش نیـیـەن

وات مـن شـازادەی چین و مـاچینـم
ئیـسـتـە کـە غـەریب ئەی سـەرزەمـینم

دەست بەردپەی گـەردەن زوجـاج پڕ شـەوق
بـازوو نـەگـەردەن نـازدار کـەردش تـەوق

دەم نیـانـە تۆی حـەوقـەی نەیشـەکـەر
مـەنۆشـا شـەربـەت سـەرچەشمـەی کـەوسـەر

دوو عـەندەلیب بین هـەریـەک نـەبـاغێ
ئـاخـر بین وەگـوڵ هـەریـەک نەشـاخێ

مـەنۆشـان شـەربـەت هـەردوو بەدڵواز
حـاسڵ بی تەمـام مـودەعـا و نیـاز

هۆرێزا وەپا شـای شـیـرین روخـسـار
دەست بـەرد پیـالان ئاوەرد نـەڕووی کـار

ئاوەردش وەپێش شـەرابەی پڕ مـەی
بـادە مـەنـۆشـان چەنی هـەم پـەی پـەی

گـاگـاە دەم وە لـەب مـەکـەردن واسڵ
مـەکـەردن بـەهـەم کـام رەوای دڵ

جەی عەیش و نۆش بین تا شەفەق بی شەق
بە شـــــادی و دەمـــــاغ ویاردن بەزەوق

نۆش ئافـــەرین وات گـــیـــانم بۆ فـــیـــدات
جــــە رەنج راهـان چێش ئامـــــا نەڕات

جـــــە ئەوەڵ دەریا تا تەخـــتـــــەی پارە
یاونا بەعـــەرز شـــای شـــیـــرین چارە

جەی ساز و راز بین تا بە سوب سەحەر
تا وەقت وەعـــــدەی ئەلاهو ئەکــــبـــەر

وەعــــــــدەی تلووع بی هۆرێزا وەپا
هیمەت تەڵەب کەرد جە خورشید لەقا

نۆش ئافـــەرین وات گـــیـــانم توفـــەیلت
پەیوەندەن رشـــتـــەی جـــانم بە مـــەیلت

مـــێـــهـــر تۆ یەقین نەســـەفـــحـــەی دڵدا
جـــاگـــیـــرەن چون خـــار نەپەردەی گـولّدا

نیم ســـــاعـــەت بێ تۆ، ژیانم نیـــیـــەن
ئارام و تاقـــــەت تەوانام نیـــیـــــەن

ئاهیـر عـەشـقت نەجەرگم کەفتەن
دڵ زوخـــاڵ ئاسا جە شەوقت سفتەن

شــــازادە واتش بەســــەرگــــەردت بام
کەمـــەند شـــەوقت بەستـەن دەست و پام

بە بێ رەزای دڵ مـــــــەبۆ بویەریت
بەڵکم چارەیێ ســــەرئەنجــــام کـــەریت

رەزا نـاڕەزا هیـــمــــەت خـــواهی کــــەرد
تـا تـەشـــــــریـف بەلای یاران وێش بـەرد
یـاران وەئیـــخـــلاس شـین وەپـێـــشــــوازش
ســــــەروتـەن کــــــەردن وەپـایـەنـدازش
گـوزەشـتـەی وێشـان پـێشـان عـەیان کـەرد
خـان مـحـەمـەد سـوژدەی شـوکـر خـوا بەرد
شکـاوان چـون گـــولْ گـــولْزار شـــایـی
کـــــەردشــــان نـەشــــا مـــــوبارەک بـایـی
ئـەورۆ نـەو مـــــەنزلْ گـــرتـشــــــان ئـارام
بـەشـــــــادی و بـەزەوق تـابـەوادەی شـــــام

لە خەو هەستانی نۆش ئافەرین و خۆڕازاندنەوەی خۆی

جـــە لـوتف حـــەکـــاک زەمـــانـەی وەریـن
جـــەنەو بـواچوون داســـتــــان شــیــرین

شـــای نازەنیـــیـــان نـەوتوولْ نـەوخـێــز
چون غـەزالْ هـەرد نـەجـا کـەرد ئـاخـێـز

هۆرێزا نەخـاو شـای شـیـرین کـەمـالْ
شـسـتـوشـووی جـەمـالْ ئاوەرد نەخـەیالْ

ئـاو کـــەرد بەزوڵفـــان مـــوشـک تاتـاردا
چـون شـــــەونم بەهـار وەڕووی گـــوڵزاردا

وات ئـەی ســــەروەناز مــــایەی بـەخت مـن
خـاس کـێشـک کـێشـای نـەپای تەخت من

کـەنیـــز خـــەندە کـەرد وەبێ گـفـتـوگـۆ
وات خـــــــانـم یـارت مــــــــوبـارەکـت بـۆ

ئەو یارە کێ بی شـــەو نەســــەرینت
دەس مــەدا نەزوڵف ســیــای چین چینت

دەم مــەنیــا نەتۆی حــوقــەی دەهانت
گــاگــا مـــەبۆســا کــام و زوبانت

خانم ئێدشنەفت شای شیرین شەکەر
نەدورج دەهــان ڕێـزنا گــــــەوهــەر

وات ئەی ســــــەروەنـاز نـازدار نـازم
مـــەخـــفی بۆ جــەلات رازو نیـــازم

نـــەدەری بـــەدەر راز نـــەهـــانـــیـــم
هــەر تــۆ بـزانــی هــەر مــن بـزانـیـم

کــەنیــز وات بە زات دانای کــردگــار
مــەگــەر وە مــەردەن کــەرووم ئاشکار

مـــــەر ئەو دەم رازت واچووم بە زوبان
وە تۆتیــا بۆ ڕێزەی ئیـــســتـــوخـــوان

ئەو ڕۆ تـا بەشـــــام دورِ ئەرزانش بێ
هەر ئێــد گــفــتــوگــۆی دڵدارانش بێ

تـا وەقت ئێـــــوار تاقـــــەتش بڕیا
کــوورەی نارعــەشق نەجــەرگش گــڕیا

تـەڵەب کـــەرد دایە وات ئەی هامـــڕازم
رەفـــیق مـــوونس مـــەحـــرەی ڕازم

ئارۆ یەک گـــوفـــتـــە ها نە دەمـــاغم
ئیـــمـــشـــەو ئارەزووی گـــوڵزار باغم

ئێـمـشـــەو یەک جـەوان مـێـهـمـانمـانەن
هـەم دیدە و هـەم رۆح هـەم جـــــانمـانـەن

فـــیـــدات بـام دایە یـار غـــەمـــخـــوارم
چراغـــــــان کـــــەرە بـاغ گــــــوڵزارم

گــولاوپاشـی کــەن تەمــام ئەخــیــاوان
بۆ بدۆ نـەبۆی حـــــەوز و ســــــەراوان

جـــەبۆی عـــەتـر گـــوڵ دەنـگ بـوڵبـــولان
ئـاوان جـــــاری بـۆ هـا نـەپـای گـــــولان

نەرووی سەبزەی باغ فـەرش ئەندازی کەن
زینـەت ئـارایـش ســـــاز بـازی کــــــەن

ئەسـبـاب مـوتریب بەسـازی سـەد رەنگ
چەنی مـوتریبـان شـەیدای شـۆخ شـەنگ

چەقـانە و روبـاب مـەی و عـوود و سـاز
چەنـی سـاقـیـان تـەنکەی خـۆش ئاواز

تـەراح بلـوور (زیر) جــــام تـەلاکـــــەش
بمـانۆ جـــەرەنگ شـــەوق رووی ئـاتـەش

خـــولاســـە هەر نەوع دڵ مـــەبۆ خــواهان
حــازر بۆ نەو بـەزم ســەرکــار شــاهان

یەک یەک نـەجـای وێش حـازر بۆ تەمـام
نەرووی چەقــانە وەقت شـــورب و جـام

ئێـمـشـــەو من خـەیاڵ ســەیر باغـمـەن
ئـارەزووی هـەوەس شـــەو چـراغـــمـــەن

به فـەرمـان ئەمر شـای شـیرین جـەمـاڵ
دایـه هـۆرێـزا دەرزەمـــــان دەرحـــــاڵ

کـەفت وەکارسـازیی ئەسـاسـەی شـەراب
چـەنـگ و چـەقـــــانـه بـەربـەت و روباب

بـه فـــەرمــــوودەی نـاز شـــۆخ دڵارام
ئەسـاسـەی مـوترێب کـەردن سـەرئەنجـام

چەنـد دەست رەخـتـوخـاو ئـاوەردن وەبەر
وست نـەدەورا دەور حـــەوزان مـــەڕمـــەڕ

تـەخت جـــەواهـێـــر دانـەبـەندکـــاری
جـــه لـەعل و گـــەوهـەر پـایـه مـــرواری

نیـــاشـــان بەناز پـەی شـــۆخ دڵدار
دەنگ بـوڵبـــوڵان نـەگـــوڵ و گـــوڵزار

وەقـــتێ ئـەســـاســـه تەرتیب بی تەمـــام
دایـه شـی بـەلای شـــۆخ جـــەمین جـــام

واتش هـۆرێزە شـــۆخ جـــەمین جـــام
ئەســـاســـەی مـــوتریب کـــەردەنم تەمـــام

هـۆرێزا وەپـا ســــەوڵ خــــەرامـــــان
نـەپای قـــەســـر زەڕ ئـامـــا بـه دامـــان

چـون شـــــاباز شـــــۆخ بـه ئـارزووی دڵ
داخـڵ بـی وەتـۆی ئەو گـــوڵزار و گـــوڵ

بـەچاو نیگا کـــەرد بەدڵ ئینتـــیـــزار
کـــــەی بـەیـۆ بـەوجـــــا ئـەو یـار دڵدار

دیده نەرابی ئەوشـــــــــۆخ نازدار
کەی بەیۆ وەباغ شێربەچەی خوونخوار

تاج نیا وەسەر شۆخ دیده مەست
جفتێ شەمامەی ئەحمەر گرت وەدەست

هاتنی شازاده بۆ لای نۆش ئافەرین بۆ جاری چوارەم

ئیبتیدا بەنام جەهان ئافەرین
بواچووم سەنای شای نۆش ئافەرین

حەرفێ مەواچووم نەپەردەی دەروون
بزانووم دەوران تا چون مەبۆ چوون

خانا چێش کەرۆ چەرخی چەپی واز
یەکسەر فەنا کەرد ئەی ساز و ئاواز

شای نۆش ئافەرین بەوشۆخی و رەندی
سوڵتان ئیبراهیم بەو دڵپەسەندی

یەکایەک بادەی دەوران کەردن نۆش
جە دونیا بەرشین شین وەجای خامۆش

بواچووم درستان سوڵتان ئیبراهیم
چەنی رەفیقان نگین دایم

جەنۆ شازاده سەرجە سەودای دەرد
ئارەزووی جەماڵ نوش ئافەرین کەرد

بێ سەبر و ئارام هۆرێزا وەپا
لوا وەپابۆس شای حۆری لەقا

شازادە چون شێر چەنی یاوەران
لوان وەتۆی باغ گوڵباغچەی ڕێزوان

یاوان بە خزمەت شۆخ شەم روخسار
تا نیشتن وەبان کورسیی زەڕینکار

شای نۆش ئافەرین هۆرێزا وە پا
واتش دێر ئامای شێر دڵارا

هەر دوو وەسەد ناز نشتن وەبان تەخت
دەس دا نە زوڵفان شاھ شیرین بەخت

چون بوڵبوڵ بەناز نەرووی گوڵ مایل
دوودەست نەگەردەن کەردن حەمایل

دەست نەرووی گەردەن بەناز و نیاز
دەم جە ناو دەم بە گوفتارو راز

دەردەم کەنیزان شەیدای شۆخ شەنگ
موبارەک گۆیان بە ئاواز و چەنگ

جە زەمزەمەی ساز چەنگ و چەقانە
سەدای مووسیقا و ساز زەمانە

جەیەک لا سەمتوور سازو ئاوازە
یەک لا نۆشانۆش بنواز بنوازە

ئەی دنیای بێ پۆ ئەی تامەندەی دەیر
کەس نمەزانۆ بە پێش کەرۆ سەیر

هەر کەس بونیۆ ئەی شۆخ شەنگان
بەوێنەی مەجنوون مەشۆ وە کۆهان

فــەڵەک حــەیران بی، پەری مــاتەم پۆش
جــە ســەدای ســاقی و جــام نۆشــانۆش

ســاقی پەیاپەی بادە مــەکــەرد کــەیل
مــەدا بەیاران مــەنۆشــان بەمــەیل

نۆش ئافــەرین وات مــەرگ من بنۆش
ئەو دەست مەکێشا پەی حەڵقەی گیسۆش

زانوو پەرێ هەم تەکــیــە کــەردەبێن
راحــەت بەتەکــیــەی زانوو بەردەبێن

شـازادە دەست بەرد پەی یەقەی جامەش
گرتش نەرووی دەست دوگمەی شەمامەش

گـامـە بۆسـاوە و گـامـەکـەرد ئەفـشـار
گــاگــا مــەنۆشــا پیــاڵەیێ گــوڵنار

گــا دەست نەزوڵفــان مــەوەرد وە چیندا
پەخش مەکەرد بە رووی جام جەمیندا

مـوات من ئیـمـشـەو نەکـامـەن بەخـتم
(ســەنەی) دڵداری بیــیــەن وە تەخــتم

زوڵـف نازدارم بیــــیــــەن وە تاجـم
مــەعــرووف عــامــەن سکەی رەواجم

یە شــەربەت یە جــام یە بادە و ســاقی
یەمــەزەی شــەراب یە عــومــر باقی

یە عــەیش یە نیــشــات یە کـامــەرانی
ئینە بەزم خــۆش یە شــادمــانی

ئــيـــنـــه نـــەوبـــەهـــار ديـــدار يـــاوەر
يـه شـــيــــرەی نـەبات يه رێزەی شـــەكـــەر

يـه لـەعل لـەبـان حــــــــــەيـات بـاقـی
يەشـــەراب و كـــەيف يه ئيـــمـــای ســـاقی

يـاوان وه مـــــەتڵـــەب مـــــوراد وێشـــــان
هـيچ ئارەزوويێ نـەمــــەندەن پێــــشـــــان

عـيـشـرەت مـەكـەردن تا وەسـوب سـەحـەر
تـاوەقت و وەعـــــدەی ئـەڵاهـوئـەكـــبــــەر

شـــازاده جــەيار روخـســـەت تەڵەب كـەرد
تەشـــريف بـه مـــەنزڵ مـــەكـــان وێش بەرد

له خەو هەستانی نۆش ئافەرین و وتووێژكردنی لەگەڵ دايەنەكەيدا

ديبـــاچەی كـــيـــتــــاب نادرەی شــيـــرين
وەی تەور بـەيـان كـەرد جـه نـۆش ئافـەرين

ســـەحـــەر فـــەراشــان خـــان ســپـــای زەنگ
هۆر پێـچـــا تـەناف خـــەيمەی ســيـــارەنگ

بێدار بی جـه خـاو شـــای شـيـرين چاره
بـاڵ چـەم هـۆرداشـت بـه لـەنجــــــه و لاره

هـــۆرێزا بـەناز بـاز شـــــــيـــــــــروانـی
پۆشــــــان وه بـەدەن ديبــــــای كـــــەيانی

دايه وات ئـەی شــــــــۆخ نـازدار بێـگـەرد
حــــەرفێ مـــەپەرســـوو جـــەلات نەبۆ دەرد

ئەو کـەسـە کێ بـی ئـیـمـشـەو هـامـڕازت
تـەکــیـــە کـــەردەبێ دوو بـازووی نـازت

یە رەفــتــار نـیـیـەن گـرتـەنت نـەسـەر
ئـەگــــەر بزانـۆ پـادشـــای ســــەروەر

مــــەکــــەرۆ وەپـەنـد رووی رۆزگـــــارم
گــــوربـە مــــەوزۆ نـەتۆی شــــەلوارم

سـاکـە ئـێـد شنـەفت شـۆخ سـیـاخـاڵ
دەست بـەرد پەی گـەردەن زوجـاجـەی زڵاڵ

بـەرئاوەرد لـەعل قــیـــمـــەت پڕ مــایـە
نەرووی ئـیلـتـیــفـات بەخـشـا بـە دایە

دایە خـۆشـحـاڵ بی دانـە گـرت بەدەست
جـە گـفـتـوگـۆی بەد زمـان وێش بەست

واتش بـە دایـە ئەی غــــەمگوســـــارم
بویـەر جـــە تەقـسـیـر خـەجـاڵەتبـارم

خـاترت جـەم بۆ کـار وە یـتـەوو نـیـیـەن
بەی دەسـتـوور رازمـان مـەعلوومت بییەن

دایە ســاکین بی جـە وەســواســەی بەد
جـەکـار دوڵبـەر خـاترش جـەم کـەرد

تـائینە واتـن شــــەو ئـامـــا بـەکــــار
ســـەرزەمـین پۆشـا پـەردەی سـیـا تـار

فـەرمـا مـەشـعـەلان کـەردشـان رەوشـەن
بەشـاد بـەردشـان پـەی بـاغ گـوڵشـەن

شـەمع خـۆش تـەركيـب شـەمـدان بەمـووری
مـــەشـــعـــەل وە لەعـل دانەی فـــەغـــفـــووری

پـایـە وە پـایـە تـەرتـیـب بـەردشـــــــــان
پەی زەوق مـــەجلیس رەوشـــەن كـــەردشـــان

ســـاقی مـــوتریێبـــان حـــازر بـین تەمـــام
سـوراحـیی پـڕ مـەی عـوود و بادەی جـام

مـــــوهـــەیا بـەزەوق كـــــەردەن ئـامـــــادە
چـەم نـەراگـــــە بـین پـەریێ شـــــــازادە

هاتنی شازادە بۆلای نۆش ئافەرین

دیسـان هـەم جە نەو شـازادەی خوونخـوار
كـەردش ئارەزووی گـوڵبـاغچـەی گـوڵزار

ناگـا شـــازادە جـــەمـین دەســـتـــەی گـــوڵ
پـەیدا بـی ئـامـــــا چـۆن بـەدر كـــــامـڵ

سـەلام كەرد نە رووی شـای نۆش ئافـەرین
واتش ســـەد عـــەلەیک ئـەی جـان شـیـرین

وات جـــانم فـــیـــدای مـــاوا و وڵات بـۆ
دیدەم پایەنداز جـــای قـــەدەمگات بۆ

بـاڵام پـایـەنـداز ســـــــــەرو نـازت بـۆ
ســـەرم فـــیـــدای دەنگ شـنۆی رازت بـۆ

مـــــوژەی چەمـــانم جـــاڕووبی پـات بۆ
رۆح وگـیـان و عـومـر سـەرگـەرد رات بۆ

ســــەرگـــــەرد رات بـام هـەرچ رەزاتـەن
عـــەدڵ بینـاییم جـــای قــــەدەمگاتـەن

شـــازادە واتش ئـەی گـــوڵ جـــەمـــینم
مـن فــــیـــــدای تۆبـام ئـەی نـازەنـینـم

ئـەی راز و واتە مـــەکــــەر وە پێـــشـــە
بەلـەنجـە و غـەمـزە جـەرگم مـەکێـشـە

ئێـــد مـــوات گـــاگـــا لـەعل لەبانش
مــــەبۆســـا پێـــوە کـــام و زوبـانش

با شـــازادە و دۆست زوڵفـان عـەنبـەرین
نـەی جـــا بمـانۆ بـەرازی شــــیـــــرین

ئەر ســــەد رازشـــــان نمـەبۆ تـەمــــام
حـــەرفێ بـواچووم پەرێ خـــاس و عـــام

وتوویژکردنی مەلیک محەمەد لەگەڵ وەزیردا

گۆش بدەن بەداستـان پڕ نە جەفـا و دەرد
کێ بـە دام ســـەخت مـــوبتـــەلا نەکـــەرد

کێ نـەوست نە گـێج مـەهلـەکـەی هەلاک
سـینەی کێ وە تێـغ جـەفـا نەکـەرد چاک

مـەلیک مـحـەمـەد نام شـازادەی گـوزین
شـــێـر شـــێـرانگیـر چـون بەور غــوڕین

ئەویش کـە عـاشق نۆش ئافـەرین یوارێد
وەی مـــەکــــان وەی ســــەرزەمین بیـــد

دایم دەردەدار جـــــــــەدەرد و داغـش
حـەسـرەت مـەند بە شـەوق بەهـار باغش

یەک وەزیرێ داشـت دانـا و هـۆشـــیـــار
جــە حـــاڵ رازان دەوران خـــەبـەردار

واتش ئەی وەزیر جـای عـــەقڵ و هـۆشم
مـــزانی مـن مـــات دەروون پڕ جـــۆشـم

ئینە چەند وەختـەن مـوڵک و مـاڵ و شـار
بە جـا گـــوزاشـــتم پەی شـــۆخ دڵدار

نـەشـــار دەمـــشـق گـــۆشـــەنشـین بیم
غـــەریب وڵات ئەی ســـــەرزەمـین بیـم

مـن ئـامـــــــام نـازدار بە زۆر بـوەرووم
بە ئـارەزووی دڵ نیـکـاحـش کـــــەرووم

ئیـســـە ها دەمـــشـق پڕ جـەشـێـر نەڕ
ئـــەژدەر ئـــەژدەران ئـەژدەهـــای ئـەژدەر

چەند عـــاشق تەمــام نەپای تەخت زەر
شـێـر شـێـرانگیـر بەوران خـوون خـوەر

ئیـســـە مـــەزانـووم جـەرووی رۆژگـــار
زۆر مـن نـەی جـــــا نمـەیـۆم بـەکـــــار

ئیـــرادەم ئێــدەن جـــە تـەدبیـــر کـــار
بشـــۆم بە خـــزمـــەت مـــاه جـــەفـاکـار

تەشـــریف مـــەبـەرووم من وە خـــاک پاش
شـەرح ئیستدعـام مـەعلووم کـەم جـەلاش

نام و نیـــشـــان وێم تـەمـــام تەمـــام
عـەرز کـەرووم جـەلای شـۆخ جـەمین جـام

بەڵکو مــــەیـل کـــــەرۆ بـە دەربـار مـن
دەرمـــان کـــەرۆ دەرد دڵ بیـــمـــار مـن

نـە ســـاز مـــەجلیس ســـەرو ئەندامـش
بنۆشم شـــەربەت شـــیـــرین نە جـــامش

وەزیر وات ئەی شـــا ســـــەرم نەڕاتەن
ســــــــەرم هـا نـەڕات هـەرچ رەزاتـەن

شـــای نۆش ئافـــەرین یەک لەنجـــە دارۆ
هەزار کـەس پەرێش ئەرواح مـەسـپـارۆ

چەند کـەس شـازادە ئیـقلیـمـات نشین
نەپایەی قـەســرش کـەفـتـەن مـاتـەمین

یە کـــول وەتـەمـــای نۆش ئافـــەرینـەن
نـەشـــار دەمـــشـق مـــاتـەم نشـــینـەن

شـای شـیـرین خـاڵان دڵ بێ ئەندێشـەن
بەسـتـەی نیکاحش بـە دەسـتـی وێشـەن

ئیـســە ئەرتـۆ مـەیل ئەی کـارە پێـتـەن
هۆرێزە بشـــۆ پەروا جـــە کـــێـــتـــەن

بشـــۆ وەمـــەنزڵ مـــەکـــان دوڵبـــەر
بـەدیـدار یـار ســـــــــەرو نـازپـەروەر

گـوفـتـار رازت یەکســەر کـەر تەمـام
وا چە نـە خـزمـەت شـۆخ جـەمین جـام

هـەتا مــــەتاوی وەمــــهـــــیـــرەبانـی
نـە پای تـەخت زەڕ بـە جـــانفـــشـــانی

مــــەبۆ جـــەودەمـــدا هۆشت بـەوێت بـۆ
فـــیكرت وە گـــوفـــتـــار، كـــردار وێت بۆ

مـــــەلیک وات وەزیر تـەنـهـــا بـێ یاوەر
تەنـهـــا چۆن بشـــووم وەقـــەســـر دڵبـــەر

بەڵكم نەرووی راهـ غــــولاّمــــان شــــاهـ
بیـــاوان بـەمن جــــە ڕای گـــوزەرگـــاهـ

چێش واچووم جـــــواو عــــــوزر لوانم
چۆن مـــــەســــــمــــووع ببـــۆ راز زوبانم

فـــەردا بیـــاوۆ ئـەی خـــەبـەر وە شــــاهـ
چون مـــەبۆ ســامـــان عـوزر ئەی گـوناهـ

وەزیر وات ئـەرتـۆ خــــەیاڵت پـەوســـــەن
خـــاترت بەی تـەور پڕ جـــە وەســـوەســـەن

ئەی لیـبـاس و بـەرگ جـە وێت رەهـا كـەر
بەوێنەی زەنگی رووی ویت ســیـــا كـــەر

ســـیـــاپۆشی كـــەر جـــە ســـەر تا دامـــان
بنمـــانی جـــە شكل چەشن غـــولاّمـــان

تـەدبـیــــــر وەزیر بـەخـــــــاتـر ئـاوەرد
وێنـەی زەنگیـــان لیـبـــاس ســیـــا كـــەرد

پۆشــــا وەقـــامـــــەت بەرگ غـــولاّمـــان
بـەعـــــەزم دیدار ســــەوڵ خــــەرامـــان

لــوا تـــاپـــای دەر بـــە هــــەوای دڵـــدار
مـدرا نە پای قـەسـر گوزەرگـای حـەسـار

دەسـتـەی کـەمـەند گرد جـەخـەیاتەی خـام
هـەوادا نـەدەور گـــــیــــــر ئـاوەرد نـەبام

وێش پێچا نە حەڵق سەررشتەی کەمەند
لوا بەســــەر بام شـــێـــر دڵ پەســـەند

هــەم نـە بـاڵای بـام لـوا بـەدامــــــــان
روو کــەرد بەمـــاوای ســـەرو خـــەرامـــان

یاوا بە ئـەو باغ گـــوڵ جـــە هەزار تـەرز
پـای ســــەهـی ســــەروان چـناران بـەرز

دیش نـەپای درەخت مـــابـەین بـاغـــان
زەمــزەمـــەی ســـازان شـــەوق چراغـــان

نـەرم نـەرم بـە ئـەنـدەک شـی بـەنـزاوش
تـایاوا وە پـای ســـەرچـەشـــمــەی ئـاوش

شی تەک دا وەدار مـــیـــخـــەک و مـــروار
نـیگا کــــەرد نـەرووی مــــەجلیس دڵدار

دوڵبـــەر نـەرووی تەخت بەغــەمـــزەبازی
چـەنی جـــەوانـێ بـەعــیـــشــوە ســـازی

نیشـتـەن هـەم زانوو مـەست مـەزەی مـەی
بادە مــــــەنۆشــــا پـەیاپـەی پـەی پـەی

گـاهـی دەست مەبەرد پەی یەقـەی جامـەش
گــا مـەگـرت بەدەست تۆپ شـەمـامـەش

گـــاهـێ مـــەبۆســـا لـەعل لـەبانش
گـا دەسـت مـەمـالا خـاڵ و زوڵفـانش

دەم مـەنیـا نەدورج حـوقـەی نەباتش
گـا مـەنۆشـا ئاب چەشـمـەی حـەیاتش

کـەنیـزان بـەسـاز نـەوای مـۆسـیـقـار
سـەدای نۆشـانۆش بـەرزەن جـەگـوڵزار

مـوتریبـان بـەسـاز ئاهـەنگ شـادی
مـەوانان مـەقـام مـوبارەک بـادی

خـەیاڵ کـەرد نەدڵ ئینە یانی چێش
کێ بـۆ ئەی جـەوان بێ خـۆف و ئەنـدێش

نیشـتـەن هـەم زانوو دولبـەر بـە گـوسـتـاخ
مـەنۆشـۆ بـادە بـە زەوق و دەمـاغ

هیچ باکش نیـیـەن جـەشـای کـەمـەر لاڵ
ئەفـشـار مـەکـەرد شـەمـامـان کـاڵ

من شـازادانم یەکـایـەک دییـەن
ئەی جـەوان نەوتووڵ شـازادە نیـیـەن

هەر نـەی فـیکر بـی مـەسـۆزا بەسـۆز
تـا شـەب دەیجـوور نزیک بـی بـەرۆز

مـەجلیس هۆر گـردن چراغ بـی خـامـۆش
هۆرگـردن ئەسـبـاب جـام نۆشـانۆش

شـازادە روو کـەرد مـەنزڵگای وێش
بێ فـیکر و خـەیاڵ بێ خـۆف و ئەندێش

مـــەلیک مـــحـــــەمـــەد مـــاتەم و زەویر
بە مـــــــاتـەم ناگـــــا یـاوا بـە وەزیـر

هــەرچ نـەتـۆی بـاغ دیـیـــــــەنش وەچـەم
ئـیـــعـــلام کـــەرد جـــەلای وەزیر پرِغـــەم

مـــواتـش بەســـۆز هـەر زاری مـــەکـــەرد
پەیاپەی پـەیوەست خـاک بـەسـەر مـەکەرد

وەزیـر وات ئەی شـــا جـــوویای دڵداری
فـایدەش نیـــیـەن ئـەی خـاکـــەســاری

مـەبۆ ئەو شـەخسـە فـانی کـەین بەی تەور
هـیچ کـــەس نـاوەرۆ نـامش نـەرووی دەور

جـەگــوزەرگــای ئەو وێت بکەر پەنـهـان
پـارە کـــەر بـەتیـغ مـــەودای بێ ئـەمـــان

جـــەو دمـــا نازدار پەی تۆ مـــەمـــانۆ
ســـەرئەنجـــام کـار ئـەڵبـــەت مـــەزانـۆ

قـــبـــووڵ کـــەرد تـەدبیـــر وەزیر کـــامڵ
بـەعـــەزم دەعـــوا کـــەمـــەر بـەست بـەدڵ

چەند جـە غـولامـان چابک گـوزین کـەرد
مـــوهـەیا تـەمـــام چـەنی وێش ئاوەرد

بەڵـێ جـەی وەرتەر شـــازادان یەکـــســەر
نەپای تـەخت شـا نـەسـەر کـورسـیی زەر

گــردین سـپــەردەی شــاه ئەلیــاس بی
ئـەلیـــاس بـالادەس شـــاهـان شناس بی

شـــازادان یـەکـســـەر شـێـران بێ باک
نە مــەجلیس ئەلیـاس مـەوەردن خـۆراک

مـــەلیک مـــحـــەمـــەد دڵ نەهەراس بی
مـێـهـمـان بەسـەرای شـاه ئەلیـاس بی

مـــەجلیس نیـاشـــان تـەمـــام وەردشـــان
یاران نۆش بـادەی تەمـــام کـــەردشـــان

مـــەلیک مـــحـــەمـــەد هـۆریزا بەدەرد
ئیـــرادەی لـوان کـــەمـین ســـازی کـــەرد

ئەلیـــاس پەرســـا لێش عـــەزم کـداری
مـــەعلوومـــەن عـــاجـــز دڵ بێ قـــەراری

واتش فـیـدات بام عـاجـزیم چێـشـــەن
خـــەیاڵم خـــاوەن دیدەم خـــەو پێـــشـــەن

جە ئەلیاس دەر دەم هیمەت خواهی کەرد
ئـامـــــا وە بیـــــروون دڵ پڕ داخ و دەرد

چەنـی غـولامـان پەســەند کــەردەی وێش
هـۆرێـزان لـوان نـەپـەی کـــــــار وێـش

نەپای قــــەســـر زەڕ شین یـەک جـــاهێ
وێشـــان دا پـەنـهـــان نەگـــوزەرگـــاهێ

هاتنی شازاده بۆلای نۆش ئافەرین و سەرەڕێ لێگرتنی لەلایەن مەلیک محەمەدەوە

ســـــەرافـــــان دەور حـــــەكـــــاكـــــان راز
وەی دەســـــتـــوور بیـــەن ئـەی ســـاز و ئاواز

بكەرین تـەعـــــریف شـــــازادەی چالاک
كـــوشـــــەندەی شـــێـــران بـەوران بێ باک

هـۆرێزان وە پـا چـون هـەردە جـــــــاران
رووكـــەردن نـەباغ گـــوڵبـــاغـــچـــەی یاران

شـــای نەوجـــەوانـان چون شـــێـــر بێـــشـــە
یە گـــــوزەرگـــاش بی دایم هـەمـــیـــشـــە

چەنی خـان مـحـەمەد یاران هەرسێـشـان
روو كـەردن بەناو گـوڵبـاغـچـەی خـەزان

دیش كـە چەند نەفـەر دوزدانە دەســتــوور
دیـارن جـــە دوور ئـەو شــــەب دەیجـــوور

یاوان بـەو مـــەكـــان كـــەمـــینگای گـــوزەر
كـــەمـین نشـــینـان زاناشـــان خـــەبـەر

شـــازادە چـون شـــێـــر نـەعـــرە بەرئـاوەرد
رووكـــەرد نەدوزدان چـون مـــەردان مـــەرد

واتـش ئـەی دوزدان شـــــــووم نـا بـێـكـار
عـــەزمـــتـــان چێـــشـــەن نەی زوڵمـــات تار

دەست دا بە شـمـشـێر مـەلیك شێر مـەرد
پـەرێ شــــازادە وە تـوند هـەڵمـــــەت بـەرد

شــازاده جــۆشــا وێنەی شــێـر مــەست
تـاو دا بەهـێـــمـــەت گـــرتش بـەند دەست

تێـغش سـەند جـەدەست خـرۆشـا بـە قـار
داش نـەکـــەللـەی ســـەر فـــەرق نـابێکار

چوار ئەنگوشت بڕی کـەفت نەڕووی زەمین
خـەڵتـان کەرد نەهـوون چون شـێـر غـورین

چەنی دوو غـــولاّم کـــەفـتن نەرووی خـــاک
کـــەفتن نـەخـــاشـــاک هـەم خـــاک نمناک

بـاقـــیی غـــولاّمـــان کـــەردشـــان هـەراس
خـــەبـەر بەردشـــان پەی شـــاه ئـەلیـــاس

هـۆرێزان ئـامـــان شـــازادان یـەکـــســـەر
ئـەلیـــــــاس و یـاران تـەمــــــام دلاّوەر

گـــرتن دەورادەور ســـولّتـــان ئـیـــبـــراهـیم
تەشنەی خـــونوشـــەن گـــشـــتـــشـــان دایم

شـــازادە دەست بـەرد بە شــمــشــێـــر تیـــز
وست نەدلیـــشـــان رۆز رەســـتـــاخـــیـــز

دیش ئـەلیـاس ئـامـا قــەبزەی تیغ بـەدەست
بشـــانو نـەفــەرق شـــازادەی ســەرمــەست

حـــەمـــڵـــە بـەرد پەرێش بەوێنەی پڵـــەنگ
شـی بـەنـەزدیکش نـەمـــــەیدان جــــەنگ

بـازوو گـــوشـــــاد کـــەرد بـەردش وەبـالاّ
دانـەرووی فـــــەرقش جـــــەزەربـەش نـالاّ

ئەلیاس بەیەک زەرب کەفت نە رووی زەمین
بەهوون رەنگین بی سـەرتاپای شـیـرین

سـەعـیـد و مـەسـعـوود هەردوو شـازادە
پەرێ جـەنگ وێشـان کـەردن ئامـادە

هـەر دوو بەیەک بار جـۆش ئاوەردشـان
پەرێ شـازادە حـەمـلـە بەردشـان

شـێـر هونەرمـەند تیغ کین بەدەست
خـرۆشـا بەتاو وێنەی شـێـر مـەست

هەردووشـان بە تیغ بەدەن کەرد خـەسـتـە
چون مـورغ تیـژبال شـابال شکەسـتـە

رەسـتـاخـێـز خـێـزا نەکووچە و گـوزەر
جـە سـام شـمـشـێـر شـێـر دلاوەر

مـەشـعـەلدار مـەشـعـەل گرتەبێ بە چەنگ
مـدرا بێ وە پا نە مـەیدان جـەنگ

شـێـر سـەرئەفـراز بەور کـینە کـێش
بـەتـوندی و چـالاک وێـش یـاونـا پـێـش

دا نە گـەردەنش کـەفت زەرب سـەهمگین
مـەشـعـەل نەدەستش کـەفت نەرووی زەمین

چراغ و مـەشـعـەل خـامـۆش بی جـە دوور
تاریک پەیدا بی چون شـەب دەیجـوور

بەو تەور زولـمـات بی کـەس کـەس نەناسـا
هـەر جـەنگ بی نەبەین وە بی مـواسـا

چونکە تاریک بی شـــــازادەی چالاک
چەنی رەفـــیـــقـــان نە مـــەیدان بین تاک

کــــەنارەگـــیـــر بین جــــە راگـــوزاریٚ
گــرتشـــان نەوەر گــۆشــــە و کــەناریٚ

شـــازادان بە داغ ســیـــاســـەت مــەندن
حــەربە نە کـاپۆڵ یەکـتـەر مـەشــەندن

هەر ئێــد مـــەزانان بەدئەندێشـــانەن
نەزانـان زەرەر بـەخت وێشـــــــانەن

وەختێ کـە زانان مـەعلووم بی لێـشـان
وێشـان مـەکـەردن جـەنگ چەنی وێشـان

کـەمـتـەر مـەندە بێ لێـشـان وە پاوە
فـــیـــرار بین لوان شـــێـــران بەدمـــاوە

چەنی غـولاّمـان ئوفـتـادە و خـێـزان
یاوان بە مــەنزڵ ئەســـرین مــەرێزان

گـشت بەدەن خــەســتــە زار و ناتەوان
خـاتر پەرێشـان بێـزار بین جـە گـیـان

حــەکـیــمــان زام پەیدا کــەردشـــان
پەی مــجــرووح زام شــەو ئاوەردشـــان

خــەبەر بەردشـان پەی جـەهانگیـر شـا
جـە مـەعرەکـەی جـەنگ شاکەردن ئاگا

شـازادان یەکسـەر مەجرووح و خەسـتە
یەکـــســەر دەست و پا بەدەن شکەسـتـە

شـا حـەرارەت گـرت خـەشـمش خـرۆشـا
وەزیر تـەڵەب کــەرد بـەهـەیبــەت جــۆشــا

بـشــۆ بە تـەعــجــیل ئەی دانـای رەئیس
بـاوەرە پـەرێم ئـەلیــــاس وە مــــەجلیس

وەزیـر بـە فـــەرمـــان شـــای داراشـنـاس
ئـاوەرد وە مــەجلیس شــازادە ئـەلیــاس

ئـامــا بـە خــزمــەت شــای نگون بەخت
ســوجــدە بەرد لـوا نیـشـت وە بان تـەخت

شـا پـەرسـا ئـەلیــاس ئینە چ غــەوغـان
نـە کـــووچـە و بازاڕ دەمـــشـق هـوەیدان

جــەواب دا ئەی شـا ئـیـمـشـەو شــازادە
تەمــام مــەست بین جــە مـەسـتـیی بادە

جـە گـرەی شـەڕاب فـەرقـشـان جـۆشـان
هـیچ نـەبین وەحــاڵ وێنەی بێ هـۆشـــان

جــە حـاڵ مــەسـتی بادەی کـەیف وەردن
جــە بێ هـۆشــیـدا ئەی کـارە کــەردن

شــا کـە ئێـد شـنـەفت هیچ نـەبی وەتـەنگ
خـامـۆش بین نە جـەنگ شـێران رۆی جـەنگ

شــازادان یـەکــســەر خــاتر پەرێشــان
هـۆرێـزان لـوان بـە مــــاوای وێشـــــان

ئـەلیــاس وات مـــەلیک ئـەرێ بێ مــایـە
یـە پەی چی کــارمــان تۆ کــەردی زایـە

مـەلیک مـحـەمـەد خـەجـاڵەت کـێـشـا
شـی نە بـەحـــر فـــیکر خـــەیاڵ وێشـــا

وەزیر یە زانا ئامـــا بە گـــوفـــتـــار
وات مـــەلیک مـــحـــەمـــەد نەوەی نامـــدار

من نەکـــەردی کـــار هـۆشـــیـــارم دایم
مـــەزانوون مـــەنزڵ سـوڵتـــان ئـیـبـراهـیم

ئـینشـــــــەڵا ئەمـن وە بـی وەســـــــیلە
مـــاوەرووم پەرێت وە مـــەکـــر و حـــیلە

ئـیـمـــشـــەو نەخـــەودا بە دەست بەســتـــە
مـــاوەرووم پەرێت بـەزاری و خـــەســـتـــە

مـــــەلیک وات وەزیر ئەر ئینە کـــەری
بە دەست بەســــــتـــــــە پەرێم باوەری

ســـەوگـــەندم بەزات پادشـــای قـــەدیم
مــــــــەردەرووت پەنە تاج و تـەخـت ویم

وەزیر ســـەبرش کـــەرد تا یاوا بە شـــام
دمای شـام خێزا ئەسـباب بەست تەمام

شـــەب دەیجـــوور بی تاریک بی تـەمـــام
بەرگ شــــەورەنگی پـۆشـــا بە ئەندام

لوا وە بێ دەنگ نە پای کـــووچەی شـــار
تا شـی بە مـــەنزڵ شـــێـــر نامـــدار

شـی بە مـــەتبـەخ وێش کـەردش پەنـهـان
کـــەس پێش نەزانا مـــەلعـــوون خـــەیان

نیگا کـــەرد تەعـــام حـــازر کـــەردەبێن
بـە عـــەزم خـــوردەن دەست نـەبەردەبێن

حـــەمـــیـــد مـــەلاح نـەوەی نـامـــدار
ئاب مـەکـەرد بـە دەست شـازادەی سـالار

نیـیـەن جـە مـەتبـەخ دایەرولبـەشـەر
هیچ کـەس جـە مـەتبـەخ نەدارۆ خـەبەر

تـەک دا بـە تـەعـــــــام وەزیـر دانـا
داروی بێ هـۆشی نـە تـەعـــام شـــانا

نە جـاگـەی تاریک وێش پەنهـان بکەرد
سـەرئەنجـام وێش بـە قـەزا سـپـەرد

شــــازادە و یـاران تـەعــــام دڵکێش
ئیـشـتـیـهـا کـەردن ئاوردن وەپێش

دەست کـێـشـان وەردن تـەعـامـان بەکـام
دەرسـات هـەرسـێشـان بێ هۆش بین تەمام

نیـگا کـــەرد جـــەدوور وەزیـر نـاپـاک
یاران بێ هـۆشن کـەفـتـەن نـە رووی خـاک

کـەمـەندش ئاوەرد جـە خـەیاتەی خـام
شــازادە پێـچـا سـەر تا پا تەمـام

گـــرت بەدۆشـــەوە شـــازادەی دڵڕێش
رووکـــەرد نـەدمـا پەی مـــەنزڵگای وێش

ســـا بـا شــــازادە بمـانۆ نـە دۆش
بشـین بـە ســـەروەخت نـازدار لاڵ پۆش

بێ هۆشبوونی سوڵتان ئیبراهیم و هاتنی نۆش ئافەرین بۆ رزگارکردنی

مـــونشـــیی ئەی دەوران چـەرخ لاجـــوەرد
ســـەرلەوح ئەی نـامــە جــەدەلکاری کــەرد

خـــانا ئـەر تۆ فـــام نـەفـــەرقت مـــەندەن
رشـتــەی غـەم دەمـاغ شـەوقت نەکـەندەن

نیگا کــەر نـە کـار زەمـــانەی کــەچبــاز
چەنی کێ کـەمـەر بـەسـتـەن وە ئـەمــجـاز

چـەنـی کێ پـۆشـــــان وێش وە بـەقــــاوە
تـا ســــــەر چـەنـی هـەم کێ شـین بـەراوە

پیـــاڵەش کــەیلـەن جــە دانەی دوورِەنگ
یەکێ جـە شـــەربەت یەک جــە شـەبرِەنگ

با بکەین تـەعریف شـای شـیرین جـەماڵ
شـــازادەی ســـــەروەر ئاوەرد بـە خـــەیاڵ

خـــــەیلـێ پـەی دیدار ئـەو یـار جـــوویابـی
چون بوڵبـوڵ پەی گوڵ شـێت و شـەیدا بی

بەڵێ پـەنج سـەعـات جـە شـەوگـار ویەرد
زانـا شــــــازادە تـەشـــــریـفش نـاوەرد

کــەفت نـەگـرِەی گــەرم پـەژارەی خـــەیاڵ
تـوول خـــەیاڵش راگـــەی هەزار ســـاڵ

ســـەبووری و تـاقـــەت جـــەلاش گـــورێزا
نـەدیدە دەم دەم ئـەســـــرین مـــــەرێزا

واتش ئـەی دایە مـــــەحـــــرەم رازم
دڵســــــۆز هـام دەم راز و نیـــــــازم

حـــەرفێ مـــەواچووم مـــەبۆ بشنـەوی
بـاوەرە پـەرێـم بـەرگ شــــــــەورەوی

دایە وە ســـەرگـــەرد رۆحم فـــیـــداتـەن
نەی شـــەب دەیجـــوور ئیـــرادەی کـــۆتەن

واتش مــــەپـەرســــە کــــارم زەروورەن
کـارم جـە تەدبیـر مـوسـڵـەحـەت دوورەن

وات سەرگەردت بام زوڵف سـیـا زەنجیر
ئەر شـــــا بزانۆ لێت مـــــەبۆ دڵگیـــــر

دەست بەرد بە ملوەن دانەی جـــەواهیـــر
لەعلی بەرئاوەرد چون شـــوعلەی ئاهیـــر

بەخـــشـــــا بە دایە ســـــەوڵ نازئەنداز
دایـە زبـان بەسـت نـامـــــــا بـە ئـاواز

شــای نۆش ئافـەرین بەرگ شـــەو پۆشـــا
ئەو شـــەو جـــەیانە شـــەربەت نەنۆشـــا

شـی وە باڵای بام بێ خـــۆف و ئەندێش
ســـەروەناز بەردش رەفـــیق چەنی وێش

وات ئەی نازەنین مـــــەحـــــرەم جـــــانـی
مـــەبۆ تۆ جـــەی بام تا ســـوبح بمانی

تا من بزانووم خـــــەبەر جـــــە یارم
ئیـمشـــەو جـە هیـجران دڵ بێ قـەرارم

کـەمـەند گرت بـەدەست سـەوڵ خـەرامـان
جـــە بـاڵای حـــەســـار لوا بـە دامـــان

کـــەفت نـەکـوڵانـان دەروون کـــەیل غـــەم
مـــەردێ سـیـــاپۆش نـەوجـــا دی وەچەم

مـــــەیو بـە راوە دڵ بـە جـــــۆشـــــەوە
بـارێ ســـــــەنگین هـا بـە دۆشـــــەوە

شـــیـــرین مـــەکـــەردش خـــەیاڵێ نـەدڵ
بە خـەیاڵ تەشـویش لێش مـەبی حـاسڵ

ئەی شـەخسـە کێ بـۆ نەی شـەو دەیجـوور
ئەی کـوڵە چێـشـــەن ئاوەردن جـــە دوور

عـــەزم کـــۆ دارۆ چێـشـش مـــەقـــامـــەن
با من بپـەرسـووم ئەو مـەرد چێش نـامـەن

هـیچ ســـــەدا نـەکــــەرد وێش یاونا پێش
جـەو دەمـدا بەنـەرم خـەبـەر پەرسـا لێش

وەزیر ئێــــد زانا رەفــــیـــــقـــــانش بی
تەن بەسـتـەی کـەمـەر جـە غـوڵامـان بی

واتـش شـــــــازادە خـــــــەبەر زانـان
غــوڵامـــان ئیــمـــداد بە لام کـیـــانـان

وات ئەی رەفـیـقـان مـوژدە بۆ لێـتـــان
مـــوژدەی نیک فـــاڵ ئامــــا نە ڕێتـــان

مــــوژدە بەر وەلای جـــــەمع ســــەروەران
واچـە کـــارســـــازی وێشـــــان بکەران

سـولْتـان ئـيـبـراهيم گـرتـەنم نەدۆش
بەوێنەی بێ گـيـان كـەردەنم بێ هۆش

نۆش ئـافـەرين دی گـوفـتـار وەی تەرزە
سـەر تـا پـای بالاْش ئـامـا بـە لـەرزە

دەست بەرد قـەبزەی تيغ كێشا نە غـەلاف
داش نەفـەرق سـەر شـەقش كـەرد تا ناف

غـەلْتـان بـە زام فـەرق وێيـشـەوە
ئـەسـلا سـەدايێ نـامـا پێـشـەوە

شـيـرين بـە چابک مـدارا نەكـەرد
شـازادە نـەدۆش وەزيـر بـەر ئـاوەرد

گـرت بـەدۆشـەوە روو كـەرد بـە يانـە
فـارێغ نـەكـەردش چـەرخ زەمـانـە

روو كـەرد نە كـووچـە و كـۆلاْن و بازار
چل كـەس كێشكچی پێش بی خـەبەردار

پەيدابوونی ئەفراسياو و شەڕكردنی لەگەڵ نۆش ئافەريندا

گـۆش دەن بە داسـتـان زەمـانـەی وەرين
وەی تەور كـەرد بـەيان جـە نۆش ئـافـەرين

داروغـەی بـازاڕ چـەنـی چـل نـەفـەر
پـەيدا بـين گـرتن گـوزەرگـای گـوزەر

ئەفـراسـيـاو ديش شـەخـسێ سـيـاپۆش
بـارێ چـون جـەواڵ گـرتـە بـێ بـە دۆش

مـــەیۆ بـە ڕاوە جـــەڵد و چابک خـــێـــز
بەشـــێـــتـــاب چون بـاد مـــەکـــەرۆ گـــورێز

غـورِا وات ئەی شـــەخس نـەی زوڵمـات تار
نـە ئـەهـل شــــــاری یا جــــــە نابێکار

ئـەی بارە چێـــشـــەن نـەپشت کـــەردەنت
جـــــە خــــــەزانـەی کـێ تـۆ ئـاوەردەنت

ســـــەروی ســـــیم ئـەندام یار وەفــــادار
ئەســـڵا نەو جـــەواب نامـــا بـە گـــوفـــتـــار

جـــە تـەشـــویشـــیـی خـــەزانەی دۆشش
واچی ئـەو ئـاواز نـامــــــا بـە گــــــۆشش

دارۆغــــە ئـێـــد دی ســــتـــێـــزا بە قـین
بەقـــار حـــەمــڵـــە بەرد پەی نۆش ئافـــەرین

دڵبـــەر وێنـەی شـــێـــر زەنـەندەی خـــەتـەر
دامــــان مـــــەردیش دا نـە رووی کـــــەمــــەر

دەســت پـێکـا وەتـێـغ هـوون بـەرەنـدە رێـز
بەوێنەی پڵـــەنگ نـەجـــا کـــەرد ئاخـــێـــز

ئەفـــراســـیـــاب دیش زەلزەلەی شـــوورش
هـیـــــمــــــەت دا وەقـین وەبـازووی زوورش

ناعـیـلاج رووکـەرد نـەعـەرسـەی خـــەتەر
ئـامـــــا بـە مـــــەیدان ســـــەرو نازپـەروەر

ئـەفـــراســـیـــاو وات ئەی بەدەن ســـیـــا
پەی چێش مـەگـێـڵی کـووچە و گـوزەرگـا

ئەی کۆڵە چێشەن نەی شەب دەیجوور
گرتەنت نەدۆش چون دوزدان دەستوور

نۆش ئافەرین وات خوون جەرگ تۆن
قابز ئەرواح مەوت مەرگ تۆن

نەعرەتە پێکا شێر دوڕ شناس
وات جە دەست من نمەبۆت خەلاس

دەست بەرد پەی قەبزەی شمشێر پڕ بیم
داش نەموهرەی پشت، کەردش بە دوو نیم

غەڵتان بی نەخاک کەفت نەگوزەرگا
دەرسات نە ئەوجا گیانش بی تەبا

باقیی غوڵامان خاتر پەرێشان
گوریزان تا شین بە ماوای وێشان

بەتاو تەعجیل شۆخ خاتر تەڕ
شا گرت نەرووی دۆش شی بە قەسر زەڕ

نیگای بامش کەرد شۆخ شەیدای شەنگ
دیش کەسەروناز نیشتەن وە بێ دەنگ

وات ئەی نازەنین شیرین کەنێز
تای کەمەند پەرێم کەرە سەر ئاوێز

سەروناز بە حەرف شای نۆش ئافەرین
حەڵقەی تای کەمەند وستش نە پاین

ئەوەڵ شازادە شێر هونەرمەند
پێچا بە تەناف سەرحەڵقەی کەمەند

هەم جـەنەو کـەمـەند کـیـاست وە پایین
نیـشت نەتای کـەمـەند لەیل نازەنین

بە وێنەی تەڕلان شـۆخ جـەمین جـام
دەسـت دا بـە تـەنـاف تـایـاوا وە بـام

سـەروناز واتش ئەی کـۆڵە چێـشـەن
پەنەم واچە راست کێ نە دلێـشـەن

وات هەنگامەی وەخت گفـتـوگـۆ نییـەن
بشین بە سـەرا مـەزانی کـیـیـەن

هۆر گـرتن بەردن وەقـەسـر زەڕکـار
نیـاشـان وەبان کـورسـیی زەڕنگار

داروی بـی هـۆشـی دا نـە دەمـاغـش
ئـامـاوە بـە هـۆش نـەزەوق بـاغـش

دیدە گـوشـاد کـەرد شـازادەی چینی
دیش نۆش ئـافـەرین بەو نازەنینی

نیـشـتـەن نەسـەرین شـازادەی دڵرێش
بۆی عـەتر و عـەنبـەر گـوڵاو مـەیۆ لێش

بۆی عـەتر و عـەنبـەر گـوڵاو مـەبێـزا
بۆی مـوشک تاتار مـامـا نە ئەو جـا

چون شـەمع فـانۆس هانە سـەرینش
ئەسـرین مـەرێزۆ نەرووی جـەمـینش

سـەروناز بە ناز شـۆخ خـاتر تەر
مـەنۆشـا گـوڵاب هەم عـەتر و عـەنبـەر

دیش نۆش ئافەرین نیشتەن بە غەمناک
مەرێزۆ هووناو نەدیدەی نمناک

واتش فیدات بام نازدار دڵکێش
ئەی ئاشۆفتەگی و زاری یانی چێش

رۆحم فیدات بۆ نەونەمام نۆ
ئەمن جە کۆ بیم ئیستە هام جە کۆ

ئەمن چون وارێد بیم نە خاک تۆ
وێنەی بێ هۆشان هیچ نمەزانۆ

شیرین حاڵ خەبەر سەرگوزەشتەی وێش
جە سەر تا بە وار تەمام وانا پێش

جە وەزیر کوشتن تا ئەفراسیاب
جەگشت بابەتێ کەردش سەرحەساب

شازادە واتش شای وەفا پێشە
هەنی ئەی کارە نەکەی وە پێشە

نیشتن هەمزانوو نەوی دلێشان
تا نەزدیک سوب بەکام وێشان

نەزدیک سوب بی شازادەی چالاک
هۆرێزا چابوک چون شێر بێ باک

جە نۆش ئافەرین هیمەت خواهی کەرد
قەدەم بە مەنزڵ مەکان وێش بەرد

دیش یاران هێما خەفتەن نەرووی خاک
کەفتەن وەبێ هۆش ماتەم و خەمناک

تۆ واچی فـــەڵەک بـەســـتـــەن بـاڵشـــان
کـەس مـوخـبـیـر نیـیـەن جـە ئەحـواڵشـان

شـــــازادە دەواش نـەجـــــیب بـەرئـاوەرد
دەفع بێـهـــۆشـیـی رەفـــیــقــانش کــەرد

هـەرچێ گـوزارش جــە بەین گـوزەشــتـەن
قـسـەی جـەنگ و شـۆر تا وەزیر کـوشـتـەن

چابوک مـــەردیی شـــای نۆش ئافـــەرین
عــەیان کـەرد پەیشـــان بە راز شـیـــرین

وەخـــــتێ شـنـەفـتن چـون گــــوڵ بکاوان
واچی مـــەردەبین جــــە حــــەیات یاوان

شـوکـرانەی بێ حــەد یـەزدان کـەردشـــان
ســـوجـدەی ئیلتـیـفــات داوەر بەردشـــان

گەیشتنی هەواڵی کوژرانی وەزیر و ئەفراسیاو بە جیهانگیر شا

جـــە تەنخـــوای کــــەلام دانـایان کـــار
بـەی تـەور داســـــتـــان واتـن بـەتـیکرار

ســــەڕافـــان دەور حـــەکـــاکـــان کـــار
ئـەی داســـــتـــان واتـن پـەرێ رۆزگـــار

خـاسـەی غـوڵامـان حـەرەمـسـەرای شـا
جـە مـەعـرەکـەی شـەو شـا کـەردن ئاگـا

جـە وەزیر کـوشـتن جــە ئەفـراسـیــاب
جـە گـشت بابەتێ کـەردن سـەرحـەسـاب

شـــا کـه ئێـد زانا سـیـا بی جـه قـار
تـەڵەب کـــەرد وەزیر نـامـــیـی نـامـــدار

واتش ئـەی وەزیر جـــای عـــەقڵ و هـۆشم
ئـیـنـه چ باســــــەن یاوا بـه گــــــۆشـم

ئەی جـەنگ و غەوغا چێشـەن جەی شـاره
پەی من قــەبیـــحــەن خــەیلێ ئـەی کـاره

وەزیران خـــاس عـــالیــــجـــاهانـەن
هەمــیـــشـــه کلیــد عـــەقڵ شــاهانـەن

بـواچه تـەدبیـــر ئـەی کـــاره چێـــشــــەن
من جــــەی کــــرداره خـــاترم رێشــــەن

کـــارێ بســــازه دڵ ســـاکن بۆ پێش
فـــارغ بۆ جــــه بیم پەژارەی تـەشـــویش

وەزیر وات ئـەی شـــای فـــەرەیدوون نەژاد
جـــانشـین جـــا تەخت کــــەیقـــوباد

تـەدبیــــر ئـەی کـــار زاهـێـــــر دیارەن
یه مــــەخـــفی نیــیـــەن یه ئاشکارەن

ئەی گـشت شـــازادان ئێـقلیـمـــات بەڕ
نیـشـتـەن خـاک نشین نەپای تەخت زەڕ

مــــاتـەم و پەشـــێـــو و زارو غـــەمگینـەن
ئـەراگـــــێـڵ خـــــاڵ نۆش ئـافــــەرینـەن

مـەعلوومـەن هـەر شـەو نەسـەودای دڵدار
به شـمـشـیـر یەکـتـر مـەکـەران (قـەهار)

هۆرێزه بشـــۆ تۆ بەلای عـــابێـــد
عـــابێـــد پرهـۆش دانای هـونەرمـــەند

شای شیرین جـەمین بەرگ قەسـەب پۆش
بشـۆ بەسـەر ئاب بەسـەرچەشـمـەی نۆش

شـسـتوشـوو کـەران شـێوەی جـەمـاڵش
بدەرۆ رەونـەق فـــیـــرووزەی خـــاڵش

هـەرتا نیـــازت مــــەبۆ مــــوبارەک
بکەرۆ ئـەنجـــام تـەهـیـــــە و تـەدارەک

بیـــبـــەرۆت پەی وێش بە شـــادمـــانی
تۆ مــــەبی فـــارێغ بە کـــامــــەرانی

پەسـەند کـەرد تەدبیـر شـای دارا نگین
واتـش بـەوەزیـر هـەزار ئـافـــــــەریـن

جـاسـووسـان زانان خـەبەر بـەردشـان
شـازادان نەی کـار حـاڵی کـەردشـان

شـــازادان یـەک یەک خـــاتر پەرێشـــان
گــرتن تەدارەک کـارســـازیی وێشـــان

هەریـەک توحــفــەیی ســەنگین بەهـایێ
لایـەق بەســـەرکـــار گــشت پـادشـــایێ

شـین بە خـــاک پای عـــابێـــد پڕ هـوش
بەوێنەی ســـائیل رووم ـــالان نـەرووش

مـەتڵـەب وێشـان ئیـزهار کـەردن پێش
غــەرەز هەر کــەسێ بە تەمــەنای وێش

فـــەیاز عـــابێـــد ئامـــا بـه گـــوفـــتـــار
وات ئـەی شــــازادان کـــەیانـی کـــردار

عــــەبەس مــــەدەرن تـەســــدیع وێتـــان
ئـەی کـــارە ســــوودێ نـەدارۆ پێـــتـــان

چەند ســاڵ نەدارۆ شـــەوهـەر کـــەردەنش
فـــائیـــدەش نیـــیـــەن جـــەفـــا بـەردەنش

گـــشت خــــاترجـــــەم بان بزانان بەکـــار
نمەدۆ پێـــــتــــــان شــــیـــــرین نـازدار

تامـــودەی چەند ســاڵ نەدارۆ شــــەوهەر
ها نە مـــەعـرەکـــەی دەعـوای شـــۆڕوشـــەر

چەند وڵات و شــــار مـــەکـــــەرۆ خـــەراب
چەند تەلیسم سەخت جادووی ناسەواب

چەند بەڵای عــــەزیم هـەم مــــەیۆ نـەڕاش
نە چـەند جــاگـــەدا مـــەدەروون ســـزاش

نـازدار بێگەرد شــــۆخ جـــــەم مــــەزاق
مــــەشـــــۆ تـا وڵات جــــەزیرەی واق واق

نـازدار بێگەرد شـــــۆخ ســـــیــــا چەم
مـــەشـــۆ تا بە باغ گـولْبـاغـچـەی ئیـرەم

نـازدار باوان شــــۆخ شـــەیدای شـــەنگ
ســەر مــەدۆ نەشــار نـاحـیــەی فـــەرەنگ

شــــــای نۆش ئـافــــــەرین نـازدار بـاوان
مـــەشـۆ وە مـوحـیت قـەسـر سـولەیمان

چەندێ مـــەنیـــشـــۆ نـەوقــەســـره چۆڵە
ســـەرمـــەدۆ نـە کـــاخ مـــوڵک زەنگۆڵە

جـــەدمـــای چەندێ دەعـــوایێی عـــەزیم
مـــەبۆ وە نەسـیـب سـوڵتـان ئیـبـراهیم

ئەو مـەکـەرۆ فـەتح تەلیـسـمـات سـەخت
مـەشـۆ بەو جـاگـە بەوەخت و بێ وەخت

فـــەرزەند عـــەزیز عـــادڵ شـــای چینەن
ئیـســـە جـەی شـــاره مـــاتەم نشـینەن

بەرکـــــەرن نەدڵ خـــــەیالان خـــــام
نەسـیـبـتـان نییەن شـۆخ جـەمین جام

شـــازادان ئیـــزهار شـنەفتن بەگـــۆش
ســـەر وستن بەوار نەڕاز بین خـامـــۆش

جـە تەکـیـەی عـابێـد نەگـرتن قـەرار
لـوان بەمـــەنزڵ وێشـــان بەغـــەمـــبـــار

خـــــەبەر پێش یاوا شــــازادەی چینی
یاونا بەدەرد مــــات و غــــــەمگینی

سوب سەحەر خورشید پادشای سەتار
ســـەرزەمین پۆشـــا بەلەقـــای ئەنوار

ڕۆیشتنی نۆش ئافەرین

بۆ سەر سەرچاوەی نۆش و بردنی (عەلقەم)ی دێو

گـــــۆش بدەن بەکـــــار چەرخ چەپی واز
هەنگامـــەی عـــەزیم جـــەنەو مـــەبۆ ســـاز

گـــــۆش بدەن بەراز زەمـــــــانەی وەرین
جـــەنەو بشنەوین جـــە نۆش ئافـــەرین

فـەرمـا چەشـمـەی نۆش پڕ سـەفـا کـەردن
شـای نۆش ئافـەرین بەو چەشـمـە بەردن

چەنی کـەنیـزان زوڵفـان عـەنبـەرین
ڕەفـیق مـوشـفـیق شـای نۆش ئافـەرین

لوان بەهەمـڕاز بە سـەرچەشـمـەی نۆش
بە دەمـــاغ دڵ مـــاه قـــەســـەب پۆش

ســـــەدای زیل و بەم چەنگ چەقـــــانە
ســـۆز مـــەهوەشـــان شـــەیدای زەمـــانە

بەســـــەد نازەوە مـــاه قـــەســـەب پۆش
داخل بین بە ناز بەســەرچەشـمـەی نۆش

یاوا بـە چەشـــــمـــــەی زولاڵ بێگەرد
ئـیـرادەی هـەوەس غـوسڵ بەدەن کـەرد

پەڕەندەی پڕ گـوڵ بەست نەرووی کـەمـەر
داخـڵ بـی بـەتـاب نـازدار دوڵبـــــــەر

وێش دا نەرووی ئاب شای پەری سیفـەت
مـــەنمانا وێنەی بەت نەرووی شـــەت

زەنجیرە زوڵفان پەخش مەداشەوە
زینەت دا بە تاب چەشمەی نۆشەوە

پەڕچین زوڵفان سیای لوول بەستە
نەدەور گۆنای گوڵ بەستەن دەستە

نە جەرگەی پەری تا حۆری پێوە
کەس نەدییەن وەچەم مەحبووب وەی شێوە

مەکەرد شستوشوو باڵای نازپەروەرد
چون عەکس خورشید ئاب چەم مەوەرد

ئاب ڕێزا وەبان گۆنای گوڵناری
پەخش بی وەدۆشدا وێنەی مرواری

بەرئاما نە ئاب جە سەرچەشمەی نۆش
نۆش مەحروومیی وێش ئاما بە جۆش

نیشت نەرووی مەڕمەڕ وێنەی دوڕدانە
بەشانە کەردش زوڵفانش شانە

بە پەنجەی نازک توغرای خۆش ئاهەنگ
زوڵفان خاو مەکەرد بە مەودای چل جەنگ

شانە دا نەزوڵف توعزای سیاوە
پەی شەهریاران دامش نیاوە

هاتنی عەلقەمی دێو و بردنی نۆش ئافەرین

دادمـەن جـە دەست ئەی دونیـای کـەچباز
رۆژێ هەزار فـــەن فـــیـــتنە مـــەدۆ ســـاز

ئەی دونیـای بێ شـەرت شـای نۆش ئـافەرین
چون مـــەدۆ بە دەست مـــەلعــوون بـێ دین

ناگــا جـــە کـــردار زەمـــانەی کـــەچبــاز
جـەو دەم جـە رووی غـەیب دەسـتێ بی دراز

دەســـــتێ پـەی باهـۆی دولّبــــەر ئـاوەردش
هـۆرکـــــەند نـەزەمـین رفــــانا و بـەردش

شیـرین هـاوار کەرد نـە سەرچەشمـەی نۆش
خـەیلێ فـەغـان کـەرد ئـاخـر بی خـامـۆش

دەســـت بـەرووی هـــەوا بـــەردش وە بـــالاَ
فـــــەلّەک جـــــەداغش پەرێش مـــــەنالاَ

کـــەنیـــزان تـەمـــام زاری مـــەکـــەردن
لـوان بـە دمــــــا ئـەی خــــــەبـەر بـەردن

شــا خـــەبەر زانـا دوخـتـــەر بـەردشـــان
هـەوا دا نـەســـــەر تـاج زەڕ نیـــشـــــان

جــــە یانـەی بابـۆ پـەیدا بـی خـــــرۆش
ســـەدا شـی بـەگـــۆش چـەرخ مــیناپۆش

شــا زاری مــەکــەرد پەی فــەرزەند وێش
جـــە ریشـــە مـــەکـــەند تاتـا ریش وێش

ئـەهل شـــار تەمـــام گـــردین وەیەک بار
گــرد یەقـــەی وێشـــان کـــەردن پارە پار

یەکـــســـــەر وەلایەت گـــەدا تا مـــسکین
زاری مـــەکـــەردن پەی نۆش ئافـــەرین

یەکێ چون مـەجنوون جـامـە کـەردش چاک
یـەکێ وێش مـــەدا نـە رووی تەخت خـــاک

یەکێ بار وە لێـو هێـجـران کـەشـیـدە
یـەکـێ مـــــەرێزا ئـەســــــرین نـە دیدە

یەکێ نەداخش ســـەر تا پا ســـیـــا
یەکێ جـە عـەشـقش تـەرک کـەرد دونیـا

یەکێ غـــەڵتـــان بی نەپای ئەیوانش
یەکێ خـــاک مـــەکـــەرد وەبان شـــانش

یەکێ نە هێـــجـــران هـەردەم مـــەنالآ
یەکێ خـــاک بورج بە دەم مـــەمـــالآ

گـشـت نەســـەرای شـــا مـــاتەم و زگـــار
مـــەکـــەردن فـــەغـــان مـــەگـــرەوان بەزار

شـــــازادەی چـین خـــــەبەر یاوا پـێش
تۆ واتـی گـیـانش کـەردەن ریشـەکـێش

بەو تەور گـرەی نار جـەرگش مـەدا جـۆش
مـەشنەوا کـزەی جـەرگ وێش بەگـۆش

جـە غـــەم مـەنالآ و مـەســـۆزا و مـەوات
ئـەی نـازەنـینـم رۆحـم بـۆ فــــــەدات

مـــەگـــرەوا و مـــەوات لـەیل مـــەلاوان
واوەیلا و زاریش مـــەنیـــشـت وە کـــۆهـان

مەوات فیدات بام شای نۆش ئافەرین
چون مداراتەن بەدەست لەعین

ئیسە جەکۆ بۆ زوڵف و خاڵ تۆ
واجبەن پەی من روو بە کەم نەکۆ

تیر هێجرانت نە جەرگم تۆ تۆ
راست و چەپ پێوە جەم بییەن کۆکۆ

نەداروو تاقەت ئەی بار سەنگی
نەبۆ بە حاڵم پاشای فەرەنگی

کێ بنیۆ شەوان دەست نەباڵینت
کێ گێرۆ بەدەست لیمۆی نارینت

باڵای سەوڵ ئاسات نەکام دیارەن
جە سەراپەردەی کام شەهریارەن

دەستاخ زەنجیر کام ڕەنگ ڕێوەن
گرفتار بەند تەلیسم دێوەن

ئیسە کە تاوس کام گوڵستانی
عەندەلیب شەوق کامین بووستانی

یا خۆ نەپەردە شیشە نشینی
وێت پەنهان کەردەن بە نازەنینی

ئەی حەرفە مەوات دایم بە تیکرار
مەگێلا بەسۆز چوار گۆشەی بازار

مەشی بە ڕاوە هەر بەیانش بێ
هەر نۆش ئافەرین نەزوانش بێ

گــا جـــەداغ غـــەم گــا مـــەلوول بـەدەرد
گـاهـێ خـاک نشین گـا زاری مـەکـەرد

هـەرچەند مـــــەکــــەردن یاران دڵداری
ئـەو فـــــارێـغ نـەبی نـەگــــریە و زاری

هـەرچەند دەلالـەت مـــەکــــەردن وەنـەش
ئاهیـر جـەرگش فـیـشـتـەر مـەبی گـەش

خـان مــحــەمــەد وات خـــاترت جـــەم بۆ
ئـەی کــارە خــەیلێ مــەخــفی نەمــەبۆ

نە هـەرمـــەکـــان بۆ زوو مــــەبۆ پەیدا
شــــێــــر نیــــهــــانیش مـــەبۆ هوەیدا

ســـوڵتـــان ئـیـبـــراهیم بـەدەرد وێشـــەوە
بمانۆ پـەی جـــای جـــەفـــاکـــێـــشـــەوە

فڕاندنی نۆش ئافەرین بەدەستی عەلقەم دێو و بەندکرنی لە کۆشکی سولەیمان لە جەزیرەی موحیتدا

خـــامـــە نەغــزکــێش زەمـــانەی وەرین
بەی تـەوربەیان کـەرد جـە نـۆش ئافـەرین

وەختێ بەرد مەلعوون شای نۆش ئافەرین
بەرد بەو جــــەزیرە مـــوحـــیت پڕ کین

جـــەدمـــای چەندێ هەم ئامـــا بەهـۆش
شـۆخ شـیـرین ناز مـاه قـەسـەب نۆش

هۆرێزا وەپا شــــای شـــیـــرین ئەنداز
هـەم ئامـــا بە هـۆش دیدە کـــەردش باز

دیش ها نە قـــەســـر ســـاف بلوورین
بـە وێنـەی رەونەق فـــێـــردەوس بـەرین

نـەعـــەدڵ دەریا مـــوحـــیت دیارەن
تـا ئادەمـــیـــزاد راگـــە سێ ســاڵەن

هەفت تـاقـەن هـەر تـاق چون تاق ئەخـزەر
یەک تاق جـە تـلاو یەک تاق جـە ئەحـمـەر

هـەرچی مەیل کـەری نەو قەسر خۆش فەڕ
حـــازرەن تـەعـــام نـەرووی خـــوان زەڕ

بورجـان مـەگـرێو چون بـورج قـەیســەر
تێـشـدا جـەم بەسـتـەن یاقـووت ئـەحـمـەر

(بەعـد ئـەز ئان باغ چون باهەشـتـە
چمـان کـە لیـقـای خـواوەند رەشـتـە)

مـــێـــوە فـــراوان ســـەدهەزار گـــوونە
جـــە رەوزەی ئـەعـــلا کـــەردەن نموونە

دیش نیـشـتـەن دێوێ عـەجـیب شکۆهێ
بەدشـکڵ و بـەدڕەنگ مـێـســال کـۆهێ

دوو بـــرادەرش بـــەنـــدەن بـــەلاوە
بـە ئاداب جـــەلاش مـــدران وە پاوە

هـەر سێ بـەیەک بار نـەرووی ئیـحـتـیرام
بـەنۆش ئافـــەرین کـــەردشـــان ســـەلام

دێو بـەدســـیـــرەت ئامـــا بـە ئاواز
وات ئەی نـازەنین شـای شـیـرین ئـەنداز

(مەشیۆ) خەیاڵ، ئەندیشە باڵ
تەشویش باتڵ ناوەری بەدڵ

گۆش بدەر بەمن بشنەوە ڕازم
بزانە مەتڵەب رازو نیازم

ئینە دووساڵەن گرفتار تۆم
بە جان و بەگیان خەریدار تۆم

ئەمن هەم فەرزەند ئەکوان دێوم
پەی تۆ دەردەدار خاتر پەشێوم

عەلقەمم نامەن جە ئەسڵ نەژاد
هیچ پەروام نییەن جە ئادەمیزاد

ئەی قەسر دڵکێش جامرێز جامشەن
کاخ سولەیمان مەنشوور نامشەن

جەبەین دەریای موحیت ئیجادەن
دوور جە ئاشووب ئادەمی زادەی

ئەر مەکان و موڵک وێت نەخەیاڵەن
تا ئادەمیزاد راگە سێ ساڵەن

دایم مەگێڵام پەی وەخت فرسەت
تا ئیمساڵ فرسەت بەدەستم نەکەفت

وەختێ تۆ ئامای بەسەرچەشمەی نۆش
من ئامام پەی تۆ بێ سەداو خرۆش

ئامام تۆم ئاوەرد بەی قەسر خۆشرەنگ
بنیشە تێشدا بە کەیف و ئاهەنگ

خـــاترت جـــەم بـۆ زوڵف بـۆ گـــوڵاو
مــەر ئـادەمــیــزاد شــەو بـوینۆ نـەخــاو

مـــەبۆ چەنـی مـن بـە شـــاد بـنیـــشـی
بـە جـــوفت حـــەڵاڵ نـازم بـکێـــشـی

نـازەنین زانـاش هـیـچ چارەش نـیـــیـــەن
بەعـزێ حـەرف مـایەی نـاعـیـلاجـیـیـەن

واتش ئـەی عـەلقـەم بەڵێ بـەیەک شــەرت
مــوهلـەت یەک ســاڵ پا نـەکــەی غــەڵەت

جــەدمــای یەک ســاڵ بە ئـارەزووی دڵ
مـــورادت جــەلای مـن مــەبۆ حــاسڵ

دێو قــەبووڵ کــەردش راز و مــودەعــاش
بـەوێنـەی غــوڵام کـــەفت نەخـــاک پـاش

وات ئـەردەربـارەم زەرەیــێ لـوتـفـت بـۆ
مـن بە دە ســـاڵە مـــوهلـەت دەم بە تـۆ

دوڵبـــەر حـــەرف دێو یـاوا بـەگـــۆشش
ئـەنـدەکێ تـاقـــەت هـەم ئـامـــا هـۆشش

ئـەی ســـاز و بـازە وە تـالیـع ئـامـــان
نەی جـــا بمانۆ نـە قــەســر ســولـەیمان

بشـین وەســـــەر وەقت پادشـــای بـابـۆ
مـــەوات واوەیلا فــــەرزەنـدم پـەی تـۆ

هێنانی فەیازی عابێد

بۆلای شا بۆ راوێژکردن لەبارەی نۆش ئافەرینەوە

جـــــەدمـــــــای هـەفت رۆ وەزیـر نـەدیم
ئـەکـــــابر زادان جــــەدیـد و قـــــەدیم

وەزیـران واتـن تـانـەبـین خــــــــــەجـڵ
بشـین وە بـارگـــای عـــابێـــد کـــامڵ

واتن ئەی عـــابێـــد شـــاهـ کـینە جــۆ
پەرێ فــەرزەندش رووی ســەحــرا گـێـرۆ

عـــابێـــد ئێـــد شنەفت هـۆرێزا وەپا
ئامـــا پەی حـــەرەم ســەراپـەردەی شـــا

شـــــاکـــــە ئێـــدش دی هـۆرێزا وە پا
چەنی ئەو عــابێـد کــەردش مــەرحـــەبا

شـا وات ئەی عـابێـد فــەرزەندم جـە کـۆن
ئـیـســـە نە ئـەی جـا هیـچ نەدارۆشـــۆن

عــابێـد وات ئـەی شـا مــاتەم مــەنیـشـە
پەی نـۆش ئافــەرین غـوســە مـەکـێـشـە

جـــە نـۆش ئـافـــەرین خـــاترت جـــەم بۆ
بەســـەد عـــیـــز وە نـاز مـــەیۆ وەلای تـۆ

مـــەکـێـشـــە جــەفـــا جـــەدەرد و داغش
نـاوەردەن زەرەر گـــــــــوڵـێ نـەبـاغـش

جـە دمـای سێ سـاڵ تۆ مـەبی دڵشـــاد
بەکـام مــەقـســوود مـــودەعــا و مـــوراد

سوڵتان ئیراهیم شازادەی چینەن
ئاشق بەدیدار نۆش ئافەرینەن

مەشۆ ماوەرۆ مەردانە و دلێر
نەباک جە دێوەن نە پەرواش جە شێر

ئەو مەرد پڕ زات ئەو بەور پڕ کین
ئەو نەجات مەدۆ شای نۆش ئافەرین

شا وات ئەی عابێد مورشێد کامڵ
جەکام مەکانەن جەمین پەڕەی گوڵ

ئامانەن عابێد فەرزەندم جە کۆن
ئینە یەک هەفتەن هیچ نەدارۆ شۆن

عابێد وات ئەی شا ساحێب عەدڵ و دین
ها جەلای عەلقەم ئەو دێو لەعین

ها نە جەزیرەی دەریای بێ سامان
مەشهوورەن نامش کاخ سولەیمان

فەرزەند خاست نەو قەسر و باغەن
بەڵێ بێ دەماغ نە ئەو جا و باغەن

عەلقەم وێش چەنی هەردوو برادەر
وێنەی غولامان مدران دەست نەزەر

فەیاز بە ئیعجاز دەست نەجیبش بەرد
جە ئاستین حەبیب تووتی بەرئاورد

دورج نەگەردەن جە تەڵای زەردەن
وێنەی گەردەنبەند نەگەردەن کەردەن

ئیسم عەزایم خەیلێ وەند نەرووش
چەند حەرف پەنهان، کەرد ئاشنای گووش

تووتی دا بە شا وات ئەی شەهریار
با جەلای تۆ بۆ تووتیی شەکەربار

با جە قەفەس بۆ ئیمشەو بەئارام
ساکین بۆ جە لات تووتیی خۆش کەلام

فەردا شازادان تەمامی یەکسەر
باوەر بە مەجلیس حازر بان یەکسەر

ئەتۆ بفەرما بواچان پێشان
ئەی دورج نەگەردەن تووتی بەرکەران

هەرکام دەست کێشان دورجش بەرئاوەرد
تووتی خۆش کەلام چەنیش بەیان کەرد

ئەوکەس لایەقی نۆش ئافەرینە
مەشۆ ماوەرۆ وەی سەرزەمینە

پادشا ئەژنی خەیلێ بێ خۆشدڵ
بۆسا دەست و پای فەیاز کامڵ

ئێد وات هۆرێزا عابد کامڵ
شی بە جاگەی وێش وێنەی دەستە گوڵ

سەحەر بە فەرمان شای والا تەبار
فەرما شازادان گرد بین خەبەردار

جەمع شازادان تەمام خاس و عام
ئاوەردن حوزوور شای والا مەقام

نیــان پــەرێشـــان کـــورســـیی زەرینکار
شـین وەبان کــورسـی گــرتشـــان قـــەرار

خــان مـحــەمـەد چەنی حــەمـیـد مـەلاح
چەنی شـــازادان بەســـوڵح و ســـەلاح

تـاج زەرنـیـگـار نـیــــان نـەرووی فـــــەرق
قــامــەت لەلیـبــاس جــەواهێـرات غــەرق

جــە مـــەنزڵ وێشــان هەرسێ بین راهـی
یـاوان بە مـــەجلیس بـارەگـــای شــاهـی

ســـەلام دان وەســـەف نەرووی شـــەهریار
حـــەمــد خـــوداوەند دانـای کــردگـــار

وەزیر و حـــەمـیـد ئـامـــان بە گـــوفـتـــار
کـــەردن ســـەناخــوان شـــای نیکوکــردار

واتشـــان ئەی شـــا دەوڵەت بۆ ئـیـــقـبـاڵ
بـە حــــــەق خـــــودای بینـای بێ زەواڵ

ئـەی نەو جـــەوانە شـــێـــر کــینەخـــواه
مـــدران بەرانبـــەرجـــە حـــوزوور شــــاه

فـــەرزەند عـــەزیز عـــادڵ شــای چینەن
ئـاشــق بـە دیـدار نـۆش ئـافـــــــەرینـەن

شـــا کــە نیگا کـــەرد مـــەردێ دی وەچەم
بـە کـــەتف و بـازوو بـەوێنەی روســـتـــەم

هـەر وەقت بکێـشـۆ شـمـشـێـر نەغـەلاف
مــەگـــورێزان جـــە بیم دێوان کـۆی قــاف

بـه عـــــەقڵ و كــــــەمــــــاڵ بـەزۆر بـازوو
كـــــــــــــەس نمـەزانـۆ وه هــام تــرازوو

شــا خــەيلێ خـۆشـحــاڵ پەرێ كـەمـاڵش
هـۆرێزا جـــە تـەخت دەس گـــرت وەباڵش

(ئاوەرد بـە نەزديک نيــشــتــە جــاى وێش
خـــــــــەيـلـێ تـەوازع چـەنـى بكـەردش)

شـــازادان ديشـــان حــەســـەد مــەبـەردن
جـەرووى حــەقــارەت نيگاش مــەكـەردن

شـــا فــەرمــا تووتـى حــازر كـەردشـــان
ئـەوەڵ بە ئـەليـــاس فـــەرمـــا بـەردشـــان

شــــازادە ئـەليـــــاس تـووتـى بـەر ئـاوەرد
گـرت بەدەســتــەوه نيگاى رەنگش كــەرد

دورجش رەها كـــەرد نـەرووى گـــەردەنش
ئەســـڵـــەن نەبى دەنگ كـــەلام كـەردەنش

هـەرچـەند لالا لێش بـەســـــەد داخ و دەرد
هيـچ ســەدا نەكـەرد تـووتى شـيــرين وەرد

ئـەليــــاس پـەى وێش بـە نـائـومــــێــــدى
مــەقـســوودش حــاسڵ نـەبى جـە تـووتى

هـەم مـــەليک تـووفــان شــێــر زەبـەردەست
دەست ئاوەرد پـەرێ تووتى گـرت بە دەست

ئـەويش بـەو دەســتــوور دورجش بـەر ئاوەرد
هـەرچـەند لالا لێش تـەكـــەلوم نـەكــــەرد

تـووتـی ئاوەردن پـەی مـــەلیک بـەهـمـــەن
سـپـەردن بـە دەست شـێـر ئـەرجـومـەن

دورجش نـەگـــردەن تووتـی رەها کـــەرد
هـەرچـەند سـەعی کـەرد سـەدایێ نەکـەرد

ئـاوەردن پـەرێ شـــازادە ســـەعـــیـــد
ئـەویش بـەو دەســتـــوور ببـی نائـومـیـد

تووتی دان بـە دەست شـازادە مـەسـعـوود
شـێـر شـێـرانگیـر پێش نەبی مـەقـسـوود

شـــازادان تـەمـــام هـەرچـەند مــەکـــەردن
دەسـت بـەدورج زەڕ تـووتـی مـــــەبـەردن

بە ســەد هـەزار تەرز چـەنیش کـەردن راز
ئـەسـڵـــەن و قـــەتـعـــەن نـامـــا بە ئـاواز

گـــشـت مـــاتـەمـین بـین زەوی و ڕۆژگـــار
ســـەروسـتن بـەزیر چـون خـــەجـاڵەتبـــار

تـــووتـــی ئـــاوەردن بـــەو نـــازەنـــیـــنـــی
ســـپــــەردن بـەدەست شـــازادەی چینی

شـازادەی چالاک گوسـتـاخ نەرووی سـەف
تووتیـی نـازەنـین نیـــا نـەرووی کـــەف

وات ئـەی کـــەرەمـــدار کـــەرەم بـێ پایـان
ســـەتار ســـرپـۆش ســـەنعـــەت نومـــایان

ئومـێـدم بـە تۆن مـولجـای گـشـت ئەشـیـا
تـووتـی چـەنـی مـن بـکـەری گـــــوویـا

تا نەرووی مەجلیس نەبووم شەرمەسار
خەجاڵەت نەبووم جە لای شەهریار

دەست بەرد پەرێ دورج گەردەن رەها کەرد
دورجش نەگەردەن تووتی بەرئاوەرد

تەمام مەجلیس مەکەردن نگا
شازادان یەکسەر چەنی پادشا

تووتی بە زبان فەسیح گوویا بی
ئیبتیدا حەرفش بە بسمیلا بی

جەو دما واتش، سولتان ئیبراهیم
ئینشەڵا بە فەزڵ ئیسم عەزایم

مەدەدکارتەن فەیز نوور زات
تۆ نۆش ئافەرین مەدەری نەجات

ماوەریت بەشاد نەتۆی قەسر کاخ
جفت تۆ مەبۆ بە شادیی دەماخ

مەبی کامیاب گوڵزار باغش
مەنیشی نەپای شەمع چراغش

تووتیی شەکەر رێز تەمام بەیان کەرد
شازادان حەسرەت مەکێشان جەدەرد

ئەنگوشت حەسرەت مەبەردن نەدەم
واتی پارە بین جە پەژارە و غەم

گردین خەیاڵ نەدڵ ماوەردن
بە خەیاڵ نیگای یەکتر مەکەردن

تەدبیـــرشـــان بی جـــە بەین وێشـــان
هۆرێزان وەپا شــمــشــێــر بکێــشــان

یەکــبــارە حــەمــڵــە پەرێش باوەران
شـــازادەی چینی ســـەرنگوون کـــەران

باز جـــــە بیم خــــۆف یاران نەداشتن
چون جـــەنگ پیـــشین بەچەم مـــەداشتن

ســاکــە ئێــد شنەفت شـای والا مـــەقـام
بەی دەســتـوور تووتی تەمـام کـەرد کەلام

هـۆرێـزا جــــــەبـان تەخـت زەڕنـیـگـار
دەست کـەرد نەگـەردەن شـازادەی ســالار

بـەردش بـەڕووی تـەخـت زەڕنـیـگـار وێـش
بۆســـا دوو دیدەش شـــاهـ دەروون رێش

واتش ئـەی فـــــەرزەنـد نوور دیـدەی من
راز تـۆ عـــابێـــد حـــاڵی کـــەرد بـە من

تۆ نەی کـار ســەخت مــەدەری نەجــات
تۆ نـۆش ئـافـــــەریـن مـــــاوەری وەڵات

تۆ مـــەکـــەی فـــەتح دێوی بـەد ئـیـمـــان
تۆ مـــەشی بـە کـاخ قــەســر ســولەیمان

فـــەرزەند مــــاوەریت نۆش ئـافـــەرینەن
گـشت عـالەم پەرێش مـــاتەم نەشـینەن

شــازادە جـە شـەرم ســەر وست بەدامـان
نەجـــەواب شـــا نەکـــەرد کــــەلامـــان

شـــازادان ئیـــبـــراز شنـەفتن بـە گـــۆش
جـەرگـشـان چون دیک سـیـا مـەدا جـۆش

هـۆرێـزان لـوان بـە یـانـەی وێـشــــــــان
شـــاهـ ئیلـتـیـفـاتێ نـەکـەرد چـەنیـشــان

بـە حـــەرەمـــســـەرا بەردشـــان خـــەبەر
بـە لای قـــەمـــەرناز والیـــدەی دوڵبـــەر

واتـن کـــە ئەی شـــێـــر نـادرەی جـــەنگەن
بێ خـۆف جـەزامـان مـەودای خـەدەنگەن

فـــەرزەند عـــەزیز پادشـــای چینـەن
پـەی نۆش ئـافـــەرین مـــاتەم نشـــینـەن

شــــای نۆش ئـافـــەرین بـەو نـازەنینـی
مـــەشـــۆ مـــاوەرۆ شـــازادەی چینـی

قـــەمـــەرناز شنـەفـت کـــەردش بەشـــارەت
غـوسـە و داخ و دەرد گـشت دا بە غـارەت

ڕۆیشتنی شازادە لەگەڵ جەهانگیرشا بۆ لای عابێد

شـــاهـ و شـــازادە هـەردوو بـە ئیـــعـــزاز
شین بـە ســـەومـــێـعـــە بـارەگـــای فـــەیاز

کـــەردشـــان ســـەلام مـــورشـــیـــد کـــامڵ
مـــــدران بـە خـــدمـــەت بە یەقین و دڵ

عـــابێـــد هۆرێزا ســـەلام دا جـــەواب
وات ئەی شـازادە شـای خـەتەر خـیـتـاب

هەر دوو نیشتەبین نەخدمەت فیاز
یەکێ پەی مەتڵەب یەکێ پەی نیاز

عابێد پەی مەتڵەب ئاما بەگوفتار
وات ئەی شازادە کەیانی کردار

مەبۆ تۆ جە رووی دەریای بێ سامان
بشی بەماوای کاخ سولەیمان

ئەر سەد مەکێشی جەفاو دەردیسەر
ماوەری بەشاد سەوڵ نازپەروەر

مدارات نەبۆ بەوەخت و بێ وەخت
مەکەری فەتح تەلیسمات سەخت

سێ نەفەر رەفیق یار هامڕاتەن
وێنەی غولامان نەخاک پاتەن

بەڵام یەکێشان نە رووی خەجاڵەت
مەکەرۆ خدمەت نە رووی خەیانەت

ئێد وات و دەست بەرد تووتی بەرئاوەرد
دورجش نەگەردن تووتی رەها کەرد

وات هەر وەقت بەیۆ موشکیلێ نەڕێت
نیگا کەر نەدروج مەعلووم مەبۆ لێت

هەرچێ نویسان نە رووی دورج زەر
سەعی کەر تەمام بە ئەنجام باوەر

ئەما سەد زینهار شازادەی بێ خۆش
بە تۆ مەواچم نەکەی فەرامۆش

شـــای نۆش ئـافــەرین شــیــرین دڵکێش
مــــــــاوەری وە زێـد وەلای بـابـۆی وێـش

جــە مـــوڵک غــەریب گــەنج شــاهـانەش
نەشکەنی شـیـشــەی قـوفڵ خــەزانەش

پا غــەڵەت نـەکــەی شـــازادەی دڵشـــاد
بـەڵکـە خـــــواوەنـد بـدەرۆت نـەجــــات

شـــازادە گــوفـتـــار عـــابێـــد پڕ هۆش
بە شـەرت و ئـیـقـرار کـەرد ئاشـنـای گۆش

ئێـد وات هۆرێزا جـە سـەومـیـعـەی خـاس
بۆسـا دەست و پای فـەیاز بەئیـخـلاس

جـــەو دمـــا ئـامـــا بە مـــەنزڵگای وێش
رەخت و ئەســــبـــابش ئـاوردن وە پێش

هـەرچێ لازم بێ قـــایم کـــەرد بـەوێش
مـــــــاباقـی هــەرچێ لازم نـەبـی پێـش

بـەردن نەســـەرای شـــاهـی ســـپـــەردن
ســپــەردە بـەدەست قــەمــەرناز کــەردن

عـیـزەت خـان وەزیر جـەهانگیـر شـا بێ
وەزیر کــامڵ هـەم ســاحــێب جــا بێ

هەفت پشـتـەن وەزیر جـەهانگیـر شـا بی
جـە کـار و کـردار واسـیـتـەی شـا بی

شـــای نۆش ئـافــەرین نازدار شـــیـــرین
پـەی ئـەمـــیـــر ســــەلیم نافش بڕ بـین

ئـەوســــــــا مـنـداڵ بـی نـازدار بـاوان
هەم شـیـرەخـوار بی جـەپیـسـتـان دایان

وەخــــتێ کـــە یاوا بە سـنـع شــــاهی
عــــالـەم شــــەیدا کـــەرد بە دڵروبـاهی

شـای شـیـرین دەمـاغ وێنەی پەڕەی گـوڵ
ئەمـیـر سـەلیم هیچ نەکـەردش قـەبووڵ

عـەزم سـەفـەر کـەرد سـوڵتـان ئیـبـراهیم
بـە فــــــرســــــــەت زانا وەزیـر لـەعـین

واتش مـن مــــەکــــرێ باوەرم وەکـــار
سـوڵتـان ئیـبـراهیم نەبۆ جـێش رزگـار

وەزیر عــەرز کـــەردش شـــای والا تـەبار
مــەتڵــەبێ داروومِ مــەکــەرووم ئیــزهار

سـوڵتـان ئیبراهیم بێ شـەرت و بێ شـۆن
کـــەس نمەزانۆ مــەسکەنش جـــە کـــۆن

با ئەمـــیــــر ســـەلیم فـــەرزەند بەندە
عـــەبد دەرگــــاتەن بە ســــەرئەفکەندە

وێنەی غـــوڵامـــان ببــەندۆ کـــەمـــەر
چـەنی شـــازادان بشـــۆ پەی ســـەفـــەر

ئیستیدعا کەردش جە شـای بێ ئەندێش
روخسـەت تەڵەب کەرد پەی فـەرزەند وێش

واتش ئەی فـەرزەند شـێـر هـونەرمـەند
ئاگـــا بەر جـــە وێت ناوەری گـــەزەند

هەر وەقت شازادە دێوانش کەر قەست
شای نۆش ئافەرین ئاوەردش بە دەست

مەراجیعەت کەرد بە خاتر گوشاد
ئاماوە و یاوا بە ئادەمیزاد

ئەر فرسەت زانای بکەرەش هیلاک
وەلاشەی بێ سەر بسپارەش وە خاک

جەو دما چون ئێدشای نۆش ئافەرین
باوەرە پەی وێت شۆخ دڵ گوزین

شا جە ئیلتیفات وەبێ گفتوگۆ
شای نۆش ئافەرین مەبەخشۆ بە تۆ

سەلیم وات بابۆ ئینە خەیاڵەن
کوشتەی شازادە ئەمرێ مەحاڵەن

شێرێ بەی دەستوور پڕ خەشم و بێ باک
کێ زەهرە دارۆ بکەروش هەلاک

وەزیر وات زەڕەی دارووی هەلاهێل
پەنهانم کەردەن پەی ڕۆژ موشکێل

نە زیر نگین پەنهانم کەردەن
هیچ کەس بەگومان ڕاش پێ نەبەردەن

مەدۆم بە دەستت ببەر چەنی وێت
مەخفی نەهانی کەس نەزانۆ پێت

هەنگام فرسەت کەس نەبۆ جەلات
مەخفی بڕیزە نە رووی تەعامات

وەعـدەی یەک سـاعـەت مـەبۆ سـەد پارە
رۆحش جـــە ئەنـدام مــــەبـۆ ئاوارە

جــەو دمــا نەو جــا تۆ وێت مــەمــانی
ئەڵبــەت ســەرئەنجـام کـارت مــەزانی

نـە ئەودەم نگین جـــە دەسـت بـەرئـاوەرد
بەدەست فــەرزەند ناخــەلەف ســپــەرد

ئەو نـامـــونافـــیق دێوانـەی دەغـــەڵ
زەهرش پەنهان کەرد مەخفی جە بەغەڵ

ڕۆشتنی سوڵتان ئیبراهیم بەرەو کۆشکی سولەیمان

ئەی چەرخ غــەدار پڕ جــە قــەباحــەت
کێ نیـشـتـەن تێـدا سـاتێ بە راحــەت

زوخـــاو جـــەرگش بە کێ نەنۆشـــا
بـەرگ مـــــاتەمـی بە کێ نەپۆشـــا

هـەر جــە عــارفــان تا شــەهریاران
کێ نەوست نەمــــەوج دەریای هـەزاران

شـــــــازادە و یـاران راهـی بـین بـەڕا
پشت بەستن بە زات یەکـتـای بێ هەمـتـا

تەی کــەردن راهـان ســەحــرا و بیــابان
لـوان تـا چەندێ بە مــــەغــــریب یاوان

نیـشـتن نە کـەشـتی کـەردشـان شـێـتـاب
بـەمـــودەی سێ مـــاه ویەرد نە رووی ئاب

سێ مـــــاه ویـەردن جــــە ئـاب تیــــرە
نـیـگا کــــەردشــــان دین یـەک جــــەزیرە

پـەرســــان نـاخـــــودا ئـینـە چ جــــاهـەن
یـە جـــــەزیرەی بـاغ کــــام پـادشـــــاهـەن

واتش جـــــەزیرەی کـــۆیـا نـامـــــشــــەن
شـــاهـان حـــەســـرەتمـەند پـەی دیدارشـــەن

بـەڵێ جـــــاگــــــەی بـەور جــــانـەوەرانـەن
گــــــردین ئـادەمـــــــخــــوار نـام ئـاوەرانـەن

جـــا گـــرتـەن تێـــدا جـــانـەوران چـەند
ئـینـســــــان مـــــەوەران چـون بـادام قـــەند

شـــازادە واتش مـن مـــەشـــووم بـەو جـــا
جــــانـەوران گـــشـت مـــــەکـــەرووم تـەبا

نـاخـــــــودا واتش جـــــــەی وەر کێ دیـەن
ئـەی کـــارە کـــە کـــار کـــەردەنی نـیـــەن

هـەر کـــەس جـە وەرتـۆ شـیــیــەن بـە ئـەوجـا
هـیـچ کـــــەس نـەدیـەن نـامـــــان و دمــــا

چـەند شـــەهـریاران ســـاحـێب زۆروســـام
گشت نـەوقـەسـر و بـاغ یـەکسـەر بین تـەمـام

شـــازادە حـــەرفـش هـیـچ قـــەبووڵ نـەکـــەرد
تـەشـــریف بـە مـــەسکـەن جـــانـەوران بـەرد

* داخـڵ بـین بـە بـاغ جـــەزیرەی پـڕ گـــوڵ
مـــــــەبـی حـــــــەیرانـش دڵێ نـە هـەزار دڵ

باغێ دین چ باغ عـــەجـــەب گـــوڵزارێ
نـیـــیـــەن نەســـەرای هـیچ شـــەهریارێ

مـیـوەی رەنگاو رەنگ بـە هـەم پەیوەسـتـە
رەنگا، رەنگ (لوءلوء) گوڵ دەسـتـە دەسـتـە

هەفت بـورج هـاتێشـدا چون بورج ئەخـزەر
جـاگـــەی پڕ ســـەفـــا دێوی بەدگـــەوهەر

جـــەناگـــا ســـەدای دووربـاشـــان خـێـــزا
جـە دووربـاش دووربـاش عـاڵەم مـەخـێـزا

دیشـــــان کــــە دێوێ ئامــــــا پەدیدار
نە پەهـلووش مـەیۆ چەند دێوی خـوونخـوار

شـــەست هــەزار نەفـــەر دێوی جـادووکـار
ســــــەدای نەعـــــرەتە چون ئەبر بەهـار

یـەکێ جـــــە دێوان قـــــەد وێـنـەی مـنـار
دەست و پا چون فـیل ئەنگوشت چون خیار

گـــــەردەنش وێنەی شـــــتـــــور دراز بـی
دندانش وێنەی (ســـورفـــە)ی گـــوراز بـی

غـــوڕا بـە هـەیـبـــەت مـــەلعـــوون لەعین
واتش ئـیـــبـــراهـیـم شـــای چین و مـــاچین

پەی چێش ئامـــانی وەی جـاگـــە و مـەکـان
هەر کـەسێ ئامـان سـاف بییـەن بێ گـیان

مـــــەعلووم کــــە ئەجـــەل ئەتۆ ئاوەردەن
وەی مـــــەکـــــان مـن ئارەزووت کـــــەردەن

ســا کــه ئێــد شنەفت بەور دەنگ دلێــر
خــێــزا نەجــاگــە تەکــان دا چون شــێــر

واتش ئەی مــــەلعـــون دێو بەد گـــەوهــەر
ئــەر مـــــــوبارێـزی پا بـنیـــــــە نـەوەر

بە تـۆفــــــیق حــــــەق دەهــەندەی داوەر
ئیـســە جـەمــەیدان مــەمــانی بێ ســەر

خــــەیاڵت کـــەردەن چەند شـــەهریاران
هەرکــەس کـە ئامــان کـەردەنت بێ گیــان

ئەمن ئیــبــراهیم شــێــری کــینەجــۆم
قـــــابز ئەرواح مـــــەوت مـــــەرگ تۆم

ســا کــە ئێــد شنەفت دێوی کــینەجــۆ
بوڵەند کــەرد نەئـەوج گــورزش وێنەی کــۆ

جــە گــرەی گــورزش ئەنجــوم گــورێزا
فـەوج فـەوج نەرووی ئەوج مــەلائیک خـێـزا

شـــازادە ئێــد دی ئـەســـپـــەردا نـەســـەر
مــوحـــافــێـــزەت کـــەرد دەهــەندەی داوەر

چون کـــۆهـ ئەلبـــورز ئاوەرد نـەســـــەردا
داش نەســـەر قــوبە ئەو ســەدر ئەســپــەردا

بەو تـەور دا نەفــەرق شــازادەی بێ خــۆش
هوونـین بی تەمــام بینی و چەشـم و گــۆش

گیـجاوگـێجش وەرد کـەفت نەتەخت خـاک
غــەڵتــان بە خــوون بی شــێـر ســینـە چاک

هۆرێزا نە رووی تەخت خۆڵ و خاک
دەس دا بە ساتۆر بەور سینە چاک

دا نە فەرق سەر دێو بەدکردار
شەقش کەرد تا ناف بەوێنەی خیار

کەفت نەرووی زەمین عەمرش شی وەباد
رۆحش بە دوزەخ جەهەنەم بی شاد

سپا وە یەک بار هجووم ئاوەردن
شازادە و یاران ئێحاتە کەردن

پاڕانەوەی شازادە لە دەرگای خوای گەورە

گۆش دەن بە داستان خانای خان قوباد
وەی دنیای بێ پۆ هەرگیز نەوین شاد

مونشیی دیوان دەفتەرخانەی عەشق
هێجران کێش دەور شێخ سەنعان مەشق

سا وەقتێ لەشکر یاران دان حەسار
شازادە واتش یا حەیی جەبار

خودای بێ شەریک تاک تەنیای فەرد
بێ خورد و بێ خاو ئاگادار جە دەرد

ئومێدم بەتۆن پادشای شاهان
یارەهنومای رای گوم کەردە راهان

بدەر تۆفیقم دەهەندەی داوەر
نەبووم وە ریشخەند شازادان یەکسەر

ئێـــد وات و غـــورِا جـــه یاران وێش
رووکـەردن لێـشـان بـێ خـۆف و ئەندێش

چونکه خـــواوەند چەنیش بی مـــەیلان
داخڵ بین وەفـــەوج ســـپـــای زەنگیـــان

یەکێ مـــەکـــوشتن دە مـــامـــان بە جـــاش
زیاتەر مـــەبی هـەم ســـان و ســـپـــاش

ئەورۆ تا ئێـــوار جـەنگ و کـوشـتـــار بی
خـــوونرێزیی و دێوان شـــووم بەدکـــاربی

دێوان فـــەرمـــاشـــان ئاســـایش ژەندن
هـەر یـەک و رووبـەرەو مـــەنـزڵ ئاوەردن

درەخـــتی بزورگ پەســـەند کـــەردشـــان
قـــەدەم بەســـایەی درەخت بەردشـــان

هـەر چوار خـەسـتـە سینەشـان بی چاک
نـەپای یە درەخت کـــەفتن نە رووی خـــاک

نـەپای یە درەخت دڵ بەکـــامـــیـــاب
شـــازادە بێـــدار یاران شین نەخـــواب

شـــازادە دیا جـــە مـــێـــوەی و رەنگش
جـە پۆست و جـە شـاخ بەرگ قـەشـەنگش

مـیـوەش سـیـا بی بـەرگش ســـەبزرەنگ
پۆسـتش قـرمـز بی، چون لالەی گـوڵرەنگ

ناگـا جـفـتێ مـورغ ئامـا بە گـوسـتـاخ
جـــەبان ئەو دار نیـــشتن وەیەک شـــاخ

یەکێ قــــرمـــز بی یەکێ ســـــەبزە پەڕ
جای سەبزە و قرمـز چون شـەمامـەی زەڕ

مـــورغ ســــورخ ئامــا مـــدارا نەکـــەرد
جـە پۆسـت ئەو درەخـت مـەکـەند و مـەوەرد

مـورغ ســەبز پەرســا پـەی چی مـەکـۆشی
پۆست ئەی درەخت پەی چی مـــەنۆشی

جـــەوابش بدا یەمـــایەی گـــەنجـــەن
کـیـمـیـای ئەرواح یە عـوود و سـەنجـەن

هـەر کـــەس جـــە بەرگش زەڕەیێ وەرۆ
زام بەدەنش گـــشـت ســـاڕێش مـــەبۆ

هـەر کـــەس بوەرۆ جـــە پۆسـت ئەی دار
جــە بەڵای عــەزیم نیـیـەن گـرفـتــار

هەر کـەس جـەیمیـوە قـایم کـەردپەی وێش
مــەگــورێزان یەکـســەر جـانەوران لێش

مـــورغـــان واتشـــان ئەی راز و ئاواز
جـــەودمـــا هەر دووکـــەردشـــان پەرواز

شـــازادە دەردەم هۆرێزا بـە جــــەخت
مــــــدارا نـەکـــــەرد یاوا بـەدرەخـت

جـە پۆست و بـەرگش ئاوەرد جـەم کـەردش
قـەدری جـە پۆسـتش نۆشـا و هەم بەردش

کـەردش نەکـیـســە قـایم کـەرد تەمـام
وات مـــەیۆ بەکـار ئاخـر ســـەرئەنجـام

جناگــا ســبــای ســهحـــهر بی وه پا
سـبـای سـهحـهرگـا جـهم کـهردش سـپـا

شۆعلـهی خۆر بە حوکم یەکتـای لامـهکان
ویش نهکۆسـاران مـهشـریق کـهرد عـهیان

ســپـای دێو یـهکســهر سـوار بـی وه زین
نـهعـــــره مـــــــهپێکان دێـوان لـهعـین

یـاران بێــدار بین جــه خـــاو شــیـــرین
وانـان شــوکـــر زات جـــههـان ئافـــهرین

جـــه ناگـــا ســـهدای وهلوهله و غــــهریو
ئـاواز نـاخــــۆش دهنـگ ســـــهدای دێو

هـهر چوار نـهگــیـــان شــیـــرین ویـهردن
هـهم روو نهدهرگـــای کـــردگـــار کـــهردن

روو کـهردن نه مــهوج سـپــای بێ شـمــار
فـــهوجش کـــهم نهبی دێوان خـــوونخـــوار

* دێوان خـــرۆشـــان پەی شـــێـــر چینی
بۆی عـــوود و ســـهنجـــشـــان یاوا وهبینی

جــه بۆی عـوود و ســهنج گـورێزان فـیـرار
روو نـه گـــورێز بـین دێوان خــــوونخــــوار

وهلحــاسـڵ یهکــســـهر ســپـــای جـــانهوهر
نـهمــــهندهن نـهو جـــا دایـهرولبـــهشـــهر

یاران ئـێـــد دیشـــان شـــوکـــرانه کـــهردن
هـهم روو بـهدهرگــــای خـــوداوهند بـهردن

تا بە دوو سێ ڕۆژ نەو جاگە مەندن
جانەوران گشت نەریشە کەندن

ئەوسا کە ئامان بەقەسر زەڕکار
یاقوت و گەوهەر دانەی مایەدار

ئەوەند کۆ بەستن دانەی گران بار
ئەشرەفی بەسەنگ گەوهەر بە خەروار

بەقەدەر وێشان بەردن جەواهیر
جە سیم و جە زەڕ جە لەعل و گەوهەر

جەو دەم هۆرێزان بە تەعجیل و تاب
نیشتن نەکەشتی وێشان دان نە ئاب

تەی کەردن دەریای فەراز و نەشیب
نەگردن ئارام تا شین بە مەغریب

جەدمای یەک ماه بەرشین نەرووی ئاب
یاوان بە بەڕبەڕ بە تەعجیل و تاب

جە کەنار ئاب دەریای نادیار
ساتێ نەوجاگە گردشان قەرار

شازادە پەرسا ئینە چ جاهەن
چ حاکم فەرمان کام پادشاهەن

ناخودا واتش ئەی سەرزەمینە
سەرحەد وەلایەت مەغریب زەمینە

ئەی بیابانە بێ پایان دوورەن
بە مولک و مەکان مەغریب مەنشوورەن

ســـا کـــه ئێـــد واتش راهی بین وەرا
مـــەشین بەراوە بەگـــاهـو بێ گـــا

یەک ڕۆ خەستە تەن عاجز بین تەمام
نەجـــایێ پێـــوار گـــردشـــان ئارام

* تا شەو جەو مەکان قەرار گردشان
سەر نەجامەی خاو راحەت بەردشان

نەزدیک سوبح بی نە خـاو بین بیـدار
دیشـــان دیارەن مـــەشـــعـــەلان هەزار

شـــــــــازادە واتش بە یاران وێش
ئەی مـــەشـــعـــەلانە ئینە یانی چێش

ئەی مـــەشـــعـــەلانە جـــەی بیـــابانە
ئەڵبـــــەت چەشم دێو یا چەند بەیانە

گـشت خـــەبەردار بان نە کـــاروێتـــان
نەبا زەرەرێ بەیۆ نە ڕێتـــــــــــان

شـــــــازادە پەی پەی دایم و قـــــــایم
مـــــەوانا بدەم ئیـــــسم عـــــەزایم

جـــەبەین وێشـــان نەی گـفـتـوگـۆ بین
ناگـــا زەنگیـــان ئامـــان نەکـــەمین

هەفـــتـــاد هەزار دێو قـــەد وێنەی چنار
دەهەن بە غـــەوغـــا وێنەی ســیـــامـــار

هەریەکێ سەنگێ کەمتەر بی نە کاخ
بەوێنەی زیوەر کـــەردەنش ســـوراخ

نەجاگەی زیوەر نەگەردەن کەردەن
بەرووی سینەدا ئاوێزان کەردەن

هەریەک درەختێ قەوی کۆنەساڵ
هابەدەستەوە بەوێنەی خرخاڵ

ئەو مەشعەل و شەوق مەگرِیا زەروور
دیدەی دێوان بی مەنمانا جە دوور

شازادە و یاران هەر چوار بەهەم
مەشغووڵ بین دەردەم بەئیسم ئەعزەم

مەوەندن بەدەم ئیسم عەزایم
بە خودای وێشان دڵ بەستن قایم

دێوان کە یاوان نەکەردن درەنگ
هۆرگرتن هەریەک سەنگێ وە بێ دەنگ

جەناگا زەنگی ویش کەرد ئاشکار
بە زبان پاک ئاما بە گوفتار

وات ئەی ئادەم چێشەن نامتان
جەکۆن مەرز و بووم هەم مەقامتان

زاناشان نییەن جای جەنگ و گورێز
مەبان وە خەزان وەقت گەڵارێز

خان محەمەد چون شێر ئاما بە گوفتار
وات ئەی زەنگیان شێران شکار

ئوستاد بە ناهیم هەم تەرح ئەندازیم
مەعمار دروست عەمارەت سازیم

سـەر قـەدەم کـەردیم تا بە مـەقـامـات
بشنەویم بەگـوش حـەرف و کـەلامـات

ئەگـەر روخـسـەت بۆ جـەلای تۆ بە شـاد
یەک دەست عـەمـارەت مـەکـەرم ئیـجـاد

بشـین باوەرین ئـەتفـال و عـەیاڵ
بنیـشین نەی جـا بێ فـیکر و خـەیاڵ

(شـای زەنگیـان وات ئەگـەر بەڕاسی
یەک دەست عـەمـارەت پەرێم بسـازی)

هـەرکـام مـورادێ داشـتـەبان جـەدڵ
بەکـولی جـەلای من مـەبۆ حـاسڵ

خـان مـحـەمـەد واتش منەت بە گـیـانم
هـەتا کـە زیندەم بەندە فـەرمـانم

سـاکە ئێـد شنەفت مـەلعـوون بەدکـار
تەڵەب کـەرد وەپێش قـەتمیـر زۆردار

هـەرچوار بەهـەم نیـشـتن وە پشت دێو
جـە سـەحـرا خـێزا وەلوەلە و غـەریو

شـا وات ئەی قـەتمیـر بە شـادیی مـەزاق
ببـەر تا بە مـوڵک جـەزیرەی واق واق

مـهـمـانداری خـاس قـەرار دا پێـشـان
واچە زەنگیـان خـەرجـشـان بکێـشـان

هـەر چـوار بەهـەم بـەردن بـە جـایێ
بە کـەنار چوڵ خـرابـەگـایێ

وات تەعـــــام چاشت باوەر پەرێشـــــان
تـا تەرح دەســـــتگاه پـەرێم بکێــــشـــان

زەنگی یەک خـــــوانێ ئاوەرد پەرێشـــــان
نیـــا بە ئەدەب خـــوان نەدلێـــشـــان

خـــــوان پڕ تـەعـــــام زەریف ئـامـــــادە
دیشـــان گـوشت و پۆست ئادەمــیــزادە

جـە بیم تـەشـویش ئەندێشـەی وێشـان
* رەغبەت نەکەردن دەست پێش بکێشان

شــــازادە واتش یەچوون مـــــەبۆ چوون
ئەی حـــەرفـــە بەد بی واتی بەمـــەلعـــوون

رای نەجـات نیـــیـــەن نەی جـا بویەریم
مــــەبۆ تامـــەردەن گـــڵکاری کـــەریم

خـــان مــحـــەمـــەد وات ســـەرم فـــەداتەن
با وجـــوود ئەی حـــەرف راگــەی نەجـاتەن

جـەی گـفـتـوگـۆ بـین یاران چەنی شـا
نـاگـــا پـەیدا بی زەنگیی رووســــیـــا

واتـش هـۆرێـزن مــــــــــــەدارن درەنـگ
بشین بە خـدمــەت پادشـــای ســەرهـەنگ

خـان مـحـەمـەد پەرسا چێشـەن نام شـا
راست واچە پێـــــمـــــان راهـی بـین بەرا

زەنگی دا جـەواب (کـاڵی کـوت) نـامــەن
نە رووی ئیـقلیـمـات شـاهیـیش تەمـامـەن

بەمـــەکـــان وێش خـــاتر گـــوشـــادەن
خــوراکش جــە گــوشـت ئادەمـــیـــزادەن

ئەر واچوو ئێـــوەش پەی چێش نەوەردەن
مـــەمـــانۆ تا وەقت عـــەمـــارەت کـــەردەن

هەر وەقت عـــەمـــارەت یاوا بە تەمـــام
لێــتــان مـەعلووم بۆ ئاخـر سـەرئەنجام

جـــەو دمـــا ئێـــوە ئەی ئادەمـــیـــزاد
مـــەکـــەرۆن خـــوراک بە خـــاتر گـــوشـــاد

حـەمـیـد پەرسـا لێش ئەی زەنگیی سـیـا
جـەی وادی بەرشـــۆ بە کـــۆ مـــەشـــۆ را

زەنگی خـــەندە کـــەرد وات غـــافڵ نیـــهـــاد
خـــەیلـێ بێ عـــەقــڵن گـشـت ئادەمـــیـــزاد

ئەی خـــــەیاڵ خـــــام بەرکـــــەرن نە دڵ
کـــارتان نەی جـــا کـــەفـــتـــەن وە مـــوشـکڵ

ئەی فـــیکر و هەوەس بەر کـــەرن نەســـەر
کـــەس بەی جـــەزیرە نەکـــەردەن گـــوزەر

ئەر بـبن بە مـــــورغ بکێـــــشـن تیـــــرە
نیـــیـــەن رای گـــوزەر نە ئەی جـــەزیرە

ئەی جـەزیرەی سـەخت واق واق نامـشـەن
شـاهـان حـەسـرەتمەند مـەیل بە کـامـشـەن

راگـەی چل فـەرسـەنگ بێ شـمـار راهەن
نە حـــوکم فـــەرمـــان زەنگیی ســـیـــاهەن

چل برادەرەن بە شـــادی و مــــەزاق
بە دەســـتـــشـــانەن جـــەزیرەی واق واق

یاران شنەفتن ئاھ ســـەرد کـــێـــشـــان
تۆ واتـی زەھر ھـەلایـھـــــێل نۆشـــــان

ھـەرچوار ھۆرێزان مـــاتـەم و غـــەمگین
تـا یاوان بـەلای مـــــەلـعــــوون بێ دین

مــەلعــوون ناپاک ئامــا بە گـوفــتــار
وات ئەی جـەوانان ئوســتــاد مـیـعـمـار

مــەبۆ ســەحــەرزوو تـا بەوەعــدەی شــام
یەک دەست عـــەمـــارەت بکەران تەمـــام

یەک دەست عـەمـارەت جـارودەی دوڵبـەر
خـشــتش جـە تەڵا و یاقــووت ئەحــمـەر

بنیـــشـــیم تێـــدا فـــەردا بەدڵواز
ســـەقـــفش چـەنـی مـن بـەیۆ نـە ئاواز

خان مـحەمەد روخسەت تەڵەب کەرد نە شا
ئارۆ بگێـڵـــۆن ئەی ســـەحــرا و مـــاوا

جــاگــە پـەیدا کــەین پڕ ســەفــا و زینەت
نەوجــا عــەمـــارەت مـی ســازیم جــەنەت

روخـســەت دا پێـشـان مـەلـعـوون خـەیان
روو کـەردن نـەدەشت سـەحــرا و بیـابان

مـــەگـــێـــڵان بەشین بە ئەفـــغـــانەوە
نـەو جـــەزیرەی ســـەخت بـی پایانەوە

بەدانای داوەر پەنا بەردشان
گیان بەزات پاک حەق سپەردشان

بە شین و ئەفغان بە دڵەی پڕ غەم
گەردەن ئازادی واتشان بەهەم

زاری فراوان وەهەمدا کەردن
سوجدە بەدەرگای خواوەن بەردن

چونکە خواوەند چەنەش بی مەیلان
کار موشکێڵش جەسەر بی ئاسان

ناگا دین مورغێ خەیڵی غەمناکەن
سەر تا پا هوونین غەڵتان خاکەن

کەفتەن نەرووی خاک مات و زەویرەن
تۆ واتی ئەعزاش بەستەی زەنجیرەن

شازادە پەرسا ئەی مورغ شیرین
پەی چێش کەفتەنی نە تەخت زەمین

مورغ وات فیدات بام، چونکە پەرسای لێم
پەنەت مەواچووم سەرگوزەشت وێم

من روخم نامەن نەعام مەنشوورم
بەڵێ رای یەک ساڵ جە مەکان دوورم

رۆژێ هەوای مەیل سارام کەفت نە سەر
ئارەزووی ئەی جام ئاوەرد بە نەزەر

من پەروازم کەرد نە ئاشیانە
ئامام نە جەزیرە وەی بیابانە

واتم لوقمەیێ نەی جای وێرانە
پەیدا کەم بەڕووم تا ئاشیانە

پەی بەچەگانم بوەران بەکام
بیاوم پێشان چاشت یا وەقت شام

ناگا یەک زەنگی پەتیارەی دروشت
چنارێ قەوی گرتەبێ نەمشت

مەلعوون ناغافڵ شانا لێم وە قەست
بە زەرب ئەودار یەک باڵم شکەست

ئیستە وەی تەورە زار و غەمناکم
چون مورغ بە غەڵتان خاکم

ئیمڕۆ سێ رۆژەن بەوێنەی ئەسیر
ماچی گشت ئەعزام بەستەن بەزەنجیر

شازادە واتش ئەی مورغ گوستاخ
ئەمن بەدەرمان تۆ مەکەرووم چاخ

زام رووی بەدەن هەم شکستە باڵ
مەکەرووم سارێش نەی جاگە دەرحاڵ

چون هەردەجاران پەرواز کەی پەیوێت
تۆ من مەبەریت بەدەریای موحیت

روخ کە ئێد شنەفت گوشاد بی جە غەم
وات قەسەم بەزات دارای موعەزەم

ئەر بکەی دەوای باڵ شکەستەم
سارێش بۆ زامان هووناو جەستەم

نە خــــــدمـــــــەتـكـاری نـەداروومـ درێـغ
نمەبۆم هـەرگــــیـــز نـەكــــارت فــــارێـغ

شــــازادەی چینـی دەست پـەی بەغــەڵ بەرد
مـیـوەی عـوود و سنج نـە جـیب بـەرئـاوەرد

داش نـەرووی ئاتـەش تـا ســـۆزیا تـەمـــام
كــــەرد بـە تـووتـیـــا شــــانـا نـەرووی زام

مــیــوەی عــوود و ســەنج چون یـاوا بەزام
ســـارێش كــەرد زامـــان مـــورغ نیكـنـام

روخ كــــە هــۆرێزا كـــەفت نەخـــاک پاش
بـە هــەزار زبـان مـــــــەوانـا ســـــــەناش

وات ســــا هۆرێزه گـــیــــانم بۆ فــدیت
تـا بیـــاونـووت بـەدەریـای مـــوحــــیت

بـەیۆن نـەپشــــتم هـەرسـێ چەنـی شــــا
بـا بەرشـین نـەمـــوڵک مـــالكـان ســیـــا

ســــــــــوار روخ بـین هــەرچـوار بـەهـەم
واتـن یـا ئـەڵـلا و چـەم نـیــــــان بـەهـەم

مـورغ خـۆش ئاهـەنگ پەرواز كـەرد نەخـاک
بـوڵەنـد بی نـەئەوج جـــە كــورەی ئـەفــلاک

نـەرووی هـەوادا هـیـچ نـەبی مــــحــــــەل
بـەیەک چـەم ســـۆزان یـاوان بـە مــــەنزل

بـە ئـەنـدەک ئـەنـدەک ئـامـــــا وە پـایـن
شـــــــازادە و یـاران نیـــــا وە زەمـین

شـــــــازاده و یاران یـاوان بـەومـــــــاوا
چون گـــوڵ نـەگـــوڵزار جـــەنـەت شکاوا

دیشـــان کـــەباغێ پڕ جـــە هەزار گـــوڵ
وەنەوشـــەی وەش بۆ و رەیحـان و ســـونبڵ

جـــە پەهلووی ئەو باغ یەک کـــۆهـ عـــەزیم
ســـەخت و ســـەهمناک پڕ تـەرس و پڕ بیم

جـــە باڵای ئەو کـــۆ عـــالی دەرەخـــتی
قـەوی بـوزورگـتـەر چون کـوهـ سـەخـتی

شـــــازادە زانـا روخ بـەســــتـــــەن لانە
کــــەردەن پەی بەچەش یە ئاشـــیـــــانە

یـەک تـەرەف دەریای مـــوحـــیت دیارەن
یـــەک تـــەرەف وادیـــی پـــڕ نـــەشـــکـــارەن

شـــــازادە واتـش مــــەکــــــەن مـــــدارا
هـۆرێـزن بـشـین بـە دەشـت و ســــــــارا

ئەی ســـەحـــرای مـــوحـــیت پڕ نەشکارەن
جـــە وحـــووش جـــە گـــۆڕ مـــاهی تـەیارەن

هـۆرێزان لـوان یـاران پـەرێ گـــــــەشـت
بە شـــادی و مـــەزاق روو کـــەردن نـەدەشت

دیشـــــان گـــــەوەزنـان چـەنی غـــــەزاڵان
بەڕووی ســـەحـــراوە پۆل پـۆل مـــەگـێـــڵان

دەست بەردن پەی باڵ جـوقـەی چووب تیـر
خــەدەنگان راست پەهلووی شـێـرانگیـر

هەی وەتیـر تـەمـام (جـاجـە) مــەدان تاو
پـەیکـان زەڕتیــر مـــوهر حـــەجـــەر کـــاو

چەپ و راست نەپۆل وەحـشـی مـەشـەندن
جـــەگـــەوەزن و گـــۆڕ خـــەیلـێ فکەندن

ئـەوەند نـەوســەحــرا شکار کـــەردشـــان
ئارەزووی هـەوەس بـەتـاڵ کـــــەردشـــــان

هەرچی شکار بی جـەم کـەردن یەکـســەر
جـــە گـــەوەزن و گـــۆڕ غـــەزالان بـەڕ

بەعــزێ پەی وێشـــان کـە بابشـــان کـەرد
باقـی دان بـەروخ پـەی بەچەگـــــان بـەرد

روخ یـاوا وەپـای ئـاشـــــیـــــانـەی پاک
دیش فـەرزەندانش نیـشـتـەن به غـەمناک

وەخـــتێ فـــەرزەندان مـــادەر دین وەچـەم
کـەردشــان شــادی فـارێـغ بین جـە غـەم

توعـمـەی بێ حـەســاب ئاوەرد پەرێشـان
وەردن توعــمـەی پاک تـەمـام گـردینشـان

جـەودمــا خـــەبەر پەرســان جـە مــادەر
ئینـە سێ رۆژەن چێـــشت ئـامـــان ســـەر

مــادەر قـســەی وێش ســەرئەنجـام تەمـام
وات بە فـــەرزەندان ئـاخـر ســەر ئەنجـام

جـووجـە جـە گـوفـتـار مـادەر بـین شـادان
واتشــــان جـــە کـــۆن ئادەمـــیـــزادان

جـــەواب دا یاران شـــێـــران خـــوونخـــۆ
هـان نەدەشـت دا نـەدامـــــــان کـــــۆ

فـــەرزەندان بـە شـــەوق واتـن ئەی مـــادەر
ســــەوگـــــەندت مـــــەدەین بـەزات داوەر

ئێـــــمـــــە جـــــە بالآ ببـــــەر وە پاین
بشین بە خـــدمـــەت شـــازادەی گـــوزین

روخ قـەبووڵ کـەردش حـەرف بەچەی وێش
ئاوەرد بـە پاین بێ خــــــۆف و ئـەنـدێش

بـەرد بەلای یاران ســـوجـــدە بـەردشـــان
زوبان بەســـەنا گـــوشـــاد کـــەردشـــان

شـــازادە دەست بـەرد پەریٚ بان ســـەر
دیدەشـــان بۆســـا شـــێـــر هونـەروەر

دەست بـە پـەڕوبـاڵ مـــــەمــــــالآ بـەناز
بە مـــهـــرەبانی چەنیش مـــەکـــەری دراز

بـا کـــــــــــە بمـانـۆ ئـەی راز و ئـاواز
بشین بەســـــەروەخت شـــۆخ نازئـەنداز

ڕۆشتنی سوڵتان ئیبراهیم بۆ کۆشکی سولەیمان و شەڕکردنی لەگەڵ عەلقەم دێو

خـــانا گـــوش بدەر چەرخ کـــەچ نەبەرد
کێ بەدام ســـەخت مـــوبتـــەلا نـەکـــەرد

زەهـر هـێــــجـــــرانش بەکێ نەنۆشـــا
جـــامـــەی دەردو غـــەم بەکێ نەپۆشـــا

کێ نەوست نە گێچ مەهلەکەی هەلاک
سینەی کێ بە تێغ جەفا نەکەرد چاک

چەند نازدار شۆخ بەردەن بە تۆی خاک
شیرین ئەرمەن لەیل و دەروون چاک

چەند مەحبووب خاس زوڵفان عەنبەرین
خاتوون خاتوونان زوڵف و خاڵ شیرین

چەند شەهریاران ساحێب زۆر و سام
جە دنیای بێ پۆ، کۆچ کەردن تەمام

شازادە هەوەس دیدار یار کەرد
ئاهیر عەشقش جە نەو جۆش ئاوەرد

روخ تەڵەب کەردش واتش ئەی یارم
هامڕاز و هامدەم هەم مەدەدکارم

مەرنمەزانی من چێشەن کارم
بە گەنج و گەوهەر کەی خەریدارم

پەی کێ سەرگەردان وێڵ وڵاتم
پەی کێ نەهێجران دەرد و غەم ماتم

روخ وات فێدات بام ئیتلاعم نییەن
هیچ نمەزانووم مەتڵەبت چییەن

هەر مەتڵەب داری ئەرسەد موشکڵەن
(ئینشەڵا) بە دەست بەندەت حاسڵەن

شازادە یەکسەر سەرگوزەشتەی وێش
تەمام حاڵی کەرد گوزارشات پێش

مەبۆ تۆ بە شەوق بە شادی و دەماخ
زوومن ببەری بە تۆی قەسر کاخ

بزانووم ئەحوالْ ماه جەهاندار
حالْش چ تەورەن چۆن گرتەن قەرار

روخ وات عەزیزم منەت بەگیانم
من بە ئەمر تۆ بەندە فەرمانم

ئەر پەیک ئەجەلْ من نەکەرۆ قەست
مەبۆ نازدارت بسپارووم بەدەست

شازادە بەو حەرف خەیلێ بی خۆشحالْ
کەردش شوکرانەی خودای لایەزالْ

ئەوشەو جەو مەکان گرتشان قەرار
سەحەر بەرئاما پادشای نەهار

مورغش تەلْەب کەرد، واتش خۆش ئاهەنگ
مەبۆ جە کارم ناوەری درەنگ

من ببەر بە کاخ شاه سولەیمان
بەلای نازەنین سەولْ خەرامان

روخ وات عەزیزم منەت بە گیانم
من بە ئەمر تۆ بەندە فەرمانم

هەرچی مەواچی وەبان دیدە
مەبەرووت بەو جا وەر جە سفیدە

شازادە واتش بە یاران وێش
نەی جا بنیشن بێ خۆف و ئەندێش

من مـــەشــووم وەجـــەنگ مـــەلعــوون نـاپاک
(ئـینشـــەڵا) بـە تـیـغ مـــەکـــەرووش هـەلاک

وەعـــــدەی سـێ رۆژ بـنیــــشـن نـەی جــــا
نـازار مــــــاوەرووم بـەی زەیـد و مــــــاوا

ئەر سـێ رۆژ نـامـــام فـــیکر وێتـــان کـــەر
ئـەســـپـــاب و رەخـــتم پـەرێ وێتـــان بـەر

ئـەمـــا (ئـینشــــەڵا) بە مـــەیل و دەمـــاخ
نـازار مـــاوەرم نـەتۆی قـــەســـر و کــــاخ

شــــیــــوە بـان پوشت ئـەو مـــورغ چالاک
نیشت جە رووی هـەوا روو کەرد نە ئەفلاک

تا وەهـەفت ســاعـــەت بەردش بەومـــەکـــان
یـاوناش بـەکـــاخ قـــەســـر ســـولەیمان

بـــەئـەنــدەک ئـەنــدەک ئـاوەرد وە پـایــن
نـەپـای قـــــەســــــر زەڕ نـیـــــا وە زەمـین

مــــورغ کــــە بـواتش شـــێــــر دلاوەر
مـــەرەخـــەسم کـــەر ئـەی شـــاه ســـەروەر

عــــەلقــــەم بزانۆ پێم مـــەبۆ دوشـــمـــەن
عـــــــەداوەت کـــــــەرۆ ئـەوهـەم چـەنی مـن

دەر دەم شـــازادە مـــەرەخـــەس کـــەردش
مـــــدارا نـەکـــــەرد تامـــــەکـــــان وێش

شــــازادە روو کـــەرد بـە مــــاوای دوڵبـــەر
شـی نـەدڵێ کـــاخ نـەتۆی قـــەســـــر زەر

نیگا کـــەرد جـــەمـــاڵ وەقـــتـێ دی بەچـەم
چون گــوڵ پـەژمـــوردە هـەم مـــاتـەم و غــەم

دوعـــا مـــەکـــەرد و مـــەســـۆزا و مـــەوات
ئـەی یار شــــیـــــرین رۆحـم بۆ فـــیـــدات

یە پەی چـی مـــەیلت دەربـارەم ســــەردەن
ســـەرت نەجـــامـــەی خـــامـــۆشـی بەردەن

مــــەر نمـەزانـی من ســـفــــتـــــەی داخـم
گـــیــــروگـــرفـــتـــار تـەلیـــسم کـــاخـم

کــــــەی رەهـا کــــــەرۆ بـوینـوت وەچـەم
تـا ســـاکن یبـــۆ جـــە خـــۆف عــەلقــەم

ئێـــد وات جـــە نـاگـــا لا کـــەرد وەلاوە
دیـا شــــــــــازادە مــــــــــدران وە پـاوە

هـەردوو کـــەردشـــان نیـگـای چەم وەهـەم
هـەردوو بێ هـۆش بـین خـــەجـڵ و مـــاتـەم

جـــە دمـــای ســـاتێ بـاز ئـامـــان بـە هـۆش
هـەردوو چـەنی هـەم گـــرتـن نـە ئـاغـــۆش

مـــەوانا و مـــەوات، مـــەســـۆزا چون شـــەم
دەروونش بی کـــەیل جـــە پەژارە و غـــەم

مــــــەوات نـازەنـین دەرمـــــــان زامم
مـــەتڵـەب و مـــوراد مـــەقـــســـوود کـــامم

پـەی دیدەی ســـیـــات ســـەرو نازپـەروەر
وێم وست نە جـەفـای بێ حـەد شـۆر و شـەر

پەی تۆ وێڵ حووت، غەرق دەریا بیم
چون مەجنوون وێڵ چارە سیا بیم

پەی تۆ جەزیرەی واق واقم تەی کەرد
گۆشت ئادەمزاد زەنگیانم وەرد

پەی تۆ دەردەدا مات و غەمگینم
بیلا سەرگەردان نۆش ئافەرینم

باڵ چەم هۆرداشت شای شەکەرین راز
یەک جەهەم دیگەر دیدە کەردن باز

شازادە دوو دەست نەگەردەن ئاوەرد
وێش پشتان بە تووڵ سەرو باڵاش کەرد

چون تووڵ لەولاو پێچ وەردن بەهەم
مەنۆشان شەربەت جە چەشمەی زەم زەم

لەعل لەب نۆشا هەرتا کە تاوا
بەوێنەی سابر بەموراد یاوا

شازادە واتش ئەی رۆح پاکم
ئەی باعیس فەوت قاتڵ و هەلاکم

ئەی بەڵا چێش بی تۆ ئاما نەڕات
تۆ ئاوەرد بەی زەید بەی ماوا و بیسات

یە چون ژیانی نەی قەسرە چۆڵە
ئاسیب نەکێشای نەو دێوە غوڵە

نەی قەسر چوڵە کێ بێ هامڕازت
کێ مەبۆساوە دوو دیدەی بازت

دوڵبــەر ســەرگـوزەشـت وێش وانا پـەرێش
ســەرانســەر ئەحـواڵ یەکسـەر واتش پێش

جــەی گـفـتـوگـۆ بین بێ خــەبەر نەکــار
جــە نـاگــا عــەلقــەم ئامــا بەدیدار

نیگا کــەرد مــەلعــوون زشت بـەدگـەوهـەر
نیـشـتـەن شـازادە جـە پەهلـووی دوڵبـەر

نـەعــرەتە پێکا زبان کــەرد گــوشـــاد
کێ بـەتۆ واتـەن ئەی ئـادەمــــیـــــزاد

شـازادە چابۆک دەست دا بە شــمـشـێـر
رووکــەرد نە مــەلعــوون وات ئەی نـادلێـر

واتش مـەلعـوون دێو گـومـڕای بێ شـۆن
مـەعـشـووقـەی ئەمـن کـەی لایەق بە تۆن

تۆ نۆش ئافـــەریـن بـەی جــــا یاونـای
ئـەڵبـــەت مـن هەلاک یامــــورد نـەزانـای

ئێــــد وات و غــــورا وێنەی ئـەبـر تـار
روو کـــەرد بـە مـــەلعـــوون دێو نابکار

بـەڵێ نۆ بـاتمـان جـــە فـــوولاد ســـەخت
نـەگـــــەردەنـش بـی ئـەو دێو بـەدبـەخـت

دا نـەگـــەردەنش نـەرووی ســـتــێـــزە
تـیغ یـاوا بـە تـەوق بـی بەســــــەد رێـزە

نۆبەت کـــەفت بە دەست دێو بەدگـــەوهـەر
دەست بەرد شــــازادە بـەرد وەبان ســــەر

شـــانا بەدۆشـــدا بۆڵەند بی تا ئەوج
بەرد بەڕووی دەریای مـوحـیت پڕ مـەوج

نیـــازش ئێـــد بێ دێو بێ ئیـمـــان
بوزۆ نەگـــێج بەحـــر بێ ســـامـــان

شـازادەی سـەروەر دەست گـردش دەمـاغ
دەست بەرد گرتش دوو گۆش و یەک شاخ

دێو هـەرچەند بەزۆر بازوو گـوشـاد کـەرد
چارە بەزۆر دەست شــــازادە نەبـەرد

بین بە گلوولە کــەردشــان شـێـتــاب
ئاخـر هەردووشـان غـەرق بین نەڕووی ئاب

غــەرق بین نەدەریای مـــەوج پڕ خـــەتەر
گـا مـــەشین بەزیر گـا مـامـان وەبەر

ئـاخــــر پـەیدا بی نەهـەنگێ بێ ڕام
شـازادە و عـەڵقـەم هەردوو بەرد بەکـام

شـازادە جـەودەم ئاه سـەرد کـێـشـا
رای فـرســەت نەداشت بەرشـۆ نەدەریا

نە قـەلب وێشـدا خـەیاڵات مـەکـەرد
مـــەوات ئەی داوەر تاک تەنیـــای فـــەرد

ئەگــەر رەها کـــەم شـــاخ دێو نەدەست
یەکـبـــارە نە پێچ دەریا مـــەبوو پەست

ئەگـەر دەست نە شـاخ عـەلقـەم بکەم بەند
مـــەوینوون گـــەزەند جـــەکـــام نەهەنگ

مەر زات سوبحان دانای کەرەمدار
بدۆ نەجاتم نەی بەحر خوونخوار

چونکە رەزاش بی دانای کردگار
روخ نەرووی هەوا ئاما بەدیدار

زانا شازادە مەیدانش تەنگەن
گیرو گرفتار مەکر نەهەنگەن

مینقار دراز کەرد پەی گەڵووی نەهەنگ
شازادەی سالار ئاوەردش بە چەنگ

شازادە فەورەن تەکان دا بەوێش
بێ تەرس و بێ بیم بێ خۆف و ئەندێش

فەورەن شازادە بێ سەدا و بێ دەنگ
رەها بی نەکام لوقمەی ئەو نەهەنگ

شی وە پوشت مورغ نەو دەریای جەیجوون
بە ئەمر فەرمان پادشای بێ چوون

راهی بین وە راه هەردوو بە دڵشاد
غەم و غوسەشان تەمام دا وە باد

باکە بمانۆ ئەی رازە نەی جا
بشین وەسەروەخت شۆخ دڵبرۆبا

بردنی نۆش ئافەرین بۆ گوڵزار و ڕەوزەی دڵگوشا
لەلایەن زەلغەم و دەلغەمەوە

وەختێ کە عەلقەم شازادە هۆرگرد
ڕووبەڕووی دەریای موحیت بەرئاوەرد

لەدوای ئەوان زەلغەم و دەلغەم
حازر بین بەو کاخ بەدانی ئەلەم

دین نۆش ئافەرین کەس نییەن جەلاش
بۆ عەلقەم دێو زوو کەوتن تەلاش

جە نۆش ئافەرین سوالات پرسی
واتن کۆن عەلقەم زوو بە دڵسۆزی

نازار دا جەواب نازانم جە کۆن
منیچ شەش ساعەت هیچ نەداروو شۆن

زەلغەم و دەلغەم هەردوو نابێکار
بە شیرین زوبان ئامان بە گوفتار

واتن ئەی نازار نازار باوان
ئەڵبەت شازادە ئاما وەی مەکان

ئاد بی وە باعیس عەلقەم برامان
ئیستە ئەی نازار دەستم بەدامان

زەلغەم و دەلغەم هەر دوو نابێکار
هەر دوو پەرێشان ئامان بە گوفتار

واتن شازادە ئامان وەی مەکان
بییەن وە قاتڵ عەلقەم برامان

ئیـــســـــه ئـەی نـازدار نـەداریم چاره
کـــاکـــەم ســـەرگـــەردان مـــات و ئـاواره

زەلـغـــــەم و دەلـغـــــەم واتـن ئـەی نـازار
هـۆرێـزه بـشـین وەســــــەیـر گـــــوڵزار

بـشـین وەســــەیـران رەوزەی دڵـگـوشـــــا
نەو جـــاگـــەی فـــەرەح پڕ ســـەیروســـەفـا

شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین بـەدڵەی مـــەلـوول
حـــەرف زەنگیـــان زوو کـــەردش قـــەبوول

شی بـه دۆش دێو شـــای نـۆش ئـافـــەرین
بەدڵەی خـــەمـنـاک چـەم پڕ جـــه ئـەســرین

زەلـغـــــەم و دەلـغـــــەم شــــۆخ دڵـروبـا
یـاوان بـەمـــــەکـــان رەوزەی دڵـگـوشـــــا

نـازارشــــان نـیـــا جـــەو مــــورغـــــزاره
نـەو ســــەیران بـاغ گـــوڵ و گـــوڵزاره

دێوان هـەردووشـــان ئـامـــان بەگـــوفـتـــار
واتـن نازەنـین مـــــای پـەری روخـــســــار

ئەر عـــەلـقـــەم مـــەردەن ئـێـمـــه حـــازریم
هـــەر دوو چـون غـــــــولام دایم نـازریم

دایم مــــەشـــغـــوولیم بە خـــاکـــســـاری
هەم مـــەیوون بەکـــار خـدمـــەت گـوزاری

جـەو بۆنـه ئەی شـۆخ شـای شـیـرین چاره
تـۆمـــــان نـاوەردەن بـەی مــــورغــــزاره

* ئینه جـاگـەی خـۆش سـەبـزەو گـوڵزارەن
دایم چەنـی گــــوڵ مـــــاچـی بەهـارەن

بنیــشـــــە تێـــدا پـەی وێت بە دەمـــــاغ
بشــۆ بە ســەیران ســەوزە و گــوڵ و باغ

بـا ئـەی قــســـــەوباس ئـەی لاڵە و ئـامـــان
بمــانــۆ نــەتــۆی هـــەم دڵـــەی بـــوریـــان

بـا نۆش ئـافــەرین جـــە ســـەیران گـــوڵ
بمـانــۆ نــەوجـــــــــا بــە ئـارەزووی دڵ

بشـین بە سـەروەخت ســوڵتـان ئیـبـراهیم
نــگــادارش بــۆ خــــــــــــواوەنــد دایم

ئاگاداربوونی شازادە لە ونبوونی نۆش ئافەرین

خــــانا ئـەی دونیـــــای بێ تـان و بێ پـۆ
گـــــەردەلـوول ئـاســـا مـــــەیۆ مــــەویـەرۆ

ئـەی دونیـــای بێ شــــەرم نەدارۆ بنیـــاد
هـیچ کـــەس بـە دونیـــا دڵ نـەکـــەرۆ شـــاد

خــــانا ئەی دونیـــا نـەمــــەیۆ بە کـــــار
ئـەی داســـــتــــــان واچـە پـەری رۆزگــــــار

بشـین بەســەروەقت مـورغ خـۆش ئاهـەنگ
ســوڵـتـان رەها کـەرد نـەگـەڵووی نەهـەنگ

هۆرگـــرت بێ مـــودار روو جـــە بـاڵا کـــەرد
تەشـریف بەســەرای قــەسـر عـەلقـەم بەرد

بـه ئـەندەک زەمـــــان ئـامـــــا بـه پـاین
ئـاهـێــســــتـــــه و ئـارام نـیـــا وەزەمـین

ســـوڵـتـــان هـۆرێـزا روو بـه ســـەرا کـــەرد
تەشـریف وه جـامـڕێز حـەرمـسـەرا بەرد

هـەرچـەند مـەگـێـڵا نـەو قـەسـر و جـێـدا
شـــــای نـۆش ئـافــــەرین نمـەبـۆ پـەیدا

وەقـــتـێ کـــه زانا هـیچ نـیــیـــەن دیار
خـــــەیـلـێ نـه ئـەوجـــا گــــرەوا بـەزار

ئـاخـر وات ئـەی روخ نـیـیـەن جـای مـدار
بـا بـشـین وەلای یـاران غـــەمـــخـــوار

بـەڵـکم تـەدبـیــــرێ بـســـــازین چاره
بـاوەریـن بـەدەسـت دوڵـبـــــــەر دووبـاره

مـــورغ کـــه ئـێـد شـنەفت ئـامـا وه پەرواز
گــرت بەدۆشـــەوه شـێـــر ســـەرئەفـــراز

پـەرواز کـــەرد نـەجـــا مـــورغ بی ئـەندێش
شـــــــــــازاده یـاوا بـەیـاران وێـش

وەقـــــتـێ نیگا کـــــەرد یاران دی وەچـەم
هـوونـاو جــــه دیده مـــــەرێزنا وەهـەم

مـــــەوات زامـــــانم جـــه نۆ خـــەتـەر بی
رۆ بـەرۆ دەردم فـــیـــشـــتــــەر نەوەر بی

خـان مـحـەمـەد واتش ئەی شـێـر سـالار
مـەنیـشـه مـاتەم پەشـێـو و غـەمـبـار

ســـــــوودێ نـەدارۆ زاری کـــــــەردەنـت
پـەژارە و هـیــــــجــــــران نـەدڵ بـەردەنـت

بـــواچـــە بـــەروخ راهـــی بـــۆ نـــەراهـ
بشـــۆ بگێـڵـــۆ ســـەحـــرا و گـــوزەرگـــاهـ

نـەهـەر مـــــەکـــــان بـۆ بکـەرۆش پـەیدا
خـــــــــــەبـەر بـاوەرۆ پـەرێ هـوەیـدا

شـــازادە دەرســـات روخ کـــەردش تەڵەب
واتـش دەخـــیـلـم ئێـــدمـــەن مـــەتڵـــەب

بشـــۆ بگێـــڵـــە نـەڕووی ســـەرزەمـین
باوەرە خـــەبـەر شـــای نۆش ئـافـــەرین

روخ کـە ئێد شنەفت جـەنەو پـەرواز کـەرد
گـێـلا ئێـقـلیـمـات کـەش و کـۆ تـا هـەرد

سێ شــــــەو و سێ رۆژ بـەڕووی هـەواوە
بـەتـاو و تـەعـــــــجـــــــیـل لـوا بـە ڕاوە

مـــەگـــێـــلا بـەتـاو بە گـــاهـ و بێ گـــا
دیش هـانـە چیـــمـــەن رەوزەی دڵگوشـــا

گـــێـــلاوە وەپـەس مـــورغ وەفـــادار
خـــەبەر دۆس ئاوەرد پەی یـار غـــەمـــبـــار

نـە رووی هـەواوە وێش کـــــەرد ئاشکار
یـاوا بە خـــدمـــەت یـاران غـــەمـــخـــوار

عـــەرز کـــەرد شـــازادە مـــاهـ حـــۆری لەقـــا
هـا لە مـــێـــرغـــوزار رەوزەی دڵگوشـــا

زەلغـــــەم و دەلغـــــەم هـەردوو نـابێـکار
نیـشـتـەن هامـزانـوو مـەکـەران گـوفـتـار

شـــــــازادە واتش ئەی مـــــورغ دڵـکێش
مـن ببـــەر بەو جـــاو زوو بیـــاونـەم پێش

کـارێ بەو دەسـتـوور بکەرووم پێـشـــان
بگرەوان پەی حـاڵ بەدبەخـتـیی وێشـان

سـا کـە شنەفـتش مـورغ پڕ کـەمـاڵ
شـــــــازادە نـیـــــا وە مـــــابەیـن باڵ

پەرواز کـــەرد چون تەیر بەردش بەهـەوا
دەردەم شـــــــازادە بەردش بەو مـــــاوا

شــــــابـاڵ ونـارا نـیــــــاش وەزەمـین
وات دێدەم یە تۆ یە نۆش ئافـــــــەریـن

ســــوڵتـــان مـــاچین یارش دی وەچەم
ئاگــــر وەگـــیـــان بی روو ئاوەرد وەرەم

زەلغــــەم دیش ئامـــا نەبیــرەی عـــادڵ
لەرزا ژو سـامـش سـەرسـام بی خـجـڵ

جـــەلاد وێش دی کـێـشـــا ئاه ســـەرد
هـۆرێـزا وەپـا چـنـارێ هـۆر گـــــــــرد

نـەعـــــــرەتە پێکا چوون ئەبـر بەهـار
پەی شـــەهـزادەی چین ئاوەرد پەلامـــار

وات ئادەمـــیـــزاد ئەبلەی خـــەیاڵ خـــام
خـــوونی دوو دێدەی عــــەلقــــەمی برام

عــەلقــەمی برام چێش ئامــا و وەســـەر
ژ راھ راســی وەنـەم عـــــــەیـان کـــــــەر

واتش ئەی زەلغـــەم برای عـــەلقـــەمـــە
عـــەلقـــەمـــە کـــوشـــتـم نۆبـەی زەلغـــەمـــە

زەلغـــەم ژە واتـەی ســـوڵتـــان مـــاچـین
جـــۆشـــا و خـــرۆشـــا چی وەقـــار و قـین

مــــەلعـــوون چنارێش بـەردوەبان ســـەر
گــــەردش حـــەواڵەی ســــوڵتـــان ســـەروەر

ســــوڵتـــان مـــاچـین ســـەردار ســـەرحـــەد
چـنار عـــــیـــــفـــــریت ژوێش بکـەرد رەد

ئـەوســــــــا ژە و دمــــــا نـام یـەزدان بـەرد
ھـەڵمـەت دا یـەک شــاخ دەلغـەم دێو کـەرد

یـەک مـــوشت وەزەربـەت پێکا وەگـــەردەن
یاوناش وەنـەزع شــــــەرارەی مـــــەردەن

ژو زەربـەی زبـەر ســـــوڵتـــــان مــــــاچـین
مــەلعـوون مــەلەق وەرد بێـھــۆش وە زەمـین

شــێــر شکاری نیـشـت وەڕووی ســینەش
بەناش بی ســـەرش جـودا کــەی جـــەلەش

دەلغـــەم دی زەلغـەم وەخـــتـــەن بۆ ھەلاک
ھـــۆرێـــزا وەپـــا دێــوی دەھــــەن چـــاک

چناریێ ھۆرگـــــرت پـەتیــــارەی لـەعـین
ئـامــا بەڕێ قــەست ســوڵتــان مــاچـین

بـازوو بوڵـەند گـــەرد مـــەلعـــوون مـــوردار
دەست دا بـە شـمـشـێـر شـازادە نـامـدار

ئـەڵـمـــاس ئـابدار پـێكاش وە كـــەمـــەر
كـــەردش وەدوو نیـم چوون خـــیـــاری تـەڕ

لاشـــەی پـەتیـارە خــەڵتـــان بی نـە خــاك
ئـامـا كـە مـەلعـوون زەلـغـەم كـەیت هـەلاك

زەلغـــەم دی دەلغـــەم شـــەق بی وەئەڵمـــاس
لـەرزا وێـنـەی بیـــد بكـەرد ئیلـتـــیـــمـــاس

واتش ئـەی جـــەوان زۆردار زۆر مـــــشـت
بـەشق شـــێـــران تەمـــام عـــالەم گـشـت

نـە شـــێـــر و نـە بـەبر نـە دێوان قـــاف
بـەرابەر بـە تۆ نـیـــیـــەن رای مــەســاف

ئـیـــقـــرارم كـــەردەن وە ئـیـــخـــلاس پـاك
هـەركـــــەس پشـت مـن بدەرۆ نـە خـــــاك

تـا رۆژێ زینـدەم، بـەوكـــــەس بـەنـدە بـووم
بەندەی فــەرمــانـبــەر هـەر تـا زینـدە بووم

تـا ئـەمـرۆ هیچ كـەس من خـاكی نـەكـەرد
هـیـچ كـــەس چەنـی مـن نـەوی هـام نـەبـەرد

دەســـــتـم وەدامـــــان قـــــەهـرەمـــــان قـین
قـــــەترەی هـوون مـن مـــــەڕێز وەزەمـین

ژرای مـــەرحـــەمـــەت ژ گـــونـام بگـوزەر
ببـەخـشـەم وەنـیم تـاج گـەوهـەرتـاج سـەر

دوو برام کوشتی هەنی مروەتەن
مەرد مروەت دارەن نامەرد سفلەتەن

ئەرمەردی مروەت مەردانەگیت هەن
من قەساس مەکەر شێر هونەرمەن

زەلغەم دی ئاما شازادەی گوزین
هۆرێزا وەپا ئەو دێوی لەعین

دێوی بەدنەیژاد زوبان کەرد گوشاد
غوڕا بە هەیبەت وات ئادەمیزاد

عەلقەم و دەلغەم بەزاری و عەزاب
کاخ سولەیمان تۆ کەردی خەراب

ئیستە دووبارە چێشەن کام تۆ
کارێ کەرووم پێت فەوت بۆ نام تۆ

درەختی شمشاد گرتە بێ بەدەست
خرۆشا بەکین چون فیلان مەست

ئاما بشانۆ پەی باهۆی باڵش
دەردەم شازادە گرتش دووباڵش

مشتێ وەهەیبەت دا نەکەللەی سەر
کەفت نەڕووی زەمین دێوی بەدگەوهەر

بەزاری و زەویر وات ئەی نامەوەر
مەبووم موسڵمان بەدانای داوەر

بویەر جە تەقسیر من شەرمەسارم
تۆ رەحمت ببۆ جە گیان بێزارم

دێوش ڕەها کــەرد شــێـر هونەرمــەند
واتش تۆم بەخــشــا جــە ڕای خــواوەند

مـورغ واتش ئەی شـێر دێو مەکـەر ڕەها
حــــەرفش باتڵـــەن دێو رووســــیـــا

شـــازادە جـــە روخ نامـــا وە جـــەواب
رووکـــەردش وەلای مـــاهـ جـــەهان تاب

* دەست کەرد نەگەردەن شاد بی وەبالاش
بۆ ســــەدا گـــونا هەراڵەی ئالاش

شـــازادە واتش مـــورغ وەفـــادار
نۆش ئافـەرین وە پوشت وێت کـەرە سوار

وێش بەشـــان دێو ســـیـــا بی ســـوار
تا شین بەمـــەنزڵ یاران غـــەمـــخـــوار

یاران کـــە دیشـــان شـــازادەی چالاک
ها ئامـــا وەخـــەیر جــە ڕای خـــەتەرناک

شین وە پێـشـوازش کـەردشـان سـەناش
بۆ ســـەدان بەشـــەوق گـــەرد خـــاک پاش

شـــازادە جــێـــشـــان کـــەردش نەوازش
ئەزهار کـــەرد پێـــشـــان راز و گـــوزارش

بێ حـــەد ئەو یاران شـــوکـــرانە کـــەردن
ســـوجـــدە بەدەرگـــای خـــواوەند بەردن

نەو جـــا درەخـــتێ پیـــر کـــۆنە ســـاڵ
وامـــەندەی دەوران بەرز بێ مـــێـــســـاڵ

نەزیر سـایەی دار جـاگـەی خـۆش نشین
تـەرتیب کـەردشـان پەی نـۆش ئافـەرین

شـای نۆش ئـافـەرین بەو سـایە بـەردن
وێشـان نـەپـای دار مـودارا کـەردن

زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ تەلیسمی زەنگولە لەلای (ئارایش)ی دێو

شـازادە و یاران بـا بـەرکـەنار بـۆ
بمانۆ تـا وەقت جـە خـواب بێـدار بۆ

* (خـانا تۆ ئەر فـام وەرینت مـەندەن
رشـتـەی غـەم و داغ شـەوقت نەمـەندەن)

گـۆش دەر بەداسـتـان زەمـانەی کـەچـباز
هەنگامـەی عـەزیم چ تـەور مـەبۆ سـاز

زانـا بـەکـردار دێـو بـەدئـەندێش
شـازادە مـەشـۆ بە مـەکـان وێش

فـەردا شـیـرین خـاڵ بەخـاتر گـوشـاد
مـەبـەرۆت وەلای ئـەو ئادەمـیـزاد

فـەردا جـەداغش مـاتـەم بنیـشـیم
نە غـوسـە و نە غـەم جـەفـا بکێـشـیم

داخلّ بۆ بە چین شـای نۆش ئـافـەرین
غـەم نەدەروونم جـەم مـەبۆ چین چین

ئێـد خـاسـەن ئیـمـشـەو مـەیدانم چۆڵە
ببـەرووم بەمـوڵک کـاخ زەنگۆڵە

وەلای ئارایش والیـــــدەی دڵســــۆز
بســـپـاروم بە دەست مـــادەر شـــەب دۆز

ئێـــد وات وەئارام دێو ســـــیــــارەنگ
جە هیچ کەس ناما ئەسڵەن سەدای دەنگ

بەفــرســـەت زانا مـــەلعـــوون بەدکـــار
دەست کـێـشـا بە باڵ ســەوڵ ســایەدار

پێــچــا وەتۆی رەخت وە لەحـــاف وێش
شـــانا بەدۆشـــدا دێوی بەدئەندێش

راهـی بی بەراه ئەو ســـیــــا غـــوولە
بەردش بەتەلیـــسم مـــوڵک زەنکووڵە

شی وەلای مـادەر سـوجـدەی زەمین بەرد
شــیــرین دوڵبــەر بەمـــادەر ســپـــەرد

مـادەر وات فـەرزەند ئەی شـیـرین خـاڵە
جــــەکــــۆت ئاوەردن ئەی دانەی لاڵە

دێو حـاڵ و ئەحـواڵ گـوزەشـتـەی وەرتەر
ســـەرانســـەر رازان بە ئەودا خـــەبەر

کـوشـتــەنی دەلغــەم زەلیلیی عــەلقــەم
واتـش بـە مـــــــادەر ئـەو دێـو دوژەم

جـادوو چـون شنەفت خـرۆشـا جـە دەرد
پەی فـــەرزەندانش خـــەیلێ زاری کـــەرد

جـــە دمـــای زاری جـــادووی ناســـەواب
قـەسـەم وەرد دوخـتـەر مـەکـەرووم کـەباب

ئەعزاش مەپاچووم جەتەنخوای فەرزەند
نەڕووی دونیـــادا مـــەکـــەرووم وەپەند

ســـەرتا پای بالاش ئاتەش واران کـــەم
وەپەند و واتەی رۆزگـــــاران کـــــەم

ئادەمـــــیــــزادان پەیدا کـــەم نەدەور
تێغ جـەفـاشـان مـەکێـشـووم بە جـەور

زەلغـــەم چون شنەفت گـوفـتـار مـادەر
ئاهیــر جــەرگش جــۆشــیــا نەســەر

واتش ئەی مـــادەر بویەر جـــەی کـــارە
وەس بدەر نەدڵ ئەی تیــــر و خـــــارە

ئەر نۆش ئافـــەرین زەرەر بکێـــشـــۆ
من مـــەلەکـولەوت گـیـانم مـەکـێـشـۆ

واجــــبـــەن من وێم پارە پارە کـــــەم
رۆح وێم بەدەست وێم ئاوارە کــــــەم

عـــــاشق دیدار نۆش ئافـــــــەرینم
وە بێ ئەو نیــیـــەن گــیـان شــیــرینم

ئاخـــر ســـەوگـــەند وەرد دێو رووســـیـــاه
وات نۆش ئافـــەرین مـــەوزووم نە چاه

دەر دەم زەنجـــــیـــــرێ ئاوەردن وەلاش
نیـــا نەگـــەردەن چەنی دەست و پاش

شـــای نۆش ئافـــەرین بەوێنەی مـــاهی
وســـتـــشـــان نەتۆی چاه ســـیـــاهی

شای نۆش ئافەرین جە هێجران وێش
مەگرەوا زار زار پەی بێ کەسیی وێش

بە سۆز دەروون وێش مەلاوناوە
سەنگ و کەش و کۆ مەتاوناوە

بەدیدەی پڕ نم کەردش نگایێ
ئاما بەدیدار حۆری لەقایێ

حۆری چ حۆری رشتەی لەقای زات
نییەن ناپەیدان جە رووی سەربیسات

زەنجیر ئاهەن بەندەن نەگەردەن
سەرتاپاش بە تەوق زەنجیر بەندەن

شەو تاریک تار گۆشەی وەرموغار
مەناڵۆ بەزار ناڵەی بێ قەرار

مەواتش یارەب بە حاجەتمەندان
بکیانە پەرێم مەرگێ وە ئاسان

یا من جەی موغار تاریک و بێ دەر
خەلاس بکەرەبە شق پێغەمبەر

سەراسیمە بی شای نۆش ئافەرین
کێیەن مەگرەوۆ بە ناڵەی غەمگین

سەلام کەرد شیرین بەو شیرین کەلام
پەری وات شیرین عەلەیکە سەلام

نیشت وەلاشەوە سەوڵ سۆسەن خاڵ
پەرسا ئەحوالات چگوونەگیی حاڵ

وات نۆش ئافـــەرین نمەزانی کـــێم
بواچووم پەرێت نام نیـــشـــان وێم

من ئادەمی نیم جـــە پەرییـــانم
کناچەی خـواجـە عـەبدورەحـمـانم

چون جـەیران شـۆخ وەلەندی ســاوام
هەفت تاق هەفت بوروج ئیرەمەن ماوام

دایم نیـشـتـەبیم نە بورج شـاهی
جـە پای تەخـتم بی ســاز روباهی

چەند کەنیز شـۆخ زوڵفـان عـەنبەرین
مەحبووب مەحبووبان نەوخاڵان شیرین

رۆژێ هەوای سەیر سەرام کەفت نەسەر
چەنی سەد کەنیز زوڵفان بۆ عەنبەر

سـەیر سـەحـرام کـەرد دیار بە دیار
تا شـیم بەسـەرحـەد نەزدیک بولغـار

جـە ناگـا عـەلقـەم دێو ناپەسـەند
پەیدا بی نەوجـا چون کـۆی دەمـاوەند

دەست ئاوەرد باهـۆم گـرتەبێ بەقـەست
بە سێحر و ئەفسوون هەردوو دەستم بەست

ئاوەردم بەی جـا مـەلعـوون بی دین
ئاما نیشت وەلام، بە قـسـەی شـیـرین

هەروێش موختـار بی پەرواش هیچ نەبێ
بە ناحـەق تەمـای وەسڵ منش بێ

مـن رازی نـەویم نـەکـــــەردم قـــــەبـوولّ
دێو جــە داغ من جــە غــەم بی مــەلوول

مەلعوون بەی دەستوور زەنجیر بەندم کەرد
جـە قــەهر و غـەزەب سـیـا قـیـرش وەرد

بـە حـــەرف مـــادەر ئاوەردم وەی جـــا
واتـش نـەی جـــا بـۆ تـا مــــەبـۆ رەزا

تـا رازی نـەبـۆ نـیــــیــــەن نـەجــــاتـش
مــــەبـۆ نـەی جـــا بـۆ تا بـۆ حــــەیاتـش

جــەولا کـەنیـزان زولّفــان بـۆ عــەنبــەر
خـــەبەر مـن بـەردن ئـەوان پـەی پێــــدەر

بـابـۆی من جـــە قـین ســـیـــابـی نـەداغ
فــەرمـا عــەلـەمـدار بکێـشــان بـەیداغ

چەنـد هـەزار ســــــوار نـە جـن و پـەری
چەند تیپ چەند عەلەم کەرد جەم ئاوەری

ئـامـــا وە ئـەی جـــا پـەرێ جـــەنگ کـین
خـراب کــەرۆ کـاخ ئـەی جـادووی لـەعین

ئەی دێو مـەلعوون بـەدخـۆی بەدسـرێشت
لـەشکەر بـابـۆی من تـەمـــام دا شکست

ئـیـســتــە سـێ ســاڵەن دەســتــاخ دێوم
بـەتەوق و زەنجـیــر خـــاتـر پـەشــێــوم

جـــــەیانـەی بـابـۆم نـەداروم خـــــەبـەر
خــودا مـــەزانـۆ چێش ئـامـــان وەســـەر

نۆش ئافەرین وات گیان شیرینم
خاترت جەم بۆ ئەی نازەنینم

سولْتان ئیبراهیم مەبۆ خەبەردار
پەرێمان نەپشت روخ مەبۆ سوار

ماوەرۆ وەی جا خەیمە وەنیم سات
ئیمە هەردوومان مەدەرۆ نەجات

نەجادوو نە بەور نە دێو پڕ فەند
نەشێر و نەغوول نەماری گەزەند

هیچ کام خەلاسی نییەن نەدەستش
نەدارۆن تابشت کەمان و شەستش

نازاران شۆخ رەندان جەم جام
هەردوو بەو حەرفە گرتشان ئارام

شۆخان تەڕلان هەردوو بە دەمساز
نەوجا بمانۆ هەر بکەران راز

ئاگاداربوونی سولْتان ئیبراهیم لە ونبوونی نۆش ئافەرین

خانای قوبادی دەروون پڕ نەدەرد
سەر لەوحەی ئەلواح جەدوەلکاری کەرد

بە حەرف راوی دانایان پێش
بەی دەستوور کەردەن تای رشتە تاکێش

خامەی عەتر ئامێز نوکتەی رەقەم ساز
بەی دەستوور بییەن ئەی راز و ئاواز

سەحەر شازادە نەخاو بی بێدار
کەردش ئارەزووی جەماڵ دڵدار

نیگا کەرد بە جای خوابگای دوڵبەر
دیش نۆش ئافەرین نەدارۆ ئەسەر

ئاه سەرد کێشا بە دڵ ئێشان
واچی گشت ئەعزاش نەریشە کێشان

خوون رێزا نە چەم بەناڵەی نەبەرد
جەسەر تا دامان یەخەش پارە کەرد

مەوات ئەی یاوەر ئیمجار چێش کەرووم
شەهباز شەش دانگ نەکۆ باوەرووم

مورغ تەڵەب کەردش واتش ئەی هام دەرد
یە چەرخ گەردوون دەربارەم چێش کەرد

هەم وستەن نە گێج بەحر بێ سامان
دیسان بەکۆشی سەوڵ خەرامان

روخ وات شازادە گیانم بۆ فدێت
جە یادت مەیۆ هەرچەند واتم پێت

نەکەردی قەبووڵ حەرف ئەی بەندە
نەواتم ئەی دێو بەمەکر و فەندە

ئەو نابێکارە دیت چ کارێ کەرد
خودا مەزانۆ ئەمجار بە کۆش بەرد

هەم دیسان جەنەو دێو ناسەواب
تۆ وست بە جەفای مەعرەکەی عەزاب

شـــــــازاده نـەرم نـەرم لـەیل مـــــــەلاوان
مـــەوات ئەی شش دانگ جـــەرگم گـــڕتاوان

وێنـەی مــــــارانگاز گـــــوڵگوونـەن بـەرگم
مـــــــــەیۆ نـە دیدەم هـووناو جـــــــەرگـم

*(ئەوەند مــــــەلالا و مــــــەگـــــرەوا بـەزار
خـان مـحـەمـەد جە خـواب بوڵەند بی بێدار)

وەخـتـێ خـان مـحـەمـەد بکەردش نیگاش
هـۆرێزا دەردەم کــــــەفت نە خـــــاک پاش

واتش فــیــدات بام زاریت پەی چێـــشـــەن
پـەرێـم واچـە راسـت دڵ بـە ئـەندێـشـــــــەن

شـــــازادە واتش شـــــای نۆش ئـافــــەرین
دیســـــان هەم بەردەن پەتیــــارەی بـێ دین

خـان مـحـەمـەد ئەژنی دەس کـەرد بەزاری
دڕی تـابـەوار یـەخــــــــەی مـــــــرواری

واتشـــان بە مــورغ مـــوبارەک نیــــهـــاد
مـــەبۆ هـەم دیســـان باڵ بکەی گـــوشـــاد

بگێـــڵـی ســـەحـــرا دەریا و دەشت و دەر
جــــە نـۆش ئـافــــەرین باوەری خــــەوەر

مـــــەبۆ بگێـــــڵی شــــاران بە شـــــاران
تـا تـەلیــــــسم دێو ئـەزرەق ئەکـــــوان

ئـەر نـاری خــــــــەبـەر چـابـوک و چـالاک
شـــــازادە جـــــەداغ زوو مـــــەبۆ هـەلاک

واتش فـێـدات بام شـــازادەی خـۆش خـۆ
خـــــــــووبـی نـەدارو ئـەی زاری پـەی تـۆ

تـەیر هونـەرمـــەند جـــەنۆ پـەرواز کـــەرد
گـێـلا ئـیـقلیـمـات کـەش و کـۆه و هەرد

جـەنگەڵ جـەنگەڵان چەند بێشـەی پڕ شـوور
گـێـلـیـا حـەسـار هەفت قـاف بلوور

هـەر چـوار قـــولـەی قـــاف هەردە بەهـەردە
مـــەکـــان دیوان قـــەهرەمـــان بەردە

(جـە کـۆی سـەرئەندیب تا چۆڵ کـۆگـیـر
تـا تەلیـسم سـەخت شـابال بێ پیـر)

گـێـلا جـەزیران جـەزیرەی دەم خـان
هەفت خـوان جـادووی شـای مـازندەران

ئەوەند کـە گـێـلا سـارا و دەشت و دەر
تـا مـەوج پڕ جـۆش دەریای ئـەسکەندەر

دە شـەب و دە رۆژ جـە سـوب تا بە شـام
مـەگـێـلا بەزار هـەفت ئـیـقلیم تەمـام

نـاگـا نـەکـردار پـادشـای جـەبار
جـەدوور دا دیار تـەلیـسم دیشـوار

مـەنشـوورەن نـامش زەنگـۆڵـەی دێوبەند
دێوان ئـاراسـتـەن بـە مـەکـر و بە فـەند

قـوەت دا نـەبـاڵ مـورغ وەفـادار
تـا شـی بـە سـەر چـای زەنگـوڵـەی دیشـوار

دیش نۆش ئـافـــــەریـن نـەوجـــــا دیارەن
مـــــەلوول و مــــــاتەم زار و زگـــــارەن

نەزدیک شــام بی مــوراجــیــعــەت کـــەرد
ئـامــــا وە خـــــەبـەر پـەرێشــــان ئاوەرد

روخ دی جـــەمـــاڵش کـــەیل ئـەســـرینـەن
زانا پەشـــێــو حــــاڵ نۆش ئـافـــەرینـەن

وات مـــزگـــانی بـۆ شـــازادەی خـــۆش خـــۆ
خــــەبـەر دۆست خــاس من مـــەدووم بە تـۆ

دە شـــــەبـانـە رۆژ نـەکـــــەردەنم خــــــاو
بـەرووی هـەوادا بـە تـەعـــــجــــــیـل و تـاو

چەند وڵات گـێـــڵام چەند مـــەکـــان چۆڵ
تـا شــــیم بە جـــایێ نـامش بی زەنگۆڵ

شـــــای نۆش ئـافــــەرین هـا نـە دڵێ چاە
دایم پـەرێ تۆ هـەر مـــەکـــێـــشـــۆ ئاە

هـا جـــــە زەنگۆڵە تەلیــــــسم دێوبـەند
جـــــەلای ئارایش شــــووم نـاپـەســــــەند

نـۆش ئـافــــــەریـنـش بـەردەن بە چـاهــێ
جـــاگـــەی ناهـەمـــوار خــــەرابەگـــاهــێ

شـــــازادە شنـەفت حــــاڵ و گـــــوزارش
بە خـان مـحەمـەد کـەرد خەیلێ سـیفـارش

روخ دەست بـەرد پـەرێ شــــازادەی دڵرێش
نیــــــا نـەمــــــابەیـن هـەردوو بـاڵ وێش

پەرواز کەرد نەجا نیشت نەرووی ئەفلاک
بەردش بەومەکان تەلیسم ناپاک

بە ئەندەک ئەندەک ئاما وە پاین
نە پای زەنگۆڵە نیا وەزەمین

روخ وات شازادە بەور بێ ئەمان
روخسەت بدەر پێم پەی جاگە و مەکان

سێ پەڕ جە مابەین باڵ وێش کێشا
کەردش سیفارش دا بەدەست شا

هەر وەختێ موشکڵ هەم ئاما وە رات
بنیەر وە ئاتەش حازر بوو جەلات

من مەشووم وەڕا تۆ وێت مەمانی
ئەڵبەت سەرئەنجام کارت مەزانی

روخ ئینە واتش راهی بی وە ڕا
هیمەتخواهی کەرد روو کەرد بەو دما

شازادە روو کەرد نە تەلیسم دێو
ئاما نە گۆشش وەلوەلەی غەریو

دیش کۆهێ نەبان کۆهێ سازیان
کەس نمەزانۆ بە چێش بەند کریان

خەیلێ خەجڵ بی نەوماوا و جێدا
نەڕاش دیار بی نە قاپی و دەرگا

دیش نەردەبانێ ئەو شێر خوون خۆ
نەردەبان مەشۆ تا وە بالای کۆ

شازاده نەوجا شکۆفا چون گوڵ
وات شوکرم بەتۆن دانای بێ موشکڵ

بە نەردەباندا شی بە باڵای کۆ
خەیلێ نیگا کەرد ئەو شێر خون خۆ

* جفتێ دەروازەی سەنگین دی وەچەم
بەسێحر و ئەفسوون کەردەنشان موحکەم

دەروازەی موحکەم سەنگین بێ سامان
تەمام فوولادەن قاپیی بێ ئامان

هەرچەند کۆشش کەرد نیکزادەی نیک مەرد
نە خاک قاپی راە پەیدا نەکەرد

سەراسیمە بی خاکش کەرد وەسەر
ئاخر بێ هۆش بی نە پای قاپیی دەر

ئاما نە خاوش عابێد پڕ هۆش
واتش شازادە دەروون پڕ نە جۆش

هۆرێزە نەخاو خودا یارتەن
دانای زولجەلال نیگادارتەن

بشۆ بنیشە شازادەی سەرمەست
جە تەرەف راست سەنگ سفید هەست

تۆ بشۆ بەوجا شازادەی چینی
لەوحێ پڕ نەخەت نەوجا مەوینی

هەرچێ نویسیان نەرووی لەوح زەڕ
سەعی کەر تەمام بە عەمەل باوەڕ

ئێـــد وات غـــايب بی عـــابد پڕ فـــەر
شـــازادە نەخـــاو ســـەرکـــێـــشـــا وە بـەر

بـــەلای دەســـت راســـت راهـــی بـــی رەوان
تا شـی بەســـەر ســـەنگ، تەعـجـيل بەدەوان

ديش نـە زير ســـــەنگ يـەک لـەوح بێگـەرد
نـويســــيـــــان بە ئاب تـەڵای لاجـــــوەرد

نويسـيـان فـەسـيح سـوڵتـان ئيـبـراهيم
دڵ بە خـــودای وێت ببـــەســـتـــە قـــايم

ياوای بە قـــاپيی ئەی شـــێـــر خـــۆش خـــۆ
(ئينشـــەڵا) قـــاپی دەرکـــەنار مـــەبۆ

شـــێـــــر نامـــــوەر نام خـــــودا بـەرد
روو نـە تەلـيـــسم دێو مـــەلعـــوون كـــەرد

نيگا كـەرد قـەسـرێ بەسـتـەن نەو جـێدا
نيـــيـــــەن نـە هـەر جـــــا نمـەبۆ پـەيدا

باغـێ دی ج باغ عـــەجـــەب گـــوڵزارێ
نيـــيـــەن نەســـەرای هيچ شـــەهرياریێ

(زاجـــە)ی خـــوســـرەوی نە پای ســـەراوان
مـــەيۆ جـــەســـەردا چەشـــمـــەی فـــەراوان

نە پای ئەو باغـچـە چەشـمـەی دی وەچەم
ئابش خـــــۆشگـەوار چون ئاب زەمـــــزەم

نۆشـــــا ئاب ســـــەرد راحـــــەتی وانا
حـــەمـــد خـــوداوەند بێ حـــەد كـــيـــانا

جـــەودمـــا دەسـت بـەرد ئـەو پـەرێ بەغـــەڵ
لـەوحش بەرئـاوەرد مـــوشـكـڵ بـۆ حـــاسـڵ

نیـگـایـێ بـە لـەوح كـــەرد دیـا پـێـــشـــــدا
پـەرێ مـــوشكـڵان زانـا نـە تـێـــشـــــدا

نووسـیـابـێ جـە لـەوح سـوڵـتـان ئـیـبـراهـیم
دڵ بـە خــــــــودای وێـت یـەقـین بـۆ دایم

مـــەشـی نەتـۆی كـــاخ ئـەی سـیـــاغـــوڵـە
تەلیـــسم سـەخـــتـــەن جـاگـــەی زەنگوڵە

هـیـچ بـاكـت نـەبـۆ تـا مـــــــەشـی وەپـێـش
مـــەوینـی حـــەوزێ نـەكـــەری تەشـــویش

جـەلای ئـەو حـەوزە سـەنـگـێ سـیـا هـەست
بـشـــــۆ ئـەو ســـــەنگە بـاوەرە بـەدەست

شـــازادە بـەو حـــەرف كـــەردش نـیـگـاهـێ
ئـاوەرد بـە نـەزەر ســــەنـگ ســـیــــاهـێ

هـۆرێـزا لـوا بـێ خــــــــۆف و ئـەنـدێـش
نیـشـت وەبـان سـەنگ شـێـر بـی ئەندێش

دیش مـــەیـۆســـەدای وەلـوەلـەو غـــەریـو
ئـاواز نـاخـــــــــــۆش چـون ئـاواز دێـو

شـــازادە خـــەیـلـێ نـەدڵ خـــۆفش كـــەرد
بازهەم فـیكرش كـەرد غـیـرەت جـۆش ئاوەرد

جـــــە نـاگـــــا دێـوێ ئـامـــــا پـەدیدار
بـەدشـكـڵ و زۆردار قـــــــەد وێـنـەی مـنـار

مووی ئازاش جه تەرح سەر حەڵقەی کەمەند
زیاتر مەبی جه پەشم گووسفەند

تەیر و کەبووتەر جەسوب تا بە شام
نەسایەی ئەو موو مەگرتن ئارام

درەختێ بزورگ ها نه کەتف باڵ
جه تەنخوای حەربە کەردەن بەگۆپاڵ

واتش ئەی فەرزەند عادڵ شای چینی
بنیەر وەزەمین ئەو لەوح کە بینی

وەرنە یەک چۆبێ بدەم وەرووی فەرق
تا هەفتم زەمین تۆ مەکەرووم غەرق

ساکە ئێد شنەفت شێر بەچەی زۆردار
روو کەرد بەو پەلید ئەو دێو موردار

واتش خوداوەند من کیاستەن وەی جا
دێوان مەلعوون بکەرووم فەنا

(ئینشەڵا) بە عەون جەهان ئافەرین
خەلاسیت نییەن مەلعوون بێ دین

دێو کە ئێد شنەفت چووب گرانبار
بداش نەرووی فەرق ئەو شێر خوونخوار

نیگەدارییش کەرد دەهەندەی داوەر
جه زەرب مەلعوون نیاوەرد زەرەر

شازادە چون شێر دەست دا بە شمشێر
رووکەرد بە مەلعوون واتش بەدگەوهەر

دا نـه کـــــەمـــــەربەنـد دێو جـــــادووکــــار
کـــــەردش بـه دوونـیـم بە وێنـەی خــــیـــــار

دەرســــــات پـەیدا بی گـــــەرد و غــــوبـارێ
ســــــایەقـــــەی شـــــەرەر بـەرق و نـەزارێ

ســــەمـــــا تـاریک بـی چـەنـی تـۆزوگـــــەرد
شـــــێـــــر دڵاوەر ســـــەر بـەزەمـین بـەرد

نـە شـــــەرارەی ئـاھ دووکــــەڵی پڕجـــــۆش
یـەک شـــــــەبانـە رۆژ نـەودەم بـی بـێ ھـۆش

جــــە دمـــــای یـەک رۆژ دیدە کـــــەردش باز
دیـش ئـەژدەھـایـێ دەھـەن کـــــــەردەن واز

جــۆش ئـاھیـــرش چون بـەرق مـــەخــــێـــزۆ
بـە خـــــەروار خــــەروار ئـاھیـــر مـــــەرێزۆ

وەخــــتـێ دی بەچـەم شـــێـــر بێ ئـەندێش
تـیـغ کین کــــێـــــشـــــا پا نیـــا وە پێش

* دانـە گـــەردەنش ســـەرش جــیـــا کـــەرد
ســــەرش جـــە ئـەندام دە قـــەدەم وا کـــەرد

وەخــــتـێ تەلیــــسم بـی ئـەژدەھـای مــــوردار
پـەیدا بـی ئـەوجـــار مــــاران ســــەد ھـەزار

شـــــــازادە ئـەو رۆ تـاوەعـــــــدەی ئـێــــوار
جــــەنگ کــــەردش چەنـی مــــاران مــــوردار

ئـەوەنـد کــــــەفــــــتــــــە بـی لار وەبـان لار
راش نـەبـی تـێــــــــدا بکـەرۆ گــــــــوزار

یەکێ مـــەکــوشـــتش جـــەمـــار مـــوردار
زیـاتــەر مــــــــــەبـی هــەزار بــە هــەزار

ئاخـر عـاجـز بی شـێـر بەچەی خـوونخـوار
عـاجــز بی تەمـام جـــەگـیــان بی بێــزار

ئەورۆ کــوشــتــار کــەرد تا وەعـدەی ئێـوار
تـاخـــر رووکـــەردش وە دەرگـــای جـــەبار

پاڕانەوەی سوڵتان ئیبراهیم لە دەرگای خوای گەورە

* هەم دیســان جــەنـەو خــانای قــوبادی
نەقــاش خــۆش نـووس رای تەعــریفــاتی

هــەرکــەسێ نـەدەور دنیــای ســتــەمکار
بـە پاکــیی کــردار کــەردەنش رەفــتــار

ســوڵتـان ئیـبـراهـیم چون پـاک کـردارەن
کـــوشـــەندەی مـــاران هـەزار هـەزارەن

بشین بەسەر وەخت شێربەچەی خوونخوار
روو کـــەرد نـەدەرگـــای پـاک کـــردگـــار

وات یـاڕەب ئـامـــــان گـــوناکــــارانم
خـــەجـــاڵەت نەکـــار شـــەرمـــەســارانم

بـە نـوور خـــورشـــیـــد مـــاھ تـابـانـت
بـە ئـافـــــەریدەی چـەتر و ســــەیـوانـت

بیـــــاوە بەداد پادشـــــای شـــــاهـان
روزی دەهـەنـدەی جـــەمـع گـــومـــڕاهـان

ئێد وات و سوجدە بەرد رووماڵا نە خاک
ئەسرین نەدیدەش مەرێزا بێ باک

رێزا نەدیدەش ئەسرین هوونین
ئاخر بێ هۆش کەفت نە رووی سەرزەمین

سەر تا پا جە هوون ئەسرین ببی تەڕ
ئاما نە خوابش عابد خۆش فەڕ

واتش شازادە شێر بەچەی خوونخوار
تۆفیق مەدۆ پێت پادشای جەبار

لەوح بگیر بەدەست رووبەڕووی ماران
دەفع مەبۆ تەمام ماران هەزاران

ساکە ئێد شنەفت بەور سینە چاک
هۆرێزا نەڕووی ئەو خاک نمناک

لەوح گرتش بەدەست رووبەڕووی ماران
یەکسەر فەرار بین شووم بەدکاران

هەم دیسان جەنەو ساعیقە و غوبار
دنیا تەمام بی وە زوڵمات تار

ئەو رۆ تا ئێوار گەرد و غوبار بی
تا ئاخر غوبار فەنا و فەرار بی

دیش کە مەکانێ گونبەد مێساڵێ
تێدا نیشتەبێ یەک پیرە زاڵێ

شازادە جە نەو نیگا، کەرد بە لەوح
هەتا مەعلووم بۆ حەرف و قسەی لەوح

دیش کــه نویســـیـــان فـــەرزەند عـــادڵ
ئـەندێشـــەت نـەبۆ مـــەمـــانی خـــەجڵ

تیـــرێ جـــە کـــەمـــان خـــەدەنگ پڕتاو
حـــازر کـــەر پـەی وێت بـەبر ســەرحـــەســاو

بشـــانە جـــە پـوشت مـــەلعـــوون ناپاک
هــەر وەقت بە تیـــرت دێو مـــــەبۆ هـلاک

ئـەر خـــەتا کـــەرۆ تیـــرت جـــەو ناپاک
مـــەعلووم بۆ جـــەلات تۆ مـــەبی وە خـــاک

بـــەڵـــێ ئـــەرنـــەدەی بـــەو دێـــو دوورەنـــگ
تـا بـە زرانـیـی وێت مـــــەوی وەســــــەنگ

تـیـــــــــر دووەمـی بـەنـامـی جـــــــەبار
بشـــانـە جـــە پـۆست مـــەلعـــوون بەدکـــار

ئەرنەدەی بەدێو ئـەی شـێـــر رووی جـــەنگ
تـا بە حـــــەوز ناف تۆ مـــەبی وەســـــەنگ

تـیـــــــــر ســــــــــــوەمـین بـەزات داوەر
ئـەرنەدەی جـــە دێـو مـــەلعـــوون کـــافـــەر

بـــەزات بـــی چـــون ئـــەی بـــەور نـــەبـــەرد
تـەمـــــام ئـەندامت ســـاف مـــەبۆ بە بـەرد

شـــــازادە لەوحش نەبەغـــەڵ جـــا کـــەرد
دەس بـەرد پـەی تـەرکش نـام خـــــودا بـەرد

شـــــازادە تیـــرش دا نە رووی کـــەمـــان
واتش یـا غـــەفـــوور پـادشـــای ســـوبـحـــان

تیــــرش هەوا دا جــــە دێو خــــەتا کــــەرد
تــا بــەزرانــی نــەوجـــــــــا بــی وەبــەرد

تیــــردووەمی خــــەتا کــــەرد نە جــــەنگ
تا بە حــــەوز ناف تــەمــــام بی وەســــەنگ

ســـاکــــە شـــــازادە دڵ ئاوەرد بــە جـــۆش
واتش یا کــــەریم ســــەتار ســــڕ پۆش

یا کـــانی کــــەرەم پادشــــای شــــاهـان
یـا دەلیـل خــــەیر گــــوم کــــەردە راهـان

ئومــــێــــدم بە تۆن پادشــــای ســــەروەر
نـەجـــاگــــەی غــــەریب ناوەرووم زەرەر

یا کــەس بێ کــەس بێ کــەســـان کـەس
ســــیــــوای زات تۆ نیــــیــــەن دادڕەس

بـەدەریم نـەجـــات نـەی کـــاخــــە چۆڵە
نـەی تەلیــسم ســـەخت مـــوڵک زەنگۆڵە

یـارم گــــرفـــــتــــار تـەلیــــسم دێوەن
دێو بـەدکــــردار مـــــەردم فــــریوەن

بـا بۆم نـەشـــار چــن دیدەش نـەرامــــەن
ئـینتــیــــزار دیدار هـەر وە تـەمـــامــــەن

بـەنـەرمـــــە نـەرمـێ وێش مـــــەلاونـاوە
ســــەنگ تـەلیـــســـمـــات مـــەتاونـاوە

بـەزار و زەویـر روو مــــــالا نـە خــــــاک
ئاخــر بێ هۆش بی، نەو خــاک مــوغــاک

* هەم دیسـان جە نەو عـابیـد پڕ هۆش
ئامـا نە خـاوش ئەو بەور بڕ جـۆش

واتش ئەی فـەرزەند پادشـای چینی
نیگا کـەر بە لەوح ئەوسـا مـەوینی

سێ دەفـعـە تێدا ئیسم شـای مـەردان
بوەر جـە رووی تیـر ڕەها بکەران

ئینشـەڵا بە عـەون دانای لامـەکـان
مـەدەی جە ئەو دێو مـەکـەری بێ گیـان

دەست بەرد پەی بەغەڵ لەوح ئاوەرد وەبەر
نیگای لەوحش کـەرد ئەو شـێـر پڕ زۆر

سێ دەفـعـە نووسا ئیسم شـای مـەردان
بەست کـەردش وەتیر دا جە رووی کـەمان

* بە هەیبـەت کێشا کـەمانش بە جۆش
نە مـەوج (جـاجـە) بەرئامـا خـرۆش

رەها کـەرد خـەدەنگ بەرەندەی نەبەرد
دا نە پوشـت دێو نەجـەرگش ویەرد

دەردەم هەلاک بی کـەفت نە خـاک سـەرد
رۆحش بەمـالیک جـەهەنەم سـپـەرد

شـازادە چون دی شـوکـرانە بکەرد
شـوکـر خـواوەند هەم بە جـا ئاوەرد

جـەودەم فـارێغ بی روو نە گـونبـەد کـەرد
شـی نە دلێ کـاخ چون مـەردان مـەرد

گـــەنج و جـــەواهـیـــر بـێ حـــەد دی وەچەم
جـــە هـەزار هـەزار جـــە هـیـچ نەبی کـــەم

هـیچ نیگا نەکـــەرد بە گـــەنج و گـــەوهـەر
جـــــــوویـا بـی پـەرێ نـازار دوڵـبـــــــەر

دیش کـــــە یە چاهـێ تـاریک و دشـــــوار
بـەو تـەور تـاریـکـەن چـون تـەلیـــــسم نـار

زەنجـــیـــــر نـەوجـــا کـــریان ئـاوێزان
دەست گرت بە زەنجیر بێزار بی جە گیان

داخـڵ بـی وە چا شـــــــێــــــــر دلاوەر
دیش نـیـشـتـەن غـەمـبـار سـەوڵ نازپەروەر

زەنجـیـر نەگـــەردەن چەم کـەیل ئـەسـرین
ســــــەرنـیــــــان وەبـان زانـوو بـە تـەمکین

بە ســـۆز دەروون مـــەســـۆزا و مـــەوات
جـــاگـــەت خـــاڵـیـــیـــەن رۆحـم بۆ فـــەدات

مـــــەر نمـەزانـی یـارت ئـەســــــیـــــرەن
گـــەردەنش جـــە بەند تەوق و زەنجـــیـرەن

مـن دایم پـەی تـۆ زار و غـــــــەمـــــــینـم
لـە زیـنـدان دێو مـــــــاتـەم نـشـــــــینـم

ئـەی مـــیـــوەی درەخـت زیندەگـــانـیی من
ئـەی ئـاب حـــــــەیات جـــــاویدانـیی من

پەی چـی بەی دەســـتـــوور کـــارت درەنگەن
یارت پەشـێـوحـاڵ چـون سـیـاسـەنگەن

ئەی فـەڵەک پەی چێش کـارت بـەی تەورەن
سـەرمـایـەی عـەیشـت هـەر جـەفـاو جـەورەن

* مـن چێـــشـم کـــەردەن هـەر رۆ بە بـارێ
مـــەدەی جـــەفـــای من هـەر رۆ بەجـــارێ

شـــــــازادە شنـەفـت ئـەی راز دوڵبـــــــەر
دوود هـەنـاســـــەش دا نـەفـــــەرق ســـــەر

واتش حـــازرم گـــیـــان شــــیـــرینـم
منیش ســـەرگـــەردان نۆش ئافــــەرینم

جـــە شـــەوق دیدار هـەر دوو بین بێ هۆش
بـەزاری هـەردوو گــــرتـن بـە ئـاغـــــۆش

تـا ئـامـــــا وەهـۆش شــــازادەی چـینـی
دیـش نـۆش ئـافــــــەرین بـەو نـازەنـینـی

یـەک حـــــۆری نـە جـــــای تـاریک دیـارەن
مــــاچـی شـکـۆفـــــەی ئـەوەڵ وەهـارەن

ســـەر تا پاش تـەمـام بـە تەوق و زەنجـیـــر
نیــشــتــەن نـەئەوجـا بەوێنەی ئەســیـــر

دیش نـەگـــۆشـــەی چـەمـــا ڕێزنۆ ئـەســرین
ســــەر تـا پا نـە تـەوق بەندە زەنجـــیـــرین

وات نۆش ئافـــەرین ئـەو شــیـــرین خـــاڵە
پەی چی وە زەنجـیـــر هـەم پەشـێـو حـــاڵە

کناچەی خـــواجـــە عـــەبدورەحـــمـــانـەن
ســــالار ســــەروەر گـــشـت پەرییــــانـەن

مـــەیموونـە خـــاتـوون شـــۆخ شـــیـــرینـە
عـــەلقـــەم ئاوەردەن بـەی ســـەرزەمـــینـە

تـەمـــــام گـــــرد رازان ســـەوڵ نـازپـەروەر
یـەک یەک حـــاڵی کـــەرد شـــێـــر دڵاوەر

شـــــازادە ئەی راز شـنـەفـــتش بە گـــۆش
هـەردوو نـازەنـین گـــــــرت وە بـاڵای دۆش

نـەو جـــاگـــەی دشـــوار بەرئـاوەردشـــان
جـــە غـــەم و غـــوســـە رەها کـــەردشـــان

مـــەیمـوونـە خـــاتـوون شـــیـــرین نـازار
وات ئـەی شـــــازادە کـــــەیانـی کـــــردار

تۆ من نـەجـــات دای نەی جـــاگـــەی چۆڵە
جـــــە ئـەی تـەلـیـــسم مـــــوڵک زەنگۆڵە

* دوو ســــاڵـەن تـەمـــام دەروون پڕ ژانم
ئـیـنـتـــــــــــــزار دیـدار یـانـەی بـاوانم

* بەوەعـــدەی سێ رۆژ بدەری روخـســـەت
باز چەنی بـابـۆم مـــەیۆم وەخـــزمـــەت

شـــــــازادە واتش ئـەی نـوور عـــــەینـم
نـوور بـیـنـایـی و رەوشـــــــەنـیـی زەینـم

بـەهـەر کـــۆ مـــــەشـی خـــوا یـارت بۆ
نـەنیـــشـی غـــــافـڵ فکر دمـــــات بۆ

ســـا کـــە ئێـد شنـەفت خـــاتوون بێگەرد
جـە نۆش ئـافـەرین هـیـمـەت خـواهـی کـەرد

پەرواز کەرد لوا شی بە یانەی وێش
شاد بی بەدیدار ئەقرەبا و خوێش

زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ چیای زەرغام

خانا گۆش بدەر دنیا بێ شەرمەن
هەر رۆ بە رەنگێ بازاڕش گەرمەن

گاهێ مەدۆ نۆش گاهێ مەدۆ رەنج
گاهێ مەدۆ سەنگ دەمێ مەدۆ گەنج

شازادە پەرسا جە نۆش ئافەرین
جەکۆن ناپەیدان زەلغەم بێ دین

واتش فیدات بام جەی ماوا نییەن
ئینە دوو روەن فێراری بییەن

وات سا تۆ نەی جا بنیشە بەکام
تا من بگێڵووم ئەی ماوا و مەقام

بەڵکو پەیدا کەم مەلعوون ناپاک
وێنەی برادەر غەڵتان کەم نەخاک

شازادە لوا بێ خەبەر جە کار
بە فرسەت زانا جادووی نابێکار

ناغافڵ مەلعوون ئاما پەدیدار
دەست کێشا هۆرگرت شیرینی نازدار

بەتاو و تەعجیل مدارا نەکەرد
نۆش ئافەرین بەرد نە گونبەد ویەرد

سـولّتان ئیبـراهیم هەرچ کـۆشش کـەرد
زەلغـــەم جـــادوو هیـچ پەیدا نـەکـــەرد

وەقــتێ کــە ئامــا شــێــر بـێ ئەندێش
دیش نۆش ئافەرین نەمەند نە جای وێش

دیا نـەمـــــەندەن دەروونش جـــــۆشـــــا
تۆ واچە شـــــەربەت هەلاهێل نۆشـــــا

ئاه سـەرد کێشا کـەفت وە تەخت خـاک
جـە سـەر تـا وە پا یەقـە کـەردش چاک

دەرسـات پـەیدا بی مـورغ خـۆش سیـفات
واتش فـێـدات بـام چێـشـەن مـودەعـات

گوزەشتەی ئەحـوالّ بەیان کەرد جەلاش
بەزاری و شـــیـوەن کـــەفت نەخـــاک پاش

مـــورغ وات عـــەزیزم گـیـــانم بۆ فـــەدات
ئەرجـــەکـۆی قـــاف بۆ مـــاوەرووم وەلات

تـا پەیدا نەکـــەم مـــاه قـــەســـەب پۆش
جەلام حـەرام بۆ خـورد و خـواب و نۆش

ئینشـــەلاّ بەعـــەون دەهەندەی جـــەبار
ئەر جـــە ئەفـــلاک بۆ مـــاوەرووم بەوار

مـەگەر من مـەردەم ئەی گیـانی شیـرین
پەی چێش نەگـۆنات مـەوارۆ ئەسـرین

مـــورغ کـــە بەردش شـــازادەی دلّرێش
تـا یاوا وە نـەزد یاران جـــــانیی وێش

راز گــوزەشـــتــە تەمـــام بەیان کــەرد
یـاران شنـەفتن کــێــشـــان ئاھ ســـەرد

شـــــــازادە و یـاران بمـانـۆ وە جــــــاھ
بـەزاری و گـــــــــــریـن بـانـگ واوەیـلا

بشـین وەســــەروەخـت خـــاتوون نـازار
روو کــەرد وە ئـیـرەم بـەســەد لـەنجـەولار

گەیشتنی مەیموونە خاتوون بە ماڵی باوکی

مـــەیموونـە خـــاتوون شــیــریـن دڵکێش
روو کەرد بە مـەسکەن مـوڵک بابوی وێش

تـا وە سێ ســـەعـــات زیـاتـەر یـا کــــەم
یاوا بـە مـــەسـکەن گـــوڵسـتـــان ئـیـرەم

وەقت غــــــوروب بی، تـاریک ئـیـــــوار
داخڵ بـی وەتـۆی قـــــەســــــر زەڕنـیگار

چون بـاز تەڕلان قــۆشــخــانـەی شـــاهـی
نـیـــــــشـت وە بـان یـاتـاخ بـە دڵروبـاهـی

پـیـــر و پـیــــرزادە زانـاشـــــان خــــەبەر
ئامـــان وە پـێــشــواز شـــۆخ خــاترتەڕ

گــیــــان و تەن کـــــەردن وە پـایەنـدازش
چون رۆح رەوان مـــەکــێـــشـــان نـازش

زەڕئەفشان کـەردن جەقـەوم و جە خـوێش
شــــاد بـی بـە دیدار کــــەنـیـــزان وێش

پەی شـــاهـ بابۆ خـــەوەر بەردشـــان
جـە کـار فـــەرزەند حـاڵی کـەردشـان

هۆرێزا جـە تەخت شـاهـ ئەرجـومــەند
بەتاو و تەعــجــیل شـی وەلای فـــەرزەند

بـۆ نیـــــا وەبـۆش هـەتاکــــــە تـاوا
جـــە شـــەوق دیدار چون گـــوڵ شکاوا

واتش ئەی فـــەرزەند نوور دنیـــا و دین
چون نەجـــاتت بی جــــە دەست لەعین

واتش ئەی بابۆ پادشــــای ســــەروەر
یەک نەوجــــەوانێ شـــــێـــــر دلاوەر

ســاحــیب یاڵ و باڵ شـێـر غـوڕینەن
فـــــەرزەند عـــەزیز پادشــــای چینەن

بە باهۆ چون بەور روســتــەم داســتـــان
جەماڵ چون خوسرەو شاهـ سەرمەستان

عەلقەم فەوت کەردش جەرووی دەریا بار
قـەسـر سـولەیمان کـەردش یەخـتـەسـار

هـەم دەلغـــــەم دێـو بـەزاری و عــــــەزاب
قـەسـر دڵگوشـاد ئەو کـەردش خـەراب

* تەلیسم زەنگۆڵە کەس پێ نەبەرد چار
جـــەزیرەی واق واق زەنگی ئادەمــخـوار

هەقت تەلیسم سـەخت زەنگۆڵەی ناپاک
بەزۆر بازوو یەکـــــەر کـەردش خـــاک

مـن چەنـی نـازار شـــای نۆش ئـافـــەریـن
بـەر ئـاوەرد نەچـای عـــەلقـــەم بـێ دیـن

یـەکـــســـــەر گـــوزارش خـــاتـوونـە نـازار
یـاونـا بـەعــــەرز جـــەلای شــــەهـریـار

شـــاهـ ئەز نـەدیدە عـــاشـق بی بـەرووش
بـە یـەقـین دڵ کـــــــــەردش ئـارەزووش

من بـەو گـشت سـپـا شکەسـتم وەردەن
ئەو تـەنـهـا سـوار ئـەی فـەتحـە کـەردەن

واجــیـبــەن پەی مـن بکێـشــووم نازش
دوو فـەرسـەنگ یبشین هەم وە پێشوازش

مـــەیمـوونـە خـــاتـوون شـــیـــرین نـازار
وات قـەسـەم بە تـاج جـوقـەی شـەهریار

وێنەی ئـەو جــــەوان شــێـــر یـەگـــانـە
نـیـیـەن جــە رووی عـەرز دەورەی زەمـانـە

لایەقـــەن شـــاهـان جـــەهـان بێ گـــەزاف
بـەنـدەی دەرگـاش بۆ جـەقـاف تابە قـاف

شـا فـەرمـا دوو تەخت مـوهـەیا کـەردن
دەرسـاعـەت پـەی شـاهـ و وەزیر ئاوەردن

نـەکـــەردن مـــدار قــــەترە دان بـە تـاو
یـاوان بـەدەریـا بـەکـــــــــەنـار ئـاو

وەخـتـێ کـە دیشـان شـازادەی چالاک
هـاوەپشـت مـورغ چون شـێـر بێ باک

بردنی نۆش ئافەرین لەلایەن زەلغەمەوە

جــە نەو بشنـەوین جــە نـۆش ئافــەرین
وەقــتـێ بەرد مــەلعــوون زەلغــەم بـێ دین

ســەوڵ ســیم ئەنـدام گـرتـە بی وە دۆش
جـە سـەرددۆشـدا جـە غـەم بی بێ هۆش

چون ئامــا بە هۆش شـۆخ شـیـرین تەرز
دیش هاجـە کـۆهـێ خـەیلێ عـالی و بەرز

زەلغـــــەم کـــــەبـەردش وەرووی هـەواوە
چـون مــــار ســــیـــــاھ چـەم وەنـیگاوە

ئاھ ســەرد کـێـشـا مـاتـەم و پەشـێــو
جـە تەرس و جەخـۆف سـەلام کـەرد بە دێو

دێو بەدســرێشت ئـامــا بـەگــوفــتــار
وات نـۆش ئافـــەرین ئـەرێ بـەدکـــردار

ئەی شـووم سـیـای بەدخـۆی بەدسـرێشت
برا و کـەسـوکـار تەمـام دای وەکـوشت

شــەرت بۆ جـە قـەسـاس خـوێش و برادەر
کـــــارێ بـەو تـەورە بـاوەرم وەســــــەر

جـــــەفـــــای فـــــراوان بدەرم پـەرێت
جـە قـاف تا بە قـاف عیـبرەت گیـرۆن لێت

ئەو مـــورغ کـــەم فـام بی نـام و نیـشــان
شــەرت بۆ یەک کـارێ بکەرووم پێـشــان

بـواچـانـەوە نـەرووی زەمـــــــــــانـە
بۆ وە ســــەرزەنش خـــوێش و بێگانە

شـای نۆش ئافـەرین دەروون پڕ جـە دەرد
پـەرێ شــازادە کــێــشــا ئاه ســەرد

وات ئـەی پـادشـــــای فـــەرد بـێ نـەزیر
بینـای کـــردگـــار قـــەیوم قـــەدیر

تۆ فـەریاد رەسی پەی بێ کـەسان گشت
بدەر نەجـاتم جـەی مــەلعــوون زشت

زەلغـەم چون شنەفت راز و گـوفـتـارش
چەند زلەی سـتـەم دا نـە ڕوخـسـارش

دەست کەرد بەزاری شـای نۆش ئافـەرین
واتش ئـەی مـەلعـوون پەتیـارەی بێ دین

خـەتای من چێـشـەن شـازادەی چالاک
مــــاوەرۆ پـەی تـۆ ئـەو مــــورغ بێ باک

دێو کە[ئێد] شنەفت وات ئەی بەدگەوهەر
بـە فـــــــــەریـب تـۆ کـێ دارۆ بـاوەر

شــەرت بۆ بـەچە مـورغ هـەردوو چەنـی تۆ
بســــۆزم تـەمــــام وە ئاتـەش بێ شـــۆ

ئێـــد وات غــایب بـی ئەو دێو کــەچ نەرد
شـی وەلانەی مـــورغ دوو بـەچەش ئاوەرد

جـــــــــەبـالای هـەوا ئـاوەرد بـە پـایـن
نیــا وەلای دەست شــای نۆش ئافــەرین

* بەچە دەست کـــەردن وەبێ قـــەراری
مـــەرێزنـان یەک یەک ئەســـر مـــرواری

بەچە ها واتن شــــای نۆش ئافـــەرین
ئێـــمـــە ئاوەردەن مــــەلعـــوون بێ دین

ئێمـە و تۆ هەر سێ ئەی دێو سـەرکەش
بە ســـەزا و جــەفـــا ســـۆزۆ بە ئاتەش

هەر سێ جەستەمان سفتەی زوخاڵ بۆ
گـــەردمـــان وە خـــاک باد شـــەمـــاڵ بۆ

ئەگـــەر شــــازادە نەیۆ وە ئەی خــــاک
جـــە داغ هێـــجـــران تۆ مـــەبۆ هەلاک

نۆش ئافـەرین وات مـورغ خـۆش کـەلام.
فـــەرزەند عـــەزیز نیکزادەی نیک نام

ئەرســـەد دێو بەی تەور بدەرۆ ســـەزام
قـــەســـەم وە بێـــچـــون دانای لایەنام

دێو بە قـــەهر و جـــۆش جـــەفـــا بدۆ پێم
من باکم نیـــیـــەن جـــە مـــەردەنیی وێم

ئەعـــزام رێزە بۆ جـــە شـــەرارەی نار
هەر ئەوە خـاسـەن جە مـەحـروومـیی یار

مـــەرگ یەک دەفـــعـــە مـــایەی نەجـــاتەن
هیـــجـــران پەرێمـــان دوردو مـــەمـــاتەن

جـەی گـفـتـوگـۆ بی شـیـرین غـەمکێش
نـاگـــــــاه پـەیدا بی دێـو بەدئـەندێش

بەدەستێ گرتش باهۆی سۆسەن خاڵ
بەودەست گرت بەچەی مورغ زەڕین باڵ.

روو کەرد وە باڵا بە حەرف ناخۆش
هەرسێشان ئاوەرد رووبەڕووی ئاتەش

نۆش ئافەرین دیش ئاه سەرد کێشا
جەداغ دەروون هیجران مەنوشا

رزگارکردنی نۆش ئافەرین و بێچووی روخ لەلایەن مەیموونە خاتوونەوە

خانای قوبادی حەکاک وەرین
واچە زەلیلی شای نۆش ئافەرین

ئەرێ پیرە چەرخ ئینە کارتەن
ئینە شەرت و شۆن رۆزگارتەن

شاباز شۆخێ چون نۆش ئافەرین
مەدەری بەدەست دێوان لەعین

نەکەچ رەفتاری شەرمێ نییەن پێت
خەجاڵەت نمەوی تۆ وە کردەی وێت

دێو بەدسرشت غەزەب کەرد نەکار
هەرسێ هەوادا پەی شەرارەی نار

ناگا بەتەقدیر پادشای بێ چون
پەیدابی دەردەم مەیموونە خاتوون

جە هەوا زانا نۆش ئافەرینەن
زەبوون و زەلیل دەست لەعینەن

وێــش یــاونــا پــێــش دەســت دا نــە بــاهــۆش
رەهـا کـــەرد جـــە نار مـــاه قـــەســـەب بۆش

پـەرێ بەچـەگـــان هەم حـــەمـــڵـــە کـــەردش
هەردوو جـــە ئـاهـیـــر خـــەیـلێ دوور کـــەردش

نـیـگا کــــەرد زەلـغـــــەم دێو ســـیـــــابەخت
ئـامـــا پەرێشـــان وەتـەعـــجـــیل و جـــەخـت

نــاگــــــا پــەیـدا بـی مـــــــورغ دڵـگـوزیـن
شــــــازادە ئـاوەرد ئـەو جـــــە ســــەرزەمـین

شــــــێـــــــر دلاوەر زەلـغـــــــەم دی نە دوور
پەی یاران مـــەشـــۆ تـەعـــجـــیل بەزەروور

دەست بەرد پەی شـمـشـێر شـێـر زەبەردەست
وێش یـاونـا پـێش رای گــــــورێزش بـەسـت

دا وە کـــــەمــــــەربەند دێو بەدســــــرشـت
کـــەردش بە دوونیم تـا کـــەمـــەرگـــای پشت

نــەعـــــــــــرەتـە پــێـکـا دێـو بــەدنــەژاد
روحش بە مـــالیک جـــەهـەنەم بی شـــــاد

شـــــازادە، زەلـغـــــەم وسـت نـەتوی ئـاتـەش
ســــــــوزنـا تـەمـــــــام ئـەو دێـو روورەش

مـــەیموونە خـــاتـوون زوڵـفـــان عـــەنـبـــەرین
نـیـگا کـــەرد خـــەیـلـێ بە نـۆش ئـافـــەرین

دیش نـەحــــەرارەت ئـاتـەش بـێ هـۆشــــــەن
وێـنـەی بێ رۆحـــان دایم خـــامـــۆشـــــەن

* واتش شازادە دڵ ماوەر وەغەم
نۆش ئافەرین وەنەزد خۆم بەم

* نیا وەڕووی تەخت روو وە باڵا کەرد
تا بەگوڵستان رەوزەی ئیرەم بەرد

* هەم تەختێ ئاما جە نەوی پەیدا
تێدا نیشتەبێ وێنەی پادشا

شازادە وات روخ ئەی تەخت زەڕکار
کێن نەسەر تەخت گرتەنش قەرار

دیارەن بوزورگ عەزیم شانەن
پەریی سەروەرەن وا لێم عەیانەن

وات عەبدورەحمان عالی مەکانەن
پادشای بوزورگ شای پەرییانەن

مەیموونە خاتوون هەم کناچە شەن
نۆش ئافەرینش بەردەن وەگوڵشەن

شازادە شنەفت شی وە پێشوازش
هەم شا چەنی ئەو کەردش نەوازش

واتش وەش ئامای ئەی بەرگوزیدە
خاک قەدەمگات وەبانن دیدە

خاترت جەم بۆ جە نۆش ئافەرین
مەیموونە خاتوون بەردەن وەگوڵچین

مەکەرۆ دەوای دەفع بێ هۆشی
بەرشۆ نەفەرقش مایەی خامۆشی

شـــــا وات شـــــــازاده نـوور هــەر دوو چەم
بابشین وە ســـەیر گــوڵ باغــچـــەی ئیـــرەم

بکـەرین ســـــــەیران رەونـەق نمـای گـــــوڵ
بکەرین ســـەفـــای رەیحـــان و ســـونبـــوڵ

بەفـــەرمـــوودەی شـــا تـەخـــتـــێـــشـــان ئاوەرد
شـــازادە و یاران ســـەوار تـەخت کـــەرد

شـین وە گـــوڵســـتـــان گـــرتشـــان قـــەرار
پـەرییـــــــان ئـامـــــــان بـە هـەزار هـەزار

زەڕ و جـــــــەواهـێـــــــــر ئـاوەردن وەبـار
جـــە رووی شـــازادە کـــردشـــان نیـــســـار

جـــە دەوڵەت ســـــەرا گـــــردشـــــان ئـارام
جــــە رەنج راهـان راحــــەت بین تـەمـــــام

مـــەیموونە خـــاتوون شـــۆخ دڵپـــەســـەند
پەیدا کـــەرد حـــەکـــیم دانای هـونەرمـــەند

جـەی وەرتەر حـەکـیم باغـچـەی ئیـرەم بی
وێنەی ئـەو حـــەکـــیم جـــە عـــاڵەم کـــەم بی

خـــــاتوون وات حـــــەکـــــیم نـادرەی وەرین
زوو بکـەر دەوای شـــــای نـۆش ئـافـــــەرین

تـــۆ بـــکـــەر دەوای دەفـــع بـــێ هـــۆشـــی
نە ســـەرش بەرشـــۆ مـــایەی خـــامـــۆشی

هـەر چـێ مـــــەوازی جـــــە مـــــاڵ دونیـــــا
جـــە گـــــەنج و گـــەوهـەر تـا بـۆ مـــوهـەیا

مەدەرووم پەندت ساهەرچێ بەری
بەڵام بە شەرتێ زوو عیلاج، کەری

حەکیم وات خانم وەبان دیدە
بەندەی فەرمانم چون زەڕ خەریدە

ئینشەڵڵا ئارۆ تا وادەی ئێوار
مەکەرووم دەوای دەرد ئەی نازدار

کەنیزان جە باغ گوڵ ئاوەردشان
هەرچوار ئەتراف بەگوڵ تەندشان

پەرییان ئامان جۆق جۆق و فەوج فەوج
جەدەور ئەو نازار یەکسەر بییەن مەوج

خاتوونە خانم نازار بێگەرد
شای نۆش ئافەرین گوڵاب ڕێز کەرد

تا وە سێ سەعات سەوڵ نازپەروەر
کەردشان دەوای بێ هۆشیی دوڵبەر

ناگا چەم هۆرداشت شای نۆش ئافەرین
ویش دی هاجە باغ شیرین ڕەنگین

دیش نیشتەن جەلاش پەرییان سەف سەف
هەریەک دەستەی گوڵ ڕەیحان نەرووی کەف

مەیموونە خاتوون ها جە سەریش
مەرێزنۆ گوڵاو نە رووی جەمینش

پەری گشت بە عام بین گرفتارش
پەی پەی مەبۆسان گۆنای گوڵنارش

نۆش ئافــەرین وات خـــاتوونە شـــیـــرین
تـۆ چـون یـاونـای مـن وەی ســـــــەرزەمـین

مـــەیموونە خـــاتوون گــوزەشـــتـــەی کــردار
بەیـان کـــــەرد پەرێ شـــیـــــرین نـازدار

جـــە نـەو پـەرســـاوە شـــازادەی دڵڕێش
ئـیـســـە جــەکــۆ بۆ چێش ئـامــا بـۆ پێش

وات خــــۆفـت نـەبۆ شـــۆخ شـــیـــرین راز
هـا نـەڕووی مـەجلیس نیـشـتـەن بە ئێـعـزاز

ئەو شـــەو بە سـوحـبـەت تا سـفـیـدەی رۆز
چـەنـی نـازاران شـــــــۆخ دڵـفـــــــرۆز

پـەری تەڵەب کـــەرد دەســــتـــە بە دەســــتـــە
وێنەی غـونچـەی گـوڵ جـە گـوڵچین رەسـتـە

وات ئـیـمــشـــەو مـەشـیـۆ کـارێ بسـازان
ئـیـــــــرەم چـون بـەهـەشت بـەریـن بـڕازان

پـەرییـــان بە فـــەرمـــان پادشــای وێشـــان
لـوان تـەدارەک ئـیـــــرەم کـــــەردشـــــان

پڕ ســـەفـــا و زینـەت کـــەردشـــان بەی تـەور
هـیـچ کـــــــــەس نـەدیـدەن نـەدەوران دەور

جـای تـەعـریف نیـیـــەن واچە بـەی شـێـوە
ئـیـــــرەم نـام وێش هـامــــــەبۆ پـێـــــوە

شـــای نـۆش ئـافـــەرین ئەو بە خـــۆش دەمـــاغ
بەردشــــــان داخڵ کـــــەردشــــان بە بـاغ

نیاشان وەبان کورسی زەڕنیگار
چون خورشید نه بورج ماهی گرت قەرار

خاتوونه خانم نازار بێگەرد
لوا به مەنزڵ شازاده ببەرد

عەرز کەرد فیدات بام شازادەی ئەکرەم
بابشین وەسەیر گوڵباغچەی ئیرەم

شای نۆش ئافەرین ئنتیزارتەن
پەری حەسرەتمەند بە دیدارتەن

سا که ئێد شنەفت شازادەی سەروەر
هۆرێزا نه جا بەور هونەروەر

داخڵ بین وەباغ گوڵباغچەی ئیرەم
بەسۆز و بەساز سەدای زیل و بەم

پەرییان چەندێ گەوهەر ئاوەردن
نێسار بالای شازاده کەردن

سوڵتان شی وەبان تەخت زەڕینش
جه لای دەست راست نۆش ئافەرینش

ساقی شۆخ شەنگ بادەی مەی بەدەست
کەشیده رەعنا شۆخ دیده مەست

ئەو شەو تا سەحەر خورشید بەرئاما
مەجلیس گرتشان جەدەوران شا

مەیموونه خاتوون شیرین بێ گەرد
رەویەی بوزورگی هەم بەجا ئاوەرد

* ئەوەند خدمەت کەر جە نەندازە رەد
تا چل رۆژ تەمام مەرەخەس نەکەرد

جە دمای چل رۆژ یاد وەتەن کەرد
تەشریف بە حوزوور شای پەرییان بەرد

جەرووی بوزرگی روخسەت بدەر پێم
تا شۆم بە وەتەن موڵک بابۆی وێم

پادشای پەری ئاما بە گوفتار
رێزا نە دیدەش گەوهەر بەخەروار

جەواب دا ئەی شێر عەرسەی زەمانە
هیچ حەرفم نییەن ماوەر بەهانە

بەڵێ یەک حەرفێ زبانم بەستەن
عەیبەن پەی شاهان ئیقرار شکەستەن

جە دەرگای داوەر دانای کردگار
وە یەقین دڵ کەردەنم ئیقرار

هەرکەس تەلیسمات دێو بدۆ شکەست
خاتوونە پەری باوەرۆ بەدەست

سەرنگوون کەرۆ ئەو دێوە غوڵە
خەراب کەرۆ کاخ موڵک زەنگوڵە

چەنێ تەدارەک تەعریف نەبۆ پێم
مەدەرووم پەنەش من کناچەی وێم

ئێستە ئەی فەتحە بەمەردی کەردی
کنا چەم نەکاخ دێوان ئاوەردی

ئیستدعام ئێدەن ئیسە ئەی فەرزەند
خاتوونە پەی تۆ بکەرووم پەیوەند

مایل بەدیدار شەمع دیدەت بۆ
بەوێنەی کەنیز جارووکەشت بۆ

شازادە واتش ئەی شاه سەروەر
من غولآم تۆم جە بەندە کەمتەر

لوتفت کاملەن رازت دروستەن
منیچ یەک حەرفێ زوبانم بەستەن

بە نۆش ئافەرین ئیقرارم کەردەن
بەیەقین دڵ سەوگەندم وەردەن

هەتا نەچینم گوڵزار باغش
نەنیشووم وەبان شەمع چراغش

خەیاڵ رووی کەس نەکەرووم هەوەس
چەم گوشاد نەکەم بەدیدار کەس

واتش ئەی فەرزەند عەیبێ نەدارۆ
بەڵێ یەک حەرفێ مەواچووم وەتۆ

ئێدەن مەتڵەبم چون یاوای وە زەید
ئاوەردی وە دەست ئەو جەمین خورشید

جەو دما نازدار خاتوون ببەری
بە دەماغ شەوق نیکاحش کەری

شازادە دلێر قەبووڵ کەرد رازش
وات مەکەم رۆحم وە پایەندازش

شاه و شازادە ئیقرارێ کەردن
بە سیغەی کەلام سەوگەندێ وەردن

پادشا فەرما دوو تەخت ئاوەردن
بەدەست شازادە و یاران سپەردن

شا فەرما دێوان تەختشان هۆرداشت
نەزەر بە وەتەن شارچین گوماشت

مەیموونە خاتوون نازار دوڵبەر
ئاما تا موحیت دەریای ئەسکەندەر

باز هەم گێلاوە شۆخ خاتر رێش
روو کەرد بە مەسکەن موڵک بابۆی وێش

دێوان تەی کەردن راگەی پڕ ئاسیب
یاران یاونان بەکۆی سەرئەندیب

دێوان واتن شاه خاترت بۆ شاد
یە کۆی سەرئەندیب یە ئادەمیزاد

شازادە شنەفت چون گوڵ شکاوا
نەسیم چینش بە مەشام یاوا

دێوان روخسەت دا تەخت هەم بەردشان
رەوانەی گوڵزار ئیرەم کەردشان

نیگا کەرد بەچە روخ ئاما بەلاش
کەفتن چون غولام وێش نە خاک پاش

شازادە بۆسا سەرو باڵشان
هەم خەیلێ پەرسا جە ئەحواڵشان

نـەوازش بـەحـــوب بکـەرد چـەنیـــشـــان
روخـــســـەت دا لـوان بە مـــاوای وێشـــان

یـاوان بـە یـاران شـــــازادەی ســـــالار
داخـل بـین بـە جـــای نەزدیـک بـین بـەشـــار

بە خـان محـەمەد وات شـێر بەچەی خوونخـوار
مـــــەبۆ تـو چـابـک بشـی پـەرێ شـــــار

چوار ئەسپ و چوار زین چەنی گشت ئەسباب
دەرســـــات بـاوەری بـە تـەعـــجـــیل و تـاب

دەرســـــات هـۆرێزا چون شــــێـــر شکـار
پـەرێ تـەدارەک رووکـــــەردش نـە شــــــار

لوا بـە بـازار شـــــێـــــر هـونـەرمـــــەند
چوار ئەسپ و چوار زین توحفـەی دڵپەسـەند

جـــا کـــە پـەیدا کـــەرد پـەرێ خـــوابگا
ئـامـــــاوە و یـاران بـەردش بە ئـەو جـــــا

جـــە ئەو مـــەنزڵگا گـــرتشـــان قـــەرار
شـای نۆش ئافـەرین هـەم شـێـر خـوونخـوار

نـەوجـــاگـــە نیـــشـتن شـــەو گـــرتن ئـارام
راحـت بـین نـەوجـــــا تـا بـە وەقت شـــــام

دەرمانداوکردنی سوڵتان ئیبراهیم و ڕفاندنی نۆش ئافەرین لەلایەن سەلیمەوە

کــردارش پەوســـەن ئەی چەرخ کــەچبــاز
رۆژێ هــەزار فـــەند فـــەریب مـــەدۆ ســـاز

گـــاهێ مـــەدۆ کـــام بەنـاز و نیـــعـــمـــەت
گـــاهێ مـــەدۆ دەرد پەژارە و مـــیـــحنـەت

خـــانـا، نیــعــمــەتش کــامــدار نیــیــەن
(نەرێزەش) تـاســـەر پایدار نیـــیـــەن

گـــوش بدەر بە ئەو نـاپۆخــتـــە و نـاخـــام
جـــە ئەمــیــر ســـەلیم دێوانەی کــەم فــام

ئـەویش گـــرفـــتـــار نۆش ئافـــەرین بی
دایم جـــــە داغش مــــــاتەم نشــین بی

ئەو نـامـــــوافـــــێق دێوانـەی دەغـــــەڵ
زەهـرش پـەنـهـــان بـی دایم نـە بـەغـــەڵ

دایمە نەپەی فـــــرســــــەت و فــــەریب
تـا یـاوان یـاران بـەکــــۆی ســــەرئەندیب

شــەو ئامـــا ناپاک رووســـیـــای کــەم فــام
کـــەس حـــازر نەبی شی بەلای تـەعـــام

زەڕەیێ نەو شـــیـــرەی زەهـر بێ ئـەمـــان
بە مــــەخــــفی ریزا نە رووی تـەعـــامـــان

شـــازادە دەست بـەرد پەی جــیـب بـەغــەل
نیگا کــەرد نەرووی ســـاعـــەت بێ خــەلەل

هـۆش دا بە ســـاعـــەت بە نیگا، کـــەردەن
دیا چوار ســـاعـــەت نەشـــەو ویەردەن

شــازادە دەست بەرد خــەیلێ تەعـام وەرد
زەهـر هەلاهـەل جـــە تەن ئەســـەر کـــەرد

زبانش جـــە راز گــفـــتــوگــۆ لەنگ بی
رەوشـــەنیی دیدەش چون شـــەوەزەنگ بی

سـەلیم دی وەی تەور ئەو شێر خـوونخـوار
نـە رووی خـــاکـــدا مـــەنـاڵۆ بـەزار

هـۆرێـزا وەپیا بـە تـەعـــــجـــــیل و تـاو
دیش نـۆش ئافـەرین هـا نە شـیـرین خـاو

داروویی بێ هـۆشی ئاوەرد دا بـە نـۆش
نۆش نەخـــاو دا تەمـــام بی بێ هـۆش

ســــەلیـم ناپاک دڵ پڕ ژتـەشـــــویش
نۆش ئافـــــەرینش وست نـەتـەرک وێش

* (قـەترە)دا بە تاو چەند رۆژ و چەن شەب
تـا مـــەنزڵ بەردش بەمـــاوای حـــەلەب

ئاگاداربوونی یاران لەحاڵی شازادە و هاتنی روخ

ئەی چەرخ غـەدار شـەرمێ نیـیـەن پێت
خـــەجـــاڵەت نابی تۆ جـــە کـردەی وێت

* کــەی چەنی کــەس بە مـیـان بـەسـتی
کـــەردی رەفـــیـــقی تۆ بە دروســـتی

* تۆ کـــێت نەپێـــچـــا بەدام بەڵاوە
کـێت ناوەرد بە تـای رشـتــەی جـەفـاوە

با بەرکــەنار بۆ ئەو جـــە فـــام ســـادە
بشـین بەســـەر وەخت کـــار شـــازادە

زەهـرش نەدەروون بەو تـەور کـــار کـــەرد
رەنگش چون خـەزان زەعـفــەران بی زەرد

ئـەندام لـەتـیف وێنـەی گـــــوڵ تەبـەق
ئەعـزای پاکـیـزەش تـەمـام بی شـەق شـەق

قـــەترەی زۆخ زەرد جـــە بەدەن ســـەرواز
جـــارییـــەن جـــە تـەن وێنـەی مـــارانگاز

مـــــەوج جـــــواناو تەڕ کـــەردەن ئـازاش
یـاونـان وەســـــەر ویـەرد هـەم جــــە پاش

چەم پڕ جـە ئەســرین خـەیاڵات مــەکـەرد
پەی پەی مــەکـێـشـا هـەناســان ســەرد

خـان مـحـەمـەد جـە دەنگ ناڵین بێ شـۆ
ئـامـــــا نە گـــــۆشـش دەنگ رۆ هـەی رۆ

جــەو زاری و شــیــوەن نەخـاو بی بێـدار
دیش کــــە شـــــازادە مــــەناڵۆ بە زار

بەتاو و تـەعـــجـــیل جـــەڵد و ئـامـــادە
شـی گـــۆش دا بەدەنگ ناڵەی شـــازادە

نیگا کــەرد خــەیلێ پەشــێـوەن حــاڵش
زەرد بییـەن چون بەی شـێوەی جـەماڵش

ئاهی سەرد کێشا شی بە تاسەوە
کەفت نەدەریای بەحر بە وەسواسەوە

هەرچەند هاوار کەرد بەزاری و فەریاد
جەلای شازادە هیچ سەدا نەداد

خان محەمەد دی سەردا وەبەردا
بەهەر دوو دەستش بدا وەسەردا

مەوات ئەی بەدبەخت یە چێش ئامان پێت
مەگەر نەزانای تۆ جەکار وێت

خەیلێ کەردشان شین بێ سامان
ئاخر وات حەمید دەستم بە دامان

یەزاری و شیوەن سوود نەدارۆ پێش
کاری کەر بە حاڵ شازادەی دڵڕێش

حەمید ئێد شنەفت بەدڵەی پڕ جۆش
پەڕ مورغ ئاوەرد دا بە رووی ئاتەش

دەرسات حازر بی مورغ وەفادار
نیگا کەرد بە رووی شازادەی سالار

دیش کە شازادە کەفتەن وە رووی خاک
ئەندام پاکش یەکسەر بییەن چاک

روخ وات خان محەمەد یەکار زەهرەن
شازادە بەی تەور نەزدیک وەمەرگەن

من بشوەم وەلای عەبدورەحمان شا
بەڵکم حەکیمێ باوەروو و ئەی جا

سـا کـە ئێـدش وات پـەرواز کـەرد نەوجـا
یاوا بـە خـدمـەت عـەبدورەحـمـان شـا

شـا واتش ئـامـان ئـەی مـورغ گـوزین
پـەی چـی ئـامـانـی بـەدڵـەی حـەزین

مـورغ واتش ئـەی شـا دەروونم تەنگەن
شـازادە هـەلاک زەهـر فـەرەنـگەن

سـا کە ئێـد شنەفت عـەبدورەحـمان شـاه
هـەوادا جـە سـەر تـاج و هـەم کـولاه

مـەیمـوونە خـاتوون شنـەفتن بـە گـۆش
بـدا وە سـەردا دەردەم بـی بـێ هـۆش

هـەم ئـامـا بـە هـۆش بـانـگش نـەدەردا
خـاک رووی زەمـین کـەردش وەسـەردا

نەسـرولای حـەکـیم حـازر بی نـەو جـا
خـاتـوون وات حـەکـیم بـابشـین وە را

حـەکـیم دەرسـاعـەت هـۆرێزا وە پا
وەعـدەی سێ سـاعـەت یاوان بە ئـەو جـا

دیشـان شـازادە غـەڵتـان خـاکـەن
سـەر تا پاش تـەمـام یەکسـەر چاک چاکەن

خـاتوونە خـانم وێش وست نە رووی خـاک
خـەیلێ لاونا شـیـر دەروون چاک

حـەکـیم وات وەسـەن ئـەی گـریە و زاری
رووکـەن جـەدەرگـای کـەریم باری

ئەگــــەر نیم نەفـــەس مـــەندەبۆ باقی
دەواش مـــەکـــەرووم تەحـــقـــیق بە تاقی

خـــاتوون وات حـــەکـــیم دەواش بکەری
بەڵکم عـــــەلاجێ شـــــازادە کــــەری

هەرچێ مـــەوازی جـــە مـــاڵ دنیـــا
مــــەدەرووم پەنەت تەمـــام بەدڵخـــوا

حـــەکـــیم وات خـــانم منەت وەگـــیـــانم
هەرچێ بزانووم وەبان چەمـــــــانم

دەست بەرد کە دەوای مەعجوون بەرئاوەرد
چەنی نۆش داروو ئامـــێـــتـــە هەم کـــەرد

جـەو دەم پەیدا بی عەبدورەحـــمـــان شـــا
چەنی چەند حـــەکـــیم یاوان بە ئەو جـــا

دەرلەحەزە کە شـا تاجش وست نە خـاک
یەکـسـەر سـپـاوسـان یەقە کـەردن چاک

واتشـان سـەد حـەیف شـازادەی بێ باک
تەلیسم زەنگوڵە یەکسەر کەردی پاک

نەســـروڵای حـــەکـــیم وات ئەی پادشـــا
ئەگـــــەر شـــــامـــــۆهرێ پەرێم بۆ پەیدا

شا کە ئید شنەفت دەست کەرد وە بەغەڵ
مــــوهر ســــولەیمان ئاوەردش وەبەر

دیشـــان شـــازادە غـــەلتـــان خـــاکـــەن
سـەرتا پای تەمام یەکسەر چاک چاکەن

داش بە نەســــرۆڵا حـــەکــــیم دەردان
حـەکـیم وات بەعـزێ شـێـر پـەرێم باوەران

شـا فـەرمـا دەردەم شـیـر حـازر کـەردن
شـیـر چەنی عـەسـەڵ ئامـێـتـە کـەردن

مـوهـر سـولەیمان قـاتیی شـێـر کـەردن
پەی پـەی تـەناول شــــازادە کــــەردن

تـا دە رۆژ تـەمــــــام دەوا دادن پـێـش
دان بـە شـــــازادە ئەو مـــــەرد دڵـڕێش

رۆژی یـازدەهـەم دیـدە کـــــــەردش بـاز
دیش خـاتوون جـەلاش نیـشـتـەن بەدڵواز

گـــــولاو مــــەرێزۆ بەرووی دەمـــاغش
هـەتـا رۆشـن بـۆ چـەشـم و چـراغـش

حـەکـیم و وەزیر شـای عـەبدورەحـمـان
گـــشت دەس بە دوعـــا بـەدڵ بە زوبـان

بـە دەرگـای کـــەریم قـــازیولحـــاجـــات
شـــاه و شـــەهریار کـــەردن مـــوناجـــات

خـــەیلێ نیگا کـەرد شـــازادەی ســـالار
دیش نۆش ئافـــەرین هـیچ نیـــیـــەن دیار

واتش ئەی خـــاتوون کـــۆن نۆش ئافـــەرین
یە بـەکــــۆ بەردەن ســــەلیم بـێ دین

شـــازادە واتش خـــاتوون شــــیـــرین
بەڵکو پەیدا کـــەن شـــای نۆش ئافـــەرین

شـای نۆش ئافـەرین مـەلیک گـەوهـەر تاج
ســـــــەلیـم لـەعـین بـەردەن بـە تـاراج

تـەڵەب کـــەردشـــان ئەو مـــورغ گـــوزین
بەڵکم پـەیدا کــەی شـــای نۆش ئافــەرین

مـــــورغ وەفـــــادار با بـشــــۆ وەڕا
بشـین وەســەرووەخت شـێــر کـینە خـــوا

تـا چـل و یـەک رۆژ دەوا بـداشـــــــــان
داخڵ بە حــەمـــام شـــاهی کــەردشـــان

شـین وە بـان تـەخت نیـــشـتن بەرقـــەرار
چـەنـی خـــــاتـوونـە خــــانم نـازدار

نیـــشـتن چەنی هەم بە خـــاتر گـــوشـــا
تـا نـۆش ئـافــــەرین چـون ببــــۆ پـەیدا

بچینە سەرووەختی ئەمیر سەلیم و نۆش ئافەرینەوە

شـــای نۆش ئافـــەرین دیدە کـــەردش واز
ئامـا بـە گـوفـتـار شـای شـەکـەرین راز

واتش ئەی ســەلیم چون ئامـــای وەی جـــا
جـــە کـــۆن شـــازادە ئـەرێ بێ حـــەیا

ســــــەلیـم وات نـازدار ئـەی نـوور دیـدەم
شـــــازادە مــــەردەن ئەی بەرگــــوزیدەم

مـــن زەڕەێــــی زەهـــرم دادەن بـــە ئـــەو
تا بـەڕووی مـەحـشـەر نەخـێـزۆ نەخـەو

سـا کـە ئێـد شنەفت شـای نۆش ئـافـەرین
دیدەی شـــــابازش پڕ بی نـە ئـەســــرین

رووی رەوشـەن جـەلاش بی وە شـەوەزەنگ
شی بـە حـاڵ مـردن بێ سـەدا و بێـدەنگ

ئـاخــــر هۆرێزا دەسـت دا بـەســـــاتوور
واتـش ئـەی نـاپـاک لـەعـین بـەدنـوور

چ قـــودرەت داری نـە جـــای شـــازادە
جـــــــــە لـەبـان مـن بـنـۆشـی بـادە

سـەلیم ئێد شنەفت دەس دا بە شـمـشێـر
غــــورا بـە نـازار ســـــەلیـم بێ پـیـــر

کـــەردش حـــەواڵە پەی نـۆش ئـافـــەرین
شـــای نۆش ئـافـەرین سـیـا بی جـە قین

چون شـێــر مـــادە هەڵمـــەت دا بە قـــار
دەست دا بـە خـــەنجـەر بورەندەی ئـابدار

شـــەند نـە رووی سـینەی سـەلیم نامـدار
ســـــینـەش شکـاوا بـەوێنـەی خـــیــــار

دەست بەردش پەی سـەر ئەو شـووم نامـەرد
ســـەرش نـە حـەڵقـەی بەدەن جـیـا کـەرد

لیــبــاس ســـەلیـم جـــە بەر رەهـا کـــەرد
پۆشــاش بەوێش کـێــشـــا ئـاه ســـەرد

ئـاخــــر نـاعـــــێـــــلاج پـادا نـە ریکاب
روو کـــــەرد بـە دمــــا بـە دیدەی پڕ تـاب

گەیشتنی مورغ و پاشماوەی ڕووداوەکە

ناگـــاه جــە هەوا مـــورغ بی پەیدا
دیش کــە دیارەن ســەلیم گــومـــرا

نەزانا ئەو شــۆخ زولف عــەنبــەرینەن
شــاه گــەوهەر تاج نۆش ئافــەرینەن

نەعـــــرە بەرئاوەرد واتش ئەی لەعین
جـە کۆن ناپەیدان شـای نۆش ئافەرین

نۆش ئافــەرین زوود نیگای باڵا کــەرد
مــورغ خــۆش کــەلام بە نەزەر ئاوەرد

واتش ئەی مــورغ ئەی یار گــیــانی
من ســەلیـمم کـوشت بە تۆ مـزگـانی

مــورغ دەرســاعــەت نازار شناســا
ســاتێ ســەرســام بی لادێ تەواســا

کەفت نە خاک پای شـای نۆش ئافەرین
چون نـەجـــاتت بی نە دەست لەعین

فــەرمـا بە خــەنجــەر سـەلیم ناپاک
بە تیغ ئەڵمـاس سـینەش کـەردم چاک

ئامــانەن ئەی ڕوخ شــازادەی ســالار
چونەن چ تەورەن شـــــای والا تـەبار

خــاتوونە چەنی عـەبدورەحــمــان شـا
حــەکــیــمــان شــا چەنی نەسـرۆڵا

یەکسەر حەکیمان پەرێش ئاوەردن
موعالەجەی دەرد شازادە کەردن

نازار ئێد شنەفت شوکر خودا کەرد
واتش شازادە بە خودام سپەرد

مورغ نازارش بەردش وەهەوا
واتش بە تەعجیل رەوان بین وە ڕا

وەعدەی سێ ساعەت یاوان بە ئەوجا
خەیمە شازادە دەردەم دیار دا

بە ئەندەک ئەندەک ئاوەرد بە پاین
واتش شازادە یە نۆش ئافەرین

مەیموونە خاتوون زوڵفان عەنبەرین
لوا وە پێشواز شای نۆش ئافەرین

لەب وە خەندەوە سەلام کەرد بە ناز
عەلەیکش داوە شای شەکەرین راز

گەوهەر تاج چەنی خاتوونەی نازار
لوان بە خدمەت شازادەی سالار

سەلام بەرووی ناز شازادە کەردش
ئاداب ئەرکان بەجا ئاوەردش

شازادە نیگای نۆش ئافەرین کەرد
هەردووشان دەردەم کێشان ئاه سەرد

دیدەشان بەناز پڕ بی جە ئەسرین
ئاخر بین بێ هۆش نە رووی سەرزەمین

مـــەیمـوونە خـــاتـوون نـەجـــا هۆرێزا
بۆی عــەتر و گــوڵاب وە ســـەردا رێزا

هەردوو بێـدار کـەرد نە خـاو شـیـرین
شـــازادە چەنـی شـــای نۆش ئافـــەرین

شـــازادە جـە نـەو ئەحـواڵ مــەپەرسـا
واتش کـە ســەلیـم چون کـەردی فــەنا

شـای نۆش ئافـەرین گوزەشتـە یەکسـەر
یـاونا بـەعـــەرز شـــازادەی ســـەروەر

شـازادە شنەفت خـەیلێ بی خـۆشـحـاڵ
بۆسـە دا جـەمین گۆنای سۆسـەن خاڵ

مـەیمـوونە خـاتـوون چەنی مـورغ خـاس
جـەلای شـــازادە کـەردن ئیلتـیــمـاس

عەبدورەحـمـان شـا تەشـریف ئاوەردش
مـورغ و خـاتوونە مـەرەخـەس کـەردش

وەخـتـێ کـە لوا عــەبدورەحـــمـان شـا
شـــازادە فـــەرمـا خـــەیمە و بارەگـــا،

دەردەم کـــە لوان بـەڕاگـــەی حـــەلـەب
مـــدارا نـەکـــەرد بـە ڕۆژ و بـە شـــەب

گەیشتنی شازادە
بە وڵاتی حەلەب و ئاخاوتنی لەگەڵ مەلیک بەهمەندا

قــاســێــدان ئامــان خــەبەر ئاوەردن
جـە حـاڵ شــازادە خـەبـەردار کـەردن

مــەلیک بەهمــەن شنەفت هـۆرێزا وەپا
دەردەم فـەرمـان دا جـەم کـەردش سـپـا

خـەیمە و بارەگـا جـە شـار بـار کـەردن
دوو سێ فـەرسـەخـیی را مـەنزڵ کـەردن

جــەو تەرەف ئامــا شــازادەی چالاک
یاوا بە حــەلەب چون شــێــر بێ باک

خــەیمەی گــوڵناری وەپا کــەردشــان
شـای نۆش ئافـەرین بەوجـا بـەردشـان

خـان مـحـەمـەد چەنی حـەمـیـد مـەلاح
نیــشتن نە خــەیمە هـەردوو بەدەمــاخ

گەیشتنی مەلیک بەهمەن بە شازادە و
هەڵگیرسانی شەڕی شەوانە

دیســان قــاســیــدان ئاوەردن خــەبەر
شــازادە یاوان بەســەحــرای ئەخــزەر

بەهـمـەن چون شـنەفت دەردەم بی سـوار
لەشکر بـەرد بەســەر شــازادەی ســالار

بـێن بە چوار دەســە نـەو زوڵمــات و تـار
گـرتـن دەورادەور شــێـر بـەچەی زۆردار

قاو کەفت نە قوشوون شازادەی سالار
واتن شـــازادەی بێ خـــەبەر نەکـــار

قـابز کـە ئامـان پەی گـیـانت بەقـەس
نازۆ نەهیچ جـا بکیـشـۆت نەفـەس

شـــازادە شنەفت نە خـــاو بی بێـــدار
دەردەم دەرسـاعـەت بەئەسپ بی سـوار

غورِا خان محەمەد جە رووی قین و قار
زوود چەنی حەمید بە ئەسپ بوون سوار

هەی بیـــاون و بەیۆن بە ئیـــمـــداد
بزانووم بەهمـەن چێـشـەن مـوراد

* شازادە رووکەرد نە سپای خوونخوار
رووکـــەرد نەفـــەوج ســـەد هەزار هەزار

واتش نابێکار نە رووی عـەرسـەی دەور
مـــەگـــەر نام من نەشنەفـتی نەوەر

نامم ئیـبـراهیم سـاحـێب قـەرانم
کوشـەندەی جادووی عـەرسـەی مـەیدانم

نە جـادوو نە شـێـر نە بەور گـومـرِا
هـیچ کـــــام نەبەندم نمەبۆن رەها

خـان محـەمـەد چەنی حـەمـید سـالار
یاوان بە شـــازادە نە رووی کـــارزار

شـــازادە واتش ئەی شـــووم بەدکـــار
کـــێن چ کـــارەن نەی زوڵمـــات تار

وات مەلیک بەهمەن شێر پڕشکۆ
شای نۆش ئافەرین مەسانۆ جە تۆ

بەڵکە بە زیندە بشی بەرای وێت
شای نۆش ئافەرین سوود نەدارۆ پێت

وەگەر نە قەسەم بەزات ئەڵا
نازووم بە زیندە تۆ بشی بەرا

شازادە واتش ئەی شووم لەعین
کەم بکەر بیجا ئە تۆ ئەی بێ دین

من تەلیسم سەخت جادووم شکەستم
تا نۆش ئافەرین یاوا بەدەستم

مەر شار دەمشق نەیادت شییەن
مەر تۆ نازانی شازادە کییەن

وە یادت مەیۆ چێشم کەرد ئەو شەو
لێتان حەرام بی هەم خورد و هەم خەو

خان محەمەد چەنی شای نۆش ئافەرین
هەریەک جەلایێ هەڵمەت دان بە کین

چەند کەس کوشتشان نەو زوڵمات تار
هجووم ئاوەردن لەشکر سەدهەزار

گرتن دەورادەور شێران پڕکین
کەردن وە جەستەش چەند زەخم سەنگین

یەند زەخمدار بی نەرووی عەرسەی کار
ئاخر هەر چوار فێرار بین فێرار

هەرچوار بەو دەستوور کەردشان تەدبیر
بگورێزان جە ناو عەرسەی داروگیر

جیابوونەوەی یاران لەیەک و دەرچوون لە مەیدانی شەڕ

هەریەک بە راهێ رەوان بین بەدەو
نەوشەو شازادە سێ رۆژ نەکەرد خەو

هیچ نمەزانان بەکۆ مەشۆ را
پەنا بەردشان بە زات ئەڵلا

تا رۆژ رەوشەن لوان بەڕاوە
گا مەشین وە بەر گا بە دماوە

نە رۆژ چوارەم لوان بە جای
یە جای ناهەموار خەراپە گای

ئاخر هەر دوو ئەسپ نەمەندن بەکار
هەر دوو پیادە بین بەزاری و زگار

خەیلێ وە پیادە لوان بەراوە
گیر وەردن بە دەست بەڵا و قەزاوە

ئافتاب زۆر ئاوەرد زەمین مەلەرزا
مەل نە رووی هەوا پەڕوباڵ ڕێزا

زەمین یەکسەر بی بە ئاهیر نار
هەردوو لەب توشنە هەم زەلیل و زار

* ریگ بیابان چەسپ مەبی نەپا
تەن زەخمی و پا لوخت هەر دوو بە دڵخا

شـای نۆش ئافـەرین بیّ هۆش بی نەوجـا
ئەو کــــەفت وەبیّ نـاز شــــۆخ دڵڕوبا

پاڕانەوەی شازادە و نۆش ئافەرین
لە دەرگای خوای گەورە

* ئەوەند کــــەردشــــان زاری فـــەراوان
لالآن نـە دەرگـــای رەحـــیم و رەحـــمــــان

واتن یـاکــــــەریم کــــەرم بـنـمـــــانـە
دەلیلـی بـە خـــــەیر پـەیمان بـکیـــانـە

جــەو تەرەف دیـســان خـــاتوونـەی نازدار
جـــە حـــاڵ شـــازادە ببی خـــەبـەردار

خـاتوون جـە بابـۆش هیـمـەتخـواهی کـەرد
فــەرمـــا بە فـــەرهـەنگ تـەخت زەڕ ئاوەرد

دەرلا ســــوار بـی وە فــــەرهـەنـگ دێو
لـوا بـەراوە مـــــاتـەم و پـەشـــــێـــو

تـا یاوا بـە جـای ســەحـــرای ناهـەمـــوار
شــــــازادە و نـازدار جـــــە دوور دا دیـار

هـەردوو بیّ هۆشـەن کەفتەن نە رووی خـاک
مـــەیمـوونە خـــاتـوون یەقـــە کـــەردش چاک

دیش نۆش ئافـەرین کـەفتـــەن وە غـەمگین
جـوانـاو جـەم بەستـــەن نە جـام جـەمین

ســــەر نۆش ئافـــەرین نیـــا نـە ئاغـــۆش
وێنەی دەســــتــــە گـــوڵ بۆ نیـــا نەبۆش

شـای عـەبدورەحـمـان وارێد بی بەو جـا
بەڕووی شـــازادە خـــەیلـێ کـــەرد نیگا

فـــەرمـــا کـــە دەردەم گـــوڵاب ئـاوەردن
گـــۆنای هـەردووشـــان گـــوڵابرێز کـــەردن

هەر چەند سـەعی کـەرد کە نامـان بەهۆش
مـەیموونە خـاتوون مـاه قـەسـەب پۆش

عـــەرز بابۆش کـــەرد ئەو شـــۆخ نـازار
هـەردووشـــان مـــەبەم بەو بـاغ و گـــوڵزار

دەردەم فـــەرمـــان دا دوو تەخت ئـاوەردن
شـــازادە و نـازار ســـــوارش کـــــەردن

روو کـــــەردن بە ڕا یـاوان بـە گـــــوڵزار
فـــەرمـــا ئاوەردن گـــوڵان بە خـــەروار

مـــــوهری ســـــولەیمان دەردەم ئـاوەردن
دەوای بێ هـۆشـــیی شـــازادە کـــەردن

هـەردووشـــان نەخـــەو دیدە کـــەردن باز
دین عـەبدورەحـمـان نیـشـتـەن بە دڵواز

مـەیمـوونە خـاتـوون سـەلام کـەرد لێشـان
هەر دوو ئەو سـەلام عـەلەیک سـەندشـان

واتشـــان ئێـــمـــە چون یاوان بە ئەی جـا
جـــەی کـــارو کـــردار مـن بکەن ئـاگـــا

مـەیموونـە خـاتوون گـوزەشـتـەی ئەی کـار
یـاونـا بـە عـــەرز جـــە لای شـــەهـریـار

یەک پەری ئامــــا جـــە ئادەمـــــیــــزاد
جـە دوور کـە ئامـا دەست کـەرد بە فـەریاد

واتش جـە سـەحـرای توور دیم دوو سـوار
هـەردوو بێ هـۆشـەن نەوسـەحـرای دشـوار

مـن زانـام ســــەوار نـۆش ئـافـــــەرینـەن
رەفــیــقش ســولّـتــان شــازادەی چینەن

تـو واچـە پـەی مـن نـام و نـیـــــشـــانـت
جـە کـۆن خـان مـحـەمـەد رەفـیق گـیـانت

تـەمـــام گـــوزارش حـــالات بەیان کـــەرد
پەرێ خـان مـحـەمـەد کـێـشـا ئـاه سـەرد

عـەبدورەحـمان شـا فـەرهەنگ کـەرد تەڵەب
وات مــــەبۆ بشـی تـا شـــار حــــەڵەب

بشـین بە ســـەر وەقت باقــیـی داســـتـــان
ئەو شـەو خان مـحـەمەد شێر سـەربۆستـان

شـمـشـێـر بوڕان نەفــەرقش جـا کـەرد
ولحـــاسڵ تاتاق ئەبروش جـــیـــا کـــەرد

* خـوون نەڕووی جـەمین خـان مـالامـاڵ بی
ئەوەند خـــوون ئامـــا خـــەیلێ بەدحـــاڵ بی

ئـەســـــپش رانـا یـەک شــــەب و یـەک رۆ
تـا شـی بـە بـاغ پـڕ گــــــوڵ پـڕ شـکـۆ

هاتنی ماهی زەڕئەفشان کچی پاشای ئەنتاکیە
بۆ باغ و دیتنی خان محەمەد

ماه زەڕئەفشان تەشریف ئاوەردش
سەیرانگای رووی باغ بەدڵ ئاوەردش

وەختێ کە یاوا بەدەروازەی باغ
دیش کە جوانێ وێنەی شەوچراغ

کەفتەن وە بێ هۆش نەرووی تەخت خاک
بەهوون سەرزەمین کەردەنش نەمناک

نیشانەی ئەڵماس بەرگ ئەتڵەس پۆش
کەمەربەند تەڵا خەرقەی لاڵ نەدۆش

گۆناش مەدرەوشۆ وە شەهریاری
رەنگینەن بەهوون گۆنای گوڵناری

نیشانەی شاهی وەنەش دیارەن
وە تاج و نیم تاج ئەو شەهریارەن

دەرلاد گرفتار بەژن بالاش بی
گرفتار بە شەوق رەنگ ئالاش بی

پیادە بی لوا شی نە سەرینش
رانش دانیا نەژێر سەرینش

خەدەمە و کەنیز دەرلاد تەڵەب کەرد
خان محەمەد وە ناو گوڵزار باغ بەرد

دەرلاد فەرمان دا ئافتابە بەردن
زەخم شازادە هوونش پاک کەردن

دەست بەرد قــــوتووی مـــــەرهـەم بەرئـاوەرد
زەخم خـان مـحـەمـەد مـەرهـەم ڕێزش کـەرد

نـیـــــــــــا نـەتـۆی ڕەخـت زەڕتـان ئـالّا
خـــــــــــاوش بـەردەوە ئـەو نـەتـۆی والّا

وەخـــتـێ نیــمـــە شـــەو دیدە کـــەردش باز
دیش ها نـە قـــەســر شـــیـــرین بەدڵواز

مـــــاه زەڕئـەفـــشـــــان ها نـە باڵـینش
گـــولّاو مــــەشـــانۆ نە ڕووی جـــەمـــینش

چون تاوس مــــەست شـــەوق مـــەدۆ بە ناز
ڕۆح نـەدەروونـدا مــــــەکـــــــەرد وەپـەرواز

دەرلاد گـــــرفــــتـــــار بـەژن بـالّاش بی
گـــرفـــتـــار بەشـــەوق خــــاڵ ئالّاش بی

مـــاه زەڕئـەفـــشــــان کـــەردش دڵداری
خــان مــحـــەمـــەد فـــارێغ نـە گـــریە و زاری

دەم نـە ڕووی قـلـیـــــــــــان لـەب بـەڕازەوە
بـەتـۆی عــــــەرەقـــــچین یـەقـــــە وازەوە

مـــاه زەڕئـەفــشـــان ئامـــا بـە گـــوفـــتـــار
واتش خـان مـحـەمـەد شـێـر بەچەی زۆردار

ڕاست واچـە بە مـن جـــــە کـــــام وڵاتـی
ئادەمـــیـــزادی کـــام ســـەربیـــســـاتـی

یـە بـەکــــۆ مـــــەشـی عـــــەزم کــــۆ داری
کێ کــــەردەن جــــەتۆ ئەی زەخم کـــاری

خان محەمەد واتش ئەی گیان شیرین
من خدمەتکارم بە نۆش ئافەرین

ئاغای من سوڵتان شازادەی چینەن
ئەویش سەرگەردان نۆش ئافەرینەن

ئەوەڵ تا ئاخر پەرێش بەیان کەرد
نازار ئێد شنەفت کێشا ئاه سەرد

ماه زەڕئەفشان شنەفت ئەی خەبەر
دەرلاد هۆرێزا شی بەلای پێدەر

گفتەی خان محەمەد حاڵات سەرانسەر
یەکسەر یاونا بەعەرز پێدەر

خوسرەو شا شنەفت وات حۆری لەقا
ئەو جەوان پەرێم باوەرە بەی جا

ماه زەڕئەفشان هۆرێزا وە پا
ئاما بە گوڵزار بە فەرمان شا

واتش خان محەمەد بابشین بەراه
تەڵەبکارتەن خوسرەو پادشاه

خان محەمەد شنەفت دەروونش ئێشا
خەیلێ زاری کەرد ئاه سەرد کێشا

نازار ئێدش دی دەرلاد لێش پەرسا
پەی چێش زاریتەن شین و واوەیلا

خان محەمەد واتش رازم سەرانسەر
عەرز کەردم پەنەت نەڕەنجۆت خاتر

بـەڵـێ قـــــــســـــــەی مـن دوورەن درازەن
داد نـەدەسـت چـەرخ فـــرە کـــەچبـــازەن

رەفـیــقم سـوڵـتـان سـاحـێب قـرانـەن
بـەر هــەم زەنـەنـدەی نـەڕەشـــــێــــرانـەن

تـەلیـــسـم گـــوویا جـــەزیرەی واق واق
کـاخ سـولەیمان جـە بیم کـەردش سـاق

* عـەلقـەم و زەلغـەم هـەر دوو کـەرد هەلاک
زەنگوڵەی دشـوار جـە بیم کـەردش پاک

مـــەیموونە خـــاتوون هـەم نۆش ئافـــەرین
نـەجــات دا جـــە بەند عـــەلقـــەم بێ دین

باجش نە شـاهان عـاڵەم گـشت سـەندەن
شـــاهان دونیـــا جـــەلاش چون بەندەن

ئیـسـە مـــەزانۆ جـە کـۆن مــاواشــان
شــاد بوون هەم دیسـان وەخـاک پاشــان

مــاه زەڕئـەفـشـــان شنـەفـتش بـەگــۆش
ئـاه سـەرد کـێـشــا دەمێ بی بێ هـۆش

چون ئامـا بە هۆش ئامـا بە گـوفـتـار
مـن کــە فــرێم هـەن لەشکر بێ شـومـار

با بشـین سـەروەخت خوسـرەو شـای سـانی
تـەڵەب کـــەین لـەشکر هـەرچێ مـــەزانی

مـن بە هـەمـــڕای تۆ راهـی بین جـــە راه
بشـین تا بـە مـــوڵک بەهـمـــەن پادشـــاه

ئینشــــەڵا شـــەرت بۆ خـــاک ئەو دیار
بە توربە کـــێـــشم مـــاوەرووم بە شـــار

من بە دەست وێم حـــەقت بســـتـــانووم
بەهمـــەن بە قـــەســـر دوزەخ بکیـــانووم

ئێـــد وات هـەردووشـــان روونیـــان بەراه
یاوان بە خـدمـــەت خـوســرەو پادشـــاه

تا یاوان بارگـــەی ســـەرای پادشـــا
دەرلاد نە ئەســـپـــان هەردوو بین پیـــا

خـان مـحـەمـەد چەنی مـاه زەرئەفـشـان
هـــەردوو چـەنـــی هـەم لـوان بە دیـوان

تەعـــزیم کـــەردشـــان نە رووی پادشـــا
شــــا دەردەم ئـیـــــد دی هۆرێـزا وە پا

خـــەیلێ عـــزەت گـــرد شـــای والا تەبار
واتش خـان مـحـەمـەد خـەبەردەر نەکـار

تایفـــەی کـــێنی عـــەزم کـــۆ داری
پەی چێش بەی دەســـتـــوور زاروزگـــاری

خـان مـحـەمـەد شنەفت کێـشـا ئاه سـەرد
سـەنای خـوسـرەو شـا فـەراوانش کـەرد

ئەوەڵ تا ئاخـر گـــوزەشـــتـــەی کـــردار
یاونا بەعـــــەرز جـــەلای شـــــەهریار

خوسرەو شا شنەفت گوزەشتەی ئەی کار
خـــــەیلێ پەرێشـــــان گـــــرەوا بە زار

وات خان محەمەد من و عادڵ شا
نە رای کوردستان هەر دوو بە هەمراه

نە ئەو سەفەردا عادڵ شای پڕ زوور
زۆر کەرد جە پدەر بەهمەن بەدنوور

ئیسە تۆ ماچی بەهمەن پڕ زۆرەن
مەگەر عادڵ شا ئوجاخش کۆرەن

ئێد وات فەرمان دا جاڕکێشان بە شار
لەشکر سوار بی چل هەزار سوار

چل هەزار سوار بە ئەو سپەردش
ماه زەڕئەفشان مەرەخەس کەردش

خان محەمەد روخسەت جە شا تەڵەب کەرد
رەوانەی را بی روو نە حەڵەب کەرد

یەڵغار کەردشان شەب و رۆژ نەکەرد
تا شی بە حەڵەب شێر رووی نەبەرد

بەیداغ سفید جەنگی کەرد وە پا
جەم بی نەدەورش چل هەزار سپا

دەردەم قاسێدان خەبەر ئاوەردن
بەهمەن جەی کارە سەر حەساب کەردن

بەهمەن ئێد شنەفت پا دا نە ریکاب
سی هەزار سوار بین بە تاب

نە شار حەڵەب رەوانەی را بی
تا داخڵ بە دەشت سان و سپا بی

واتش خـــان مـــحــــەمــــەد شـــووم نابێکار
پەی چێش شــــازادە هـیچ نیـــیــــەن دیار

واتش ئەی بەهـمـــــەن پەلیـــــد مـــــوردار
رووکـــەر نـە مـــەیدان عـــەرســـەی کــارزار

ئـیــــســــــە بـە تۆفــــیق دەهـەندەی داوەر
نە رووی عـەرسـەگـاه چێش باروت بەسـەر

بەهـمـەن چـون شنەفت رووکـەرد نە مـەیدان
نـالاّ و نرکـنـا چـون شــــێـــر غـــــوڕان

شـمـشـێـرش کـێـشـا بەردش بە هەوا
خـان مـحـەمـەد ئەسـپـەر کـێشـا بەسـەردا

وەقــتێ دا نـە رووی قــوبەگـــای ئەســپــەر
قـــوبەی ئەســـپـــەرش بـی بورج ئـەخـــزەر

خـان مـحـەمـەد کـەمـەند هـەوا دا بە قـار
شــــــازادە بەهـمــــــەن ئاوەردش بەوار

فــەرمـا بە غـولاّم دەست بەسـتش کـەردن
وە کـــەشــان کـــەشـــان بـە خــەیمە بەردن

قـاو کـەفت نەقـوشـوون بەهمەن شـا گـیـریا
ســـپـــای شـــا بـەهمـــەن دەردەم گـــوریزا

مــــاه زەرِئەفـــشــــان هـجـــوومێ بەردش
خـــەیلێ جـــەو ســپـــا وەگـــیـــر ئاوەردش

وە فــــەتح و نـوســـــرەت بەکــــام دڵخـــوا
گـــێـــلانەوە پەس پەی خـــەیمە ســــەرا

ناگا پەیدا بی دەستێ نە هەوا
خان محەمەد هۆرداشت بەردش وە باڵا

فەرهەنگ دێو بی ئاما وە گوفتار
وات ئەتۆ بەردم شازادەی سالار

واتش ئەی فەرهەنگ تۆ دانای داوەر
من بازە وەی جا تۆ خەبەر ببەر

فەرهەنگ دێو شنەفت روو کەرد وە دما
یاوا بە خدمەت شێر سەف پەنا

واتش شا زادە بدەر مزگانی
بەهمەن شا گرتەن نەبۆ نەهانی

گوفتەی خان محەمەد گوزارش تەمام
یاونا بە سەمع شای والا مەقام

شازادە شنەفت خەیلێ بی خۆشحاڵ
واتش پادشا خودا نیگە هدار

ئیسە خان محەمەد دیدەش نەڕامەن
شەب و رۆژ دایم هەر وە تەمامەن

فەرما فەرهەنگ دێو پەرێش ئاوەردن
بەدەست شازادەی دلێر سپەردن

شای نۆش ئافەرین شازادەی سالار
دەردەم هەردووشان بە دێو بین سوار

بشین وە سەروەخت خان محەمەد شێر
ئەو رۆ جەنگش کەرد بەور دەنگ دلێر

روو کــەرد نەجــانێب مــاه زەڕێەفــشــان
هـاوەخـــتـــەن بەیۆ شـــازادەی عـــەیان

ئێـــــد وات و دەردەم هـجــــووم ئاوەردن
روو نەقــەلعـەی تـەخت بەهـمــەن شـا کـەردن

سـپـای بـەهـمــەن شـا حــەسـاری کــەردن
دەروازەی قــەلعــە هـەم مـــوحکەم کــەردن

خان مـحەمـەد چون شێر هیـچ باک نەکەردش
دەروازەی قــــەلعــــە بـە دەست ئاوەردش

فـــەرمـــا کـــە تیــشـــەو تـەبەر ئاوەردن
دەروازەی قـــــەڵا گــــشـت پـاره کـــــەردن

شی بـە ئەندەروون شـــار داگــیــر کـەردش
فــەرمـــاندەی بـەهـمــــەن وەپێش ئاوەردش

غـــــوڕا نـە جــــــەلاد بکێـــــشـن بەدار
تیــــر باران بکەن بەهـمـــــەن مــــوردار

گەیشتنی شازادە
بە شاری حەڵەب و رزگارکردنی بەهمەن شا

نـەودەم شــــــازادە وارێد بـی نـە جـــــاه
جــە دوور و نـەزدیک هەر مــەکــەرد نیگاه

نـاگــــا پـەیدا بـی مــــەیموونە خـــاتوون
ئـەویش کــــە ئـامــــا وە بێ چەند و چوون

واتش خـان مـحـەمـەد هـەم سپـا سـالار
ببـــەخـــشـــە بەمن بەهـمــــەن مــوردار

خـــان مـــحـــەمـــەد ئەژنـی شـــازادە ئامـــا
دەردەم دەر ســـــــاعـــــــەت هـۆرێزا وە پا

کـــەفت نـە خـــاک پای شـــازادەی زۆردار
سـەلام داوە نـەزد شـێـر بەچەی خوونـخـوار

خـــان مـحـەمـەد دەردەم عـەلـەیک دا وەنەش
رەویەی شـــــــاهـانـە بـەجـــــا ئـاوەردش

شـــازادە واتش ئـەی خـــان مـــحـــەمـــەد
نیگەدارت بۆ پادشـــــای ســـــەمـــــەد

ســـەد بارەکـــەڵا ئەی فـــەتحـــە کـــەردی
بەهـمـــــەن و قـــــەڵاش بەدەست ئاوەردی

مـــەیموونە خـــاتوون فـــەرمـــا هەم نەدار
ئاوەردن بـە خـــــوار بەهـمـــــەن ســــالار

مـەلیک بەهـمـەن سوجدەی شازادە بەردش
ئاداب ئـەرکـــــــان بـەجــــــا ئـاوەردش

خـــاتوون شـی بەلای شـــای نۆش ئافـــەرین
ســـوجـــدەی زەمین بەرد بەعـــیـــز و تەمکین

شـــای نۆش ئافـــەرین عـەلەیک سـەند بەناز
شـین بـەنـاو حـــــــەرەم هـــەردوو بەدڵـواز

مــــاه زەرێەفـــشــــان پایدار کـــەردش
قـــاعـــیـــدەی شـــاهان بـەجـــا ئاوەردش

مـــەیمـوونە خـــاتوون هەم نۆش ئافـــەرین
شین بەنـاو حـــەرەم بەعـــیـــز و تـەمکین

مــــاه زەرئەفــــشــــان هۆرێزا وە پا
ســەلام کــەرد بەناز شــای حــۆری لەقــا

شــای نۆش ئافــەرین عــەلەیک ســەند بەناز
دەست کەرد نە گەردەن شای شەکەرین راز

خــاتوون کــە بــەرســا ئــەی حــۆری لەقــا
کناچێ کــێنی ئەی خــورشــیــد ســیــمــا

وات من کناچەی خــوســرەوشــای شــێــرم
نــە رۆژ دەعــــوا خــــەیلێ دلێــــــرم

مــــەیموونە خــــاتوون شــــاه پەرییــــان
دەست کــەرد نەگــەردن مــاه زەرئەفشــان

شــــای نۆش ئــافــــەرین تەوازوع کـــەردش
رەویەی شــــــاهــانــە بــە جـــــا ئاوەردش

شــــــــازادەی بێ باک بــەور بی ئەنــدێش
بەهمەن تەڵەب کەرد خەلعەت بەخشا پێش

بــەعــد شـــازادە فــەرمــا کــۆچ کـــەردن
روو بــە وەلایەت شــــــار خــــەتا کــــەردن

هێرشی ئەلیاس و مەلیک تووفان
بۆسەر شازادە بەمەبەستی بردنی نۆش ئافەرین

وەخــــتێ شــــازادە نەزدک بی بەو جــــا
دەردەم قــــاســــێــدان تەمــــام بین ئاگــا

دەردەم قــــاســـــێــــدان خـــــەبەر ئاوەردن
ئەلیــاس هــەم تووفــان خــەوەردار کــەردن

واتـن کـــــه بـەهـمــــەن چـەنـی شـــــازادە
هـا ئـامـــا وەی جـــا وێت کــەر ئـامـــادە

جـە سـەحـرای هـامـوون ئـەونە شـەڕ کـریا
سـپـای ئـەلیـاس شـا تـەمـام قـڕ کـریا

ئەلیاس چون شنـەفت ئەی خـەبەر بە گۆش
دەردەم دەرسـاعـەت دەمێ بی بێ هـۆش

چون ئـامـا بە هـۆش وات مـەلیک تووفـان
ئـەگـــەر مـن یـا تـۆ بـشـین وە مـــەیدان

مـــەعلووم مــەزانـوو مـــاوەرین شکەست
هـەم مـــەبـین وە پـەنـد تا یـەومــولئـــەلـەست

مـەسـڵـەحـەت ئـێـدەن بشین وە پێـشـواز
باوەرین پـەی شـــاربە ســـەد عـیـــزو نـاز

چەند پێشکەش بەرین پەی شێر خوونخوار
بـەدڵـنـەوازی بـاوەریـن وە شـــــــــار

چەند شـەب چون غـولام خـدمـەتش کـەران
فــیکر شـــەڕوشــۆڕ نە دڵ بـەرکـــەران

بـەعـــد از ئـان داروو بـوزیـن نـە خـــوان
تاکـە دەست کـێـشـۆن نە رووی تەعـامـان

وەخـــتـێ کــــە داروو بـاوەرۆ خــــرۆش
هـەردووشــان دەردەم هـەم مـەبۆن بێ هۆش

ئەوســا جـــەو دەمــدا عـــەلاجش کــەریم
زەنجـیــر نـەگـــەردەن وەپێش مـــاوەریم

داشـــــان بـەوەزیـر پێـــشـکـەش بـەدڵواز
شـــازادە هـەر دوو لـوان وەپێـــشـــــواز

هـەردووشـــان باهـەم پێــشــوازی کـــەردن
پەرێ مـێـهـمـانـی ئیـسـتـێـدعـا کـەردن

بە مـــەکــر و بەفـــەن حـــیلـە کـەردشـــان
شـــازادە بـەشـــار خـــەتا بـەردشـــان

مـــاە زەرێـەفـــشـــان هـەم نـۆش ئافـــەرین
بـەردن نـە حـــەرەم ســـاف عـــەنبـــەرین

هەستکردنی خان محەمەد
لە پیلانەکە و کەمتەرخەمیی شازادە

سـێ شـــەو و سـێ رۆژ زیافـــەت کـــەردن
بـە وێنـەی غــولام خــدمــەت مـــەکـــەردن

شـــەوێ جـە شـــەوان فـرســەت مـاوەردن
دارووی بـێ هـۆشـی وە تـەعـــام کـــەردن

هـەردوو دەست کـێشـان نـە رووی تـەعـامـان
بـە مـــەکــر و حـــیلـە لێــشـــان نەزانـان

دارووی بێ هۆشـی بەی تەور جـۆش ئاوەرد
جـە ناگـا هـەر دوو دەردەم بێ هۆش کـەرد

خـان و شـــازادە زەنجـیــر بـەند کـەردن
تـا پـای تـەخـت ئـەلـیـــاس شـــا بـەردن

هـەردووشـــــان دەردەم بـەهـۆش ئاوەردش
شـــازادە نیـگـای ئەلیـــاس شـــا کـــەردش

واتش ئەی ئەلیــاس چ گــونام کـــەردن
بـەی تەور بـێ گـونـا زەنجـیــرم کـەردن

ئەلیـاس ئێـد شنەفت ئامـا بەگـوفـتـار
واتش شـــازادە بێ خـــەبەر نەکـــار

نـەشـــار دەمـــشـق چ کـــارێ کـــەردی
ئابـڕوو حـــەیا و نـامـــووسـم بـەردی

مـــــەگـــــەر تۆ ئـارۆ نـاوەردی وەیـاد
دنـیـــــا بـەی تـەورەن هـەرچـێ بادابـاد

دەردەم فـــەرمـــان دا جـــەلاد ئـاوەردن
خـــان و شـــازادە وەپـای دار بـەردن

ئەلیـاس وات یاران کـەمـان هۆرگـێـران
هەردووشـــان تیــرڕێژ تیــر باران کـەران

شـــازادە دەردەم کــێـــشــا ئاه ســـەرد
وێش بە خــوداوند ئـاســمــان ســپـــەرد

واتش خـان مـحـەمـەد چ کـارێ کـەردیم
بـەدەست ئـەلیــاس چ تەور گـیــر وەردیم

خـان مـحـەمـەد ئـەژنی ئامـا بە گـوفـتـار
ئـینشــــەڵا بە زوود مــــەبین رەســـتگار

مـن یـەقـین داروومە وەپـەروەردگـــــــــار
هـاوەخــــتـــەن بـەیۆ خـــاتوونـەی نـازدار

بەسەرهاتی گیرانی حەمیدی مەلاح

حەمید ئاوەردن بەشار خەتا
بەردن بە خدمەت ئەلیاس پادشا

حەمید مەلاح چون شازادە دی
بە ئاواز بەرز نە ئەلیاس غوڕی

واتش ئەی ئەلیاس مەر شەرمت نییەن
تۆ شار دەمشق نەیادت شییەن

تو ئەر شازادە بدەری سزا
قەسەم وە بێ چون یەکتایی خودا

خەبەردار مەبۆ عەبدورەحمان شا
پەری و جن ماوەرو بەی جا

خورشید عالەمگیر خێڵ حەڵەب شار
هەر چوار قولەی قاف مەیۆبەی دیار

هەرچێ سپات هەن گشت بەرباد مەبۆ
شار و مەملەکەت گشت وێران مەبۆ

ئەلیاس جە سوخەن حەمید پێچ وەردن
فەرما شازادە بەزیندان بەردن

جەی گفتوگۆ بین شاه و شەهریار
ناگا جە هەوا دەستێ دا دیار

دەست بەرد کە یەقەی شازادە گرتش
بەرد بەڕووی هەوا دەرساعەت بەردش

ئەلیاس ئێدش دی کێشا ئاه سەرد
خەیلێ خۆف سەخت بەدەروون ئاوەرد

وات مـــەلیک تووفـــان چ کـــاریٚ کـــەردیم
بـەدەسـت وێـمـــــا ئـەجـــــەل ئـاوەردیم

خـان مـحـەمـەد واتش ئەریٚ ئەلیـاس شـا
وەقـــتـــەن پـەری و دێو بـەیۆ بـەئەی جـــا

مـوڵک و مـاڵ و شـار مـەکـەران خـەراب
جـــەرگت مــــەدەران نەســـیخ کـــەباب

ئەلیـاس چون شنەفت جەرگش بی بوریان
هەم خـــان و حـــەمـــیـد بـەردن بەزیندان

لە هۆشچوونی شازادە و کۆتکردنی

جـەلاش کـە نیـشـتن جـادووی سـەهمـگین
نیـگـا مـــــەکــــەردن بـە بـۆغـــــز و یـەقـین

شـــــازادە واتـش شــــووم بـیٚ ئـیــــمـــــان
پەی چیش ئـاوەردی من بە ئەی مـــەکــــان

لـەعـین وات نـامم بـا نـەبـۆ پـەنـهــــــــان
پـەروەرش جـــادووم بیٚ نامـــونیـــشـــان

ئـەمـن کـــــە دوخـــــتـــــەر ئـارایش دێوم
پەی هوون عـــەلقـــەم خـــاتر پەشـــێـــوم

شش مــاه هەن پەی تۆ من کـەردم فـەریاد
تـا ئـارۆ کــــــە تـۆم نـەدار دا نـەجـــــات

شـــەرت بۆ نـە تەنخـــوای خـــوێش و برادەر
کـەرووت وەعـیـبـرەت عـاڵەم سـەرانسـەر

تا ئادەمـــیـــزاد عـــیـــبـــرەت بگیـــران
ئیـــتـــر هیچ کـــارێ بەی تـەور نەکـــەران

ئێـــد وات و سـێ دەس زەنجـــیـــر ئاوەردش
ئاوێزان بـە جـــای ســـەهمـنـاک کـــەردش

یـەک ســـەنگ گـــران مـــەلعـــوون ئاوەردش
سـەر ئەو چا بەوسەنگ هەم موحکەم کەردش

هەر رۆژ کـــە مـــامـــا مـــەلعـــوون گـــومـــرا
خـــەیلێ ســـزای ســـەخت شـــازادە مـــەدا

رۆژێ شـــازادە عـــاجـــز بی نەگـــیـــان
پـەنـاکـــە بـەردش بـەزات ســـوبـحـــان

ئەورۆ شـــازادە خـــەیلێ خـــەیاڵ کـــەرد
وات من مـیـوەی عـوود هەم سـەنجم ئاوەرد

من حـــەڵقـــەی زەنجـــیـــر بکەرووم پارە
رەســـتگار بووم نە دەست شـــووم بەو چارە

ئێـــد وات و دەرلاد تـەکـــان دا چون شـــێـــر
زەنجـــیـــرش بڕی بـەور دەنگ دلێـــر

خـــەیلێ نیگا کـــەرد هۆرێزا وە پا
دیش تیغ ئەڵمـــاس حـــازرەن نەوجـــا

ئەوەند کـــۆ کـــریان مـــەتا و جـــەواهێـــر
خـەرمـەن خـەرمـەنەن چون سـەنگ باهێـر

شـــازادە تیغ ئەڵمـــاس نەپشت بەست
خـــەنجـــەر تـەڵا گـــرتش نـەرووی دەست

پەروەرش جـــــادوو پەیدا بی نـەوجـــــا
چـون بـەور پـڕ زۆر شـی بـەســـــــەر چـا

دەست گــرتش بە ســەنگ نەوجــا هـەوادا
شـــازادە چون شــێــر تـەکــان دا نەو جــا

ئـەو تیـغ ئەڵمـــاس داش نە رووی کـــەمـــەر
کــــەردش بە دوو نیـم چـون خــــەیار تـەڕ

ســــــا تـۆز و غــــوبار دەردەم پـەیدا بی
دونیــا ســـەرانســـەر یەکـســـەر ســیــا بی

هـۆرێزا لـوا نـەو ســـــەحـــــرای هـامــــوون
ناگــا جــە تـەقــدیر کــارســـاز بێ چـوون

ســــیــــــا چـادرێ دیارەن جــــە دوور
نـەدوور دیـارەن چـون شــــــــەرارەی نـوور

زۆر دا نـەپەنجــــــە یاوا بـەئەو جــــــا
یاوا بـە چادر ســــــەرتـا پا ســــیـــــا

وات ســاحـێب یانە مـێــهــمـانت ئـامـا
مـێـــهـــمـــان عــەزیز هـەم جــە لای خـودا

ئـامـــــا بـەڕووی دەر یەک پـیــــــرە زاڵێ
کــۆنـەی زەمـــانە ســاحــێب کــەمـــاڵێ

واتش ئـەی مــهــمــان وەش ئامـای وەخــەیر
ســـاکن بـەر نـەجــای کـــۆســـاران دەیر

شـــــــــازادە بـەردش هـەم بـەتـوی چـادر
قـــورس نان جـــۆ پـەرێش کــەرد حـــازر

شـــــازاده واتـش جـــــەکـــــام دیاری
ئیــتـــاعـــەت نمای کـــام شـــەهریاری

پیــــــرزاڵ واتش بە شـــــاه فـــــەرەنگ
ئیــتـــاعـــە داروو ســـالار ســـــەرهەنگ

ئاهیـــر نەدەروون بوریان کــەردش گــەش
پـەڕ مـــــــورغ ئـاوەرد دا نـە رووی ئاتـەش

دەرلاد حــــــازر بی مـــــورغ وەفـــــادار
ئامـــا وە خـــزمـــەت شــازادەی ســـالار

دەست بەرد و زەریـف نیـــا نـە رووی باڵ
نیـــشت نـە رووی هـەوا مـــورغ زەڕین باڵ

بە تـاو و تـەعــــجـــــیل روونیـــــا وە ڕا
روو کــەرد نـە ئەو مــوڵک پەی شــار خـــەتا

با کـــە شـــازادە وەی حــەرف شــیـــرین
بشـین وە ســـەروەخت شـــای نۆش ئافـــەرین

پاش ئەو رووداوە نۆش ئافەرین و ماهـ زەڕئەفشان بەو بەسەرهاتەیان زانی

مـــاه زەڕئەفـــشـــان وات نـۆش ئافـــەریـن
هـاوەخـــتـــەن بەیو شـــازادەی شـــیـــرین

مـــەیمـوونە خـــاتوون چـەنی ســپـــای ویش
هـاوەخـــتـــــەن بـەیۆ شـــۆخ بـێ ئـەندێش

جـــــەودەم شـــــازادە چـەنی روخ ئـامــــا
تـا کـــــە داخڵ بی وە شـــــار خـــــەتا

ئامـــا وه حــــەرەم شـــازادەی گـــوزین
دیش نۆش ئافــەرین نیـشـتـەن وەغــەمین

ئەحـوالّ لێش پەرسـان بە کـۆ شـیـیـەنی
ئـینـە سێ رۆژەن دیـار نیــــیــــــەنـی

شــــــازادە واتـش پـەروەرش جـــــادوو
من وست نەرووی چا ئەو شـــووم بەدخـــوو

ئـێــــــــــد وات و دەرلاد هــۆرێـزا وەپـا
روو کــەرد نـەســەرای ئـەلیــاس پـادشــا

نـەعـــــرەتە پێکا شــــێــــر رۆی غـــەزا
ئەلیــاس نە رووی تەخت دەردەم کــە لەرزا

ســــەراســیـــمـــە بی ئەلیـــاس دڵرێش
وات مــەلیک توفــان چێش بکەرین چێش

تـووفـــان وات ئـەلیـــاس نـەعـــەقڵ ســـادە
تۆ دەست کــــۆتا کــــەر تۆ نە شــــازادە

ســـوڵتـــان ئـیـــبـــراهیم بەدار کـیـــانای
شــــــازادە هـەلاک یـا مـــــــوردە زانای

ئەلیـاس وات ئەو کـار نەدەس بەرشـیـیـەن
ئـیـسـە ئـەی تەدبیـر ئەی کـارە چیـیـەن

نـەی گـفــتـــوگـــۆ بـین شـــازادەی دلێــر
پەیدابی ئامـــــا وێنەی نەڕەشـــــێـــــر

واتش ئەی ئەلیـاس کـارێ خـاس کـەردی
من و خـــان مــحــەمـــەد بە پای دار بردی

دەست بەرد ئەلیاس شا ئاوەردش بە وار
بە کەشان کەشان بەردش وەپای دار

ئەی خەوەر بە گۆش ئەهل شار یاوا
پەرێ ئەلیاس شا جەرگشان کاوا

شازادە لوا نیشت وەبان تەخت
تووفان و وەزیر شووم ناشنەخت

خان محەمەد چەنی حەمید سەروەر
هەردوو جە زیندان بەرئامان وەبەر

لوان بە خدمەت شازادەی گوزین
هەردوو روو مالآن نە رووی سەرزەمین.

خان محەمەد واتش شازادەی سالار
ببەخشە بەمن ئەلیاس نامدار

شازادە فەرما ئەلیاس ئاوەردن
خەلعەت شاهی دەرلەحزە کەردن

مورغ کە هۆرێزا هیمەتخواهی کەرد
قەدرێ ئەمانەت پەی بەچەگان بەرد

شازادە ئەلیاس زیافەت کەردش
شازادە و یاران مێهمانی کەردش

دمای چەند رۆژی فەرما کۆچ کەردن
روونە وەلابەت فەرەنگی کەردن

تا کە داخڵ بین وە فەرەنگ ماوا
خەیمە و خەرگاهش دەردەم کەرد بەرپا

شازادە نەوجا گرتشان قەرار
وەختێ نیگا کەرد پەیدا بی غوبار

جە وڵات فەرەنگ سپای سەدهەزار
لەشکر فراوان ئاما وەئەی شار

پەرسا جە شەخسی چێشەن ئەی سپا
ئەی جەنگە چێشەن مەکەران نەی جا

ئەو شەخس عەرز کەرد شازادەی سالار
سپای زیگووات ئاما وە ئەی شار

پادشای فەرەنگ کناچەی دارو
هەزار کەس پەیش ئەرواح مەسپارۆ

خورشید عاڵەم شای عاڵەمگیرەن
عاڵەم نە سەوداش بەستەی زەنجیرەن

هەر کەس بوینۆ ئەو خورشید شێوە
دێوانە مەبۆ سەرسام و لێوە

ئێدەن خەیاڵش سەرهەنگ موردار
بەزۆر بکێشۆ خورشید نازدار

بەو تەورە کە شار ئاوەردەن بە تەنگ
وەختەن بەرباد بۆ تایفەی فەرەنگ

شازادە ئەژنی دەروونش ئێشا
روو نیا بەوجا جۆشا و خرۆشا

واتش خان محەمەد حەمید سالار
زوو بیاونەوە پەرێ کار زار

شــازاده چون شـێـر حــەمـڵـەیێ کــەردش
ئـەی تـیـپ بـە داخـڵ ئـەو تـیـپ بـکـەردش

ســپــای زەنـگـیــان کــەردشــان فـێــرار
ســــپـــــای ســـــالاری مــــەند نەکــــارزار

شــــازادە روو کـــەرد نـە ســپـــای ســـالار
واتـش ئەی مــــەلعـــوون شـــووم نـابـێکار

ئـامــــا وە جـــەواب تۆ مـــوســــڵــــمـــانی
پەی چێش وەفـەرەنگ ئـیـمــداد مـەنمانی

شـــــازادە واتـش مـــــەلعـــوون بـەدکـــــار
ئـەی زەربـە بـنـۆش نـەرووی کـــــــار زار

دا نـە رووی ئـەســـــپـــــەر بـەقـــارو بـەقین
دوولەت کـەرد تـا نـاف کـەفت نە رووی زەمین

رزگارکردنی شای فەرەنگ لەلایەن شازادەوە

فـەرمـا کـە خـەیمـەی زەنگ غـارەت کـەردن
ئەسـڵــەحــە و ئەســبــاب تەمــام ئاوەردن

دیشـان قـاتـب شـا نـە مـەیدان کـەفـتـەن
جــەســەر تـا دامـان هـوون پێـدا رەشـتـەن

شـــــازادە جــــە ئەسپ هـەم ئـامــــا بـەوار
چەنی قـــاتـب شـــا ئـامـــا بە گـــوفـــتـــار

ســــەر قـــاتـب شـــا بشـــۆران بـەهـەم
بـەڵکو خـــــواوەند چـەنیش بـۆ کـــــەرەم

وەزیـرو نـەدیم دەردەم بـەردشـــــــــان
داخڵ بە ســـەرای شـــاهـی کـــەردشـــان

شـــــازادە لوا وەخــــەیمە و خــــەرگـــا
وەلای نـازاران شـــــــــــــۆخ دڵـڕوبـا

قــــاتب شـــا نـەوجـــا واتش وەزیران
ئینە چ کـەســەن ئـیـمـداد کـەرد پێـمـان

هەڵمــەت و زۆرش شـێـر رووی جــەنگەن
بێ خــۆف نـە سـپــا و نیش خــەدەنگەن

ئێـد خـاسـەن ئـەو شـێـر بـاوەرووم وەشـار
مـێـهـمـانداری کـەم شـازادەی ســالار

وەزیر وات ئەی شـا سـاحـێب عـەدڵ و داد
جـــانشین جـــای پادشـــای کـــۆهزاد

مـەعلوومـەن ئـەو شـێـر سـاحـێب هونەرەن
مـەعلوومـەن سـاحـێب تاج و ئەفسـەرەن

بـەتاج و تۆمـــار بـە شـــێـوە شـــێـــوە
نیـــشـــانەی شـــاهـی تـەمـــام هـا پێـــوە

شـــــا وات ئـەی وەزیر دانـای نـامـــــدار
بشـــۆ بەخـــدمـــەت شـــازادەی ســـالار

وەزیـر ئـێـــــــد شـنـەفـت هـۆرێـزا وەپـا
یـاوا بـە خــدمــەت شــێــر کــینـە خــوا

عــەرز کــەرد شـــازادە ئێــدەن تـەمــەنا
تـەڵەب کـــار تـۆن مـــەلیک قـــاتب شـــا

سا کە ئێد شنەفت شازادەی سالار
وات بە خان محەمەد یار وەفادار

شازادە و یاران شای نۆش ئافەرین
ماه زەڕئەفشان شۆخ نازەنین

داخڵ بە حەرەم سەرا کەردشان
تەشریف بە حوزوور قاتب بەردشان

یاوان بە باڵین نیگا کەردن لێش
دیشان شێوەی مەرگ عەیان بییەن پێش

رووی زامش تکەی زووخاو رێزەن
رۆحش جە هەستیی تەن جە گورێزەن

شازادەی سالار شی وە باڵینش
تەکیە کەرد بازوو نە رووی سەرینش

وات ئەی پادشا خەیاڵت چێشەن
راست بواچە پێم دڵ جە ئەندێشەن

واتش شازادە مەتڵەبم ئێدەن
چون فەرزەند وێم ئومێدم پێتەن

من وێم مەزانووم رۆحم پەڕ کەندەن
عومرم جە دنیا وە نەفەس مەندەن

وەسیەتم ئێدەن بەعد ئەز مەردەنم
جە دمای مەردەن دەفن کەردەنم

شازادە تۆ وێت چەنی وەزیران
تەمام ئەهل شار دانا پەزیران

گـــــردین وەیەک بار وە بێ مـــــواســــا
بشـــۆن وە مـــەســجـێـد خـــانەی کلیـســا

کناچەم خـورشـیـد شـای عـاڵەمگیـرەن
عـاڵەم جـە سـەوداش بەسـتـەی زەنجیـرەن

تـۆ بەلوتف وێت بە فـــیــــرۆزیی بەخت
ســــەرئەفــراز کــەری ئەو بە تاج و تـەخت

ئەهـل فــەرەنگ پێش یەکســەر بۆ تەسلیم
هـیچ کـــەس نەئەمـــرش نەبۆ لام و جـــیم

بەوێنەی شـــاهـان فــــەرمــــان رەوا بـۆ
ئـەو نـەجــــاگـــــەی من وە پادشــــــا بۆ

بغـەیرئەز خـورشـیـد شـۆخ دڵ پەسـەند
فــەرزەند نەداروەم جـــە دنیـــای پڕ فـــەند

وەخـــــتـێ کـــــە یاوا بە تاج شـــــایی
حــــــوکـــــمش رەواج بی بە دڵروبـایی

ئـەوســـا جـــەو دمـــدا تـۆ وێت مــــەزانی
ئەڵبـــەت ســــەرئەنجـــام کـــارت مـــەوانی

ئـەگــەر مــــەیلت بۆ شــــۆخ دڵپــەســــەند
تـۆ بـە ســــــــــەلالـەی بکـەری پـەیـوەنـد

بـە ئـەمـــــــر بێ چون حــــــەیی لایـەنام
قـــاتب فـــەنا بی، عــــومـــرش بی تـەمـــام

شــــازادە و یاران ئەهـل شـــار تـەمـــام
کـارســـازیی دەفنش کـەردن ســەرئەنجـام

واتشــــان ئەی شـــا شـــازادەی ســـەروەر
وەســـــیـــــەت قـــاتب تۆ بە جـــا بـاوەر

وات بەخان محەمەد حەمید هەردووشان
باوەران وەی جـا مـاهـ زەرئەفـشـان

یاران بەفـــەرمـــان شـــازادە ویەردن
شـین نازاران وێشـــــان ئاوەردن

رووکەردن وە شـار جە کووچە و بازار
ئامـان وەسـەیران تەمـام ئەهل شـار

دمـای ئەی شـۆخـان بەلارە و لەنجـە
کـان جـەواهـێـر خـەرامـان گـەنجـە

خورشید جە خورشید وێنەی خوەر ئیوار
شـەوقش پێکا نوور نەو مـاوا و دیار

کەمەر بەست بەدین موعجیزەی عیسا
بە شـۆخ و شـەنگی شی پەی کلیـسـا

بەتەرکـیو ئەندام سـەوڵ خـاتر تەڕ
تەشـریف بەرد وەبان تەخت ساف زەڕ

شـــازادە جــەلاش مــدرا وە پاوە
کـەمـاڵ و هۆش نەمـەند جـەلاوە

سـۆزیا جـە عـەشق خـورشـیـد تابان
هاوەختەن بەرشۆ قەلب شیرین گیان

خورشید کە زانا شازادەی سەرمەست
عەقڵ و هۆش و فام بەرشییەن جە دەست

دەست دانە باهۆی شـــــازادەی دڵڕێش
ئاوەرد وە ســـەرتەخت بە هامــڕاز وێش

وەزیر و نایب چەنی ئەهل شـــــــار
ئــاوەردن پــەرێــش تــاج زەڕنــیــگــار

شــــــازادە تاجش وەبێ مــــواســـــا
گــرت بە دەســـتـــەوە پەیاپەی بۆسـا

نام خــودا بەرد پەی خــورشــید شــەرق
وات مـــوبارەکت نیـــا وە رووی فـــەرق

کەمەر گەوهەر جە کەمەرگاش بەست
شــازادە هۆشش یەک جــار ببی خــەست

نیگاش مــەکــەردن ســەرداران ســەف
زانان کــە هۆشش بەرشــیــیــەن نەکــەف

خــورشــیــد نە پەردە کــەرد نیگای باڵش
زانا کـــە رێزان یاد و کـــەمـــاڵش

وات سەرگەردت بام شێر عەرسەی جەنگ
نام مـــەردیی وێت نەدەری جـــەســـەنگ

ســـەرئەنجــام کــار مــەکــێــشی تانە
مـــەبی وە ڕێســـوای دەورو زەمـــانە

هەم وێش بەی دەســتوور گرفتــار بی پێش
مـــەلوول بی چوون لوول زوڵف تار وێش

بە پەنهانی وێش ئەسرین کەرد جاری
بێـــزار بی تەمـــام جــە شـــەهریاری

شـــێـــر دوو چەندان مـــوبتـــەلا بی پێش
پەشـێـو چوون لوولیی تای کـەلافـەی وێش

شـــــێـــــر دلاوەر زانـا بـە کـــــارش
عــاشــقــەن بە شـــەوق شـێــوەی دیدارش

چەنی شــــازادە مـــاهـ فـــیـــرووز بەخت
نیـــشـــتـــەبێن وەهـەم ئەو جـــە بان تـەخت

وەزیر و ئـەعـــیـــان ئـەفـــســـــەر وەلاوە
نـە پـای تـەخـت شـــــــام دران وە پـاوە

ئـاوەردن وەبـار دانـەی بـێ مـــــــــەدار
ئـەشـــرەفـی بەســـــەنگ تـەلا بـە خـــەروار

نە فـــەرق دوڵبـــەر نێـــســـار کـــەردشـــان
نـامش جـــە تۆمـــار شـــاهـی بـەردشـــان

شـــیـــرین شـــەربەتـان مـــوبارەک بـادی
وەنـۆشـــــان تـەمـــــام بە دڵگـوشـــــادی

سـاقـیی سـیم ئەندام بادەی مـەی بەکەف
مـــدران وێنەی گـــوڵ نـە دەوران ســـەف

شـای خــورشـیـد سـەندش پیـاڵەی بادە
بـە غـــەمـــزە ســـپـــەرد بەدەس شـــازادە

شـــــێـــــر دلاوەر زانـا مـــــەیلشـــــەن
گـــرفـــتـــار بیـــیـــەن ســـەرتوفـــەیلشـــەن

نـەجـــا هۆرێزا شـــــازادەی دڵتـــــەنگ
جـام سـەندش جەدەس شـازادەی فـەرەنگ

هەر وەقت نۆش مــەکــەرد پیــاڵەی جــەدید
مـــەوات بـەعـــەشـق دیدار خـــورشـــیـــد

خـــورشـــیـــد مـــەواتـش گـــیـــانم نۆشـت بۆ
پـەژارەی دەوران فــــــەرامــــــۆشـت بـۆ

ســــــاقـی ســــــیـم ئـەنـدام ئـاوەردش بـادە
مـــەبـەرد وە خـــزمـــەت پـەریَ شـــازادە

نیگا کـەرد بە جـام شـــۆخ جـام جـــەمین
ئـیـــشـــارە کـــەردش بـە نۆش ئـافـــەرین

هـەم جـــەنەو ســـاقی پیـــاڵە پڕ کـــەرد
بە دەست شــیــرین فــەرەنگی ســپـــەرد

دیســان کــە فــەرمـا جـام زەڕ نیــشــان
کــەردش تەعــاروف مــاه زەڕئەفــشـــان

شـیـرین بە لـەنجـە دەس کـێـشـا پەی جـام
جــامـش ســـەند جــە دەست شـــۆخ دڵارام

نـۆشــــــا وات بـەیـاد تـاق ئـەبرووی یـار
یەعنی خـــان مـــحـــەمـــەد یار وەفـــادار

جــــەدمـــای بادە گـــوڵبـــانگ یاران
هـۆرێزان وەپـا شــــــای وەفـــــاداران

شــــازادە و یاران هـەم نۆش ئـافـــەرین
ئـامـــان وە مــــەنزڵ وێشـــان بـە تـەمکـین

نـۆش ئـافـــەرین وات شـــازادەی ســـەروەر
ئـارەزووی خـــورشــــیـــد ئـامـــا بەنـەزەر

چێـهرەی گـوڵ ئاسـای خـورشـیـد عـاڵەم
مـن وە بـێ نێـــقــــاب بـوینـام وەچـەم

مـەعلووم بۆ جـەلام شـێـوەی جـەمـاڵش
چ تـەرزەن رەونـەق فـــیـــرۆزەی خـــاڵش

شــــازادە واتـش ئـەی دڵئـــەفـــرووزم
ئـەی دیـدار تـۆ رەوشــــــەنـیـی رووزم

هەرچـەند ئـەو غـەنیـی تاج و ئـەفـسـەرەن
شـــێـــوەی تـۆ سـەد بار جـەو زیاتـەرەن

ئـەرچـێ ئـەو نازدار نـەتـەخت شـــاهـەن
تـۆ وێنەی خـــوەری ئەو وێنـەی مـــاهـەن

شـای نۆش ئافـەرین خـەندە کـەرد بـە ناز
واتش شـــازادە شـــێـــر ســـەرئەفـــراز

ئەی حـــەرف و ئـەی راز چۆنم پەســەندەن
بـەوێم مـــەزانـووم فـــامـت نـەمـــەندەن

مـــەزانـوو مـــەردیت بـەغـــارەت بـەردەن
بـەدیدار وێش مـــوبتــــەلات کـــەردەن

ئـەمـن کـــە حــــەکـــاک رۆزگـــارانم
ســەرمــەشق دەفـتـەر (کـول کـارانم)

ئیـــســــە ئـەی کـــارە زاهـر دیارەن
شـــــــازادە زەلـیـل زوڵـف نـازارەن

من حـەسـرەتمەندم شـێـوە و جـەمـاڵش
بـوینـام وەچـەم فـــیـــرۆزە و خــــاڵش

مەعلوم بۆ جە من شێوەش چەتەورەن
بەی دەستوورە تۆ موتبەلا کەردەن

ئەو هەم وە رۆدا شێوەی تۆ پێشەن
خاترش بەتیر عەشق تۆ رێشەن

نۆش ئافەرین وات شازادەی خوونخوار
با بشین وەسەیر ئەو شۆخ نازار

بەڵکو بوینم ئەو وەبێ نێقاب
بزانووم چۆنەن ماه جەهان تاب

ساکە ئێدش وات هۆرێزان وەپا
تەشریف بەردشان بە ئەو بارەگا

تا شین بە حەرەم سەرای پادشا
ناگا کەردشان نەو جاگە و ماوا

دین کە بارەگا کەس نییەن تێدا
شنۆی دیاریش نمەیۆ پێدا

شازادە پەرسا جە خدمەتکاران
جە کۆن نازەنین شای وەفاداران

جەواب دا وەنەش شێر دڵئەفرۆز
دەستوور شاهەن تا وەعدەی هەفت رۆز

جە ئەوەل جلووس جە عالیجاهی
وەختێ کە یاوان وەپادشاهی

نەسەرا و حەرەم نمەکێشۆن سەر
نمەیۆن وەبان تەخت کورسیی زەر

مـەشـۆن وەمـەسـجـێـد خـانە و کلیـسـا
مـــەنیـــشـــۆ نەوجـــا تاهـەفت رۆ تـەنیـــا

ســـاکـــە ئێـــد شنـەفت نـەوەی نامـــدار
وات بـەخـــان مـــحـــەمـــەد یار وەفـــادار

ئـیــــرادەم هـەوەس کـلیـــــســــا دارۆم
بشــــووم بە ئـەو جــــا بوینـوم یـارۆم

شـــازادە و یـاران هـەم نۆش ئـافـــەرین
مـــاه زەرێـەفـــشـــان شـــۆخ نـازەنین

شین بە کلیـــســـا کـــام وێشـــان
شـێـوەی شـیـرین خـاڵ زاهـر بی لێـشـان

دیشـــان مـــەکـــانێ بیــروون جـــە پـەردە
پـــەردە وە بـــاڵای پـــەردە ویـــەردە

هـەفت پەردە کـــریان ســـورخ ئـەڵوەنی
ئـەزرەق و ئابی گـــوڵ گـــوڵ ســـۆســـەنی

شـــازادە پەرســـا جـــە خـــدمـــەتکاران
حـــاجـــێب دەرگـــای شـــای وەفـــاداران

واتش ئەی حـاجـێب ئەی پەردە چێـشـەن
پەردەدار کـــێـــیـــەن کێ نـەدڵێـــشـــەن

حـاجـێب دا جـەواب ئەی شـێـر جـەنگی
ئینـە دەســـتـــوورەن جـــەلای فـــەرەنگی

هـەر وەقت پادشـــای فـــەرەنگ فـــەنا بی
کـــەسێ تـەر بـە جـــای ئـەو پادشـــا بی

نەقاشان مەیان سوورەت مەکێشان
پەی یادگاری بمانۆ لێشان

هەر وەقت پادشای تازە بەرجا بۆ
جە دمای ئەو شا وە پادشا بۆ

بوینۆ سوورەت شاهان تازی
نەنازۆ بەتاج بە سەرئەفرازی

بزانۆ دنیا بەی تەور بێ شەرمەن
هەر رۆ بەرەنگێ بازارش گەرمەن

سەرفکەندە بۆ جە دونیای غەدار
پەی هیچ کەس نییەن شاهی پایەدار

عەداڵەت خاسەن، رەعیەت پەروەری
ساحێب هیمەت بۆ و دانا گوستەری

هەم تێدا بەستەن نەقش قاتب شا
ئەی پەردە پۆشان کەس نیگا نەکا

ئینە فەرموودەی شای گوڵعوزارەن
پەردەشان کەردەن ئەو نەپێوارەن

بەی تەور سێ پەردە کەردەنش موحکەم
تا کە بێگانە نەوینۆش وە چەم

شا وات ئەی پەردە پەردە دا نەرووش
تا مەن بەدیدەی زیا ببینووش

حاجب بە فەرمان شازادەی سەروەر
پەردەی نەقاشی هەوادا نەسەر

ناگـــا یەک خـــورشـــیـــد ئامـــا بەدیدار
شـــەوقش خـــۆر بەردەن نەپەردەی پێـــوار

شـــازادە پەرســـا نیگا کـــەرد بە جـــەخت
بەو مـــەجلیس شـــا بەو ئەفســـەر و تەخت

وەزیـــران نـــەپـــای تـــەخـــت زەڕنـــیـــگـــار
دەســـتـــەبەدەســـتـــە مـــدران ئینتـــیـــزار

شـــا نیـــشـــتـــەن وەبان تەخت ســـاف زەڕ
شـــەوق مـــەدۆ چون شـــەوق فـــەرەیدوون فـــەڕ

* خورشـید نە سـەرتەخت گرتەنش قـەرار
شەوق مەدا چون شەوق شۆڵەی خۆرئێوار

ئاهیـر کـەفت نەجـەرگ سـفـتـەی شـازادە
جـــەنیگای ئەو شـــۆخ فـــەرەنگی زادە

مـــەدهۆش بی نەشـــەوق نازار دڵکێش
یەکســـەر شی وەباد عـــەقڵ و فـــام و هۆش

خـورشـیـد چ خورشـید رای تاریف نیـەن
نـە وێنەی حـــووران نە چون پەرییـــەن

نـە وێنەی شـــیـــرین شـــار ئەرمـــەنەن
نـە تەرســـای شـــار نە جـــە فـــەرەنگەن

نـە چون گـــوڵئـــەندام خـــاقـــان چینەن
نە چون هومـــەیلا گـــیـــســـوو مـــشکینەن

نە چون زولەیخـا مـیـســری موقـامـەن
پەری و جن و دێو نە ســـەوداش ســـامـــەن

بەی شـۆخـی و شــەنگیی شـیـرین عـالەم
دیـدەی زەمـــــــانـە نـاوەردەن بـە چـەم

نیـیـەن گـونجـایش سـەنای جـەمـاڵش
مـانـەندش نیـیـەن فـیـرووزەی خـاڵش

عـارفـان شــەیدای ڕێزەی قــەندشـەن
شـاهـان گـرفـتـار تای کـەمـەندشـەن

دەروێش و مـسکین سـەر نە سـەوداشـەن
مـورشـیـدان خـەسـتـەی تیغ مـەوداشـەن

جـە ئادەم بەری سـەرڕشـتـەی نوورەن
پەری بەهەشـتـەن هەم وێنەی حـوورەن

نـاوەردەن نـەخــاو دیدەی زەمــانـە
هـەر کـــەس بـوینـۆ مــــەبـۆ دێوانـە

هـەر کـەس بوینۆ ئەو شـۆخ شـەڕجـۆ
بـەوێنەی مـەجنوون روو مـەکـەرۆ کـۆ

هـەر کـــەس بـوینـو خــاڵ فلـفل دانە
مــەبۆ بەڕســوای دەورە و زەمــانـە

بـەوێنـەی شــیـرین زوڵف عـەنبـەرینەن
کـەمـتـەر کـەنیـزش نۆش ئافـەرینەن

وەلحـــاسڵ ئەو شــۆخ نـادرەی نـارین
بـە تـەمــەنای دڵ بیــیـەن ئافــەرین

ئەر بـەیۆ بـە زبان تـەمـام مـووی ئەعـزام
وەسـف جــەمـــاڵش نمەبۆ تـەمـــام

هەرگـــیــز بەی دەســـتـــوور نادرەی نـایاب
نەکــەس شنەفـتــەن نە دییـــەن بە خـــواب

بـەڵێ شـــیـــرینەن جـــە پا تا وە ســـەر
نـیـیـەن جـە سـوورەت بـوتخـانەی ئـەخـزەر

ئەبرۆ چون کـەمـان قـەوس ئاسـا سـەنعـەت
خـەم کـەردەن بە دەسـت قـەواس سـەنعـەت

مـــوژگـــانش بـە خـــون دڵدۆز قـــاتڵ
غـــــەزەب بـێ بـاک عـــــەدوو چـەنـی دڵ

سـافـیـی سـای گـەردەن تا سـەدر سـینە
کەس نەدییەن مەحبووب بەی شکڵ و وێنە

خـولاسـەی کـەلام جـە سـەر تـا دامـان
ڕژیـان بە لـەقـای تـەجـەلای سـوبحـان

شـــازادە و یاران هـەم نۆش ئـافـــەرین
حـەیران بین بە شـەوق شـۆخ گـوڵ جـەمین

بەو زوڵف و بەو تـەرز فـیـرووزەی خـاڵش
عـاشق بین بـەشـەوق شـێـوەی جـەمـاڵش

پـەرسـا جـــە حـــاجب شـــازادەی چینی
ئـەی شـــۆخـــە کـــیـــەن بـەی نازەنینی

واتش یە خـــورشـــیـــد زەڕین کـــولاهـەن
کناچـەی عـــەزیز فـــەرزەند شـــاهـەن

وێت بـەســتی کـەمـەر زونار نەگـەردەن
تـو وێت پـادشـای فــەرەنگیت کـەردەن

شـــازادەی ئەی حـــەرف ئاشنا بی پێش
گـــورێزا جـــەلاش ئێـــخـــتـــیـــار وێش

دڵ نـە دەرک هـەوڵ کـــەمـــاڵ تـەواســـا
بـەر ئامـــا جـــە بـەیت مـــاڵ کلیـــســـا

قـــــەرارش برِیا ســـــەبـووری نـەداشت
بار غـەم حـــەڵقــەش نەدەروون گـــوزاشت

تـا شین بە مـــەنزڵ شـــەو دیدە بێ خـــاو
ئەســـرین مـــەرێزا چون جـــۆش ســـەیلاو

کـــەردش بە عـــادەت هـەر وێنەی عـــیـــســـا
گـــشت رۆژێ مـــەشی بە تۆی کلیـــســـا

مـــەگـــرتش قـــەرار تا بە نمای شـــام
مـــەکـــەردش نیگای شـــۆخ جـــەمین جـام

تـا مـــــودەی هەفت رۆژ ئینە کـــارش بی
نە کـــەمـــاڵ و هۆش نـەئێـــخـــتـــیـــارش بی

جـە دمای هەفت رۆژ جارِکێشان وەشـار
ئـەهـل بـازارِ کـــــــەردن خــــــــەبەردار

نازار فـــەرەنگ شـــای شـــیـــرین دەمـــاغ
مـــەشـــۆ بە گـــوڵگەشت بە ســـەیران باغ

ئـەی خــــەبـەر بە گـــۆش شـــــازادە یـاوا
خــــەبـەر وێنەی تێغ جـــەرگش ئەشکاوا

واتش خـــان مـــحـــەمـــەد رەفـــیق گـــیـــانی
حـــــەرفێ مـــــەواچووم من وە پەنـهـــانی

ئیــــمــــشـــــەو هۆرێزە وە بێ دەردیســــەر
بشـین وە تۆی بـاغ شــــیــــرین دوڵبـــەر

بـەڵکو بـوینـووم شـــێـــوەی جــــەمــــاڵش
تـا نـەبۆ نـە دڵ وەســــــواســـــەی خـــاڵش

خـــان مـحــەمــەد واتش ئەی شـێـر دڵجـۆ
نـامــــوناســـــبــــەن ئـەی کـــارە پـەی تۆ

نـەی شــــەوی تاریک بـەراگــــەی گـــوڵزار
ئـەرکـــەسێ ببـــۆ لێــــمــــان خـــەبـەردار

ئەڵبـــەت مـــەپـەرسـۆ مـــەکـــەرۆ خـــەتاب
فـیـدات بام جـەودەم چێش مـەدەی جـەواب

ئـەگـــــەر دەست وە تـیـغ مــــەودا بـاوەریم
غـوڵام خــورشــیـد خــوون رێز مــەکــەریم

فـــەردا جـــە دیوان شـــۆخ چەم ســـیــــاه
حـەرفـمـان چێش بۆ کـەردەی ئەی گـوناه

مــەبین خـــەجـاڵەت شـەرمـەندەی دوڵبـەر
هەم رســوای عـاڵەم تا یەومــولەحــشــەر

شـــازادە عـــەرزش تـەمــام قـــەبوول کــەرد
بـە ئـارەزووی دڵ پـەشــــیــــمــــانی بـەرد

واتـش ئـەی یاران دڵ بـە هـەراســــــــــەن
پـەنەم بـواچن چێش کـــەروون خـــاســـەن

بـوینـووم رەونەق شــێـــوەی جـــەمـــاڵش
تـا ســــاکن بـۆ دڵ نـەفــــیکر خــــاڵش

خـان مـحـەمـەد واتش ئـەی شـێر سـەرکـەش
پــەڕ روخ بــاوەر بـیـنــەر بـە ئـاتــەش

زووبـەزوو مـــەبۆ حـــازر روخ جـــە لات
دروست مـەبۆ کـار هـەرچێ هـەن سـەودات

قـەبـوول کـەرد عـەرزش شـێـر هونەرمـەند
خـۆشـحـاڵ بی خـەیلێ تەمـام کـەرد پەسـەند

ئاهـیـر نەجـەرگ بوریان کـەردش گـەش
پـەڕ روخ ئـاوەرد نـیـــــا بـە ئـاتـەش

حـــازر بی دەردەم مـــورغ پڕمـــایە
کـــەفت نـەخــاک پای شـــای بوڵەند پایە

* واتش فـێـدات بام چێـشـتـەن مـوشکڵ
ئەر جـەکـۆی قـاف بۆ مـەکـەرووم حـامڵ

واتش ئـیـسـتـێـدعـام ئێـدەن من بە تۆ
بـەشــــەو و بە رۆژ مـــــدارات نـەبـۆ

تـۆ بـشـی بـە باغ رەوزەی دڵـگـوشـــــا
بشـی وەخـدمـەت عـەبدورەحـمـان شـا

چـەنـی نـازەنـین خـــــاتوونـەی پـەری
تـا بە وەقـت شـــام وەی جـــا باوەری

مـن جـــە دەروونـدا خـــەیلێ زگـــارم
نـەشـــەو خـــاوم هـەن نە رۆژ بێ قـــەرارم

تـا بـەدیدارش دیدە رەوشـــەن کـــەم
دەروون پڕ غـــەم وێنەی گـــوڵشـــەن کـەم

بشین وه گولزار خورشید عالەم
ئەو شۆخ شیرین بوینوون وەچەم

بەڵکم بەر بشۆ غەم نە دەروونم
سارێش بۆ زامان خەستەی زەبوونم

بوینووم شێوەی بەهار پڕ گوڵ
بەرباد بۆ غوسەی پەژاران دڵ

مورغ مەرەخەس بی پەرواز کەرد نەوجا
رووکەرد نە ئیرەم بە فەرمان شا

با روخ بمانۆ بە فەرمانبەری
بشین وه سەروەخت خاتوونەی پەری

مەیموونە خاتوون ئاواتی دیداری شازادە دەخوازێ و دایە بەرێ دەکا بۆ لای ناوبراو

جەو تەرەف دیسان خاتوونەی پەری
چەنی کەنیزان بە سوحبەتگەری

نیشتەبێ وە ناز شای شیرین جەماڵ
شازادەی چینی ئاوەرد بە خەیاڵ

دایە تەڵەب کەرد وات ئەی دەمسازم
رەفیق دڵسۆز مەحرەم رازم

ئارەزووی دیدار شازادەم کەردەن
هێجران دووریش زۆر پێم ئاوەردەن

دەخیلم دایە نەکەری درەنگ
مدارات نەبۆ تا شار فەرەنگ

باوەر خـــەبەر ســـوڵتـــان پەرێ من
تـا خـــاتر نـەدەرد ســـەودا بـۆ ســـاکن

دایـه پـەرواز کـــــەرد نـەو زێد و مـــــاوا
دەردەم دەرســـاعـــەت وەفـــەرەنگ یـاوا

لـوا بـه تۆی باغ بـەســـەد عـــیـــز و نـاز
تا شـی بـه نـەزدیک شـای گـەردەن فـەراز

دیش نیشتەن نەتەخت وێنەی گوڵخەرمەن
مــەرێزیۆ بـۆی مـشـک ســەرتاپای دامــەن

دایە سـەودای شـۆخ خـورشـید نەدڵ بەرد
راز خـــاتوونـەی پەری خـــامــۆش کـــەرد

بە کـێـریشم و ناز ئـەو خـورشـید جـەمین
نـە رووی تـەخت زەڕ ئـامــــــا بـه پـایـن

گـوڵ تۆتۆ خـەفـتـەن کـەفـتـەن وەهەمـدا
شکوفـتـەن بەشـەوق نـەحـەڵقـەی خـەمـدا

ســـەر بـەردەن بە ئـەوج درەخـــتـــان بـەرز
ســـەراوان ســوهـەیل مــدران هەزار تـەرز

فـــەرش ئەنداز باغ مـــەداخڵ بە گـــوڵ
وەنەوشـەی وەش بـۆ رەیحـان و ســونبـوڵ

لاله و یاســەمــەن نـە رووی سـەبزەی باغ
بۆی عـــەتر و عـــەنبـــەر مـــەدۆ نە دەمـــاغ

* ســـەوڵ چناران نە رووی ئـاب رەســتـــه
نیگار مـەئاب گـوڵ بەســتـەن وە دەســتـه

درەختان بەرز عەرعەر چناران
کەردەن گۆشماڵی سپای ستاران

مەلان چەند هەزار نە رووی سەبزەپۆش
مرواری جە فەرق کڵاوان مەیۆ بۆش

نیشتەن بە رووی گوڵ هەریەک نەشاخێ
هەریەک بە سۆزێ هەریەک دەماغێ

بوڵبوڵان بە سۆز خۆش ئاوازەوە
هەزاران بەسۆز دڵنەوازەوە

هەی هەی دوڕاجان گوڵان وەش بۆ
قومریان گم گم هودهودان پۆ پۆ

مورغان هەریەکی بە هەزار ئاواز
مەکەران تەوحید حەق جێلوەساز

ئاب وێنەی گوڵاب ساف خۆشگەوار
جاری بییەن نە رووی سەبزە و میرغوزار

چەند نازەنینان توحفە ئامادە
رەعنا قامەتان فەرەنگی زادە

گشت نازک نەوهاڵ تازە نەوڕەستە
مدران بەلاوە دەستە بە دەستە

نە پێش و نەپەس خدمەتگوزاران
سەف کێشان چون گوڵ ئەوەڵ بەهاران

وێش وێنەی شاباز نە رووی تەخت زەڕ
زوڵف بە ئاب شۆر گۆناش مەکەرد تەڕ

چون لیسک ئافتـاب سـەرکـێشـا وەبەر
بەڵکە نەخـورشـیـد زەرێەفـشـان زیاتەر

چون نوور خـــورشـــیـــد نەبورج چوارەم
نیــشــتــەن نـە رووی گـوڵ بەو بـەرزە تارەم

جــەلا دا خـــاڵان شـــۆخ شـــەم جـــەمین
واتـی گــرِ ســـەندەن تـەمــام ســـەرزەمین

ئـەڵقـــــەچین تورمــــــە تـەمـــــام لاڵدا
مــەدرەوشــان وەبـان ئـەگــریجــە و خــاڵدا

سێ هـەزار کــەنیــز زوڵفــان عــەنبــەرین
مــدران نە خـدمــەت ئەو شـۆخ شـیــرین

دایە نیگا کــەرد وە تـەنخـــوای ئەی باغ
مەدرەوشـۆ چون شەوق شـوعلەی شەوچراغ

جـــە تـەرکـــیـــو رەنـدیی شــــۆخ دڵڕوبا
دایە ســـەرســام مــەند هەم نـە رووی هـەوا

حـــــەیران بـی نە شــــەوق بەرووی هـەواوە
نـەپـای وەرش بـی نـە پـای دمـــــــــاوە

دڵتەنگبوونی خاتوونەی پەری لە دواکەوتنی دایە و هاتنی بۆ باخی خورشید و شەیدابوونی بەدیداری

بشـین بەســەر وەخت خـاتوونـەی غـەمــبـار
دایـە فـــرســـــتـــاد پـەی ئـەحــــواڵ یـار

دایـە نـامــــــاوە نـەشــــــار فــــــەرەنگ
خــــــاتوونـە خــــــانم دڵ ئاوەرد بـەتـەنگ

یەک ئیسم ئەعزەم خواوەندش وەند
نیشت نەرووی هەوا وەبێ چوون و چەند

بێ پەروا لوا شۆخ خاترتەنگ
تا یاوا بەشار ناحیەی فەرەنگ

دیش دایە نە ئەوج موعەلەق بییەن
پای ئاماو لوای ئاموشۆش نییەن

پەرسا ئەی دایە ئینە چ حاڵەن
پەی چێش شا باڵت سفتەی زوخاڵەن

واتش فیدات بام شای شیرین دەماغ
نیگا کەر بەڕووی خیابان باغ

ئیمجار مەزانی من چێشەن حاڵم
پەی چێش سۆزیان سینە و شاباڵم

خاتوونەی پەری نیگای باغش کەرد
شۆخێ نەرووی تەخت بەدڵ پەسەند کەرد

بورقەی گوڵناری کێشا نەرووی سەر
بۆی عەترش مەیۆ چون عەتر عەنبەر

باڵ وە باهۆبەند دانە و جەواهیر
شەوق مەدۆ جە دوور چون شوعلەی ئاهیر

مەدرەوشۆ بەناز نەتۆی بەرگ زەر
بەتاڵ کەردەن شەوق ئەو شەمس خاوەر

یاقووت و ئەڵماس مرواری ئەحمەر
ئەرەقچین تورمە (شەدەی تەمام زەڕ)

مەدرەوشۆ وەبان خاڵ و سینە و مەم
دەهان بەوێنەی سەرچەشمەی زەم زەم

کەمەربەند تەڵا بەستەن نەڕووی پشت
جفتێ شەمامەی تەڵا نەڕووی مشت

بە ئەمر قودرەت دانای بێهتەرین
چمان نوور خۆر رژیان بەزەمین

جقەی تاوسی دانش نەڕووی سەر
سەد رەعنا کەنیز دایم دەست نەزەر

وێش نیشتەن وەبان تەخت شیرازی
چەنی سەد کەنیز بەشەکەر رازی

چون باز تەڕلان تەوار خۆشخۆ
چەنی کەنیزان مەکا گوفتوگۆ

وێنەی جەواهێر لەعل و خەزێنە
نەڕووی زەمانە نەدارۆ وێنە

بە وێنەش نییەن نەڕووی ئێقلیمات
ناوەردەن نەخاو دیدەی شش جەهات

جە دایە فیشتەر پەشێو بی حاڵش
سۆزیا پەڕان سینە و شاباڵش

ئاه سەرد کێشا ئەو نەڕووی گەردوون
واتش یا کەریم هەم رەب بێ چوون

قودرەتت فرەن حەیی کەرەمدار
جە قەترەی مەنی هەم ئاو مووردار

خـــەڵقت کـــەردەن شـــۆخێ بەی وێنە
مـــەدرەوشـــۆ بەڕەنگ تەڵای خـــەزێنە

جـەو دەمـدا خـورشـیـد خـاڵان لاجـوەرد
مـــەیلێ بەلەنجـــە نیگای هەوا کـــەرد

دیش نە باڵای ســـەر بەدر مـــونیـــرێ
زوڵف دەســـتـــەی کـەڵاف دایم دڵگیـــرێ

نەڕووی تەخت ناز نیـشـــتـەن بەلەنجـــە
مـاچی شـیـرینەن ئامـان بە گـەنجـە

تۆغـرای گـیـسـوان پەخش کـەردەن بڵاو
بەڕووی جـەمـیندا چون خـەیاتەی خـاو

شـــــای نازەنینان ئینەش دی وەچەم
خـەیلێ حـەیران بی، خـورشـید عـاڵەم

بەخـواهـ ناخـواهـ جـە بیم سـەلام کـەرد
خـــاتوونە جـــەواب بە کـــەلام ئاوەرد

خـــاتوونە بە ناز شـــۆخ خـــاتر تەڕ
ئـامـــــا بە پاین نەرووی تەخت زەڕ

دەست کـەرد نەگـەردەن خـورشـید دڵکێش
رووی نـازەنـیـنش ئـاوەرد بـەلای وێـش

خـورشـید وات دوڵبـەر تۆ جـە کـێـیانی
تۆ پەریزادەی یا جـــە ئینســـــانی

خـاتوونە واتش شـای شـیـرین کـەلام
ئەمن کناچەی عـــەبدوڕەحـــمـان شـام

مـــــەیمـوونـە خـــــاتـوون دوڵبــــەرەن نـامم
مــەحــبــووســەن شــاهــان ئێــقلیـم بەدامم

ئـاشـنـام چـەنـی شـــــــازادەی ســــــالار
جـــەو بۆنـە ئـامـــــام بـە ســـەیر گـــوڵزار

من شـــەوق خـــدمـــەت تۆ نەســـەر داشـــتم
ئـامــام ســەر نـەخــاک قــەدەم گـوزاشــتم

چـەنـی تۆ ســــوحــــبــــەت بـداریم بـەهـەم
بـەکــــام وێمــــــان بێ پـەژارە و خــــــەم

خـورشــیـد شنەفـتش جـە خـاتوون ئەی راز
قـــەتعـــەن بـە جـــەواب ئـامـــا بـە ئـاواز

خــاتوونەی پـەری دەست نـەرووی گـــەردەن
دەم کـۆتا نەکــەرد نەســوحـبـەت کــەردەن

خورشـیـد غـافڵ کـەرد بە سـوحبـەت کـەردەن
دایە مــــدران کـــــەچ کــــەردەن گـــــەردەن

بـە ئیـــــشــــارە وات شــــای وەفـــــاداران
بـشــــــــۆ بـاوەرە شـــــــــازادە و یـاران

دایە ئێـــــد شـنـەفت چـون بـاد ســــــەبا
بـەتـونـدی و چـابـوک یـاوا بـە ئـەوجــــــــــا

یاوا بە خـدمـەت شـێـر بـەچەی خـوونخـوار
واتش فــێـــدات بام شـــازادەی ســـالار

خــــــاتـوونـەی پـەری هـا نـە ســـــەحن بـاغ
چەنی خـورشــیـد شـا بەکــەیف و دەمــاغ

ئەو واتش بەمن بە ئیـــشـــارەی دڵ
شـــازادە باوەر بەســـەیران گـــوڵ

* ساکە ئێد شنەفت شازادەی غەمبار
شکۆفا چون گوڵ گوڵباغچەی بەهار

هۆرێزان وەپا یاران بە دەمـــــاغ
نەکـــەردن مـــدار تا یاوان بە باغ

دیشان کە نیشتەن خاتوونەی پەری
چەنی خورشید شا بە سوحبەتگەری

گردین بەئیعزاز کەردشان سەلام
سەلام جەواب دا شۆخ جەمین جام

شـــازادە دیا جەمـــاڵ خـــورشـــید
جە پا تا وەســـەر لەرزا وێنەی بید

پەشێو بی جە عەشق بێ هۆش بی مەلاڵ
خـــاتوونە خـــانم ئاوەرد بە خـــەیاڵ

شازادە چون خاک دەروون کەیل غەم
کەفت نەخاک پای خورشید عاڵەم

واتش چێش مەبۆ گیانم بۆ فەدات
ئارۆ بسپارووم گیان نە قەدەمگات

خاتوونە واتش شازادەی غەمبار
وێت سبوک مەکەر جە خدمەت یار

هیچ باکت نەبۆ شای والا مەقام
سەد چون خورشید مەکێشی نەدام

ئەلحەمدولیللا دەوڵەت یارتەن
دوعای گەنجولعەرش مەدەدکارتەن

وێت سبوک مەکەر گیانم بۆ فیدێت
وەزیر و نەدیم تەعنە مەدەن لێت

خاتوونە ئەوەند کەردش دڵداری
سوڵتان فارێغ بی نەگریەو زاری

خورشید شا فەرما فەرش ئاوەردشان
جاگەی خۆش فەزا تەرتیب کەردشان

جاگەی خۆش فەزا چەشمەنداز فەراغ
نەهەر سوو نەزەر بەدیدار باغ

نیشتن نەرووی تەخت هەم زانووبە هەم
پەروانە دەستوور نەدەوران شەم

پەرییان ئاوەردن پیاڵەی بادە
ئەساسەی موترێب کەردن ئامادە

خاتوونەی پەری وێش بەساقی کەرد
جامێ مەی پەرێ نۆش ئافەرین بەرد

جامش گرد بە دەست بە پەنجەی گوڵڕەنگ
تەکلیف کەرد بنۆش نازار فەرەنگ

خورشید دوڵبەر دەست پەرێ جام بەرد
جامش گرد بەدەست شازادە سپەرد

هەم شازادە جام شیرەی گوڵڕەنگی
کەرد بە تەعارف شۆخ فەرەنگی

خــورشــیــد نە حــەیا ســـەر بەدامـــان بەرد
ئەســـڵـــەن بەدیدە نیگای جـــام نەکـــەرد

خـــاتوونـەی پەری هـەرچەند کــۆشش کــەرد
جە حەیای شیرین دەست پەی جام نەبەرد

شـــــــازادە ئـێـــــــد دی هـۆرێزا نـە دەرد
گـــــریبـــــان وێش پارەپارە کـــــەرد

دەست کــەرد بـەزاری خـــاک رێزا بەســـەر
زامش خـــــــەتـەر بـی جـــــە نـەو زیاتـەر

شای نۆش ئافەرین دەست پەی خەنجەر بەرد
خـەنجـەر ئیشـارەی وە سـینەی وێش کـەرد

واتش بە خـورشـید ئەی شای جـەمین جام
ســـەوگـــەند بەزات یەکـــتـــای لایـەنام

ئەرنەســـتـــانی جـــام نەنۆشی بەشـــاد
شـــەرت بۆ نـەدەســـتت عـــومـــرم دەم وەباد

جــە بێ عــیــلاجی خـــورشـــیـــد عـــاڵەم
جـامش سـەند جـەدەست شـازادەی پڕ غـەم

بـەرووی کـــەف ئاوەرد شــــەراب گـــوڵڕەنگ
نۆش کـــەرد بەهەرحـــاڵ شـــازادەی فـــەرەنگ

گـــوڵبـــانگ نۆش باد خـــێـــزا نـەیاران
بنـۆش نۆشت بـۆ شـــــای وەفـــــاداران

جـــەنۆش بادە شـــای شـــیـــرین ئەنداز
ســـــەدای زیل و بـەم خـــێـــزا بە ئاواز

شـــــازاده دیا شـــۆخ ســـــاحب ســـــەنج
ئومـــێـــد حـــاسڵ کـــەرد مـــەیاۆ بەگـــەنج

ئیـــــشـــــارە کـــــەردش پیـــالان مـــــەی
ئاوەردن پەرێش مـــــەنۆشـــــا پەی پەی

گـــوڵ خـــەندەران بی شـــۆخ گـــوڵ بەدەن
مـــەرێزا نەدەم گـــوڵ خـــەرمـــەن خـــەرمـــەن

شـــازادە دوو دەست پەرێ ســـینەش بەرد
نازەنین دەســـــتش بەگـــــەردەن ئاوەرد

چون تووڵ لەولاو پێـــچـــیـــان وەهەم
پێچ وەردن چون پێچ ئەژدەها و ئەرقـــەم

گـــاگـــا دەست مـــەوەرد پەی نۆش ئافـــەرین
پەی دڵنەوازیی شـــــۆخ گـــــوڵ جـــــەمین

تا وەقت خـــەفـــتـــەن وەی تەور ویاران
جـــەو دمـــا خـــورشـــیـــد واتش بەیاران

* بشـــۆن بە مـــەنزڵ مـــەکـــان وێتـــان
فـــەردا شـــەو قـــەسـرم مـــەنیـــۆم نەرێتـــان

فـــەردا شـــەو بەزمێ مـــاوەرووم نەکـــار
کــــەس نەکــــەردەبۆ نەرووی رۆزگـــــار

دووبارە جـــــــە نەو قــــــەدەم باوەران
ئەی مـــاوا و مـــەکـــان مـــوزەییـــەن کـــەران

فـــەردا شـــەو جـــە باغ ســـەبزەی گـــوڵســـتـــان
برێزین بۆی مـــشک نە جـــەیب دامـــان

شـــــــازاده واتـش بـەنـدە رازیـیـــــــەن
بەڵێ چێش کـــەرووم فـــەتوای دڵ نـیــیـــەن

* خـورشـیـد هۆرێزا هیـمـەت خـواهـی کـەرد
تەشــریف بە جـامـرێز حـەرەمـســەرا بەرد

شـــــازادە بـەســــەر ســـــەرگــــەردانـەوە
مـــــــــەلـوول و مـــــــاتـەم بـە دەردانـەوە

مــەوات مـن ئـیـمـشـــەو جـەرگم گـرتـەن تاو
نمەبۆ خــــامـــۆش بـەســـەد کـــووزەی ئاو

خـورشـیـد شـی بـەقـەسـر زەرئەندوود وێش
خـەدەمــە و کــەنـیـز خـەبەر پەرسـا لێش

واتـن جـــــانمـان ســــەرگــــەرد رات بۆ
نـوور دیدەمـــــــان نـە قـــــــەدەمگات بـۆ

تـەشـــریفت نەکــام باغ و بـوســـتـــان بی
تـاوس رەنـگین کـــام گــــوڵســـــتــــان بی

ئەی ســـەرگـــەردت بـۆ ناحــیـــەی فـــەرەنگ
پـەی چێش دێر ئامـــــای درەنگەن درەنگ

ئـامـــــا بـە جـــــەواب نـازار دوڵبـــــــەر
نــەدورج دەهــان رێـزنـا گـــــــــــەوهــەر

جـــە ســـەیر باغ بیم نیگام کــەرد نەخــتێ
ئـامـــــــا پـەدیدار نـەهـەوا تـەخـــــــتێ

شـــۆخێ نـەرووی تـەخت گـــرتـە بی قـــەرار
رەنـگینـتـــــــــەر نەرەنـگ لالـەی نـەوبـەهـار

هۆرێزام وەپا کـــــەردم ســـــەلامش
جـــەدمـــای ســـەلام من پەرســـام نامش

وات کناچەی عـــەبدورەحـــمـــان شـــام
جـە گـــوڵ و گـــوڵزار ئیـــرەمـــەن مـــاوام

پادشــــــازادەی ئەو گــــــوڵســــــتــــــانم
مـــەیموونە خـــاتوون مـــەنشــوورەن نامم

ئاشنام چەنی ســـوڵتـــان ئیـــبـــراهیم
ئـــارەزوومـــــــــــــــەندم بـــوینـــم دایم

* زانام تەشـــریفش نە مـــەکـــان تۆن
پەی ئەو مـــەگـــێلۆم پەیداش بکەروون

نە تەقـــدیر حـــەق نەبەرزیی دەمـــاغ
ئامـــام رام کـــەفـــتـــەن وەئەی قـــەســـر و باغ

تا وەخت خـەفـتـەن کـەردین گـفـتـوگـۆ
جـــەودمـــا لوا شـــای شـــیـــرین شکۆ

تـەکلیـــــفش کـــــەردم باروومم وەیانە
خـــەیلێ دەست ئاوێز کـــەرد وە بەهانە

مـــەوات شـــازادە ئینتـــیـــزارمـــەن
ئیـــســـە زەروورەن خـــەریدارمـــەن

مـــەبۆ بوینووم ئیـــمـــشـــەو بە مـــەنزڵ
پەی راحـــەتیی گـــیـــان پەی ســـاکنیی دڵ

* وەعـــدەی فـــەردا شـــەو چەنیش کـــەردەنم
بیـــــان بەســــــەر وەقت بادە وەردەنم

* بەڵێ چەنی ئەو سوحبەت مەکەریم
نام خوداوەند دەم دەم مەوەریم

دایە ئێد شنەفت خۆشحاڵ بی تەمام
وات فێدای تۆ بام شای شیرین کەلام

خەیلێ خاست کەرد ئەی نووری دیدەم
فریشتەی شەریف حەق ئافەریدەم

تۆ چەنی پەری و شازادەی چینی
جە دۆستیشان نەکەی زەرەر مەبینی

نەوازش بکەر بە خاتر گوشاد
نەڕۆژ تەنگدا مەیۆ بە ئیمداد

میوانیکردنی خورشید،
شازادە و یارانی و نۆش ئافەرین و خاتوونەی پەری

سوب سەحەر خورشید بەرئاما نە جا
بێدار بی نە خاو شای حۆری لەقا

فەرما بەجەرگەی فێرقەی کەنیزان
نازک نەو هالآن پۆل پۆل عەزیزان

ئیمشەو شازادە مەیۆ مێهمانی
تەرتیب بکەران باغ ڕێزوانی

پڕ سەفا و زینەت بدەران جەلا
بنمانۆ نەرەنگ فێردەوس ئەعلا

مەداخڵ کەران بەرەیحان و گوڵ
ڕەونەق بدۆ شەوق بە ئارەزووی دڵ

شەراب لەعل فام شیشەی دووساڵە
ساقیی گوڵ عوزار بادە و پیاڵە

موترێب بەنەوای سۆز و سازەوە
رەقاسان وە ڕەقس خۆش ئاوازەوە

سەدای زیل و بەم ئاواز چل چەنگ
بگێرۆن بەدەست هەرکەس بەیەک رەنگ

ئەسباب بسازان با نەسەمای شام
مێهمانی کەران ساقی و بادە و جام

بەو تەور بسازان یاران بۆ خەجڵ
گرفتارش بۆ دڵێ نەسەد دڵ

فەرمانبەرداران شای شیرین کەلام
تا شام تەدارەک کەردن سەرئەنجام

خورشید عاڵەم شای شیرین لەقا
نیشتەبی بەناز دید و دڵ نەرا

دیدە ئینتیزار دیدار یاران
بەسەر وەعدەی وێش گرد تەشریف باران

* جەو تەرەف غەمبار شازادەی دڵرێش
هۆرێزا پەی بەزم وەعدەی یارۆێش

ماه زەڕئەفشان هەم نۆش ئافەرین
خاتوونەی پەری نازار شیرین

خان محەمەد چەنی حەمید مەلاح
وێشان دروست کەرد بەوەعدەی سەلاح

کووچە بە کووچە دایە بەردشان
داخڵ بەتۆی باغ دوڵبەر کەردشان

شای نازەنینان شۆخ شیرین خاڵ
هۆڕێزا نەجا کەردش ئیستیقباڵ

یەک دەست عەمارەت جاڕوودەی دڵکەش
کول نەقاشی بەند چون شوعلەی ئاتەش

چناران بەرز سەر نەعەرش مالاّ
نەمامان شۆخ زەڕ ئەستوون بالاّ

زەمزەمەی مورغان ناڵەی کەبووتەر
نیشتەن بەگەردوون ئەی چەرخ ئەخزەر

قومریان وەبانگ گوڵبانگ یاهۆ
بوڵبولاّن بەدەنگ ناڵین بێ شۆ

مورغان خۆشخوان بەڕووی شاخەوە
تاوس نە سەهەند سەبز باخەوە

شمشادان ساف نارنج و لیمۆ
ئەنار و ئەنجیر، ئەنگوور و ئەمرۆ

میوەی ڕەنگاوڕەنگ هەریەک نە دارێ
لایەقەن بە باغ گشت شەهریارێ

وەنەوشەی وەشبۆ ساوای سونبلان
بەرئامان چون لوول زوڵف نازاران

حەوزان زوڵاڵ چون ئاب کەوسەر
شیرین و شەوبۆ یەک نە یەک خاستەر

پەخش مـــەبۆ وە بان بەردان مـــەڕمـــەڕ
وێنەی دانـەی دوڕ یاقـــووت و ئەحـــمـــەر

نە گـۆشـەی ئەو حـەوز سـاف مـەڕمـەڕی
تەخـــتی ئاراســـتـەن بەلقـیـسـای پەری

پای تەخـــتش گـــرتـەن مـــوبتـــەلای ئالا
چەنـد دانـە و گـــەوهـەر نیـــان وە بالا

دوڕ و جـــەواهێـــر یاقـــووت و مـــەرجـــان
پیـــرۆزە و ســـیـــمین، لەعل بەدەخـــشـــان

بەند کـەردەن ئوسـتـاد خـاسـەی دیاری
بنـمـــــانۆن نە دەور پەی یادگــــاری

ئەتڵـەس و خـارا فـەرش وسـتـەن وەبان
پەرێ جـــایگای خـــورشـــیـــد تابان

* نەدەوران تەخت تووتیی شـــەکـــەرڕاز
دەنگ مـــەدۆ وەهەم بوڵبـــوڵ چەنی قـــاز

تاوس و بۆرچین، ســەرســەوز نەرووی ئاب
دڵ نە دەروونـدا مـــەکـــەرد وە کـــەباب

ئەی ســـاز و رازە تەمـــامی تەمـــام
مـــەوجـــوودەن نەباغ ســـەوڵ نازئەندام

یاران کـە دیشـان ئەی قـەسـر و ئەی باغ
رەنگ رەنگ مـــەگـــڕیۆ بەوێنەی چراغ

تەواســان نەوجـا ســاتێ بین ســەرســام
نەی قـەسـر و نەی باغ شـۆخ جـەمین جـام

نەوقەسر، جامرێز خورشید تابان
وێنەی لەنگ و لاڵ بێ دەنگ بێ زبان

خورشید عالەم نازار دوڵبەر
زانا نەمەندەن فامشان نەسەر

جەنەو تەوازوع ئیکرام کەردشان
یەک بە یەک وەبان تەخت ئاوەردشان

فەرما کەنیزان شەیدای شۆخ شەنگ
مەحبووب مەحبووبان نازار فەرەنگ

باوەران دانەی جەواهێر و زەڕ
لەعل بەدەخشان عەبیر و عەنبەر

نێسار بالای نازەنینان کەرد
رەویەی تەعاروف چەنی یاران کەرد

دمای نەوازش شۆخ شیرین خۆ
فەرما ساقیان لەتیف دڵجۆ

رەقاسان بەلەنج موتربان بەناز
خۆشخوانان بەسۆز گوڵبانگ ئاواز

ساقی بە شیشەی بادە و جامەوە
موترێب بە غەمزەی خۆش خەرامەوە

رەقاسان بەرەقس زڕەی چەقانە
مەگێلان بە شەوق بەشادمانە

مەشغووڵ بین هەرکەس بەکار وێشان
موترێب بە سازان رەقاسان کێشان

ســاقــيــان ســـەیر بادەی مـــەی بەکـــەف
مـدران بێ مـەزاق سـەرمـەسـتـان سـەف

تا سـفـیـدەی سـوبح ئـەی سـازوراز بی
سـەدای کـەمـانچـەی بەربـەت و سـاز بی

خـولاسـە شـیـرین شـای شـەکـەر گـوفـتـار
بـەزمـێ بەی دەســتـــوور ئاوەرد پـەدیدار

هـیـچ کــەس نـەواچـۆ وە ئـەی شـــاهـانـە
نـیــیــەن نـەشــومـــار دەورو زەمـــانـە

نە رووی سـەمـاوات حـەیران بی مـەلەک
زڕەی رەقـــاس بی نە چوارەم فـــەلەک

نۆشــانۆش جــام، کــزەی ســۆز ســاز
گـولّبـانگ نۆش باد، زیلّـەی نەوای ســاز

رەعنا مــەهـوەشــان ســەرمــەست بادە
سـەرخـوەش بین یەکـسـەر شـاھ و شـازادە

جـە مـەزەی گـرمـەی مـەست بادەنۆش
بەرشـی جـەلاشـان یەکـسـەر عـەقلّ و هۆش

* گشت ئامـان بە رەقس نەشـۆخیی دەماغ
مــــــەبـەردن نـەدلّ زەهـر چـەنـی داغ

رەقـس کــــەردن زەمـین بـەلـەرزە ئـاوەرد
حـۆری جـە گـولّزار ئـیـرەم خـەجلّ کـەرد

شـازادە و یاران گـشـت حـەیران بین پێش
جـە رەقس رەقـاس مــوتریب دلّکێش

گـــشـت حـــەیرانـش بین بـە جـــانفـــشـــانـی
بـەدڵ مـــــەکـــــەردن ئـافـــــەریـن خـــــوانـی

جـە سـاز و سـوحـبـەت مـاه قـەسـەب پۆش
حـــەیران بین یـەکـســـەر بە دڵ بین بـێ هۆش

سـا وەقـتـێ یاران یەکـســـەر بین بـێ هۆش
بـەفـــــــرســــــــەت زانـا نـازار لاڵ پـۆش

دوو دەست نـەگـــــەردەن شــــازادە ئاوەرد
وێش پـشـتـان بـە تووڵ سـەرو بـالاش کـەرد

دەست کـــەرد نـەگـــەردەن بۆ نیـــا نەبۆش
ئاوەرد بـە نەزدیک گـوڵ باغـچـەی لیـمـۆش

وێنـەی دڵســـــۆزان گـــرتش نـە ئاغـــۆش
فـشـاراش نـەرووی سـینـەی عـــەنبـــەربۆش

شـــازادە کـــە دیش خـــورشـــیـــد عـــاڵەم
وێنـەی لام و ئـەلف پێـــچـــــیـــــان وەهـەم

هـەروو شـین نـەخـــاو تـا رەوشـــــەنـیی رۆز
شــــــازادە چـەنی مـــــاه دڵئـــــەفـــــرۆز

ســــەحـــــەر بـەفـــەرمـــان بینـای لایـەزاڵ
بـەرئـامـــــا نـەبـورج شـــــەمس زەڕین بـاڵ

هـەردوو هـۆرێزان نـەخـــــاو شـــــیـــــرین
پـۆشـــان وەبالا جـــامـــەی عـــەنبـــەرین

خـــورشـــیـــد عـــاڵەم جـــەلای جـــەمـــاڵ دا
قـــەترەی گـوڵ گـولاو کـــەرد بە روخـســـاردا

شــســتــوشــوو كــەردش روخــســار گــوڵزار
ڕەونەق دا شـــێـــوەی شـــۆخ شـــیـــرین وار

خـــــاتوونـەی پـەری هـەم نـۆش ئـافـــــەرین
مـــاهـ زەرئەفـــشـــان گـــیـــســـوو عـــەنبـــەرین

ئـەوان هەم نـەخـــاو مـــەســـتـی بـین بێـــدار
شـستـوشـوو کەردن گوڵباغچـەی روخسار

شـــــــازادە واتش خـــــــاتوونـەی نـازدار
بـەرشــین نـە ئـەیوان شـــــــۆخ خـــــــاتردار

بـشـین بـە مـــــەنزڵ بنیـــــشـین بـەشــــــاد
بێ غـــەم و هـێـــجـــران بەخـــاتر گـــوشـــاد

خــورشــیــد دوڵبــەر بە ئـیــخــلاس خــاس
جــەیاران کــەردش خــەیلێ ئیلتــیــمــاس

وەعـــدە بـۆ هـەر شـــەو جـــە نـەو شــــازادە
بـەیوون بە ســـــەروەخت ئـەی جـــام و بـادە

شـــــــازادە رازش قـــــــەبووڵ کـــــــەرد بـەدڵ
خـــــورشـــــیـــــد هـۆرێزا لـوا بـه مـــــەنزڵ

کــەردن بە عـــادەت گــشـت شـەو جـە مـەنزڵ
مــەشین بە مـەجلیس خـورشـید چون گـوڵ

تـا ئـاخـــر شـــــیـــــرین نـازدار فـــــەرەنگ
نیـــشـت وەبان تـەخت نـەقـــاش گـــوڵڕەنگ

مـــەشـــغـــووڵ بـی بەکـــار پـادشـــاهـیی وێش
ئـەهل فـــــەرەنگ شـــــار شـــــاد بـین وەپێش

گـــشـت رۆ شــــازاده مـــەشـی بـەســــەلام
وەبارەگــای شــۆخ شــای شــیــرین کــەلام

* شــــەو مــــەشـی وەبەزم نـازار دڵســــۆز
جــــە مــــەی خــــوردەن بـین تـا نـەزدیـک رۆز

خــولاســــەی کــەلام تا وەعــــدەی هەفت مــا
یـە کـــــردارش بی شــــای حــــۆری لـەقــــا

عـــەیش کـــەرد بـە عـــەین بـە دەمـــاخ دڵ
مەشـغووڵ عـەیش و نۆش تا هـەفت ماه کامڵ

ئیزن خواستنی شازاده له خورشیدی عالەمگیر

خـــانا زەمـــانـە کــــارش دوو رەنـگەن
گــا مــایل بەنـۆش گــا مــایل جــەنگەن

نـە نۆشـش دەوام نـە تـاســــەر جــــەفــــا
نـە جــەنگش دایم نەتـا ســەر ســـەفـــا

گــا کـــەسێ مـــەنـیـــو تـەخت شـــاهـی
وەکـــەسێ مـــەدۆ شــــۆربەی گـــەداهـی

شــــازادەی چینـی هـەوای وەتەن کــــەرد
والـیــــــدە و پێــــدەر بـەخــــــاتـر ئاوەرد

هـۆرێـزا وەپـا بــەدیـدەی پـڕ غـــــــــــەم
تەشـریف بـەرد بەلای خـورشـیـد عــاڵەم

وات ئـەی نـازەنـین بـەیـزای شــــــەوق مـن
خــــاک تۆ ئەفـــســـەر تاج فــــەرق مـن

ئیســتــدعــام ئێـدەن بەســەرئەفــرازی
بـە لـوتـف و ئـەشــــعـــــار بـەنـدەنـەوازی

بـە ئـەلـتـــاف وێت شـــای حـــۆری لەقـــا
مـــەرەخـــەس کـــەری ئـەی عـــەبد دەرگـــا

دیدەشـــــان نـەڕان والیــــــدە و پێــــــدەر
ئـــارەزوومـــــــەندن زام دڵ خـــــــەتـەر

شـــــەمـــــیم چینم یاوان بـە دەمـــــاغ
جــــەم بییــــەن نـەدڵ دوود و دەرد و داغ

وەســــواســــەی پێــدەر، خــــەیاڵ مـــادەر
ئـاهـیـــرش وســـتــــەن نـەیانەی جگـەر

حــــەکـــاکـــــان واتەن پیـــران کـــامڵ
خـــاشـــاک وەتـەن خـــاســتــەرەن نەگـوڵ

ئـەڵبـــەت مـن وەتەن شـــیـــام ئـارەزوون
خـــارش جــەلای مـن وێنەی مــوشـک بوون

بشـــــووم بەوەتـەن بوینووم خـــــاســــە
تـا نـەســــــۆچۆ دڵ بـەســـــۆز تـاســــە

وەی تـەور دەروونم پـڕســـــــۆز و دەردەن
ئـارەزووی دیدار پـێـــــدەرم کــــــەردەن

ئـومــــێــــدم ئێـــــدەن نـازار دوڵبــــــەر
بدەری روخـســـەت ئەی بەندەی کـەمـتـەر

وارێد بووم بـەزێد وە بێ دەردیســــــــەر
بزانـووم چـۆنـەن والیــــــدە و پێـــــدەر

یە خـەیلێ وەختـەن وێنەی گـومـڕاهان
شـێـویان لێـشـان قـانوون شـاهان

نە هیـجران من کـەفتـەن وە بێ گـیان
ئێنتـزارمـەن بـەدیدە و بـەگـیان

هەرچەند بنیشـوو جـەلای تۆ فـێشـتـەر
بـەڵێ عـومـر من مـەبۆ زیاتـەر

خـورشـیـد کـە زانا عـەزمش زەروورەن
سێ سـاڵەن نە مـوڵک مـەملەکـەت دوورەن

جـەواب دا بـەسـۆز وات بـەرگـوزیدەم
خـودا هـامـڕات بۆ ئەی نوور دیدەم

فـێدای گـیـانت بام ئەی شـێـر سـەروەر
عـەزم لـواتـەن خـودات بـۆ یاوەر

بـەڵێ مـەرگ تۆ شـای والا نەسـەب
رۆی رەوشـەن جـە لام مـەبۆ وێنەی شـەب

شـازادە شنەفت کـەلام شـیـرین
دیدە نـەمناک کـەرد پڕ بی نە ئەسـرین

واتش فـێـدات بام شـۆخ دیدە مـەست
من ئێـخـتـیـارم نەمـەندەن وە دەست

وەرنـە عـاشـقـان هەرتـاکـە مـەردەن
کێ بۆ بێ شـەرتی چەنی دۆست کـەردەن

من یە شـەرتم بۆ شـای شـیـرین جـەمین
وەختـێ کـە یاوام بە چین و مـاچین

حەرام بۆ جە من خورد و خاو و نۆش
بە ئاواز سۆز سازان نەدەم گۆش

شای نۆش ئافەرین وەنەم حەرام بۆ
تاکە من نەبووم بەخاک پای تۆ

چونکە جەی وەرتەر من عەهدم کەردەن
پەی نۆش ئافەرین سەوگەندم وەردەن

خورشید وات ئەی راز کەم بواچە وەس
ئەی حەرفە جەرگم کەردەن وەقەقنەس

بەڵێ من سەرگەرد ڕێزەی رازت بام
بە دیدەو بەرۆح پایەندازت بام

فەردا تەدارەک ئەساسەی سەفەر
مەسازووم پەرێت خودات بۆ یاوەر

رازی و ناڕازی شێر دڵاوەر
قەبووڵ کەرد رازان شیرین دوڵبەر

ئاماوە جەلای ناز تەرسای فەرەنگ
تەشریف بەرد بەلای یاران هەمڕەنگ

خاتوونە خانم پەریزادە رەند
ماه زەڕئەفشان شۆخ دڵپەسەند

خان محەمەد چەنی حەمید چالاک
گرتە بین ئارام چون شێر بێ باک

سۆب سەحەر خورشید بێدار بی نەخواب
مەلوول بی چون خەم مەلوولیی سلاب

بە ئیـــشـــارەی چەم دڵ نەبی رازی
کـــەفت نەخـــەیاڵات تەدارەک ســـازی

فـــەرمـــا وەزیران مـــونس هامـــڕەنگ
ئەکـــابرزادان ناحـــیـــەی فـــەرەنگ

پەرێ کـــارســـازی تەڵەب کـــەردشـــان
هەزینەی ســـەفـــەر گـشت ئاوەردشـــان

هەفت هەزار غـــوڵام قـــەشـــەنگ ســـادە
گشت ئەگریجە سەیف فـەرەنگی زادە

پەنج هەزار کـەنیـز، توحـفـەی دلاوێز
باڵا شـــۆخ شـــەنگ کـەلام شـەکـەرڕێز

* دە هەزار سەوار، سەمـەند گوڵ گوڵ
کـــول زین زبەرجـــەد دانەی مـــەداخڵ

یەک یەک بە کەماڵ وێش کەردش پەسەند
پەی نازەنینان غـــــوڵامـــــان رەند

دە هەزار زیبـا بە قـیـمـەت ســـەنگی
قوماش خـۆش رەنگ رشتـەی فـەرەنگی

دوو سەد ئوشتور بار دانە و جەواهیر
بارشـان گـەوهەر چون شـۆڵەی ئاهیر

سێسەد شوتور بار یاقووت و مەرجان
تاج مـــەرســـەعی لایەق وە شـــاهان

هەشت سەد شوتور بار جە نوقڵ و نەبات
چەند قـــەبای زەڕباف بەرەسم خـــەڵات

دوو هـەزار قـــاتر ناقـــەی جـــامـــازە
زین زەڕئـەندوود حـــــاشـــــیــــــە تـازە

سێ هـەزار قـــاتر، قـــاتر بارکــــەش
سـەرپاڵان مـەغـمـەر پەرێ سـەرمـەفـرەش

سێ هـەزار دانـە سکـەی خـــــوش رەوا
پـەرێ لـەوازم شـــــەو شــــەوچرای ڕا

دروست کـەرد تـەمـام یەکـســەر ئامـادە
کــیــاسـت وەپێــشکـەش پەرێ شــازادە

ئـەســـپـــان تـازی پـاو دمــای ســیـــا
کـیاست پـەرێشـان پەی خـوشنوودی شـا

چل ئـەسـپـان تـەمـام مـەخـرەود خـارا
کــــڵاو ئاڵتــــوون دۆزکــــار بوخــــارا

لـە جــام مــــەرســــەع ریکاب زەڕینگار
کــیـــاســتش پـەڕێ شــازادەی ســالار

باز هـەم بەتـەقـــریـب عـــوزر ئاوەردەوە
رەویـەی مــوحــیـــبــەت تازە کــەردەوە

شـــازادە بـەشـــەوق خـــاتر گــوشـــادی
کـــــەردش نـە دوڵبــــەر خــــانـە ئابادی

جــەو دمــا یاران گــشت بـە خــاترجــەم
شین بـەلای شــیـرین خـورشــیـد عـاڵەم

عــەرز کـەردن شـیــرین شـاهیت پایەدار
نمـەک حـــەڵاڵ کـــەر خـــودانیگەهدار

خورشید ئێد شنەفت دڵ ئاوەرد بە تەنگ
ڕێزنا ئەسرین مرواری بەسەنگ

وات خودای عالەم پشت و پەناتان
دەست یەدولا مەدەدکارتان

ماڵاوایی شازادە لە خورشیدی عالەمگیر

خانای خۆش نوویس باش حەکاکان
تەعریف کونەندەی داستان بە داستان

بشین بەسەروەخت کار شازادە
چون بەجا گوزاشت ئەو زەوق و بادە

بارخانە و بەند قەتار کەردن بار
بەساعەت سەعد بەرئامان نەشار

شاهان سوار بین بەوەسواسەوە
بەو خواجە و کەنیز توحفەی خاسەوە

بەو ناقەی خۆشرەو کەژاوەی یاران
بەو دەستەی غولام شیرین سەواران

بەو سەدای موترێب کزەی سازەوە
کەنیز و غولام دەم بەڕازەوە

ئیشارە بەناز مەکەردن بەهەم
مەڕانان بەناز ئەسپ خۆش قەدەم

خێزا بۆق کووس کەڕەنای شادی
چاوشان وە بانگ دەوڵەت زیادی

مــاه زەڕئەفــشــان شــای نۆش ئافــەرین
پـادان بـە رێکـاب ســــوار بـین وە زیـن

ســوار بی خــورشــیـد نازدار دڵتــەنگ
زوڵف کەرد بەبەیداخ شـەڕ ئاشووب جەنگ

زیڵــەی بانگ بەرز غــەوغـا کـەفت نەشــار
خـــرۆشـــا بەهـەم مــــەخلۆق بـازار

ســـەدای زیـل و بـەم زەنـگ جـــامــــازە
رەشـــمــــەی ســــەر بـەزەڕ جــیــاز تـازە

ســـەمــــەندان بـەڕەخت تـەڵاکـــارەوە
مــەکـێــشـــان خـــرۆش جــە بـازاڕەوە

هـونـەی زڕەی رەخت تازە ســـەمــــەندان
مـەسـەندن دوو گـۆش جـە دانش مـەندان

ئەهـل شــار یەکـســەر وەهەم خـرۆشــان
نـە زیر پادا چـەند تـوفڵ بـێ گـــیـــان

چل هـەزار ســوار تـەمـــام خـــانزادە
چـابک ســــــواران فـــــەرەنگی زادە

خـــاتوونـەی پەری شـــای نۆش ئـافــەرین
مــاه زەڕئەفــشــان زوڵفـان عـەنبـەرین

خــورشـــیـــد هـەم وە بەرگ تـەڵاکـــارەوە
بـەو تـورمــــەی زەڕباف شــــەدەی لارەوە

بـەی شـــۆخ و رەندی نـەشـــار شین وەبـەر
هەریـەک نە شـیـرین ئەرمـەن شـیـرینتـەر

مەدرەوشانەوە نەرووی خوان زین
شازادە خوسرەو خورشید چون شیرین

خورشید نەهێجران سەر نەسەودا و دەرد
تەقالا چەنی خەیاڵان مەکەرد

مەشین بەراوە سوحبەت مەداشتن
بەڵێ نەدەروون توخم غەم کاشتن

تا دوو فەرسەخی موشایەعەت کەرد
جەو دما خورشید هیمەت خواهی کەرد

خێزا جە لەشکەر بانگ واوەیلا
بەو تەور رەفیقان جەهەم بین جیا

خورشید عاڵەم شای شیرین چارە
گێلاوە بەسەد داد و پەژارە

شی بە تۆی حەرەم نیشت نەپەردەی غەم
نە تەخت شاهی یاوا بە ماتەم

نە داغ هێجران دووریی شازادە
تەرک کەرد خۆراک پیاڵە و بادە

* جەو تەرەف یاران مەنزڵ بوما بین
بەمەکان موڵک مەغریب جوویا بین

شین بە کۆ و سارا گردشان قەرار
تا دوو فەرسەخیی نەزدیک بین نە شار

خەیمە و بارەگا کەردشان بەرپا
تا ئاسوودە بین گشت نەرەنج را

جـــەو دەم خـــاتوونـە خـــاڵان لاجـــوەرد
فـەرهـەنگ دێو بەدەست شـازادە سـپـەرد

هیمەت خواهی کەرد پەرواز کەرد دەر دەم
تا شـی بە گـوڵزار گـوڵبـاغـچـەی ئیـرەم

شـــــازادەی چینـی دڵ پڕ راز و غـــــەم
ئامـــا وە یادش خـــورشـــیـــد عـــاڵەم

خـان مـحـەمـەد دانا تەڵەب کـەرد وە پێش
واتش ئەی دڵســـۆز یار جـــەفـــاکـــێش

ئارەزووی دیدار خـــورشـــیـــدم کـــەردەن
هـێـــــجـــــران دووریش زۆرم ئاوەردەن

مـەبۆ من ئیـمـشـەو مـەیل خـاو نەکـەم
تا مـــەشـــووم بەلای خـــورشـــیـــد عـــاڵەم

ســـاتێ بوینووم وەرتەر جـــە مـــەرگم
بـەل ئەفـــســـوردە بۆ زامـــان جـــەرگم

مـــەبۆ تۆ نـەی جـا تۆفـیـق پشـــتت بۆ
هـەمـــیـــشـــە ئاگـــات جـــە کـــار وێت بۆ

خان مـحـەمـەد واتش ئـەی شـێر خۆش خۆ
عـــــەرزم هـەر ئـێـــدەن ویر دمـــات بۆ

جـــەنەو شـــازادە ئامـــا بە گـــوفـــتـــار
وات ئەی خـــان مـــحـــەمـــەد یار وەفـــادار

بـەعـــــەزم لوان بـەرنـەشـی نـەی جـــا
ئـەی خـــەیمە و خـــەرگـــاه بدارە ئاگـــا

شـــازادەی مـــەلـوول بەخـــاتر پەشـێـــو
دەرســـــات ســـــوار بـی وە فـــەرهـەنگ دێو
نیــشـت نەڕووی هەوا دێو خـــۆش ئاهـەنگ
روو کــەردش نەشــار نـاحـیــەی فــەرەنگ

راوێژکردنی وەزیران و نامە نووسین بۆ کیانووش و هاتنی بۆ شەڕی خورشید

خــــانا ئەی دونیــــا چەرخ نەیرەنگەن
گــا مــایل بە نۆش گــاهـێ بە جـــەنگەن

بە حـــەرف راوی ســـوخـــەنگۆی وەرین
بشین بەسـەرکـار خـورشــیـد شـیــرین

وەخـتـێ گـێـڵاوە هیـمــەت خـواهی کـەرد
تەشـریف بە گـوڵزار حـەرەمـسـەرا بەرد

شـی بە تۆی خـــــەڵوەت پەردەنشین بی
پەرێ شــــازادە مــــات و غـــــەمگین بی

نە شـــــەوق شــــادی نە مــــــەیل بادە
حـــەرام کـــەرد نەداغ دووریی شــــازادە

* نەفـیکر ئەفـســـەر تاج شــاهی داشت
دانەی مــــەیل دۆست نەدەروون کـــاشت

ئەهل وەلایەت مــــەعلووم بی لێــشـــان
کــەفتن نە خـــەیاڵ کـار سـازیی وێشــان

تەدبیـــر کـــەردشـــان بەزەوق و مـــەزاق
نیــشـتن نەجـایە گـشت بە ئیـتـیـفـاق

مـــــەواتـن بـەهـەم نـەرووی ســـــیـــــاهـی
ســــازش نمـەبـۆ عــــاشـق و شــــاهـی

خـورشـیـد نەهـیـجـران خـەڵوەت نشـینەن
عــــاشـق بـەدیدار نـۆش ئـافــــەریـنـەن

مـسـولّـمـان بیـەن پـەیمانش بـەسـتـەن
مـوهـر قـوڵف دین فـەرهـەنگ شـەکـەسـتـەن

جـــەواهـێـــر و زەڕ هـەرچـێ مـــەوینی
گشت کـەرد بەسـەوقـات شـازادەی چینی

غــولّام و کــەنیــز مـــەتا دا پێــشـــان
پـەیمـانـێ بـەسـتن نـەبـەیـن وێـشـــــان

ســا هـەر ئێـد خــاســەن یاران بێ هۆش
نـامــــە بکیــــانین بەلای کـــیــــانۆش

* ها نە ئوشـتـرخـان هەم عەمووی وێشـەن
ئـەر بـەیۆ لایـەق حـکوومـــەت پێـــشــــەن

کـار خـورشـیـد شـا ئـیـعـلام کـەرین پێش
هـۆرێـزۆ بـەیـۆ پـەی مــــــیــــــرات وێش

با بـە جــای خــورشـــیــد ئەو پادشــا بۆ
ســاحـێـب تاج و تـەخت زەڕین کــولّا بۆ

نامـەی بـەی دەسـتـوور سـەرانسـەر بە نۆش
نویســـان بەلای شــــاهـ کـــیــــانۆش

داشـــان بـە قــاســێـد دەردەم بی رەوان
مــودار نـەکـــەرد شی بە ئوشـــتــرخــان

نامەش بەرئاوەرد قاسێد دانا
داش بە کیانۆش سەرانسەر وانا

مەزموون نامەش حاڵی بی نەئان
کەفت نە تەدارەک خەیمە و سپا و سان

بەوەعدەی سێ رۆز تەمام ئەهل شار
کەردش موهەیا سی هەزار سوار

گشت سوار نەپشت تازە سەمەندان
ئەسڵەحەی جەوشەن هەم هونەرمەندان

بەرئاما نە شار نەکەردش درەنگ
روو نیا نەموڵک ناحیەی فەرەنگ

سپای کیانۆش نەزدیک بی نەشار
نامە کیانا پەی کووچەی بازار

خەبەردار کەردش ئەهل شار یەکسەر
ئاما کیانوش بە سپا و لەشکەر

خەدمە و کەنیز زاناشان بەی کار
خورشید عالەم کەردن خەوەردار

خورشید چون شنەفت ئەی کەلام و راز
پڕ بین نە ئەسرین نەرگسان ناز

واتش ئەی یاران چێشەن من چارە
کی مەدۆ سامان چارەی ئەی کارە

جاگەش خاڵییەن شازادەی خۆش خۆ
شێر شێرانگیر ئەژدەهای شکۆ

بـه زوڵـم دەروون بـەســـــــینـەی ڕێـشـم
مـن نمەزانـووم کـــام دەرد مـــەکـــێـــشـم

جــەلای جــەمــاڵ دا زوڵف کــەرد وەبـەیداغ
تـاج نـیـا نـه ســەر شــای شـیـرین دەمــاغ

ئامــا وه بیـــروون به فـــیـــرۆزەیی بەخت
وێنـەی کـــەیانـان نیـــشـت وەبان تـەخت

فـــەرمـــا وەزیر و ئەعـــیـــان ئاوەردش
نەکـار عـەمـووش مـەسڵـەحـەت کـەردش

پەری چێش ئامـان چێـشــەن مـودەعـاش
ئەڵبـــەت جـــەلای وێش واتەن پـادشـــاش

وەزیر و ئـەعـیـان ئـامـان بـه گــوفـتـــار
واتن ئەی خـورشـیـد شـۆخ شـیـرین کـار

تۆ عـــاشق به یار مـــوســـڵـــمـــانانی
چەنی ئەو نـه شـــــەرت هـەم نـه پـەیمانـی

خـاســەی غـولامـان جـەواهێـر و گـەنج
نـازک کنـاچـان دانـەی گـــران ســــەنج

ئـەســـپـــانـی تازی، نـاقــە ئـەنـاســـان
قــــەتارەی قـــاتر یـەک یەک شـنـاســـان

عــەلاوه کــه گــیــان وێت نیــای نەرێش
ئەی گەنج و ئـەسباب تەمام بەخشـای پێش

* جـەودمـا هـەم وێت خـەڵوەت نشین کـەرد
پـات وەبـان تـەخت شـــاهیـی وێت نـەبـەرد

* ئیســه دوشـمـەنان چوار دەورت تەندەن
ڕای ئـامــــۆشـــــۆ و ڕێـی دەرت بـەنـدەن

ئیـســه مـەشـوەرەت مــەکــەری پێـمــان
ڕا نمـەبـەریـن بـەیـانـەی وێـمـــــــــان

مـەعلووم بۆ جـەلای شـای شـیـرین چارە
وێتـــانن مـــایەی فــتنـەی ئـەی کـــارە

تـەڵـەب کــــەرد وەزیـر خـــەزێـنـەدارش
دانـای پڕ کــەمــاڵ فــەرمــانبــەردارش

قــوفڵ خــەزانـه مــەخــفـی کـەردن باز
مـــــەردان نـامـی کـــەردشـــــان ئـاواز

هـەر کـەس بـه مـێـقـدار وەزن مـایەی وێش
جـه لـەعل و گـەوهـەر جـه زەڕ بەخشـا پێش

بەوەعدەی سێ ڕۆژ شـای شـیرین ڕوخسار
دەه و دوو هـەزار ســــوار کـــــەرد تـەیار

ئـەو شــــەو بـەســـــینـەی هـەزار دەردەوە
بـەفــیکر و خـــەیاڵ شـــەو ڕۆ کــەردەوە

سـەحـەر کـه خـورشـیـد دا جـه مناران
شـیــرین تـەرتیب کــەرد چابک سـواران

دەه و دوو هـەزار ســــــوار جـــــــەنـگی
جـــــه خـــــانـەزادان ئـەسـڵ فــــەرەنگی

گـشت بە کـەمـەربەند ئەسـڵـەحـەی نەبەرد
جـه حــەربەی جـەنگی کـول موهـەیا کـەرد

خــەیمە و بارەگــا جــەشــار کــەردن بار
بە خــاتر مــەلوول بـەرئامــان جــە شــار

یاوا بـە جـــایێ خـــەیمە و بـارەگـــا
وەخـــتێ بارەگـــا کـــەردشـــان وەپا

ناگــا کـــیـــانۆش ئامـــا بـەدیدار
لەشکر و ســپــاش سی هـەزار ســوار

باڵ بەیداخــان ســپـــای کــیــانۆش
رووی هامـوون پۆشـا نەگۆش تا بە گۆش

ئامــا بەنەزدیک ســپــای کــینە خــوا
خــەیمە و بارەگــا کــەردشـــان بەرپا

ئەو شــەو بە ئارام نیـشـتن مـەی نۆشـان
سـەحـەر بەزم جـەنگ چوار ئاین پۆشـان

کـیـانۆش فـەرمـا ژەندن تەپڵ جـەنگ
بەیداخـان کـێشـان رووبەڕووی فـەرەنگ

نەهـەردوو جـانیب سـپـا بـەستن سـەف
وێنەی هـیـونان لێـوان پڕ نەکــەف

سـپـای هەردوو سـەف مـوقـابێل بـەهـەم
شـێـران پەی غـەزەب ئەبروو کـەردن خـەم

* نەعــرەتە پێکا کـیـانۆش (...) گــورد
روو کەرد نە سپا دەست بە شـمـشێر بەرد

واتش ئەی خــورشـــیـد نمەبی فــایق
پـادشـــــــاهـی و تەخت بـە تۆ چ لایق

عـــاشـــقـی بشــۆ نـه پـه‌ی کـــار وێت
حکوومــــه‌تداری ســــوود نـه‌دارۆ پێت

تۆ نـه تۆی ده‌روون جــه‌رگت پـه‌لاســـه‌ن
سـولْتـان ئـیـبـراهیم پـه‌رێ تۆ خـاسـه‌ن

تۆ بێ ده‌نگ بشۆ په‌ی مـه‌عـشـووقـه‌ی وێت
کـــــه‌س پـه‌ی ده‌عـــوا نمـه‌یۆ نـه‌ڕێت

خـورشـیـد ئـه‌ی رازه شنه‌فـتش بـه‌گـۆش
ده‌ست به‌رد به شـمشیر شی په‌ی کیانۆش

وات حــــه‌رام زاده فــــه‌ریـبت وه‌رده‌ن
وه‌عـه‌بـه‌س ئـه‌ی فـیکر ناپوخـتـه‌ت کـه‌رده‌ن

بـه تاق ئـه‌برووی ســولْتـــان ئیــبــراهیـم
شـــه‌رت بـۆ گـــیـــان تۆ بکـه‌رووم تـه‌سـلیـم

ئێـــدوات و ســــپـــا داخلْ بـین وه هـه‌م
ئـه‌رز و ســه‌مــاوات یـه‌کـســه‌ر بی مـاتـه‌م

داشــان به هـه‌مـدا حـه‌ربـه‌ی کین بـه‌قـه‌ست
ڕێزا نـه مـــه‌یدان ســــه‌ر و پـا و ده‌سـت

ئـه‌ورۆ تـا خـورشـیـد شـی نـه‌پـه‌رده‌ی ڕه‌نگ
کـیـانۆش چه‌نی نـاز تـه‌رســای فـه‌ره‌نگ

تـا نـه‌زدیـک شــــام کــه‌ردشـــان نـه‌بـه‌رد
وه‌عــــده‌ی ئێـــوار بی روو وه‌پـه‌س ئاوه‌رد

کـیـانۆش بـه‌شــه‌وق خــاتر گــوشـادی
فــــه‌رمـــا ژه‌ندشــــان تـه‌پلْ ئازادی

ئەو شـــەو فــارێغ بین تـا ســـفــیــدە دەم
ســەحــەر هۆرێزان کـێـشــاشــان عــەلەم

جـــە هەر دوو تـەرەف دان نەتـەپڵ کـــووس
هـــەوا تــاریــک بـــی زەمـــین ئــاب نـــووس

روو نیــا پەی جـەنگ سـپـای شــووروشــەڕ
جـەگـرەی ئەسـپـان دوو گـۆش مـەبی کـەڕ

خــێــزیا ســەدای شـــەقـــەی تـەبەرزین
جـــــە حـــــەربـەی نـەبـەرد دلێـــــران کین

نەهـەر دوو جـانێب خـێــزان ئەلئـــەمــان
تـاو هـەی نـەبـەرد کـــەفت نـەڕووی دامـــان

ئەوەند ســـەر کــەفــتـــەن نەمـــەیدان کین
ســــپـــــای کـــیـــانـوش زۆر ئاوەردە بـین

بـەو تەور کـــە ســـپـــا هجـــووم ئـاوردش
سـپـای خـورشـیـد شـا تارومــار کـەردش

تەنـهـا خـورشـیـد مـەند نەڕووی کـارزار
ئەوهـەم بەکـــەمـــەند کـــەردن گــرفـــتــار

خـورشـیـد جـەو دەمـدا کەردش مـوناجـات
لالآ بـه دەرگــــای قـــازیـولحـــــاجـــات

واتش یا کــــەریم فـــەرد فــــەریادڕەس
هـەر تۆ دەسگـیـری پەی بێ کـەسـان کـەس

تـۆ بـه لـوتـف وێت بـگـێـــــــــرە دەسـم
ئـومــێــدم هـەر تـۆی خـــۆ من بێ کـــەسـم

ناگــــا بە مــــەیلان کــــارســــاز کــــاران
یاوا بـە فـــــەریـاد گـــــشـت دەردەداران

جـــەو تەرەف داسـتــان شــازادەی ســـالار
بـە فــــەرهـەنـگ دێو دەردەم بـی ســــوار

روو کـــەرد نـە وەڵات ناحـــیـــەی فـــەرەنگ
تا یـاوا بەو جـــای کــە مـــەســاف جـــەنگ

شــازادە وەخــتێ نیگای ســـەحـــرا کـــەرد
خــــورشـــــیــــد عـــاڵەم بەنـەزەر ئاوەرد

دیش کـــە زەلیلـەن بـە دەس کـــیـــانۆش
بـەو تەور نـەعـــرە دا عـــاڵەم شـی نەهـۆش

کـــیــــانۆش دەردەم نیـگـای باڵا کــــەرد
شــەخــسێ ســـەهـمناک بە نـەزەر ئاوەرد

ســـــوارەن نـەپشـت یـەک دێوێ عـــــەزیم
لەشکر و ســـپـــا یـەکـــســـەر هات نـەبیم

شـــــازادەی ســــــالار ئامـــــا بـە زەمـین
واتش کـــیـــانۆش مـــەلعـــوون بێ دین

تۆ خــــورشـــیــــد بەی تـەور زەلیل نمانـای
ئـەڵبــــەت من هـەلاک یـا مــــوردە زانـای

فـەرهـەنگ دێو دەردەم روو کـەرد نەمـەیدان
ئەسپ و مـەرد و فیل مـەوست بە ئاسـمـان

نـەرووی هـەوادا هـەم مــــــامـــــان بـەوار
نـەهـەوا ئـامــــــــان چون تـەرزەی بـەهـار

نیگا کـــەردشـــان نەرووی کـــارزار
مـــەرد نەرووی هـەوا هـەم مـــەیۆ بە وار

لەشکەر ئێـدش دی کـەردشـان فـێـرار
هـیچ کـــەسێ نەمـــەند نەومـــاوا و دیار

کـیـانۆش دەردەم خـورشـیـد رەها کـەرد
ئەو هـەم چون یاران روو جـە گـورێز کـەرد

شـــازادە چون شـیـر تەکـان دا نەوجـا
واتش کـیـانۆش مـەلعـوون گـومـرا

کـــارم هـەن بە تۆ بگێـــڵـــە وەپەس
وەرنە بـە مـەعـبـوود فـەرد فـەریادڕەس

کـارێ کـەرووم پێت نەڕووی عـەرسـەی کین
کـەرووت وەعـیـبـرەت نەڕووی سـەرزەمین

کـــیـــانۆش شـنـەفت ئـامـــا بە دومـــا
دەست دا بە شـمـشـێـر گـرتش سـەرەڕا

شـــازادە تیـــغـێ دا جـــەرووی کـــەمـــەر
کـــەردش بە دوو نیم چون خـــیـــار تەڕ

لـەشـکـر فــــەرەنگ هـجـــــووم ئـاوەردن
خـــەیمـەی کـیـانۆش غـارەتش کـەردن

شـــازادە و خـــورشـــیـــد بیـاوان وەهـەم
ئەو چون پـەروانە و خـورشـیـد وێنەی شـەم

گەیشتنی مەیموونە خاتوون
بە وڵاتی فەرەنگ و دیتنی رەوشی شازادە و خورشید عاڵەم

مـــەیمـوونـە خـــاتـوون پـەیدا بـی دەردەم
کــەفت نەخــاک پای خــورشــیـد عــاڵەم

خورشید وات خاتـوون چون خەبەر زانای
وێت بـەی تەور بـە شـــار فـــەرەنگ یاونای

خــاتـوون وات ئارۆ ســەیر ســارام کــەرد
ئـارەزووی شـــــازادەم بە خـــــاتر ئاوەرد

ئامـــام کـــە خـــەبەر بپـــەرســـو جـــە تۆ
بزانـوون جـــەکـــۆن شـــێـــر پڕ شکۆ

تـا من وارێد بیم بەی مـــاوا و بەی جـــا
زانـام شـــــازادە هـا نـە رووی ســـــپـــا

شـــازادە وات خـــاتـوون ئەی یـار وەفـــا
چۆنـەن چ تەورەن عــەبدورەحــمــان شــا

واتـش شـــــــا بـابـام دیـدەش نـە ڕاتـەن
ئـارەزوو بـەگـــــەرد خـــــاشـــــاک پاتـەن

شازادە هەواڵی چۆنیەتیی شەڕ لەگەڵ کیانۆش،
لە خورشیدی عاڵەم دەپرسێ

شـــازادە فـــەرمـــا خـــورشـــیـد ســـالار
چەنی خـــــاتوونـە بە تەخت بـوون ســــوار

وێش هـەم ســـــوار بی وە فــــەرهـەنگ دێو
کــــەفـت نـەرووی زەمین وەلـوەلـەی غــــەریـو

خاتوونە و خورشید شین نەرووی حەرەم
نیشتن نەرووی تەخت پیرۆز تارەم

شازادە چەنی لەشکر فەرەنگ
داخڵ بین بە شار بەساز و ئاهەنگ

وەزیران تەمام سوجدەی شا بەردن
شازادە فەرما دێو حازر کەردن

فەرمان دا فەرهەنگ وەزیران شار
ببەر بە ئاسمان هەوا دەر بەوار

دێوان هەریەکێ وەزیرێ بەردن
نەرووی هەوادا سەرنگوون کەردن

ئەهل شار یەکسەر فەریاد ئاوەردن
تەزەروع بەلای شازادە کەردن

شازادە جەشار گوزەشت کەردش
ئەوسا ئەهل شار ئۆقرە ئاوەردش

شازادە لوا نیشت وەبان تەخت
واتش ئەی فەرهەنگ بانگ کێشە بەسەخت

بواچە هەرکەس خیانەت کەرۆ
عیبرەت جە وەزیر فەرەنگ هۆرگێرۆ

فەرهەنگ دێو دەرلاد جارِ کێشا بە شار
ئەهل شار یەکسەر کەردش خەبەردار

شازادە دەردەم فەرهەنگ سالار
نەرووی تەخت زەرِ کەردش بەرقەرار

وێش لوا بە ناو ســــەراچەی حــــەرەم
خـاتوون و خـورشــید هەردوو دی بـە چەم

هەردوو هۆرێزان کــەردشـــان پێــشـــواز
پێــشـــوازی کــەردن بەســـەد عــیــز و ناز

شـــازادە دەردەم عـــەلەیک ســـەند بەناز
نیــشتن نـە رووی تەخت هـەر سێ بەدڵواز

خــەیلێ دەســبــازی کــەردن نـەئەو جــا
خـــــاتوونـە خــــانم هۆرێـزا وە پـا

پـیــــاڵەی شـــــەراب ئاوردش بـەوار
وێش بی وە ســـاقی خـــاتوونـەی نـازدار

پیـــاڵەی شــەراب کـێــشــان وەســـەردا
دەم دان وە دەســـمـــاڵ عـــەتر عـــەنبــەردا

خـــاتوونە واتش شـــــازادەی بێگەرد
ئەوســـا کـــە ئامـــام عـــەرز بابۆم کـــەرد

تـا وەقت غـــرووب مـــــەیۆم بە دومـــا
قـــەســــەمم واردەن من وە فــــەرق شـــا

شـــازادە دەرلاد مـــورەخـــەسش کـــەرد
هـۆرێـزا وەپـا روو نـە ئـێـــــرەم کـــــەرد

شــازادە چەنـی خـورشــیــد بە داخــواز
هـەردوو شین نـەخـــاو شـــیـــرین بەدڵواز

سـۆب سـەحـەر هەردوو بێدار بین نـەخـاو
نیـشتـە بین جـە رووی کورسـیی بۆ گـولاو

شــازاده خــورشــیــد نیــا وەرووی تـەخت
وێش نـەپای تەخت قـەرار گـرت وەجـەخت

بـوزرگـــان شـــار یەکـــســـەر ئـاوەردن
گـــشت نـەپای تـەخت هـەم حـــازر کـــەردن

شـــــازادە رووکـــــەرد وات بـەوەزیران
تەمـام ئەهـل شـار سـەرحـەسـاب کـەران

هەر کـەس نەفـەرمـان خـورشـید شـۆ وەبەر
مـــاچوون وە جـــەلاد بکەرۆش بـێ ســـەر

تەمـام بـوزرگـان گـشت خـەلعـەت کـەردش
ئـاداب ســـەڵتـــەنـەت بەرقـــەرار کـــەردش

وەلایەت فـــەرەنگ ســـەقـــام دا لێـــشـــان
هـەر کـــەس کـــە لوان بـەجـاگـــەی وێشـــان

وێش چەنی خـــورشـــیـــد لـوان وەحـــەرەم
دان جــــە پیــــاڵە دەمــــادەم دەم دەم

جـــەدمـــای سـێ رۆژ شـــازادەی بێگـەرد
ئەو جەلای خـورشید روخسـەت تەڵەب کەرد

خـــورشـــیـــد عـــاڵەم بە دڵەی پڕ دەرد
شـــازادەی ســـەروەر مـــەرەخـــەس بکـەرد

شـــازادە نـەپوشـت فـــەرهـەنگ بـی ســـوار
روو کــــەرد نـە وڵات مــــەغـــریبی دیار

سەعید و مەسعوود بە لەشکرەوە ڕێ لە شازادە دەگرن

بشین وە سەروەخت مەغریب زەمین
پەی نۆش ئافەرین دایم دڵ غەمگین

ناگا قاسێدان خەبەر ئاوەردن
شازادە جەی کار سەر حەساب کەردن

ئارۆ شازادە و شای نۆش ئافەرین
وارێد بین بە زەید شای مەغریب زەمین

شازادان نەی کار ببین خەبەردار
تەڵەب کەردشان بیست هەزار سوار

بیست هەزار سوار نەشار شین وەبەر
گرتن سەرەڕای ئەو ڕاگەی گوزەر

هەم دیسان قاسێد ئاوەردن خەبەر
واتن خان محەمەد رەشید سەروەر

سەعید و مەسعوود چەنی چل هەزار
هاوەختەن بەیۆن بەی ماواو دیار

شای نۆش ئافەرین بەزۆر ببەران
شازادەی خوونخوار بێ سەر بکەران

خان محەمەد شنەفت خرۆشا بەقار
ناگا دیاردا چل هەزار سەوار

چل عەلەم نەدوور دەردەم دا دیار
یەعنی نیشانەی چل هەزار سوار

شازادە مەسعوود کومێت سوارەن
پەی نۆش ئافەرین نەدین بێزارەن

شـــازاده مــەســعــوود غــوڕانە و ســپــا
واتش ئیـــبـــراهـیم هـەرزەی بێ حـــەیا

نادانان پاســـە لێش مـــەبۆ نیـــشـــان
جـەفـای وەی تەورە بێـهـوودە کـێـشـان

مـەر شـــار دەمـــشق نەیادت شــیــیــەن
نەزانای مـەغـرێب بێ سـاحـێب نییـەن

شـــای نۆش ئافــەرین تۆ بدەر بـەدەست
تاواچووم ســـپـــا تۆ نـەکـــەرۆ قـــەست

خـان محـەمـەد شنەفت ئاما بە گوفتار
واتش ئـەی لـەعین شـــــــووم نـابێـکار

قـــابل نـەداری نەعـــەرســـەی مـــەیدان
نـــام شـــــــــــــــازادە بـــاری بـەزبـان

پێکدادانی خان محەمەد
لەگەڵ لەشکری سەعید و مەسعوود

شازادە مـەسـعـوود روو کـەرد نە مـەیدان
واتش ئیـــبـــراهیم بێ نامـــونیـــشـــان

بەێو نە مـــــەیدان نەبەرد بنمـــــانیم
حـــەق شـــار دەمـــشق نەتۆ بســـتـــانیم

خـــان مـحــەمـەد واتش حـەمـیـد مـەلاح
تۆ جـــانشـین بەر بە ســـولح و ســـەلاح

ســـپـا مـــونتـــەزیر کێ شـــۆ بە مـــەیدان
ناگـا مـــەســعـوود شـا ئـامـا بەمـەیدان

خـان مـحـەمـەد واتش مـەلعـوون گـومـرا
کـــەم بکەر بێ جـا شــووم بـێ حــەیا

(بـزرگش نـخـــوانـنـد ز اهـل خــــرد
هـر کـــە نـام بزرگـــان بەزشـــتی بـرد)

تـۆ چ حـــەد داری شـــازادەی ســـالار
تـەڵـەب بـکـەری نـەرووی کـــــــارزار

خـان مـحـەمـەد ئێـد دی لەب دا بەلەبدا
شـمـشـێر ئـەڵمـاس هـەم داش بە سـەردا

مـەسـعوود کـە قـەڵغـان کێـشا بـەسـەردا
داش بە سـەر قـوبەی سـەدر ئەسـپـەردا

شـازادە مەسعوود دەست دا نـە شمشێر
نـاڵا و نـرکـنـا بـەور دەنـگ دلێــــــر

داش نەفـەرق سـەر سـەدر سـەهمـناک
خـان تیغ داش نـەرا چون شـێـر بـێ باک

هـەم زەربـەی هـەنی کـەردش نەرووی کـار
مـەسـعـوود نەرووی زین کەردش گرفـتـار

لـەشـکر ئێـــدش دی هـجـــووم ئاوەردن
شـــازادە مـــەسـعــوود وەبەر بـەر کـەردن

هـەم دیسـان جـە نەو سـوار بی بـە ئەسپ
روو کەرد نەمەیدان چون ئازەرگوشـەسپ

نەهـەردوو تـەرەف بی بـە چەکـــاچەک
یەک تەبـەق زەمین نیـشت نەرووی فـەلەک

گـاگـا خـان مـحـەمـەد روو بە غـوڵامـان
مـــەوات غـــوڵامـــان دەســـتم بەدامـــان

هەی ئامـــان یاران ئیـــمـــجـــار بگیـــرەن
جـــەنگ ســـەرومـــاڵ مـــڵک و ئـەســیـــرەن

ئێد وات و رووکەرد نە سپای خوونخوار
هـێــــرش ئاوەردن چـل هـەزار ســـــوار

ئەونە شـــــەڕ کـــریا نـەڕووی کــــارزار
سـەرکـەفت نەمـــەیدان وێنـەی گـەڵای دار

ئافـتـــاب غـرووب کـەرد ئـاسـایش ژەندن
هـەر کــەس روو بەرای خـــەیمە ئاوەردن

خـــان مـــحـــەمـــەد یاوا بـەناو غـــوڵامـــان
یەکســـەر زەخـــمـــدار مـەکـەردن ئامـــان

فـەرمان دا دەردەم لەشکر کـەرد شـومـار
شش هەزار غـــوڵام ببـین گــرفــتـــار

شـــای نۆش ئافــــەرین گـــرەوا بەزار
یـەقــــــەی مــــــرواری دڕی تـا بـەوار

مـاه زەرئەفـشـــان دەس کـەرد بە گـرین
خان محـەمـەد دیدەش پڕ بی نە ئەسرین

پاڕانەوەی خان محەمەد و نۆش ئافەرین لە دەرگای خوای گەورە

پـەی رجـــــا و لاڵـە تـەمـــــــامـــــــیی یاران
لاڵان بـەدەرگـــــای پادشـــــای ســـــوبحــــان

واتـن یـا کـــــــــەریم خـــــــــالـێـق دانـا
ســـوڵتـــان ئـیــــبـــراهیم بەیۆ بـەئەی جـــا

بەو تەنتەنەی وێش دێو سوارەوە
بەو تاج تەڵا بەو تۆمارەوە

شێر پڕ هونەر تێکدەری سپا
نازاران نەبان زەلیل نەی جا

وات حەمید ئەتۆ چەنی نازاران
بشۆ بە ئەو کۆ قەرار بگیران

هەر ئەو شەو حەمید نازاران بەردش
نەکۆی غار سەخت جا بە جا کەردش

ماه زەڕئەفشان هەم نۆش ئافەرین
چەنی کەنیزان نیشتن بە غەمگین

خان محەمەد واتش ئەی تیرئەندازان
ببۆن پاسبان شەکەرین رازان

چەندێ سەنگ و خاک دەردەم کۆ کەردن
هجووم پەی ئەی کۆ نازاران بەردن

وات حەمید مەلاح هەرتا گیان داری
جەنگ سەرومالْ ئەسیران کەری

تا من روو کەرووم نە سپای خوونخوار
ئەگەر خوداوەند وەنەم ببۆ یار

یا ئارۆ سپا ماوەرووم نەبێخ
یا سەرم مەکەن بە ئەڵماس تێخ

هەر وەقت کوژیام نەمەیدان کار
سەر نیام نەڕای شازادەی سالار

هەر وەقت شازادە ئاما وە ئەی جا
قەسەمت مەدۆم بەزات ئەڵڵا

بواچە خان محەمەد دیدەش نەرات بێ
ئینتیزار بەگەرد، خاشاک پات بێ

ئێد وات هۆرێزا بە دڵەی بریان
هیمەت خواهی کەرد ئەو نەرووی گریان

نازاران واتن خودات بۆ هامڕا
تۆمان دا بە دەست یەکتای بێ هەمتا

جە کۆهات بەوار روو کەرد نە سپا
واتش ئەی مەسعوود شووم رووسیا

بەیۆن بە مەیدان یەکایەک تەنیا
تا سەرش نەقەلب بکەرووم جیا

واتش ئیبراهیم فێرارش کەردەن
ئیسە تۆ ئامان ئەجەل ئاوەردەن

شای نۆش ئافەرین ماه زەڕئەفشان
تۆ بدەر وە من وێت بوەر رەوان

تۆ خەلعەت خاس ئەز من بستانە
روو بەراگەی چین پەی وێت بنمانە

بەرشی جە حەرفم بەتێغ ئابدار
جە کاسەی سەرت بەرمارو دەمار

خان محەمەد واتش مەلعوون موردار
ئومێدم بەستەن بەدانای جەبار

تـارۆحم مـــــەندەن هەم گـــيـــان شــــيــــرين
ســــەر مــەنيـــۆم نەڕای شـــای نۆش ئـافـــەرين

هـا وەخـــــتــــــەن بەیۆ شـــــازادەی ســـــالار
ســــپـــــای پـەری و دێو (مـــــاوەر) بـەی دیار

ئـەتـۆ بـە وێنـەی ئـەلـيــــــاس پادشـــــــا
مــــەكــێــشـــوت بـەدام شـــووم رووســـــیــا

مـــەسـعـــوود ئێـد شنـەفت كـێـشـا تیغ تێــز
واتش خـــان مـحـــەمـــەد نـیـیـەن جـای گـورێز

بەو تـەور دا نـە فـــەرق خـان مـحـــەمـــەد بەقـــار
تـیـغ نـەرووی تـیـغ مــــــەلـعـــــوون مــــــوردار

خـــان مـحـــەمـەد شـمـشـێـر كـێشـا نـەوەر دا
مــەسـعـــوود كـە قـەڵغـان كـێـشـا وەســـەردا

بـەوتـەور دا نـە فـــەرق قـــوبـەگـــای ئـەســـپـــەر
داش نـە بـاهـۆی راست مـــەسـعـــوود بەدگـەوهـەر

نـۆبەی مـــــەســـــعـــــوود بی دەست دا قـــــەدارە
داش نـە فـــــەرق ســــەر خــــان بێـــــچــــارە

چوار ئەنگوشت نە فەرق خان محەمەد پەی كەرد
وەلحـــــاسڵ تا تاق ئەبرۆش جـــيــــا كـــــەرد

مـەســعـوود وات سـپـای خـان بـی نێگوونسـار
بـــشــــن نـــــازاران بـــاوەريــــن بــــەوار

هـێــــرش دان ســــــپــــــا دەردەم بـەيـەک بـار
لــوان نــازاران بـاوەران بــەخـــــــــــــــــوار

خـان مـحـەمـەد چون شـێـر تەکـان دا نەوجـا
سـەرش مـوحکەم بەست روو کـەرد نەسـپـا

یاوا وە سـپـا خـرۆشـا بە قـار
گـورێـزان تەمـام سـواران هـەزار

لوا پـەی مـەسـعـوود زەربێ دا وەنەش
بەو دەسـتـوور سـپـا هـجـووم ئاوەردش

ئاخـر کـە مـەسـعـوود رەوان بی پەی کـۆ
سـپـای تیـرئەنداز تیـرشـانان بێ شـۆ

غـولاّمـان دەردەم تیـر وسـتن بەوار
تیـر وسـتن نە رووی مـەلعـوون مـوردار

مـاهـ زەرێـەفـشـان شـای نۆش ئافـەرین
دیدەشـان پڕ بی نە سـەیل ئەسـرین

چەنی کـەنیـزان کـەردن مـوناجـات
لالاّن نە دەرگـای قـازیولحـاجـات

یا رەب بەحـاجـەت بەروی عـەشـقـبـازان
بەداغ سـیـنەی جـانـگـودازان

بـەیـارەب یـارەب شـەب زیـنـدەداران
بە ئـومـێـد دڵ ئـومـێـدەواران

هێـمـا کـە دوعـا تەمـام نەوا نا
قـادر قـودرەت، قـودرەت نمـانا

نیگا کـەردشـان هـەم نەرووی ئاسـمـان
فـەرهـەنگ دێو چەنی شـازادە ئامـان

شــــــازاده نــەدوور نیـگـای زەمــین کـــــــەرد
خـــان مــحـــەمـــەد زامـــدار بـە نەزەر ئـاوەرد

مــەســعــوود روو کــەردەن نەرووی قــولـەی کـۆ
شــــــای نۆش ئـافــــــەرین هـا نـەزاری و رۆ

شـــــازادە ئـێـــــد دی تـاقـــــەت پێش نـەمــــا
غــــورِا بـە هـەیبـــەت روو کـــەرد نەســــپــــا

بـەوتـەور نـەعـــــــرە دا نـەرووی قـــــــاروقـین
کــــــــــــووه و دەرودەشــت لـەرزا تـا زەمــین

شـــــازادە بـەوتـەور کـــێـــشـــا تـیغ تـیـــز
وســـتش نە ســپــا شـــوور رەســـتــاخـــیـــز

ئـەسپ و مـــەرد و زین مــەوســتش بە خـــاک
(ئـەلحـــەزەر) خـــێـــزا نەگـــرۆی ئـەفـــلاک

شـــازادە مـــەســعـــوود نیگا کـــەرد نـەدوور
دیش کـــــە شـــــــازادە مـــــەیـۆ بـەزەروور

بە نـاعـــیـــــلاجی ئـامـــــا بـە مـــــەیدان
واتش شـــــــازادە بێ نـامـــــونـیـــــشـــــان

ســـپــــای مـــەغـــریبی گـــورێزان نـەوجـــا
خـــاڵی کــەردشـــان رووی عــەرســـەی ســپـــا

وەقـتـی کـە مـەسـعـوود روو کـەرد نە ئـەوجـا
واتـش شـــــازادە شـــــووم بـێ حـــــــەیـا

* مـــەرشـــار دەمـــشـق نەیادت شـــیـــیـــەن
نەزانای مـــەغــریب بی ســـاحـێب نـیـــیـــەن

مەبۆ حەق وێم بە وێم بستانووم
رۆحت بە دۆزەخ سەقەر بکیانووم

شازادە بەو تەور خەشمش ئەسەر کەرد
نە جەبهەی جەوشەن مووش سەر بەرئاوەرد

دەست دا بە شمشێر داش نە فەرق سەر
مەسعوود کە لوا ئەو نەزیر ئەسپەر

وەقتێ داش نەسەر ئەسپەر شەق ئاوەرد
شمشێر نەفەرقش تا ناف ویەرد

وەختێ مەسعوود کەفت نەخاک سیا
بەرز بی نە سپا بانگ واوەیلا

سپا خرۆشا پەرێ شازادە
شای نۆش ئافەرین وێش کەرد ئامادە

ماه زەڕئەفشان هەم ئاما بە خوار
رووکەردن نە فەوج هەزاران هەزار

هەر سێشان بەو تەور حەملە ئاوەردن
سپای مەغریب شار تارومار کەردن

خان محەمەد ئاواز شازادە شنەفت
چون شێر شکار فەریاد کەرد قوەت

فەرهەنگ دێو بەوتەور دار شمشاد شانا
وە هەرکەس مەدا ئەرواح مەستانا

شازادە فەرما بە فەرهەنگ دیو
وزۆ نە مەیدان وەلوەلە و غەریو

سـپـــای مـــەغــریب شـــار فـێـــراری کـــەردن
بەدەست فـــــەرهـەنگ گـــیــــان دەر نـەوەردن

مـــاباقـــیی ســـپـــا کــــە ئـامــــان بـەوار
وێشـــان وست نـەخـــاک شــــازادەی ســــالار

شـــازادەی ســـەروەر گـــوزەشــــتێ کـــەردش
فـــەرمــــا بە فـــەرهـەنگ دەس کـــۆتا کـــەردش

جـــەو دەم خـــان مـــحـــەمـــەد حـــازر بی نەوجـــا
ســـوجـــدە کـــەرد لوا دەست شــــا بـۆسـا

شـــازادە خـــان مـــحـــەمـــەد گـــرتش نە ئـاغـۆش
وێنـەی دەســــتــــە گـــوڵ بۆ نیــا نـە بـۆش

واتش ئـافـــەرین ئـەی شـــێـــر ســـەروەر
خــــــەلعـــــەت داپـەنـەش نـیم تـاج نـە زەڕ

شـــای نۆش ئـافـــەرین واتش کـــەئەی شـــا
خـــەبـەر خـــورشــیـد پێـــمـــان دەر نـەجـــا

شـــازادە ئـەحـــواڵ تەمـــام بـەیان کـــەرد
شـــای نۆش ئـافـــەرین کـــێـشـــا ئـاه ســـەرد

ئەو شـــەو رەفـــیـــقـــان رازان مـــەکـــەردن
ســـەر نـەخـــاو شـــیـــرین راحـــەت نەبـەردن

تا ســـوب رەوشـــەن بی ســـوڵـتـــان بەخـــوڕەم
فـــەرمـــا کـــە ســـەعـــیـد حـــازر کـــەن دەر دەم

شـــازادە ســـەعـــیـد کـــە حـــازر کـــەردن
دەردەم وەپـای تـــەخـت شــــــــازادە بـەردن

واتش ئەی ســـەعـــیـــد ئەتۆ چێش کـــەردی
ئەی فـــیـــتنە و فـــەســـاد تۆ بەرپا کـــەردی

مـن شـــەڕ عـــەلقـــەم زەلغـــەم دێو کـــەردم
قـــەســـــر ســـــولـەیمـان بـەدەست ئاوەردەم

تـەلیـــسم زەنگـولّە شـــووم نـاپـەســـەند
ئـارایـشـم کـــــوشـت زەڕجـــام دێـو بـەنـد

خـــاتوونـە خـــانم مـن خـــەلاس کـــەردم
شـــای نۆش ئـافـــەرین بـەدەست ئاوەردم

مـن شـــیـم بـەمـــاوای جـــەزیرەی واق واق
زەنگیی ئـادەمـــخـــوار یەکـــســـەر کـــەردم پاک

مـن شـــــار فـــــەرەنگ بـەدەست ئـاوەردم
خـــورشـــیـــد عـــاڵەم مـن خـــەلاس کـــەردم

بـەســـەد مـــــەرارەت وەچـەند دەردی ســـەر
شـــای نـۆش ئـافـــەریـن ئـاوەردم وەبـەر

تـۆ تـەمـــــاعـت بـی وە بـی دەردیســــــەر
شـــای نـۆش ئـافـــەریـن بـاوەری وەبـەر

(ئـەو بـووە حـــــەرەمم وە بـێ دەردیســــــەر
من وێنەی مـــەجنوون دەشت گـیـــرووم نەوەر)

شـــازادە ســـەعـــیـــد ســـەر وســـتش بـەوار
جـــە خـــەجـــاڵەتی نـامـــا بە گـــوفـــتـــار

وات ئـەی شـــازادە جـــە ڕای ســــەروەری
مـنـیـش چـون غـــــولام ئـازادم کـــــەری

شـــازاده دەردەم رەحـــمش ئەســـەر كـــەرد
شـــازادە ســــەعــــيــــد ئازادش بكەرد

ئەســــپــــشـــان ئاوەرد بە زين زەڕكـــار
داشـــان بە ســـەعـــيـــد دەردەم بی ســـوار

* شـازادە سـەعـيـد هيـمـەت خـواهی كـەرد
لوابە راوە روو بە مـەغـريب شـابەرد كـەردن

جـەدمـای چەند رۆژ فـەرمـا كـۆچ كـەردن
روو بە راگـەی شـار مـەغـرێب شـار كـەردن

بەســـەد عـــيـــزو ناز داخڵ بين وەشـــار
ســاكين بين جـەتۆی قـەســر زەڕين كـار

تا چەند رۆ نەوجـا مـێـهـمـانی كـەردن
شـــازادە جـــەودەم عـــەزم كـــۆچ كـــەردن

سوڵتان ئیبراهیم،

سەعید دەكاتە پاشا و بەرەو دەمشق وەڕێ دەكەوێ

فـەرمـا بە فـەرهەنگ حـاڵی بۆ جـەلات
ئەهل مـەغـرێب شـار چەنی مـەحـالات

بواچە ســـەعـــيـــد بی وە پادشـــا
ئيـــتـــاعـــەت بكەن وەزير و ســـپـــا

(هـەر كـەس تەجـاوز نەفـەرمـان شـا
سـەرش نەحـەڵقـەی بەدەن كـەم جـودا)

ســـوڵتـــان ئيـــبـــراهيم لوا بەڕاوە
بە فـــــەتح و نوســــــرەت بە دڵڕوباوە

بەعــەیش و دڵخــوا هــەم بەکــام عــەشق
تـا یاوان بـە حـــەد مــــەکـــان دەمـــشـق

شـــازادەی دلێــر شــێــر عــەرســـەگـــا
فـــەرمـــا وە پـاکـــەن خـــەیمە و بارەگـــا

خـــــەیمەی دانـە بـەند وەپـاکـــەردشـــــان
تـەشــریف بـە دەروون خــەیمە بـەردشـــان

فــەرمـــا خـــان مـــحـــەمـــەد رەفـــیق رازم
مـــــەحـــــرەم عـــــەزیز راز و نـیـــــازم

نامـــە ئینشـــا کـــەین بە جـەهـانگیــر شـا
لازمـــەن جـــەی وەقت شـــا بکەین ئاگـــا

دەست بـەرد قـــەڵەمـــدان زەڕین بـەرئاوەرد
ئێــرادەی تەحــریر شــیــرین نامــە کــەرد

ئەوەڵ ئـیـــبـــتـــیـــدا بـەنام خـــودا
دووەم بـە ئـیـــقـــبـــال فـــەڕ پـادشـــا

فـاریغ بیم جـەشـەڕ راگـەی پڕ خــەتەر
نـە جـــەفـــای دێوان ســـزای جـــانەوەر

ئـەلحــــــەمــــــدولیلـلا بـە مــــوراد دڵ
ئیــرادەی مــەقـســوود تـەمـام بی حـاسڵ

جـەمـەعـرەکـەی جـەنگ رۆسـتـەمـی زاڵی
نە ڕای لوتف حـەق سـاحـێب ئیـقـبـاڵی

سکەندەر شــــێـــوە شــــای دارا شکۆ
بدەر مـــــزگـــــانی مـــــوژدە بـۆ بـە تۆ

جـه یومن ئیـقـبـاڵ شـای دارا نیـشـان
ئاوەردم بـەدەست مـــاه زەرئەفـــشـــان

کـــاخ ســـولەیمان ئەو ســـیـــاغـــوڵە
هـەم بـەربـاد کــــــەردم دێـو زەنـگوڵـە

جـای ئادەمی خـوار جـەهەم کـەردم پاک
جـــانەوەرانم یەکـــســـەر کـــەرد هەلاک

جـــەزیرەی واق واق زەنگیی ئادەم خـــوار
مـــەغــرێب شـــارم گــرت تـا خـــەتا دیار

خـــــاتوونە خـــــانم هـەم بـەرئاوەردم
شـــاری فـــەرەنگیش تـەســـەروف کـــەردم

چەند وادیی پڕ بیم، خـــەتەر تـەی کـــەردم
بنچـــــینەی دێوان جـــــەبێخ ئاوەردم

بـــەزۆر بـــازوو دێـــوم دا شـــکـــەســـت
ئاوەردم بـەدەست شـــۆخ دیدەمـــــەست

بەروو ســـفـــیـدی بە مـــەقـــســـوود کـــام
ئەلحـــــەمـــــدولیلـلا بە مـــــوراد یاوام

تـەی کـــەردم وادی دەریا و کـــووه و هـەرد
تا قـــەدەم بەخـــاک مـــوڵک تۆم ئاوەرد

واجـــێب بی بە وێم هـەم یادئاوەر کـــەم
جـەی مـوژدەی شیـرین شا باخـەبەر کـەم

خـان مـحـەمـەد سیفارش سـەردار ئەعزەم
یەکـــســـەر کـــەرد رەقـــەم بێ زیاد و کـــەم

یەکێ تەڵەب کــــەرد خـــەیلێ فـــەرزانـە
نـامـــــەش دابـەدەسـت کــــەردش رەوانـە

روو کـەرد نـە دەمـشق بە تـەعـجـیـل و تاو
نـە بەڕۆژ ئـارام نە شــــەو کــەردش خـــاو

قـــاســـێــد پڕفـــام یاوا چەند مـــەنزڵ
شـی بـە دەروازەی شــــاه هـەزار گــــوڵ

پیـــادە بی جــە ئەسپ کـەردشـــان راهـی
تـا شی بـە حـــوزوور بـارەگـــای شـــاهـی

جـە حـوزوور شـا سـوجـدەی زەمـین بەرد
بـەرئاوەرد نـامـــە تـا بە شــا ســـپـــەرد

نـامـــــــە دا بـە دەسـت پـادشـــــــای دانا
مـــوتالێـعـــەش کـەرد ســەراســەر وانا

جـە مـــوژدەی فـەرزەند شکاوا چون گـوڵ
دەردەم ســــــاکین بـی ئێش و ســـزای دڵ

مـــوژدە دا بە جـــەمع ئـەهل ســـەرداران
وەزیـر و نـایـب هـەم خـــــدمـــــەتکاران

خـــەبـەردان پەرێ ســـەوڵ قـــەمـــەرناز
والیـدەی دڵسـۆز شـای شـەکـەرین راز

کـەردش شـوکـرانـەی دانـای کـەرەمـدار
شـــێـــوەی پەژمـــوردەش بـی وە نەو بـەهار

غـەوغـا کـەفت نـەشـار خـەلایق جـۆشـا
ئەهـل شـار یەکـســەر تـەمـام خـرۆشـا

ئامـان بـەقـاپیی شـای سـاحـێب تەمکین
گـشت کـەردن سـەنای جـەهان ئافـەرین

جـــەودمـــا داشـــان هـەم بـەنـەقـــارە
مـــەژەندن مـــەقـــام نـەهـەر کـــەنارە

* فـەرمـان دا دەردەم شـای بوڵەند ئەخـتـەر
چل هەزار نـەفـــەر ســوار بی یـەکـســەر

دە هـەزار غـــولام ســـادەی دوڕ نەگـــۆش
گـشت کـەمـــەر تەلا زیبـای گـەوهـەرپۆش

قـومــاش فـــەرەنگ دیبـای خـــۆش تەراز
ســــــەد هـەزار ئـەلـوان پـەرێ پـابـەنـداز

گـشت زیبـا قـامـەت تەشت زەڕ بـەدەست
پەی زەڕئەفـشـانیی شـازادەی سـەرمـەست

ســـەواران لوان بـەســـەد عـــیـــز و ناز
تەمــام ئـەهل شـــار بە عـــەزم پێـــشـــواز

(گـــەبەرگـــەر) چەنـی کـــووس و نەقـــارە
مـــــــەژەنـدن پـەی پـەی وە هـەزار بـارە

رووی سـەحـرا پۆشـان خـەلایق یەکـسـەر
تـەمـــام دەشـــتـــودەر گـــرتـە بێن نـەوەر

شـــا مـــونتـــەزێر بێ کـــەی بیـــاوۆ پێش
بۆ بنیـــــۆ وە بۆی هـەم فـــــەرزەند وێش

نـاگـــــا پـەیدا بی لـفـکـەی بـەیداخـــــــان
ســـەحـــرا و دەشـــتـــودەر بی وە چراغــان

شـای ڕەوشـەن زەمـیـر دیدە گـرد کـەرد
شـــــــازادەی چـیـنـی بـە نـەزەر ئـاوەرد

خـان مـحـەمـەد چەنی حـەمـیـد مـەلاح
جـــە دەور شـــازادە تەمـــام پڕ ســـەلاح

جە بەرقـەی سـەرنەی هـەم زرێ و جـەوشـەن
سـەرزەمین تەمـام گـشت بی وە ڕەوشـەن

خـان مـحـەمـەد وەزیر ها جـەدەست راس
جـــەلای دەست چـەپ حـــەمـــیـــد بەدڵواز

شـــاتران جـــەڵد پەنج هـەزار نەفـــەر
تـەمـــام جـــە ڕێکاب شـــازادەی ســـەروەر

سـەدو دوو هـەزار سـوار جـەوشـەن پۆش
پەنج هـەزار سـوار سـادەی ئەتڵـەس پۆش

مـــەیۆن بـەراوە ســـپـــا پـەس و پێش
گـــرتـەن دەورادەور شـــێـــر بێ ئەندێش

هـەرتا نـەزدیک بـین ســـپـــاهـان بەهـەم
شـــاه جــــەهـانگیـــر پیـــادە بی دەردەم

جـــەو تـەرەف ئـامـــا شـــازادەی گـــوزین
چەنی خـان مـحـەمـەد پیادە بین جـە زین

شـــازادە دەردەم ســوجـــدی شـــا بەردش
ئاداب ئـەرکـــــان بـە جــــــا ئـاوەردش

ئـامـــا بە گـــوفـــتـــار شـــاه تەبارەک
واتش ئـەی فـەرزەند ســـەفـــەر مـــوبارەک

به خـــەیر کــە ئامـــای نـەرای خـــەتـەرناک
ئـەلحـــەمـــدولیلـلا ئەی شـــێـــر بێ باک

دەست کـەرد نەگـەردەن شـازادەی گـوزین
واتـش ئـەی فـــــەرزەند هـەزار ئـافـــــەرین

هـەم کـەرد مـەرحـەبای حـەمـیـد نامـدار
چەنـی خـان مـحـەمـەد هـەر دوو وەفـادار

تـەوازوع زیـاد شـــــا کـــــەردش نـەو دەم
دەرلاد ســــــــوار بـین هـەر چـوار وەهـەم

شــــــازادە روو کـــــەرد وات بـە وەزیـران
تەسـدیع تان کـێـشـان دانا و ئـەمـیـران

ئـەوەند تـەلاّ و زەڕ کـەردن زەڕئـەفـشـــان
جـەواهـێـر بێ حـەد دان بە فـەقـیـران

تـا کـــــە داخـڵ بـین نـە رووی بـارەگـــــا
وەزیـر و نـایـب هـەم چـەنـی ســــــــپـــــا

ڕۆیشتنی جەهانگیر شا
بۆ دیتنی ماهـزەڕ ئەفشان و نۆش ئافەرین

دەر دەم پادشـــا مـــاه زەڕئـەفـــشـــان
گـــرتش نـە ئـاغــۆش بـە دیـدەی گـریـان

هـەم بـۆسـا جـەمین شـای نۆش ئـافـەرین
هـەر سـێـشـان باهـەم رێزنان ئـەسـرین

شـا فـەرمـا دەردەم بەزمێ کـەن وە پا
تـا کـە راحـەت بـان گـشـت نـەرەنج را

دەر ساعەت فەرما رەقاس ئاوەردن
مەجلیس چون بەهەشت پڕ فەرەح کەردن

جەهانگیر واتش ئەی نۆش ئافەرین
چ تەور دەعوا کەرد شازادەی گوزین

ساکە ئێد شنەفت شای نۆش ئافەرین
دیدەی شابازیش پڕ بی جە ئەسرین

واتش ئەی بابۆ پادشای گوزین
ئەوەند کەردش شەڕ تەلیسم بێ دین

هەرچێ کەردەبێ سەراسەر تەمام
یاونا بەعەرز شای والا مەقام

باز هەم قەمەرناز بەرئاما وەبەر
ئاما بە دیدار سەوڵ نازپەروەر

قەمەرناز کە دیش جەماڵ فەرزەند
بۆ نیا وە بۆی فەرزەند دڵبەند

* دیسان دیم وەچەم شێوەی جەماڵش
شاد بیم بەو دیدەی سیای غەزاڵش

ماه زەڕئەفشان گرتش نە ئاغۆش
جەمینش بۆسا بۆ نیا وە بۆش

گاهێ مەبۆسا پا و پەنجەی دەست
گاهێ مەبۆسا دیدەی شۆخ مەست

قەمەرناز واتش من ئێدەن عەزمم
ئیمشەو ئارەزووی مەجلیس بەزمم

مــــەبۆ من ئیـــمـــــشــــەو وێنەی دڵداران
بـەزمـێ بـســــــــــازووم پـەرێ نـازاران

تـا خـــۆش دەمـــاغ بـۆن شــای نازەنینـم
مـــاه زەرِئەفـــشـــان نۆش ئـافــــەرینـم

بەزمـێ بەی دەســتـــور بکەرووم حـــاسڵ
رەنج راگـــەشـــان بـەرکـــەروون جـــە دڵ

مـــەجلیس دا زینەت ســـەوڵ قـــەمـــەرناز
فـــەرمـــا ئـاوەردن بەربەت چەنـی ســـاز

نەغـمـە سـەرایان خـۆش نەوای ئاهـەنگ
رەقـاسـان خـاس شـەیدای شـۆخ شـەنگ

گــــــشـت وەبـەرگ شـــــــۆخ دلاویزەوە
بە لەنجـــەی کــەلام شـــەکـــەر ریزەوە

سـاقیـان نەورەس جـەمـووی خـەت سـادە
دیدەی دیاشــــان مــــەســـتــــەن پێ بادە

چەند جـە رەقـاسـان شـیـرین ئـەندازان
هـــەریـــەک وەبـــەزمـــێ نـــازەنـــین نـــازان

چەند شـیـشـەی رەنگین کـەردن هـەواڵە
هەریـەک پڕ کـەردن نـە مـەیی دوو سـاڵە

* حـازر کـەرد تەمـام ئاوەرد نەرووی کـار
چـەنی عـــەنبـــەرین بۆی نـافـــەیی تەتار

چەندێ سـاقیـان سـادەی خـۆش جـەمـاڵ
ئاوەرد بە مـەجلیس شـاه سـۆسـەن خاڵ

ئاوەردن شـــەراب زەجـــاجـــان مـــەی
مـــەرێزان نەجـام سـاقـیـان پەی پەی

گـولّبـانگ نۆش باد خـێـزا جـە یاران
بنۆش هەی بنۆش شـــای وەفـــاداران

* گـڕەی چراغـان شـەمع دڵئـەفـرۆز
شـەوق وێنەی بەیزای خـورشـید پڕسـۆز

کـزەی مـووکـەشـان سـەدای ناڵەی نەی
سـۆز مـەقـامـات مـوترێبـان کـەی

بۆی زوڵف عـەنبـەر رەقـاس چالاک
مـەکـەرۆ زینده مـەرحـوومـان خـاک

* بەو سـاز و ئاواز و چەقـانه و چەنگ
بەو لرفـەی دامـان رەقـاسـان زەنگ

بەو مـەزەی شـەراب بەو سـاقی و جـامـە
بەو عـونـاب تەڕ مـەغـز بادامـە

بەو جـیلوەی جـەمـاڵ رەقـاس سـاقی
مـاوەردن جـە نەو حـەیات باقی

ئەو شـەو تا بە سـوب بە شـادمـانە
گـۆش دان بە سـەدای چەنگ و چەقـانە

سـەحـەر بەرئامـا خـورشـید خـاوەر
رەوشـەن کـەرد بە نوور شـۆڵەی منەوەر

نەخـاو هۆرێزا شـای فـەریدوون فـەڕ
قـەرار گرت وەبان فـەرش کـورسـیی زەڕ

تەڵەب کـەرد فـەرزەند عـادڵ شـای چینی
ئاوەرد بـەو مـــــەجلیس بـەو نـازەنـینـی

شـــازادە ئامــا شــا نەجــا بـەرخــواست
جاش گرت نەجانیب ماوای دەست راست

بە نـەزم شـــیـــرین ئامــــا بە گــوفــتـــار
وات ئەی شـــازادە شـــێـــر کــــارزار

سـەرگـوزەشـتـەی وێت سـەرئەنجـام کـار
دەعـــــوای جـــــانوەر دێوان مـــــوردار

بێ ئـاب و نانیی ئەو ســـەحـــرا چۆڵە
تـەلیـــســـمــــات دێو کــــاخ زەنگۆڵە

نـەدەست عـــەلقـــەم پەتیـــارەی بێ دین
چۆنت نەجـات دا شـــای نۆش ئافـــەرین

شـازادە یەکسـەر گـوزەشـتـەی ئەوقـات
گـشت عـەرز شـا کـەرد خـەلافێ نەوات

جـەو دمـا کـردار ئەمـیـر سـەلیم گـشت
حـاڵی کـەردش شـا جـە نیک و جـە زشت

دەرلاد عـیـزەت خـان تـەڵەب کـەرد وەپێش
وات ئەی بەدنمـەک جــە بیم بێ ئەندێش

تۆ ئەمـیـر سـەلیم نەسـیـحـەت کـەردی
زەهـر هـەلاهـەل بەدەست ســـپــــەردی

ســـوڵتــان ئیــبــراهیم بە فـــەنا بـەرۆ
هـەم نۆش ئافـــەرین پەی وێش باوەرۆ

هەم جــە تەخت و بەخت من ئاوارە بام
تۆ شــاد بای بە مـوڵک ئێـقلیم و سـپـام

عیـزەت خان سـەوگەند نەباڵای سـەوگـەند
مــەوەرد بەدانـای یەکــتــای خــوداوەند

من نەبیـم ئاگــا جــە کــار فــەرزەند
ســەلیم مــوردار شــووم ناپەســەند

ئەو بێ ئیـخلاس بـی گیـر ئاوەردەن پێش
یـاوا بـە حـــەق کــارکـــەردەی وێش

شـا قـەبووڵ نـەکـەرد سـەوگـەند وەردەنش
فــەرمــا دەرســاعــەت دانـە کــەردەنش

وات یـەســـەرمـــەشـق بۆ نـەرۆزگـــاران
عــیــبــرەت بـۆ پـەرێ خــیــانـەتکاران

تـا کــەس خــیــانـەت نەبۆ بـە خــدێش
نـەکــــەرۆ چـەنـی خــــوداوەنـد وێـش

چوون بـەدنمـەک بـی وەفـــا نـەبی پێش
یـاوا بـەکــــردار مکـافــــات وێـش

شــا وات شــازادە نـەرووی مـوحـێـبـەت
یـەک حـــــەرفـێ داروم بـواچـووم پـەنـەت

* ئیــســە عـێـزەت خــان بە فـەنا بەردم
ریشــەو بنچــینـەش جــەبێخ ئاوەردم

تۆ وێت مــــەزانـی شـــاهـیت نـەوریرەن
کــار گــشت شــاهـان بەدەست وەزیرەن

خـان مـحـەمـەد خـەیلیٚ دانـا و پەسـەندن
هەم شـێـر مـەیدان هـەم هونەرمـەندن

نـەرووی دڵسـۆزی نـەک بـە زەویـری
ببـەخـشـەش بـە من پـەریٚ وەزیـری

شـازادە واتـش ئـەمـریٚ سـەنگینـەن
من بیٚ خـان مـحـەمـەد زیندەگیم نیـیـەن

کلیـد فـەرەح عـەقڵ و هۆشـمـەن
جـە عـەیب و عـیلەت پـەردەپۆشـمـەن

بەڵیٚ یـەک حـەرفـیٚ مـەداروومـ سـەلاح
خـەیلیٚ دروسـتـەن حـەمـیـد مـەلاح

دانـای دورِشنـاس جـەواهێـرناسـەن
پـەی وەزیر مـوڵک پادشـا خـاسـەن

قـەبوول کـەرد حـەرفش شـای دانا تـەدبیر
حـەمـیـد مـەلاح کـەردن بە وەزیـر

فـەرمـا بە گـەنجـوور باوەر خـەزێنە
ئـاوەردن خـەلعـەت سـەد هـەزار وێنە

پـۆشـا بە باڵای حـەمـیـد پـرِ فـام
کـەردن بـەوەزیر ئـێـقلیـمـات تـەمـام

حەمید چـون ئاسەف شاهان گشت تەمام
سـەقـامگیـر کـەردش ئەهل شـار تـەمـام

* شـا خـەیلیٚ خۆشحاڵ خاتر گوشادکەرد
نگین ئـەمـرش بـەحـەمـیـد سـپـەرد

چوونی شا و شازاده بۆ لای فەیازی عابێد و مارەبڕینی نۆش ئافەرین بۆ شازادە ئیبراهیم

شـاهـ و وەزیـران گـشت بـە سـەرئـەفـراز
لوان بە خـــدمـــەت بـارەگـــای فـــەیاز

دەسـت بـەســــینـەوە لازمــــەن لابـود
کـــەردشـــان ســـەلام فـــەیاز عـــابێـــد

عـــــابێـــــد پڕ فـــــەیز هـۆرێزا وە پا
عـــەلـەیک دا جـــواب جـــە ســـەلام شـــا

دەسـت کـەرد نەگـەردەن شـازادەی چینی
بـۆســـا گـــــەردەنـش تـا چاڵ تـیـنـی

خــــەیلێ تـەوازوع بـوزرگـــانـە کــــەرد
قـانـوون و رەویەی گـشت بە جـا ئاوەرد

جـەو دەمـدا بـەرووی یاران گـشت نەزەر
واتش شــــــازادە شـــــێــــــر دلاوەر

خـەیلێ کـێشـای رەنج راگـەی پڕ خـەتەر
زەحـــــمـــــەت دەریا و بیـــابان و بـەڕ

کــــەریم کـــــارســـــاز رابـەر رات بێ
هـەر جـــایێ لوای پـەی تـۆ نەجـــات بێ

دانای کــەرەمــدار بەخـشـا تۆفـیـقت
هیـمـــەت خـــاســـان بی بە رەفـــیـقت

جـە گـشت ئافـاتان نیگەهداریت کـەرد
نـازەنیـنـانت جـــــە بـەنـد بـەرئـاوەرد

شـــــادكـــــام وەسڵ نـاز ئـەنـدازانـی
نـەجـــەرگـــەی دلێـــر ســـەرئـەفـــرازانـی

دەوران فـــــەڵـەک ئـامـــــا بـەکـــــامـت
سکـەی نـیکنـامـی ژەنـیـــــا بـە نـامـت

ئـیـــقـــبـــاڵـت تـازە بـەخـــتـت بـەدیـعـــەن
شـــاهـان عـــاڵەم بـەتۆ مـــوتـیـــعـــەن

ئـیـــسـم عـــەزایم تـەعلیم کـــەردش پێش
شـــازادە ئـاوەرد گـشـت بـە حـــیـــفـــز وێش

وات جــــەی دمـــــا نـەبۆت ئـەندێشــــە
یـا جـــە ئـادەمـی یـا شــــێـر بێـــشـــە

جـــە دمـــای رازان حـــەرفـــان دڵگـیـــر
بـە فـەرمـوودەی لوتف پادشـای جـەهانگیر

نـیکاح دوڵبـــەر شـــۆخ دیـدەمــــەست
فـــەیاز عـــابێـــد پـەی شـــازادە بـەست

مـــیـــســـری نـەباتـان خـــەیلێ ئـاوەردن
پـەی مـــــوبـارەکـی تـەنـاوڵ کـــــەردن

گـوڵ خـــەنـدە کـــەردن یـاران جــە شـادی
بـەدڵ کــــەردشــــان مــــوبـارەک بـادی

روو کەرد بە جانیب خان محەمەد و فەیاز
وات سـەد ئـافـەریـن شـێـر سـەرئـەفـراز

ســاحـــێب عـــەقڵ و فـــام وەفـــادارەنـی
جـــە هـەردوو دونـیـــا رەســـتگـارەنـی

شـــەرت مـــەردانە بەجـــا ئاوەردی
نام مـــەنشـــووریت یاوا بە مـــەردی

چون نیکو کـــردار نەبی فـــەریبت
مـاه زەڕئەفـشـان بی بە نەسـیـبت

بە شـــادکـامی تا بە ســەرئەنجــام
بە مــەقــســوود دڵ مـەنۆشـان بەکـام

نەک وێنەی سـەلیم بێ عـەقڵ و دانش
تا دنیـا مـــەندەن بی بە ســەرزەنش

جــەو دمـا واتش حـەمـیـد مـەلاح
کـارت دروســتـەن بەرەویە و ســەلاح

چونکە تەنت پاک نیکوکـــرداری
یەقین ئیـخـــلاسی خـدمــەتگوزاری

خودای بالاّ دەست بەختت کەرد فیرۆز
نەسـیـبت مـەبۆ مـاه جـەهانسـۆز

دمـای گـفـتـوگـۆی مـورشـیـد کـامڵ
گـشت مـەرەخـەس کـەرد بە مـوراد دڵ

شـاه و شـــازادە، وەزیران یەکـســەر
جـە سـەومـعـەی پاک بەرئامـان وەبەر

* یەک مـاه نەدەمـشق ویاردن بەکـام
نە بەزم ســـاز و نەقڵ و بادە و جـــام

ئامادەکردنی ڕێوڕەسمی زەماوەند
لەلایەن جەهانگیر شاوە و هاتنی مەیموونە خاتوون

جە دەمای یەک ماهـ شای بوڵەند ئەختەر
کـــەفت نـەتەدارەک عــەرووسـی دوڵبـــەر

* (مـەسـاف) یەکسـەر رەعـیـەت ئیلات
خــــەرج هەفت ســـاڵە هۆرگــرت نە وڵات

بـەندیان جـــە بـەند تەمـــام رەها کـــەرد
ئەسـیـــران بەدەست وارێســان سـپــەرد

جــە ســاعــەت سـەعـد یەوم مــوبارەک
پـەرێ شـــــــازادە کــــــەفت نـەتەدارەک

شـــێـــر دڵاوەر فـــەرهەنگ تەڵەب کـــەرد
واتش عـــــــەزیز و رەفـــــیـق چوڵگەرد

ئیـــمـــشـــەو بەدەوان تا ســـفـــیــدە دەم
بشـۆ بە مـەکـان گـوڵ بـاغـچـەی ئیـرەم

خـــــــاتوونـەی پـەری بـاوەر بـەڵای مـن
مــەڵهــەم زامــان داروی شــەفــای من

تۆ جـــە تەنخـوای من دەسـتش ببـووسی
واچە وە بێ تـۆ تـەڵخـــــەن عــــەرووسی

قـەدەم رەنجان کـەر شـای شـێر دەمـاغم
بێ شـــەوقـــەن بێ تۆ شـــوعلەی چـراغم

سـاکە ئێـد شنەفت فـەرهەنگ تـوند خـێز
وێنەی تیـر نەمـەوج کـەمان کـەرد گـوریز

قــورب ســێ ســـاعـــەت بێ زیاد و کـــەم
یاوا بە مـــەنزڵ گــوڵســـتـــان ئیـــرەم

سـوجدە بەرد بەرووی خـاتوونەی دوڵبـەر
حـــاڵی کـــەرد رازان شـــازادەی ســـەروەر

وەخــتـێ کــە ئەژنی خـــاتوونـەی دڵکێش
چەنـی چەند پـەری نیــشت وەتەخت وێش

هـۆرگــــــرتن دێـوان تـەخـت زەڕنـیـگار
خـــاتوونـە جــە پـوشت دێوان بی ســـوار

یاوا بە خـــدمـــەت شـــازادەی ســـەروەر
ســـەلام کـــەرد بەڕووی دوڵبـــەر ســـەفـــدەر

شـی نـەتـۆی حـــــەرەم شـــــۆخ نـازەنـین
بـەدیدار پاک شـــــای نـۆش ئافـــــەرین

هـۆرێزا وە پا شـی وە پێـــــشـــــوازش
هـــەر دوو دیـــدەی وێـش وە پـــایـــەنـدازش

نیـــشـتن بـەدڵشـــاد تا بـەوەعـــدەی شـــام
شـــام ئاوەردن، ســـاقـی و بادە و جـــام

تا بە ســـفـــیـــدە مـــەجلیس نـەکـــار بی
دەنگ نۆشـــای نۆش بـادەی گـــوڵنار بی

ئـەوشـــــەو خـــــاتوونـە شـــــۆخ لـەباتـە
نـەزەر کـــــەردە بێ وەبێ مـــــەشـــــاتـە

تـەرتیب دا خـــــاڵان بـەدر کـــــەمـــــاڵش
هـەزار وێنە کـــەرد بـەدر جـــەمـــاڵش

بە پـەرداخت بـاڵاش بـەو ئـاڵا ســـــازا
هـەزار گــــوڵ بـەبـەرگ ڕەنگـاڕەنگ رازا

بـەی تـەورە کــــەردش بـاڵای نـەوبـەهـار
مـــەنمانا جـــە ڕەنگ تـاوس نـە گــوڵزار

ئـەبرووان خـــەتـات قـــەترانیی پـەیوەست
سـیـوا کـەرد نەدەور نـەرگـسـان مـەست

دوو دیدەی سێوەنگ خواب ئاڵووی مەخموور
سـیا کـەرد بە گـەرد تووتیـای کـۆی توور

(دانـە ئـەنـدامـش دانـەی خـــــــەزێـنـە
رازا بـە تـەرتـیـب ســـــەد هـەزار وێـنـە)

* بەس تەرکیو شـۆخی و شۆخ خـاتر تەڕ
بـەنــاز ئـاوەردش بـەڕووی تـەخـت زەڕ

شــەمع دڵئـەفـرووز مـەشـعـەلان هەزار
ڕەوشــەن کـەردشـان جـە سـەرای گـوڵزار

ســێ هـــەزار پــەری چـــون تـاوس بـاغ
گـرتن نەرووی کـەف مـەشـعـەل و چراغ

بەڕووی هـەواوە مـدران سـەف بـە سـەف
وێنەی مـەشـعـەلدار چرای شـەو بەکـەف

* شـــا بـە وەزیران کــەردش ئـیـشــارە
ئەکـابێــر خـێـزا جـــە هەر کـەنارە

شــــازادەی چینی بـە حـــەرەم بـەردن
داخـڵ بـە خــــەڵوەت نـازەنین کــــەردن

یاوا بە پای تەخت شـــای حـــۆری لەقـــا
جـــەمین مـــەنمانا وێنـەی قـــورس مـــا

هـۆرێـزا وەپـا شـــــیـــــــرین دڵکـێش
شـــــازادە بـەردش بـەهـەم زانـووی وێش

پـەیاپـەی بۆسـا گــوڵ گــۆنای رەندش
مـەنۆشـا سـەربـەست جە حـەڵقـەی قـەندش

جـەودمـا فـەرمـا جـە بادەی گـوڵنار
ئاوەردن مــوترێب ســاقی نەرووی کـــار

مـەجلیسی ئاراست ئەو شـەو وە بێ غـەم
مـەر بەزم خـوسـرەو یا جـەمـشـیـد جـەم

مـەیمونە خـاتوون، پـەری گشت یەکسـەر
بـەڕووی هەواوە ســەیرشـــان مـــەکـــەر

تـا بـە شـــــەبـەق رۆ بـە شـــادمـــــانی
مــەشـــغــووڵ عـــەیش بین بـە کـامـــەرانی

ســەحـــەر هۆرێزان بە مــەقــســوود دڵ
مـــەرام و مـــەتڵـــەب تەمـــام بی حـــاسڵ

شـــازادەی چینـی بە خـــاتر گــوشـــاد
حـــەســـبـولرەزای وێش یـاوا بە مـــوراد

بەکـــامـــەرانی مـــەیل بەعـــەیش و نۆش
جـە وەسـوەسـەی شـەڕ دەوران فـەرامـۆش

بـە شـــــەوق و شـــــادی بـەدەمـــــاغ دڵ
دەم بـەخـــەندەوە مــەشکاوا چـون گــوڵ

بە ئارەزووی وێش بە خاترخواهی
شی وە بارەگای دیوان شاهی

چەنی جەهانگیر بە فیروزیی بەخت
هەر دوو بەدڵشاد نیشتن وەبان تەخت

شا فەرما شوکرم بەدانای داوەر
شاد بیم بەدیدار فەرزەند دوڵبەر

هەم شازادە چین بەور بێ ئەندێش
سکەی نیکنامی ژەندش پەرێ وێش

* نام دلێریش مەنشوور بی نە عام
بی بە نەسیبش سەروی دڵارام

هێنانی جەهانسۆز بۆ حەمیدی مەلاح

ئینە کارشەن ئەی دنیای غەدار
هەزار کەس بەدام کەردەن گرفتار

یەکێ مەکەرۆ بەغەم مویتەڵا
یەکێ مەوزۆ نەدام بەڵا

یەکێ شادمان جە وەسڵ یارەن
یەکی تا مەردەن هەر گرفتارەن

هەشت نۆرۆز بێ جە مابەین ویەرد
حەمید ئارەزووی جەماڵ یار کەرد

ئاما بە پای تەخت دەروون پڕ جەدەرد
مەکێشا پەی پەی هەناسان سەرد

واتش شازادە فیدای نامت بام
ئەلحەمدولیللا وێت یاوای بەکام

من حەسرەت نەدڵ چون شەوەن رۆژم
مەزانی عاشق بە جەهانسۆزم

جە وێت مەعلوومەن یەخەیلێ وەتەن
حاڵم پەی حاڵش بەئاهیر سفتەن

شازادە واتش مەکێشە تەشویش
ئینشەڵا بە خەیر زوو میاوی پێش

مەزانوو تاسەی دیە مەستتەن
هیچ نمەواچوو حەق بە دەستتەن

ئینشەڵا بە خەیر من وە بێ درێغ
جە کاروبارت نمەبووم فاریغ

نامە نویسا مەزموون جەواهێر
تەمامی مەتڵەب تێدا کەرد زاهێر

بە ئەسکەندەرخان قەمەریە نشین
خان محەمەد بەردش بەو ماوا و زەمین

وات ئەی خان محەمەد دلێر رووی جەنگ
مەبۆ جەی کارە ناوەری درەنگ

بشی بە ماوای مولڵک ئەسکەندەر
بابۆی جەهانسووز شیرین دوڵبەر

واچە دوختەرش چەنی تەدارەک
بەزوو بکیانۆ خەیلێ موبارەک

ئەگەر جەواب بە شمشێر تیز
بەرئاوەر لێشان شوور رەستاخیز

جـــەهـانـســـووز بـنـیـــەر نـەتـۆی کـــەژاوە
مــــــــــەردانــە و چـالاک بـاوەر بـەراوە

یـەک هـەزار غـــولام ئـەسـلەحـــەی تەمـــام
ســـــپــــــەرد بـەوەزیـر نـیـکـزادەی نـیـکـنـام

قـــەتـرە دا بـە تـاو شـــێـــر بـێ ئـەندێش
خـورد و خـاو تـەمـام حـەرام کـەرد جـە وێش

وادی و بـیـــاوان نـشـــێـــو و فـــەراز
تەی کــەرد مـەردانە شـێـر سـەرئـەفـراز

تـا یـاوا نـەزدیـک شــــــار سـکـەنـدەر
نـەوجـا پـیـادە بـین تـەمـــامـــیـی لـەشـکـەر

نـامـــە ئـیـنـشـــاء کـــەرد مـــەرد دلاوەر
کـــیـــــانـا بـەلای خـــــان سـکـەنـدەر

جـە نـام مـێـهـمـان کـەردش خـەبـەردار
خـــەلایـق خــێـــزا تـەمـــام ئـەهـل شـــار

سکەندەر فـــەرمـــا بشین وە پێـــشـــواز
بـوزرگـــــان لـوان گـــشـت بـە دڵـنـەواز

بـەقـــەدر و ئـێـــعـــزاز ئـاوەردن بـەشــــار
بـــەردن بـــە ئـــەیـوان نـــەقـش زەڕنـیـگـــار

سـکـەنـدەر زانـا مــــــەرد گـــــوزیـنـەن
وەزیـر پـایـتـــەخـت شـــــازادەی چـیـنـەن

مـەجـلیس تـەرتیب کـەرد بە قـەدر و ئـێـعـزاز
ئاوەرد بـە مـەجـلـیس سـەروی سـەرئـەفـراز

ئاوەرد نەرووی تەخت نیـــشتن هەم زانوو
رازان کـەردشـــان جـە کــۆنە و جـە نوو

بەعــزێ گــفــتــوگــۆ جـە مــابەین ویەرد
جـــەو دمـــا نـامـــە دەردەم بەرئاوەرد

ســـــەرانســـــەر وانا نامــــەی دلاوەر
مـــەزمـــوونش زانا خـــان ئەسکەندەر

مـەزمـوونش ئێـد بی ئەی شـای نەوجـوان
یەعنی ئەسکەندەر مــوقــیم مــەکــان

ئەمن کـــە فـــەرزەند عـــادڵ شـــای چینم
ئیــبــراهیم ســولْتــان شــاهان گــوزینم

شنەفـــتم بە گـــۆش زبیـــا نیگارێ
شـــــۆخ نازەنین دیدە خـــــومـــــارێ

کناچەی وێتـــەن جـــەهانســـوزنامـــەن
بەشـــێـــوە و جـــەمـــاڵ بەدر تەمـــامـــەن

حـــەرف من ئێـــدەن مـــەعلووم بۆ جـە تۆ
جـــەی ئەمـــرە مـــەبۆ هیچ عـــوزرت نەبۆ

کـــارســـازی کـــەری بە ئەســـاســـەوە
بەدانەی گـــەوهەر دیبـــای خـــاســـەوە

نەتۆی کـــەژاوە مـــەسنەد شـــاهانە
بکیـــــانە وەی جـــــا وە بێ بەهانە

* منەتکاری کـــەر جـــە دەست بەردارم
بەشـــەرتێ ســـستی نەکـەی جـە کـارم

مەزموون نامە تەمام سەرانسەر
حاڵی بی بە گۆش خان ئەسکەندەر

وات بەخان محەمەد وەزیر پیروز
ئیدیعاش پەی کێن ماه جەهانسووز

شازادەی دلێر ئەمرش نەکارەن
پەی کناچەی من وێش تەڵەبکارەن

ئەگەر پەی وێشەن خدمەتگوزارم
خەیلێ مەمنوونم منەتبەردارم

خان محەمەد عەرز کەرد گوزارش تەمام
هەر نە جەزیرە تاوە سەرئەنجام

ئیسە وەزیرەن ساحێب بارەگان
خەیلێ موقەریب جە پای تەخت شان

شازادە پەرێ ئەو خواستگارەن
حەمید مەلاح مەرد رووی کارەن

سکەندەر کەنام حەمید کەفت وەگۆش
جە داغ دەردش جۆشیا بە جۆش

وات خان محەمەد شێر رووی نەبەرد
حەرفێ مەواچووم وەنەت نەبۆ سەرد

من جە ئەسڵ پاک نەسەب ئامادەم
نە جای بوزرگان هەم بوزرگ زادەم

پەی من قەبیحەن، نەدارۆ سەلاح
داماد من بۆ حەمید مەلاح

* (راستش شازاده ئەمرش موختارەن
ئیسە من خەیلێ بە نامم عارەن)

حەمید چ کارەن ئەولاد کێیەن
من وێم مەشنا سووم جە سۆزمانییەن

تۆ دڵگیر نەبی بشۆ وە ڕاوە
تەشریف خەیرت شۆ بەدماوە

عەرز کەرد شازادە شێر زەمانە
مەکەرۆم وە پەند خویش و بێگانە

خودا وەی کارە راوەردار نییەن
شاهان کەی هام جنس سۆزمانی بییەن

وەزیر دا جەواب کەم بواچە بەس
بەدانای داوەر نمەشووم وەپەس

هەتا نەبەرووم ماه گوڵ شێوە
چەنی تەدارەک تەخت زەڕ پێوە

بەزۆر مەبەرووم خوێش سکەندەر
نەوجا حازر بۆ مدرا وەراوەر

واتشان ئەی خان بە وێت مەنازی
بەی تەور مەکەری زبان درازی

بە تۆ چ نیسبەت ئەی حەرف و رازە
ماوەری وەپێش پای بێ ئەندازە

خان مەحەمەد کە دیش عەزمش وجەزمەن
ئارەزووی نەبەرد وە جەزم و رەزمەن

دەست بەرد پەی ئەڵماس بوڕەندەی دووسەر
رو کەرد جە سالار وات ئەی بەدگەوهەر

دا نە رووی کەلەش مەودای مووشکاف
کەردش بە دوو نیم تابە کول ناف

واوەیلا خێزا خەلایەق بی جەم
گرتن دەورادەور وەزیر ئەعزەم

گردین پەی قەتڵش پا نیان وە پێش
خان محەمەد چون شێر نمەکەرد ئەندێش

خەیلێ کەس بە تیغ هندی پارە کەرد
بەعزێ روو گورێز بەفێرار ئاوەرد

وەزیر کامڵ خان سکەندەر بی.
فەرزانەی تەمام ساحێب تەدبیر بی

وات ئەی سکەندەر جە کار بێ خەبەر
ئینە چ کارەن تۆ گرتەن نەوەر

ئەر باخەبەر بۆ شازادەی دلێر
جە پەری و جە دێو ماوەرۆ چون شێر

سپا ماوەرۆ بەوێنەی سەیلاب
موڵک و ئێقلیمت مەکەرۆ خەراب

نمازۆ هیچ کەس خوێش و بێگانە
مەکەرۆت وەپەند دەوروزەمانە

وات من چێش کەرووم نەی رووی تەنگەدا
نەی مەعرەکەی شوور غەوغای جەنگەدا

واتش ئێـد خـاسـەن نـەکـەری تەشـویش
بـە عـوزرخـواهـی پا بنیـەی ئەو پێش

دەست کـۆتا بکەر جـە خـوون ئەفـشـانی
جـەودمـا بـە لوتف شـیـرین زوبانـی

بـواچـە پـەنـەدش بـەنـدە فـەرمـانم
هـەرچێ بفـەرمـای منـەت وەگـیـانم

سـکـەنـدەر حـەدیـس وەزیـر دانـا
حـەرفش مـەسـڵـەحـەت مـەملەکـەت زانا

غـەوار جـە مـەخلووق گـشـت گـرتن ئارام
وێش شـی وە خـدمـەت وەزیر پڕ فـام

واتش خـان مـحـەمـەد ببـەخـشـە گـونام
مـن جـە کـاروێم خـەیلێ رووسـیـام

سـەوگـەندم بەفـەرق شـازادەی عـادڵ
هـەرچی بـواچـی مـەکـەرووم حـاسـڵ

خـان مـحـەمـەد کـە دیش (ئیلتیجا) ئاوەرد
رەحـمش ئەسـەر کـەرد جـە خـەتاش ویەرد

مـەبۆسـان پـەی پەی گـۆنای یەکـدیگەر
بـەرشـی نـەخـاتر هـەوای شـوورشـەر

جـە دمـای دوو رۆژ خـان دڵفـرۆز
کـەفت نـە تـەدارەک مـاە جـەهانسـۆز

تـەدارەک سـازا جـە هـەزار وێنـە
لـەعل و زبـەرجـەد دانـەی خـەزێنـە

ئەساسەی تەمام پەرێ جەهانسووز
سپەردش بەدەست خان دڵ ئەفرووز

سوار بی لەشکر چەنی کەژاوە
وەبێ مدارا لوان بەڕاوە

نەزدیک بی وەشار شێر دلاوەر
بەردشان پەی شار قاسێدان خەبەر

ساکە شنەفتش شازادەی دلێر
سوار بین دەردەم چەنی جەهانگیر

یەعنی ئەهل شار تەمام بە ئێعزاز
جە رووی بوزرگی کەردشان پێشواز

خان مەحەمەد کەدی شازادەی گوزین
ئاما وە پاین نە رووی خان زین

کەفت نە خاک و پای عالی جەنابش
بۆسا دەست و پاش تا وە رێکابش

کەژاوەی دوڵبەر کەردشان راهی
تا کە داخڵ بی وە قەسر شاهی

لوا بە خدمەت شای نۆش ئافەرین
داخڵ بی نەتۆی قەسر بلوورین

وەقتێ نیگا کەرد شۆخ دڵئەفرۆز
دیا بە جەماڵ ماە جەهانسۆز

بە مێهرەبانی سەوڵ خاتر تەڕ
بەناز ئاوەردش نەڕووی تەخت زەڕ

خەیلێ تەوازوع بێ ئەندازە کەرد
وێنەی غونچەی گوڵ شێوە تازە کەرد

* رازان مەکەردن بە ئاهەنگ چەنگ
مەنۆشان بادە و شەراب گوڵڕەنگ

(شازادە واتش حەمید مەلاح
حەرفێ مەوا چوو نەراگەی سەلاح)

ئێد خاسەن جەی وەقت بەتەخت فیرۆز
تۆ نیکاح کەری ماه جەهانسۆز

من عەزمم لوای ولات چینەن
ئارەزووم وەخاک ئەو سەرزەمینەن

* دیدە نەرامەن والیدە و پێدەر
ئینە چەند ساڵەن نەزانام خەبەر

حەمید دا جەواب فێدای نامت بام
حەرام بۆ جە من وەسڵ دڵارام

* تا نەشین بەچین بەخاترخواهی
تۆشاد بی وە خەیر مەسنەدە شاهی

من جە عەیش کام دوڵبەر بێزارم
غولام پای تەخت خدمەتگوزارم

هەر وەقت کە یاوای بەو جاگە و مەکان
جەودما بەتۆن ئەختیارمان

شازادە شنەفت گوفتاری شیرین
واتش ئەی حەمید هەزار ئافەرین

ئێـدەن مـەسـڵـەحـەت گـردین وە هەم راھ
بوازیم رۆخـسـەت جـە خـدمـەت شـاھ

هـەر چوار بەهـەمـراھ شین وە بـارەگـا
روخـسـەت خـواسـتـشـان جـە حـوزوور شـا

شـا وات بەشـەرتێ سـال نـەبۆ تـەمـام
قـەدەم رەنجـە کـەی بیـاوی بـەلام

بەڵێ سـەبرت بـۆ بە رۆی مـوبـارەک
بسـازووم پـەرێـت بـەعـزێ تـەدارەک

فـەرمـا بە گـەنجـوور شـای والا تەبار
ئـاوەردن تـەڵا دانـە بـەخـەروار

جـە گـشـت ئەنواعێ مـوهـەیا کـەردش
هەم ناقـەی مـەحـمـەل پەرێش ئاوەردش

واتـش شـازادە خـودا بـۆ یـارت
عـەزم لـواتـەن دروسـتـەن کـارت

شـازادە شـنـەفـت واتـش بـە یـاران
نیـان نـەمـەحـمـەل شـیـرین نـازاران

دەسـتـە بە دەسـتـە قـوشـوون بـی سـوار
جـە تـۆز پـانـاڵ زەمـین بـی غـوبـار

تـا بـە دوو فـەرسـەخ یا کـە زیاتـەر
بـەدرەقـە کـەردن شـازادەی سـەروەر

جـەو دمـا سـەدای جـودایی کـێشـان
هیـمـەت خـواهـی کـەرد جـیـا بی لێشـان

یاوان بە دەریا بە تەعـــــجــــیل و تاب
مـــدارا نەکـــەرد کـــەشـــتی وست نە ئاب

بە ئەندەک رۆیێ جـــــــە دەریا ویەرد
نەجـــایێ هامـــون خـــەیمە وە پا کـــەرد

فـــارێغ بی قـــوشـــوون جـــە هەر کـــەنارێ
هەرکـــەس پەرێ وێش کـــەردەن مـــەدارێ

کـەرد وەعـەسـەسـچی فـەرهەنگ شـەورۆ
جـــە چوار جـــانێب خـــەبەردار مـــەبۆ

بێـــدار بۆ دایم جـــە ئەفـــســـوون و بەند
مـــــــەبادا ئەو رۆ باوەرۆ گـــــــەزەند

خـــان مـــحـــەمـــەد چەنی یار دڵفـــرۆز
حـــەمـــیـــد مـــەلاح چەنی جـــەهانســـۆز

شین بەخـەیمەی وێش بێ خـۆف و ئەندێش
هەریەک نیشتەبێن بە مەعشووقەی وێش

هەوڵی کوشتنی
شازادە گوڵفام لەلایەن زەڕفامەوە

بشین بەســـەر کـــار گـــوڵفـــام و زەڕفـــام
هەر دوو ئەفـــســـوون بەند شـــەبرەنگ بێ رام

هـــەردوو برادەر عـــــــەلـــقـــــــەم دێو بین
پەتیـــــارەی وەیشــــووم پڕ رەنگ و پۆ بین

بە عـــــــەزم دیدەن لوان پەرێ قـــــــاف
خـــەبەردار نەبین جـــە شـــوور مـــەســـاف

وەقتێ جەکۆی قاف دێوان پڕفەن
هۆرێزان ئامان بەعەزم وەتەن

یاوان بزانن دیشان جای شوورەن
تەلیسمات کاخ یەکسەر خاپوورەن

چەند لاشەی دێوان نە رووی خاک کەفتەن
چەنی غەرق هوون بە زەمین جەفتەن

ئارایش چەنی هەرسێ برادەر
لەت لەتەن بە تیغ مەودای پڕ خەتەر

ئینە دین وەچەم دێوان بەدڕەنگ
دنیا جە لاشان بی وە شەوە زەنگ

خەیلێ کەردشان فغان و زاری
واوەیلای بێ حەد وە بێ قەراری

جەو دما هەر دوو بە خۆف و تەرسان
جەراویاران ئەحواڵ مەپەرسان

دێوێ نەئەوجا کەڵهووت بێ نامش
جەومەکان بێ ماوا و مەقامش

مەعلووم کەرد لێشان شازادەی چین بێ
عاشق بەدیار نۆش ئافەرین بێ

کاخ زەنگوڵە یەکسەر تەلیسمات
تەمام کەرد خاپوور زەنان دا نەجات

مەیموونە خاتوون نە چا بەرئاوەرد
ئەو مورەخەس کەرد نۆش ئافەرین بەرد

دێوان جـــادوو گـــشت بـه فـــەنا بـەرد
لـوا بـەوەتـەن مـــــــدارا نـەکــــــــەرد

وەخـــــــتێ شـنـەفـتن دێوان مـــــــوردار
جـــەو مـــاوا و مـــەسکەن نەگــرتن قـــەرار

هـۆرێزان هـەردوو بـەشـین و ئـاشـــــــووب
لـوان بـه خـــــانـەی وێرانـەی زەرکـــــووب

دیشـــان خـــواهـەرش کـــەردەن ســـەد پـاره
دێوان گـــشت تەمـــام بیـــیـــەن ئـاوارە

یـەک بـه یـەک واتـن پـەی چـێش بمـانـیـم
مـــەبۆ ئەی حـــەقـــه وێمـــان بســـتـــانیم

ئـادەمـــــیـــــزادی خـــۆف نـەکـــەردە بۆ
ئـامـــــا وه ئەی جـــا و ئینه کـــەردە بۆ

ســـەر جـــه خـــەجـــاڵەت چون بەرئـاوەریم
ئـامـــــۆشـــــۆی ولات ئەقـــــرەبا کـــــەریم

مـــەبۆ جـــەواتەی تـانەی قـــەوم و خـــۆیش
رووم‍ـــــان بپـــــۆشـین بە دام‍ـــــان وێش

غـــیــــرەتی مـــــەردی کی دارۆ نەســـــەر
بســـتـــانوو قـــەســـاس مـــام و برادەر

دەرســـاعـــەت هەردوو خـــێـــزان وێنـەی باد
وەبـێ مــــــودارا تـا ئـادەمـــــیـــــزاد

گـــێـــڵان شـــار بـه شـــار هەردە وه هـەردە
مـــەکـــان بـه مـــەکـــان مـــەلان ویـەردە

جــــه قـــەزای تـەقــدیر ڕەزای کـــردگـــار
یاوان بـه خـــــەیمەی دیبــــای زەڕنیگار

دیشـــان جـــوانێ مـــاه جـــەمـــینێ
خـەفــتـەن نەرووی تـەخت چەنی شـیـرینێ

زاناشـــــان ئـینـه شــــازادەی چینـەن
ئەو شــیــرین جـــەلاش نۆش ئافـــەرینەن

* زەڕفـام دار شـمـشـاد بـەرد نەباڵای ســەر
روو کــــەرد نـه جـــانێب شــــێــــر دڵاوەر

شـــــازاده جـــەو دەم بێـــدار بی نەخـــاو
دیش ســــیــــا دێوێ ئـامــــا وه بێ تـاو

چـنـارێ بـوزورگ گــــــرتـەبـێ وەدەست
خـــــرۆشــــا وێنەی هـەیونان مـــــەست

ئاهێـسـتـە نـەجـای وێش کــەرد ئاخـێـز
دەست بەرد پەی قـەبزەی شـمشێر خوونرێز

وات ئەی بـەدگـەوهـەر بێ حـەیای بێ شـەرم
ئـەتۆ چەکــــەسی ئـامــــای وه حــــەرەم

وات ئێـمـە جـە قـاف کـەردەنم شـێـتـاب
بســتــانوم جـــه تۆ قــەســاس مـــام و باب

ئێـد وات دار شـــمــشـــاد بەرد وەباڵای ســـەر
داش نـەرووی کـــەپـوڵ شـــێـــــر دڵاوەر

شـــــازادەی چالاک فـــرســـــەت نەدا پێش
دانـه کــــەمــــەرگــــەش تیغ هـندی کــێش

کـــەمـــەرگـــای ناپاک دێو ڕەجـــیـــمـــە
بە وێنەی خـــەیار کـــەرد بەدوو نیـــمـــە

گـــوڵفـــام ناغـــافڵ زەربەی ســـەهمناک
دا جـــە شـــازادە ئوفـــتـــاد نەرووی خـــاک

دووبـارە ئـامــــــــــا دێو بـەدئـەندێش
یـەک زەربـەی هـەنـی هـەم بـدەرۆ لـێش

بە ئەمـــر بێـــچـــوون بینای کـــردگـــار
شـــای نۆش ئـافـــەرین نەخـــاو بی بێـــدار

دیا شـــــازادە ســـــەرتاپا گـــــوڵگوون
کەفتەن نەرووی خاک غەرق بییەن جە هوون

یەک ســـیـــا دێوێ شـــمـــشـــادێ بەدەست
مـــــدران بشـــــانۆ دووبارە بەقـــــەست

شـــای نۆش ئافـــەرین نام خـــودا بەرد
دەست دا بە شمشێر ڕوو جە مەلعوون کەرد

دا نە فـــــەرق دێو زەربەی مـــــووشکاف
کـــــەردش بە دوو نیم تابەکـــــول ناف

جـەو دەمـا شـیـرین بەدر قـەسـەب پۆش
دەرلاد شـــــــــــازادە باوەردش بە هۆش

جـــە دەنگ نەعـــرەی مـــەلعـــوون مـــوردار
تەمـــامـــیی ســـپـــا نەخـــاو بین بێـــدار

خـان مـحـەمـەد چەنی حـەمـیـد مـەلاح
پۆشـان بە قـامـەت ئەسـڵـەحـە و سـەلاح

لـوان وه خـــــــــەیمـه هـەردوو بـەدەوان
دیشـــان شـــازادە کـــەفـــتـــەن بێ زوبـان

واوێلا و ئەفـــغـــان خـــێـــزا جـــە لەشکەر
گـــرتن چوار ئەتراف دلێـــــر ســـەروەر

خـــان مـــحـــەمـــەد دەوا نە رووی زام ئاوەرد
شـــێـــر ســەرئەفـراز دیدە گـوشـــاد کـەرد

دیش کـــــە نەدەورش شـین و زارییـــــەن
پەرسـا خـان مـحـەمـەد ئینە چێش بییـەن

واتش فـــیـــدات بام ئیـــتـــلاعم نیـــیـــەن
تۆ وێت مــــەزانی ئینە چێش بیـــیـــەن

شـــــازادە تەمـــــــام ویـەردەی نەبـەرد
ئیـتـلاع کـەرد پێشـان گـردین حـاڵی کـەرد

نەزانـام پەی ســـــەر کێ دا نـەفـــــەرقم
ئیـسـتـە بەی دەسـتـوور نەهوونـاو غـەرقم

ئیـســـە جـــەو جـادوو نەداروومن خـەبەر
لـوان نـە مـــــەیدان نـە دارۆ ئەســـــەر

نۆش ئافــــەرین وات من کـــــەردم هەلاک
بەزەرب شــمــشــێـر هێندی کـەردم چاک

شـــازادە و ســـپـــا کـــەردن ئافـــەرین
جـــــەزۆر باڵای شـــای نۆش ئافـــەرین

ئەو شـــەو نە ئەو جـــا گـــرتشـــان قـــەرار
تا شـــوعلەی شـــەفـــەق سـوب بی ئاشکار

سوب سەحەر خورشید نەبورج کێشا سەر
بێـــدار بی نەخـــاو دلێـــر ســـەروەر

فـەرمـا پێـچـاوە خـەیمە و خـەرگـاهان
بار کـــەردن نەوجـــا تەمـــام ســـپـاهان

نەکـــەردن مـــدار نەگـــرتن کـــەمین
تا یاوان بە خـــاک ئێـــقلیـــمـــات چین

نامـە ئینشـا کـەرد جـە ئەحـوالّ وێش
وەلای عـــادلّ شـــا رەوانە کـــەرد پێش

واتـش مـــــــــوژدە بـۆ نـوور دیـدە و دلّ
ئەی بابـۆی ســـەرهەنگ پادشـــای عـــادلّ

بە فـــەتح و نوســـرەت بە کـــامـــەرانی
ها ئامـــا جـــە کـــاخ بەتۆ مـــزگـــانی

تەلیـسـمـات دێو جـادووم خـەراب کـەرد
شـــای نۆش ئافـــەرین پەرێ وێم ئاوەرد

نامـە تەمـام کـەرد سـەر بەمـوهرش کـەرد
پێـچـا دا بە دەست یەک قـاسـید سـپـەرد

قـاسـێـد سـوار بی چەومـەکـان ویەرد
روو نە بیـــابان مـــەکـــان چین کـــەرد

ســپــا کــۆچ کــەردەن نەوجــا ویـەردەن
مـــەنزلّ وە نەزدیک شـــار چین بەردەن

جـە دوو فـەرسـەخـیی خـەیمە و بارەگـا
خـەیمە و خـیـابان کـەردشـان بەرپا

قاسێد تیزرەو مدارا نەکەرد
تا قەدەم وەخەیر بەشار چین بەرد

دیش کە عادڵ شا نەرووی تەخت زەڕ
سوجدە بەرد وەشاه مەرد دڵاوەر

دەردەم بەرئاوەرد نامەی نیک بەخت
بە ئەدەب بەردش نیا نە پای تەخت

عادل نیگا کەرد وانا نامەی مەرد
مەفهووم بی تەمام موتالیعەش کەرد

جە مەزموون نامە دڵ ئاوەرد بە جۆش
بێ هۆش بی نەودەم، ساتێ بی خامۆش

قاسێد تەڵەب کەرد پەرسا ئەحواڵات
تەمام گوزارش یەکسەر بوانات

سی هەزار دانە جەواهێر و زەڕ
بەخشا وە قاسێد بی حەد سیم و زەڕ

فەرما بوزورگان وەزیران شار
تەمام حازر بین جە لای شەهریار

وات ئەی وەزیران دانای دڵپەسەند
واجێبەن بدووم نەزر خوداوەند

ئەوەڵ مەعاف کەم هەفت ساڵ ئێقلیمات
بەندیان جە بەند گشت بدۆم نەجات

کەردشان رەها بەندیان جە بەند
بەخشان درەم گرد جەڕای خوداوەند

جارچی جارِ کێشا وە ئەتراف شار
مسکین و گەدا بێ نام و نامدار

کارسازی کەردن تەمام سەرئەفراز
فەردا شای عادڵ مەشۆ وەپێشواز

بار کەردن توحفە و گەنج و خەزانە
چەنی پایەنداز توحفەی شاهانە

هەرچێ لازم بی جە ئەندازە دوور
قابل بە شاهان لایەق بەفەغفوور

بە ئەساسەی خاس زەنەندەی شاهی
یەکسەر سوار بین رەوان بین راهی

تا هەر دوو سپا نەزدیک هەم بی
جە غوبار و تۆز رەوشەنی کەم بی

شا کە نیگا کەرد فەرزەند دی وەچەم
جە رووی خوان زین چون جەمشید جەم

سەراپای بالا جەواهێر غەرقش
تاج خوسرەوی نیا نە فەرقش

یەقین حاسڵ کەرد فەرزەند وێشەن
نیشانەی تەمکین شاهانە پێشەن

تازە بی چون گوڵ شکوفتەی سەحەر
وات شوکرم بەزات دەهەندەی داوەر

شازادە نە رووی سپا بەپاوە
دیا پادشا مەیۆ وەڕاوە

دەردەم بە تەعجیل مدارا نەکەرد
پیادە بی جە ئەسپ سوجدەی پێدەر بەرد

شا بۆسا جەماڵ ئەو فەرزەند وێش
بەگیان و بە دڵ جان کەرد وەفدێش

شازادەی سەروەر دڵ جە ئەندوو کەیل
مەرێزا وە چەم ئەسرین وێنەی سەیل

جەدمای زاری شوکرانە کەردش
حەمد خوداوەند بە جا ئاوەردش

سەد هەزار تەبەق زەرکەردش نێسار
پایەندازش وست تا قەسر زەرکار

(داخڵ بین وەپای ئەیوان شاهی
لوان وەسەرتەخت بارەگای شاهی)

ماه زەرئەفشان شۆخ دڵفرۆز
چەنی جەمین ماه، سۆز جەهانسۆز

جە ئەهل حەرەم ئامان وە پێشواز
بەردن بەحەرەم هەر سێ بەسەد ناز

جە دمای چەندێ شای نۆش ئافەرین
ئاما بە گوفتار بەزار شیرین

رێزنا شەکەر بەلەب مەرێزا
هەناسەش بۆ موشک خوتەن مەبێزا

تەوازوع مەکەرد دەم بەرازەوە
دوو دیدەی شۆخش مەیل وە نازەوە

گــــشـت ئـەهـل حـــــەرەم مـــــەلاونـاوە
رازش ســـــەنگ ســــەخـت مــــەتاونـاوە

جــە دمـــای چەندێ شــێــر پڕ جـــەمـــاڵ
هـەوای عــــەرووسـی ئـاوەرد بـە خـــــەیاڵ

زەماوەندکردنی شازادە و بانگهێشتنی پاشاو سەرداران

تەڵەب کـەرد یـاران خـان مـحـەمـەد وەپێش
پـەرێ تـەدارەک پەی عـــەرووســـیـی وێش

وات بـەخـــان مـــحـــەمـــەد وەزیـر کـــامـڵ
بـاوەر بـە مـــــەنـزڵ بـە مــــوودەهـای دڵ

ئـەلحــــەمــــدولیـلـلا بـە کـــامــــەرانـی
حـــاسـڵ بی مـــەتڵـــەب بـەشـــادکــامـی

جــا وەعـدی وەسڵ و شــەوق شــادییــەن
کـار خـەیر تـەفـرەش مـوناسـیب نیـیـەن

بشــۆ وەخـــدمـــەت پادشـــای ســـەروەر
پەرێ عــەرووسـی روخـســـەت تـەڵەب کــەر

شـا وات ئـەی وەزیر روخـســـەت دام بـە تۆ
فـــەرمـــا واجـــێـــبـــەن مـــوبـارەکش بـۆ

بـەرەسم قـــانوون شـــاهـانە دەســـتـــوور
ئەســاســـەی عـــەرووسـی کـــەردن بەزەروور

دوو هەفـتـــە تـەمـــام شـــادی نیــاشـــان
شــای نۆش ئافــەرین عــەقـد کــەردشـــان

یـاوان بـە مـــــوراد دوو یـار جـــــانـــی
مـەشـغـووڵ بـین بەعـەیش بـە کـامـەرانی

یاشـــای کـــەرەمـــدار جـــە هـەر زەمـــانێ
بیـــاوان بەکـــام گـــشـت نەوجـــەوانێ

شـــاهان ئێـــقلیم بوزورگـــان یەکـســـەر
لوان بە خـــدمـــەت ســـالار ســـەروەر

گـشـت نەرووی ئیـخــلاس بەدڵگوشـــادی
کـــەردشـــان تەمـــام مـــوبارەک بادی

بازهـەم شـــازادە شـــێـــر رووی نەبەرد
بێ حـەد جـەنیـشـان مێـهـرەبانی کـەرد

* فـــەرمـــا بەدەمـــاخ شـــازادەی دلێـــر
وەعدەشـەن شـادی خان مـحـەمـەد وەخـەیر

خـاتوونـەی پەری شـای گیـسـوو کـەمـەند
چەنی جـەهانســۆز شــۆخ دڵپـەســەند

هەردوو وێنەی قـورس خورشـید رەخـشـان
کـــەردن تەدارەک مـــاه زەڕئەفـــشـــان

ئارایش کـــەردن بە شـــادی و دەمـــاخ
مـــەنمانا جـــە تەرح تاوســـان باخ

شـــازادە بەوێش غـــەمـــان ســـەرئاوەرد
بەردش تـا داخڵ بـەتۆی پـەردە کـــــەرد

داخڵ بـین بەهـەم دوو تـەمـــــام نەورەس
بە مـــەقـــســـوود کـام ئارەزووی هـەوەس

یاوان بە مـــــەتڵـــــەب بەمــــوراد دڵ
چون بولبـــوڵ یاوان بەوێســـاڵ گـــوڵ

یەک دوو ڕۆ بە شـــاد جــە مــابەین ویەرد
بەنای کـار خــەیر پەرێ حـەمــیـد کـەرد

فـەرمـا خـاتوونە شـای شـیـرین ئەنداز
بۆ بە مــــەشــــاتەی شــــۆخ دیدە باز

کــەردش ئارایش مــاه جــەهانســـۆز
مـەدرەوشـا جـەڕەنگ خـورشـیـد پڕسـۆز

وێنەی خـان مـحـەمـەد ئەویچ بەئیـعـزاز
بەردن وەپەردە شـــای شـــەکـــەرین ڕاز

جــە دمـــای چەندێ عـــادڵ بەئینســـاف
هـۆرێزا چـەنی بـوزورگـــــان قـــــاف

ئاخـــوون و قـــازی هـەم تەڵەب کـــەردن
تـەمــام وە مـــەجلیس شـــاهی ئاوەردن.

نیکاح خـــورشـــیـــد خـــاتوونەی نازار
بەســـتـــشـــان پەرێ شـــێـــر کـــارزار

بەڕەسم قـــانوون عـــەقـــدشـــان وانا
بەڕەویەی وێشـــان عـــەقـــدشـــان وانا

بە ســـاعـــەت خـــۆش دەقـــیق ویەردە
شـــــــازادە وەخـــــــەیر لوا وەپـەردە

ســـــەڵامێ کـــــەردش وەیار مـــــەهـوەش
بـورقــــــەی زەڕنـیـگـار هـەوادا نـە رووش

خـــورشـــیـــد نازار خـــاڵ ســـۆســـەنی
بەڕووی نازەوە مـــەکـــەرد تەوســـەنی

وات من فـیـدات بام تەوسـەنی مـەکـەر
نازت مـەکـێـشـوو دڵ خـەسـتـە مـەکـەر

نـازار مـــەرگ مـن ســـەبرم نـەمـــەندەن
پـەنجـەی زۆر عـەشق تـاقـەتم سـەندەن

نـــەڕووی تـــەخـت زەڕ دووبـارە پـڕنـاز
چەم نیـان وەهـەم بەسـەد عـیـزو ناز

هـەردوو چەنـی هـەم نـیـشـتن وەدڵـواز
وە عـەیش و نیـشـات شـۆخ شـەکـەرراز

نەجـام وێسـاڵ سـێـر شـەربەت وەردن
پەرێ ئـیـسـراحـەت مـەیل خـاو کـەردن

سـوبح کـە رۆشن بی شـوعـاع لیک خـوەر
لـوان پەی حـەجلە مـەیموونە و تاج زەڕ

دیان شـــازادە نـامـــان وەبیـــروون
مـوحکەمـەن دەرگـا بەسـتـەن ئـەندەروون

نیـشتن وەپشت دەر هەردوو وە خـەمین
تا ســـەڵات زوهـر شـــازادەی مـــاچین

هـیچ مـــەعلووم نـیـیـەن نمەبۆ بێـدار
دەرشـکـەسـتن حــــــۆریـان نـازدار

دیان وە ئۆتـاق دوو حـــۆری جــــەبین
دیان وەســـوورەت ســـوڵتـــان مـــاچین

دیان هـەردووشـان بیـیـەن وە زووغـاڵ
شــــازادە چینی و شـــۆخ نـەونەهـاڵ

کـەف کـەردەن دەهـەن حـەڵقـەی جـەواهـێـر
کـۆکـۆ کـۆ بـیـیـەن چون بەرف باهـێـر

مـارێ حـەڵقـەدان نـەرووی رەخـتـخـواب
قـەترانـی زەنگی بێـدار بی ژخـواب

ژسـەدای پاشـان هـۆرێزا وە پـا
ئـامـا پـەرێ قـەسـد دوو حـۆری لەقـا

ژتـەرس ئـەو مـار شـۆخـان دوڵبـەر
پـەرت بـین وەبـیـروون وەبـێ پـا و سـەر

وەزیـرە و هـاوار یـەخـە کـەردن چاک
سـەداشـان ویەرد ژکـورەی ئـەفـلاک

مـادەر شـازادە حـەرەمـسـەرای شـا
ئـامـان ژەو سـەدای شـین و واوەیـلا

بـێ پـەروا لـواپـەی دیـن فـەرزەنـد
دیاش نـاپـەیـدا ئـەو مـار گـەزەنـد

وێش وست وەرووی نـەعش فـەرزەند نازدار
شـریقـان چون ئـەبر وادەی نـەوبـەهـار

خـەبەر چـی وەگـۆش بـێ چارە عـادڵ
ژسـەر تـا وەپـا وێش نـیـا نـە گـڵ

تـاج وسـت وەزەمـین چـی وە ئـەنـدەروون
زاریش چـی وە بورج چـەرخ نـیـلـی گـوون

تـەمـامـیـی شـاهـان گـریـبـان چاک چاک
نـیـشـتن تـەمـامـی بـەرِ و (بیل) خـاک

* کـــەنیـــزو غـــولآم شین نـەتۆی پـەردە
دیشـــان هـەردووشـــان بە وێنـەی مـــوردە

هـەرچێ واتن شـــا نـامـــا بە گـــوفـــتـــار
داشـــان بە ســـەردا کـــەردشـــان هـاوار

نە ئەهـل حـــــەرەم واوەیلا خــــێــــزا
زەلزەلە چون رۆی مـەحـشـــەر ســتــێــزا

نـەزانان ئینە خـــوابشـــان بەســـتـــەن
بەو تـەور مـــەزانان یە مـــاران گـــەســـتـــەن

جــــــــە زایـەڵـەی شـین نـازک ئـەنـدازان
جــە ســـەدای ناڵەی جـــەرگـەی کـەنیـزان

خـــەلایەق تـەمـــام هـجـــووم بـەردشـــان
خـــەیلێ فـــەراوان شـــیـــوەن کـــەردشـــان

واتـن شــــــازادە ئیــــمــــشـــــەو نـەپـەردە
هـەردوو بێ هۆشـــەن بە وێنەی مــــوردە

ئـەڵبــــەت نە ئاســـیب کـــار نامــــەردەن
زەهـرەن نەجگـەر هـەردوو کـــار کــــەردەن

عـــادڵ شــــا خـــەبـەر فـــەرزەند یاوا پێش
دەردەم وەتـەعــــجــــیل شی وە باڵینش

دی کــــە شــــازادە مـــات و بێ دەنگەن
مـەواچی ســـوورەت نەقش رووی ســەنگەن

غـەوغـا کـەفت نە شـار خـەلایق جـەم بی
یەکـســـەر مـــاتـەمین پەژارە و خـــەم بی

سێ شــــازاده خــــورشـــیـــد عـــاڵەمگیـــر
نیـــــــان بـــەرووی تـەخت بـەزاری و زەویر

شــــاھ و بوزورگـــان تـەمـــامـی یەکـــســـەر
ئامـــان وه خـــدمـــەت شـــازادەی ســـالار

مـــەواتـن ســـەد حـــەیف پەی ئەی جـــەوانە
پـەی ئـەی شــــــازادەی شـــــۆخ زەمــــــانە

خـــــــــاتوونـەی پـەری شــــــــــازاده لاونـا
واتش حــەیف پـەی تۆ شــیــر کـینه خــوا

حـــــەیفم پەی ئەو رۆی کـــــاخ ســـــولەیمان
زەلقـــەم و دەلقـــەم تۆ کـــەردی بێ گـــیـــان

حـــــەیفـم پـەی ئەو رۆژ مـــــوڵک زەنگوڵە
ئارایشـت کــــوشت ئـەو ســـیـــا غـــوڵە

تـەلیــــــسم زەنگوڵـە گــــــرد دای وەباد
شـای نۆش ئـافـەرین ھـەم ویم دای نەجات

ئەو رۆژه سینەی (مەسعوود) کەردی چاک
ئیــســتــه کــەفــتــەنی بەڕووی تەخت خــاک

ئـەوەند زاری کــــەرد خـــــاتوون فـــــەراوان
تەمـــام بوزورگـــان دەس کـــەرد بەگـــریان

شـــازاده خـــورشـــیـــد وەدەخـــمـــە بەردش
نیـا نەڕووی تەخت ھەردوو لوخت کـەردش

ئـەو عـــەبدورەحـــمـــان چەنی نـەســـرولا
شــــین وەبــــاڵــــیـــنــــش بــــکـــەردن دەوا

دەمێ نیگای رووی شـــــازادە کــــەردن
گـــەســـتـــەی مـــارانگاز دەوا نەبەردن

فـــەرهـەنگ دێو چەنی مــــورغ وەفـــادار
هـەردوو هـۆرێزان تـا شـێن وەگـــــوڵزار

حـەکـــیـمـــان قـــاف یەکــســـەر ئاوەردن
نەدەور شـــازادە تـەمـــام جـــەم کـــەردن

کـــــزەی مـــــارانگـاز هیچ نەبی دیار
حـەکـیـمـان دەردەم ئامـان بە گـوفـتـار

کـــەسێ شـــۆ وەلای فـــەیاز عـــابێـــد
ئەو باخـــەبەر کـــەن دەرلـەحـــزە بە زوود

بشـــۆن وەخـــدمـــەت دامـــان بگێـــرۆت
بەڵکە نە ئەی کــــار خــــەبەر بدەرۆت

خـــــاتوونەی خـــــانم هـۆرێزا وەپا
واتش ئەی حـەکـیم وێم مـەشـوون بەوجـا

رۆیشتنی مەیموونە خاتوون
لەگەڵ هەندێ لە پەرییان بۆ لای فەیازی عابێد

نیـــــشـت نەڕووی هـەوا وێنەی باد بەرد
تـا تەشـــریف وەلای فـــەیاز عـــابێـــد بەرد

کـــەفت نە خـــاک پای عـــابێـــد دانا
عـــابێـــد پڕ فـــەیز عـــەلەیک ســـتـــانا

خـــاتوونە بە زار نیـــشت نەڕووی زەمین
دامـــان عـــابێـد گـرت مـــەرێزنا ئەســـرین

عـابێـد وات خـاتوون پـەی چی مـەکـەی شین
پـەی چی نـە گــۆنات مـــەڕێزنـی ئەســـرین

خـــاتوون وات عـــابێـــد شـــازادەی ســـالار
بـە نێش مــــاران ئـازارش بیـــیـــــەن ژار

کەفـتـەن نەڕووی خـاک چون مـەردەی مـەزار
زەبـانـش لـەنگەن نـەڕاز و گــــوفــــتــــار

عـــابێــد وات خـــاتوون ئـاگـا بـەر نـەکـار
دوخـــتـــەر (عـــەلقـــەم) (زەریر) مـــوردار

ئـەو جـــە کــــۆهـ قـــاف ئـامـــابێ بـە وار
ئـەو ئـامـــا پـەی هـوون (عـــەلقـــەم) مـــوردار

بە ئـەفـســوون ســەخت حـیلە کـەرد نەکـار
فـــــرســــــەتش ئـاوەرد زەریر مـــــوردار

ئـاخـــر هـەردووشـــان خـــواب بەند کـــەردەن
هـەر دوو بێ هـۆشـــەن تـابـە رووی مـــەردەن

نە تـەلیـسم ســەخت وێش پەنهـان کـەردن
پـەنـا بـە ئەمـــیـــر کــــۆهـ قـــاف بـەردەن

تەلیـسـم (زۆڵمـــات) حـــەزرەت ســولـەیمان
زەریر نەئەوجـــا وێش کــــەردەن پەنـهـــان

تاچـەرخ گـــەردوون مـــەندەن نـەرووی ســـەر
عــــــەلاجش نیـــــیـــــەن بـەبڕ پڕ هـونـەر

مــــەیموونـە خـــاتوون شنـەفت ئـەی خـــەبـەر
دەست کـــەرد بەزاری چون رۆژ مـــەحـشـــەر

بەدیدەی ئەسرین مەگرەوا بە زار
واتش ئامانەن عابێد سالار

عابێد ئێد شنەفت کێشا ئاه سەرد
شی بە زیر خەرقە سوجدەی زەمین بەرد

فەیاز عابێد ئاما بە گوفتار
واتش ئەی فەرزەند خاتوونەی نازدار

بەرد لەوح زەڕ بەرئاوەرد وەبەر
وات ئەی لەوح بدەر بەدەست پدەر

بواچە پەنەش خان وەفادار
ئەو مەبۆ بلۆ پەی تەلیسم تار

سەیر بکەرۆ لێش جەمع موشکێلات
کاران دشوار ئاسان بۆ ژلات

سوار بۆ وەئەسپ وێنەی شێر نەڕ
بکەرۆ فەتح تەلیسمات وەشەڕ

کاخ سولەیمان زوڵماتی ماوا
مەبۆ خان محەمەد بکەرۆ دەعوا

ئەو تەلیسم سەخت بە نامش نویسیان
زەریر جادوو بەدەستش کوشیان

بغەیر خان محەمەد عالەم بەیەک بار
کەس نەکەرۆ چار زەریر موردار

خاتوون دەست عابێد دەردەم بۆساوە
واتن بە پەرییان بشیم وە راوە

ئەو نەســـومـــعـــەی فـــەیاز عـــابێـــد
هـیــــمـــــەت ســــتـــانا ژێیـــر زاهـێـــد

وەشــــــــەوق و شــــــــادی یاوا پـەرێ چـین
لـوا وە خـــدمــــەت شـــاهـان خـــەمگین

ســەرگــوزەشــتــەی حــاڵ فــەیاز عــابێـد
وانـا پـەرێشــــــان وەقــــــەوڵ زاهـێـــــد

ئێــد شنـەفت وەگــۆش وەزیـر و ســەرهـەنگ
پـۆشــا وە ئەندام ئەســـپـــاب رۆی جـــەنگ

هـات وەبارەگــــا ســــەر فـــرووود ئاوەرد
بـۆســــا زیر پـای شــــێـــــر رۆی نـەبـەرد

وەدیدەی ئـەســــرین بـەنا کــــەرد وەشـین
بـۆســـا کـــەف پای ســـوڵتـــان مـــاچـین

عــەرز کـەرد هـۆرێزە شـێـر رۆی مـەسـاف
وە تـەنهـــا مـــەچووم پەی تەلیـــسم قـــاف

هـۆشـــیـــار بـەر وەنـەم دلێـــر مـــاچـین
گـــــیـــــر نـەبوون وەدەست دێـوان لـەعین

شــایەد نـەو تەلیـسم بەســتــەی جـادووان
من گــیـر بام وەدەست ئەو سـێـحـر دێوان

ئومـــێـــدم بـه کـــێن خـــاکم بۆ وەســـــەر
دنیـــام وەبێ تۆ بیـــیـــەن وەمـــەحـــشـــەر

خــەیلێ زاری کــەرد پەی ســـوڵتـــان چین
پـەنـا بـەرد وەزات جــــەهـان ئـافــــەرین

هیمەت ستانا ژپوور عادڵ
بۆسا دەست و پاش وەزیر عاقڵ

سوار بی وە پشت فەرهەنگ نامدار
مەیموونە خاتوون، روخ بەقادار

وەهەمڕاهیی ئەو شێر رۆی مەساف
وە تەعجیل و جەخت لوان پەی کۆی قاف

ژقەلعەی ئەوەڵ نەکەردن ئارام
ژدووەم رەد بین شێر ساحێب سام

یاوان وەسوەم نیشتن وەزەمین
گشت سوجدە کەردن رەبولعالەمین

فەرهەنگ مووی وێش روخ بەقادار
مووێی مەیموونە ئەو شۆخ نازدار

داشان بەوەزیر خان مەحەمەد سەرهەنگ
بەڕووی ئاگر وەقت رۆز تەنگ

وەقتێ شکەستی تەلیسم زوڵمات
ئاگر دەر دەردەم حازر بیم ژلات

ئێمەیش ژپایدار گۆشە و کەناریم
پەرێ وەقت تەنگ لێت خەبەرداریم

خان مەحەمەد پەنا بەرد وەخوداوەند
روو کەرد وەتەلیسم وەبێ چون و چەند

زەبان پڕ ژە زێکر دانای کردگار
داخڵ بی وەتۆی دەروازەی حەسار

چەشــمــەی ئابێ چون چەشــمــەی زەم زەم
لوخت و عـوریان بی غـوسـڵش کـەرد دەردەم

وزوو تـازە کـــەرد دوو رەکـــعـــەت نماز
ئاوەردش وەجـــا پـەی ئـەمـــر نیـــاز

بـەعـــداز شـــوکـــرانـەی دانای لەم یـەزەل
دەست بـەرد بـەرئاوەرد لەوحش نـەبـەغـــەل

دیش نـە رووی لەوحـدا وەی تەور نویسـیـان
مـــوحـــیت تەلیـــسم نەبیـی ســـولەیمان

بـایەد وەهـیـچ تـەور خـــــۆف ناری وەدڵ
ئەگـەر خـۆف کـەری کـار مـەبۆ مـوشکڵ

بنیـــشـــیت نـەڕووی دەروازەی حـــەســـار
شـــێـــرێ ســـفـــیـــدێ وێنـەی راویار

نـەتـەرەف راست تـەلیـــــــسم بۆ پـەیدا
هـا نـەگـــــــــەردەنـش یـەک تـەوق تـەڵا

هـەروەقت داخڵ بـین نـەدەروازە شـــێـــــر
بـایـەد ژپوشـــتش ســـوار بی چون تیـــر

شـــێـــر مـــەچۆت نەتۆی تـەلیـــسم بە دەوان
بـایـەد نـەکـــەیت خـــۆف ژەو نـەڕە دێوان

هـەرچـەند کـــە زەنـگی و جـــادوو ئـەژدەرە
مـــەوینـۆت وەچـەم شـــێـــر پڕ هـونـەرە

(تـەحـــەمـــوڵ بکـەر هیـچ مـــەو وە زوبان
تـا هـەر وەقت کـــە شـــێـــر ئامـــا وە زوبـان)

خان محەمەد بۆسا لەوح زەڕنیگار
وە تاوو تەعجیل نیشت نە تۆی حەسار

شوکر کەرد وەزات دانای کردگار
شێر ئاما وەتۆی دەروازەی حەسار

خان محەمەد چون تیر نیشت وەپشت شێر
ئاوەردش وەدەست تەڵای تەوق شێر

شێر چی وەتەلیسم داخڵ بی نەوجا
سەدای عەجایب غوولان نەهەر لا

شەرارەی ئاگر نەدەماغ و گۆش
ماما وەبیروون جۆش ماوەرد وەجۆش

پەرێ رای رەوەند خان محەمەد ئامان
واتن ئەی وەزیر نادرەی زەمان

پیادە بەر نەشێر هەرجا مەیلتەن
سەرومالڵ و گیان وە توفەیلتەن

وەزیر وەئەوان نەکەرد ئیلتێفات
دەست وەحەڵقەی شێر مەردانەی میرزات

تا ژ تۆی تەلیسم لوا وەبیروون
دیاش بیاوان بیڕای ....

قەسر و عەمارەت تەلیسم هیشت وەجا
تا شێر چی وەسەر یەک عەمیق چا

شێر لوا وەچا وەبێ چەندوچوون
وەزیر پەنا بەرد وەدەگای بێ چوون

غــەرق بی نـە ئاتـەش دەریای بـێ ســامــان
وات پـەنـا وە تـۆ کـــارســـاز کـــاران

شــێــر نەتـەهـ چا نیــشت وەڕووی زەمـین
نـەقـــــبـێ دی نـەچـا وەزیـر مــــاچـین

نـیـگا کــــەرد نـەچا ســـیـــای تاروتـەنگ
ژەو زیـر زەمـین پـڕ بـەبـر و پـڵــــــەنـگ

شــــێـــــر وەتـۆی نـەقـب راهــی بـی وە را
ئـامــــــان پـەی وەزیـر بـەبـر و ئـەژدەهـا

قــەدر چەند هەزار هـەڵقــە دان مــوحکەم
خــان مـــحــــەمـــەد دیـا چەم نیــا وەهـەم

هـیـچ (پـاپـە) نـەوی وە حـــــــەرف ئـەوان
دوو رۆژ و دوو شــــــــەب راهــی بـی رەوان

مــوحکەم گــرتـەبێش وێش نـەپشت شــێـر
یـاوان وەبیــــــروون ئـەژدەهـای دلـێـــــر

شــێــر نـە زیر زەمین ئـامــا وەســەحــرا
تــابـــەوەقــت زوهــر تــەی بـکــەردش را

بـاغـــــێـک دی بـە چـەم یـەل پـەهـلـەوان
شــــێـــــر لـوا وە بـاغ ئـامــــا وە زەبـان

تـەکــــان وێـش دا شــــێـــــر بـێ نـەزیر
وات وە پـوشـت مـن پـیـــــادە بـەر وەزیـر

پـیــــادە بـی نـەشـــێــــر وەزیـر عــــادڵ
مـــەدهـۆش بی نـەهـۆش خــەڵتــان بی وەگڵ

بەعد ژساعەتێ ئاماوە بەهۆش
شوکرانەی دەرگای سەتار سڕپۆش

هۆرێزا وەپا چی وەدڵێ باغ
قەدرێ میوەش وەرد چاخ بکەرد دەماغ

هۆش ئاماش وەسەر شێر بێ ئەندێش
لەوح ئاوەرد وەبەر نیگا کەرد وەپێش

دیش نویسیان ژلەوح حەریر
وەنەت مەعلووم بۆ بزانە وەزیر

سەمت دەست راست باغ بگێر نەوەر
تاکە بیاوی وەیەک قەسر زەڕ

(قڵفەن) دەر قەسر وەتەڵای ئەحمەر
مەیۆت وەبیروون شەرارەی شەرەر

بەڵێ هەمین لەوح بدەریت وەدەر
واز مەبۆ بەستەی (قڵف) تەڵای زەڕ

مەتەرس ژئاتەش بچۆ وەتۆی قەسر
مەوینی وەچەم چەند شۆخ دوڵبەر

گشت رەعنا قامەت گشت کەمەند راز
مەیۆن پەرێ تۆ وەعیشوە و وە ناز

جەمع مەحبووبان باڵا نەونەمام
وەحەربەی بێ رەحم بکەر قەتڵ و عام

تەمام جادووان ئەی شێر نامدار
وە تۆی قەسر زەڕ مورغێک ها وەدار

رەنگش قــرمــزەن ها نەتۆی قــەفــەس
وە شــوعلەی ئاتەش بســۆزان قــەفــەس

هەرچەند ئەو مورغە ئیلتـێماس مەكەی
زینهـار سەد زینهـار مورغ رەها نەكەی

ئەمــــانەت رۆڵە مــــورغ ناریت وەدەر
هەر وەتۆی قـــەفـــەس ئاگـــرش بدەر

مــاوەر وە بیـــروون قـــەســـر زەڕنیگار
پەرێش جـــەم بكەر هێـــزم بە خـــەروار

هەر بە ئەو قــەفــەس مـورغ وە ئاگــر نەر
مــورغ كــە ســـۆزیا ئاهوو بۆن حـــازر

قــەفــەس كــە سـۆزیا مـورغ بۆت وە ئاهوو
بچـــۆ وە شـــۆنش مـــەونیـــوت جـــادوو

جـــەزیرەی جـــادوو مــــەوینۆت وەچەم
پارە پارەش كـــەر وەمـــەودای ســـتـــەم

بەڵێ هۆشت بۆ وەزیر ســــــەرهەنگ
شـێـــرێ مـــەوینی هەم كـــۆر و هەم لەنگ

ها نەپایەی تەخت ئەمـــیـــر كـــۆی قـــاف
هەم كـــۆر و چولاخ ئەی مـــەرد مـــەســـاف

شیـشـەیێ كـە خـواب بەند سـوڵتـان چینە
تەلیـــســـمـــەن ژدڵ شـــێـــر پڕ كـــینە

وەزەرب شـمـشـێـر شـێـر كـەر سەرنگوون
شـیـشـە نەتۆی جـەرگ ئەو بار وەبیـروون

ئەگەر ئەو شیشە ناوەری وەدەست
گیری وەتەلیسم تا حەیاتت هەست

نمەبۆن عەلاج شازادەی ماچین
هۆشیار بەر وەکار چون شازادەی چین

ئەگەر کە ئەمیر ئومەرای کۆی قاف
ئامان چەنی تۆ بکەرۆ مەساف

ئەویش هەم وەتیغ بورندەی بوڕان
قەتڵوعام بکەر ئەی شێر غوڕان

ئەگەر کە ئەمان لێت کەردەن تەڵەب
ئەمان پێش بدەر وێنەی شای حەڵەب

خان محەمەد لەوحش نیا وە دیدە
واتش بیسمیللا ئەو بەرگوزیدە

سەڵوات دەین وەدین پاک پێغەمبەر
وێنەی فەرامەرز پا نیا نەوەر

ژتەرەف راست باغ بێ نەزیر
لوا وەراوە وێنەی نەڕە شێر

زبان پڕ ژزێکر یەکتای خوداوەند
یاوا وە قاپیی شیر ئەرجومەند

دیش کە یەک قوفڵێ ژ تەڵای ئەحمەر
کلیدەن و چفت ریزەی پوشت دەر

وانا مەدح زات خودای کەس نەدید
لەوحش وەتەعجیل دا نەڕووی کلید

(قـڵـف) کـەفت وەزەمـین قـاپی بی گـوشـاد
چی وە دڵێ قــەســر یـەزدان کــەرد وەیاد

چەندین مــەحــبــووبان باڵا چون بلوور
ئامــان نـەوەندش گــشـت بـەوێنـەی هـوور

گـشت بە عـیـشـوە و ناز یاوان بە وەزیر
مــات و حــەیران مــەند وەزیر دەلیــر

مــورغ عــەشق ئەو دەردەم کــەرد پەرواز
ئامــاش وە خـــاتر فـــەیاز وەش راز

کــێــشــا ژ(قــەلاف) بورەندەی ئابدار
تەمــام مــەحــبــووبان بکەردش قــەلار

گـۆشـەی قــەســر دی مــورغ باڵ زەڕین
نەدڵێ قــەفــەس قــرمــز و شــیــرین

دەست بەرد بەو قــەفــەس ئاوەردش بە وار
ئامـــا وە زەبـان مـــــورغ زەڕنـیگار

وات وە خـان مـحـەمـەد زینـهـار سـەد زینـهـار
من بکەر خــەلاس شــێــر نامــدار

ئیلتـیـجـام ئێـدەن وەزیر وە ئیـخــلاس
رەحـم بـکەر وەنـەم مـن بـکەر خــــەلاس

ســەوگــەندت وە مــەرگ ســوڵتـان مـاچین
مــەرەخــەسم کــەر ئەی شــێــر گــوزین

خـان مـحـەمـەد دەردەم وەکـەیف دەمـاغ
قــەفــەس و مــورغ بەرد لوا چی وەباغ

ڕەوشـــەن کـــەرد ئاتـەش وەبێ چـەندوچوون
زەبانـەی ئـاتەش مـــەچیـــا وەگـــەردوون

شـــوعلـە دا نەبەر ســـەحـــراو کـــەش و کـــوو
نیـــــاش وە ئـاتـەش ئـەو مــــورغ جــــادوو

وست وەتـۆی ئـاتـەش مـــــــورغ زەڕیـن بـاڵ
قـەفـەس بی وەگـەرد بـەردەی بای شـەمـاڵ

مـــورغ بـی وە ئاهـوو ڕوو کـــەرد وەســـەحـــرا
لـوا وە شــــــــــۆنش دلێـــــــــــــر دانـا

ڕاگــــەی بیـــابـان بێـــدی گــــرت نـەوەر
گــــــــوم بـی نـەدیـدەی وەزیـر ســـــــــەروەر

وەزیر دی ئاهـوو گـــوم بی نـە ســـــەحــــرا
جـــــــــــــادووی دیـا وێـنـەی بـەزم ئـارا

کـێـتــاب مـــەکـــرش گـــرتەبێ بە دەست
ئـەفـــســـوون مـــــەوانا پـەیاپـەی وەقـــەست

سـەیرکـەرد وەئەفسـوون ئـەوجـادووی پڕهۆش
ئـاگـــــر ژبینـیش هـەم ژدیده و گـــــــۆش

مـــەیۆت وەبیـــروون پۆشـــا دەشـــتـــودەر
ژحـــەڵقش مـــەیۆن چـەند ڕەنگ جـــانـەوەر

ژ شـــــــێــــــــر و ژ بـەبر ئـەژدەها و پـلـەنگ
پڕبی ڕووی مـەیدان پەی مـەعرەکەی جـەنگ

ژەو تـەرەف دیا ئـەمــــیــــر کـــۆی قـــاف
نیـشتـەن وەڕووی تەخت چووب عـوود ساف

باقـــیی بەگلەران کـــۆھ قـــاف تەمـــام
هەریەک نەکـورسـیی زەڕ گـرتەن مـەقـام

شـــێـــرێ دی وەچەم ژ پەهلووی ئەمـــیـــر
هەم کـــۆر و هەم لەنگ ئیـــفلیج و زەویر

بەتەور عـــەزیزەن شـــێـــر لەنگ و کـــۆر
ســـەر نیـــان وە زانووی ئەمـــیـــر پڕ زۆر

سـەدایێ عـەجـایەب مـامـا وە گـۆشش
خان محەمەد ژەو دەم هیچ نەمەند هۆشش

چەندین غـــــەرایب دی وە چەم وەزیر
ئاوەرد وەبیـــــــروون لەوح بێ نـەزیر

دیش نەلەوح نویســان مـەکـەر واهیـمـە
ئەندیشـــەت نەبۆ نەئەی هەمـــهـــەمـــە

وەزەرب شـمـشـێـر کـارێ کـەرپێشـان
زینده بەرنەچۆ یەک تەن جـەلێـــشـــان

هـەرچـی هـات وەڕێـت ژ دێـوو ژ جـن
ریشـــەشـــان تەمـــام بەرئاوەر ژ بن

ئەندیشـە مـەکـەر ژ جـادووی بێ پیـر
پاره کـەر تەمـام وەمـەودای شـمـشـیـر

لەوح دەردەم بۆســا نیـــاش وەبەغـــەڵ
وات پـەنـام بـەتـۆ دانـای لـەم یـەزەڵ

واتش بیـســمـیللا رەحـمـان و رەحـیم
وەفـــەزڵ و ئومـــیـد کـارســاز کـەریم

پەی فـــەتح تەلیـــسم (انا فـــتـــحنا)
مـــەوەند وەتـەعـــجـــیل دلێـــر دانا

زێکـر زەبـانـش ئـایـەی قـــــــورئـان بـی
دڵ پڕ جــە وەســواس ســاحــێـبـقــران بی

کـێـشـا ژ خــەلاف خــوونرێز شـمـشـیـر
دووپارە مـــەکـــەرد ژ پڵنگ و شــیـــر

هــەر جـــــانـەوەری ئـامـــــا پەرێ ئـەو
دوو حـێـســەش مـەکـەرد جــە پڕتاف دەو

ژ دێـو ژ بـەبـر ژ شـــــێـــــر دوو دام
مـەکـەرد دوو حێـسـە وەمـەودای سـەمـسـام

ئەوەن قـــەتڵش کـــەرد وەزیر دلێـــر
تـا وێش یـاونا وەجــــادووی (جـــەزیر)

کـێـشـــا نـەعـــرەتەی ئـەڵاهو ئـەکـبــەر
دەست وەتـێغ تـیـــز بـەرد وەبان ســـەر

دا ژ فــەرق ســـەر ئـەو جــادووی جـــەزیر
تا وەکــەمــەرگـا خــشـت بـی چوون پەنیـر

ســـــــەڵـواتــێ وانـا وەزیـر پـڕ زوور
تەلیـسم سـیـا بی چون شــەب دەیجــوور

گــەرد و ســـاعــێــقــە بوڵەند بـی نە ئـەرز
مــەنیــشـت وەســەمـــا ســـەمـــاوات بـەرز

دنیـــا ژ دیدەش بـی وە ئـاســـیـــــاب
هەر وەقت بی مــەغـزش سـاف ببـۆ وەئاب

وانا ســـەڵواتێ هەم ئیـــسم ئەعـــزەم
پەنا بەرد وەزات دانای مـــوعـــەزەم

بەعد از یەک ساعەت ساعێقەی ئازەر
تـەمـــام بەتاڵ بی وە ئەمـــر داوەر

دێوان و پەری هەم ئەمـــیـــر قـــاف
دیاشـــان وەزیر شـمـشـێـر بێ گـەزاف

نیگا مـــەکـــەردن بەزۆر بازوو
جـــەزیر جـــادوو کـــەردش رەنجـــەڕوو

تاج زەڕنیگار بەرداشت ژ ســـــەر
واتن ئەلامـــان ئەی شـــێـــر ســـەروەر

تۆ وەخـــودای وێت ژ ئێـــمـــە بگوزەر
بەوکـــەس وەتۆدان ئەی زۆر و هونەر

خـان مـحـەمـەد ئەمـان دا وەئەمـیـران
روو کـەرد وەشـێـر کـوشـەندەی شـیـران

وە مـــەودای ئەڵمـــاس وســـتش وەزەمین
خـەنجـەر ژ کـەمـەر هۆرکـێـشـا وە کین

شکەم ئەوشـــێـــر دەردەم پارە کـــەرد
شـــیـــشـــەی کـــەزایی ژ دڵ بەرئاوەرد

نیـــا وە بەغـــەڵ وەزیر عـــادڵ
خـەیلێ خـۆشـحـاڵ بی شکۆفا چون گـوڵ

شـــوکـــر کـــەرد وەزات دەهەندەی داوەر
ســـەڵوات دا وەدین پاک پێـــغـــەمـــبـــەر

هۆرێزا ژ تەخت ئەمـــیـــر کـــەبیـــر
بۆسـا دەست و پای خـان مـحـەمـەد وەزیر

وات فـــەتح تەلیـــسم مـــوبارەکت بۆ
تەلیـــسم شکەســتی وەنەت مـەعلووم بۆ

خان محەمەد نیگای جاگەی تەلیسم کەرد
چەند ئادەمـــــیـــــزاد وەنەزەر ئاوەرد

ئاســـار ژ تەلیـــسم نەمـــەندەن وەپا
جـــەلدێ خـــێــــزیا دلێـــر دانا

تەمـــــام ئادەم ژ بەن رەها کـــــەرد
بۆســان دەست و پای شـێـر شـێـرمـەرد

خـــەلاس بین لوان پەی مـەئوای وێشـــان
هەریەک شـــاد بین وە عـــەیاڵ وێشـــان

چەند خـەروار گەوهەر کـۆکـریان وەکـۆ
بەرزیی هەر کـــۆیێ بۆڵەندتەر ژ کـــۆ

رەنگ رەنگ جەواهێـر جەم بییەن بەوجا
ئاگـــر ئەفـــرۆزا ئەو شـــێـــر شـــوجـــا

مـــووی فـــەرهەنگ و روخ (پوری) وەئاگـــر
ســـۆزیا وەتەعـــجـــیل هەرسێ بین حـــازر

مـــــەیموونە خـــــاتوون وانا ئافـــــەرین
واتش مـــەرحـــەبا ئەی شـــێـــر گـــوزین

کـاری تۆ کـەردی شـێـر بێ مـیـســاڵ
هەرگـــیـــز نەکـەردەن نە رۆســـتـــەم نە زاڵ

مـــەرحـــەبا وەزیر ســـەدجـــار ئافـــەرین
نـەجـــات دەهـەنـدەی شـــازادەی مـــاچین

بـواچـە پـەرێم چ کـــــــار کــــــەردەنـی
چتـــەور وەی تـەلیـــسم فـــرســـەت بەردەنـی

وەزیر وەئاداب یـەک یەک ژ خـــــزمـــــەت
واتش وەحـــــوزوور ئـەوپـەری تـەلعـــــەت

دووبـارە وەنـەش بکـەرد ئـافـــــــــەریـن
وەنـەت حــــــەراڵ بـۆ رەنج شـــــار چـین

وەڕووی مـوحـیـبـەت شـۆخ گـەردەن زەرد
وە ئەمـیـرقـاف خـەیلێ تەعـاروف کـەرد

وانا شـــەرح حـــاڵ شـــازادەی مـــاچـین
یەک یەک وەخـــزمـــەت ئـەمـــیـــر گـــوزین

ئـەمـــیـــر حـــاڵی بی مـــەیموونە خـــاتوون
زەوجـــەی شـازادەن وەی تـەورە مـەحـــزوون

هـۆرێـزا وەپا وەنـەش کــــــەرد ســــــەلام
عـەرز کـەرد ببـەخـشـە تەقـسـیـر و گـونام

چی وەخـــــەزانـەی نـەبیی ســــــولەیمان
قـاڵیـچـە و عـەسـا و کـولای سـوغـریجـان

ئـــاوەرد دا وەدەســـت وەزیـــر پـــڕ زوور
وەزیر بۆســـاوە ئەو تـوخــــمـــەی پڕ نـوور

نـیــــــاش وەڕووی چەم وەزیر عـــــادڵ
ســـەڵوات دا وەتاج حـــەل نمای مـــوشکڵ

سـه‌د هـه‌زار گـه‌وهـه‌ر دانـه و جـه‌واهـێـر
دا وه پـه‌ریـزاد چـون سـه‌نگ بـاهـێـر

جـه‌واهـێـر خـاس توحـفـه‌ی گـووناوگـوون
نیـاش وه‌خـدمـه‌ت مـه‌یموونـه خـاتوون

خـه‌یلێ مـه‌رحـه‌با كـه‌ردش وه‌ئه‌مـیـر
واتـش وه‌فـه‌رهـه‌نگ هـۆرداره چـون شـیـر

هـۆرێزان وه‌جـه‌خت وه‌ته‌عـجـیـل و تـار
ئـه‌مـیـر و سـپـاش چـوارده هـه‌زار

نیـشـتن وه‌گـه‌ردوون وێـنـه‌ی ئـه‌بـر تـار
مـه‌چـیـان پـه‌رێ چـین وه‌زیـر نـامـدار

یـاوان وه‌مـه‌حـاڵ مـه‌كـان ده‌مـشـق
مـه‌یموونه و وه‌زیـر شـه‌یدای شـوور عـه‌شق

تـا چـین وه‌خـدمـه‌ت عـابێـد عـاقـڵ
خـان مـحـه‌مـه‌د چه‌نی (هـه‌وڵ) سـفـیـد گـوڵ

ته‌عـزیم دان سـوجـده و سـه‌لامش كـه‌ردن
قـاعـیـده‌ی ئـه‌ده‌ب وه‌جـا ئـاوه‌ردن

خـان مـحـه‌مـه‌د شـیـشـه نیـاش وه‌زه‌مین
نیـاش وه‌خـدمـه‌ت عـابێـد گـوزین

ئـافـه‌رین وانـا فـه‌یـاز بـه‌و وه‌زیـر
واتش سـه‌د ئـه‌حـسـه‌ن شـێـر بێ نـه‌زیر

حـالا ئـه‌ی شـیـشـه ببـه‌ر پـه‌رێ چـین
بنیـه‌ر وه‌سـینه‌ی شـازاده‌ی مـاچـین

ئەی لەوحە بدەر وەڕووی شیشەی سەنگ
مەخێزۆت وەپا دلێر رۆی جەنگ

خان محەمەد چەنی مەیموونە خاتوون
دەست و پای عابێد بۆسان بەو مەزموون

هیمەت ستانان ئامان وەبیروون
یاوان وەئەمیر وەبێ چەندوچوون

خواحافیزی کەرد ژ ئەمیر قاف
لوان پەرێ چەرخ بێ ستوون تەناف

تاکە شار چین دیار دا وەچەم
ئامان وە زەمین وە ئەندەک کەم

سەڵوات دەین وە دین شای رەف رەف سوار
سەلام وەباقیی ئەئیمەی ئەتهار

بچیم وەسەر وەخت بێچارە عادڵ
هەورۆ پەی فەرزەند وێش مەنیا وەگڵ

دەوار کەرد وەبەرگ ژ داغ فەرزەند
مووی سوورەت دایم وەناخوون مەکەند

شای عەبدوڕەحمان چەنی عادڵ شا
تەیار کەردشان قەسر و بارەگا

تەرتیبدان پەرێش حەجلەی زەڕنیگار
نیان وە حەجلەی ئەو هەردوو نازار

چەند هەزار چراغ کەردشان رەوشەن
نەچوار ئەتراف شێر ئەنجومەن

کەردن وەئاتەش چەند عوود و عەنبەر
مەگرەوان پەرێ شازادەی سەروەر

شەوان وە زاری رۆژان وەچەمەر
چەمەڕای ئامای وەزیر سەروەر

یەک ماه و نۆ رۆژ کەردن زاری و شین
وە چلەمین وەزیر نیشت وەزەمین

تەعزیم دا وەتاج جقەی شاه چین
وێش وست وەڕووی نەعش دلێر ماچین

بۆسا دەست و پای شازادەی سەروەر
خەیلێ زاری کەرد خاک رێزا وەسەر

شیشەی کەزایی بەرئاوەرد وەبەر
نیا وەسینەی شازادەی سەروەر

لەوح دا وەشیشە شکیا شکەست وەرد
سوڵتان ئیبراهیم خێزا عەتسە کەرد

خورشید وەتەعجیل هۆرێزا وەپا
وێش پۆشا وەبەرگ خولاسەی ئاڵا

سوڵتان ماچین نیگای چواردەور کەرد
تەمامیی شاهان وەنەزەر ئاوەرد

چی ژ خانەی فیکر شاه ساحێبقێران
پەرێ چێش پۆشان لیباس قەتران

واتش ئەی یاران نمەز یەچێشەن
ژەی بەرگ سیا دڵ وەئەندێشەن

یاران یانێ چێش بواچن پەرێم
یە چ خەبەرەن حاڵی کەن وەپێم

شاهان یەکایەک بۆسان دوو دیدەش
بۆ نیان وەبۆ نۆ بەرگوزیدەش

واتن چل رۆژەن جەزیر جادوو
خاوبەندت کەردەن وەنەت مەعلووم بۆ

وە گوفتەی فەیاز خان محەمەد وەزیر
چین وەکۆه قاف کوشتەن ئەو جەزیر

تەلیسم زوڵمات نەبیی سولەیمان
شکەستەن وەزیر عاقڵ پڕدان

شیشەی تەلیسم بەند ئاوەردەن پەی تۆ
خاوبەندەت رەفع بی وە شاد و شکۆ

شازادە خەیلێ تەعەجوب مەکەرد
مامان وەخزمەت فەوج فەوج زەن و مەرد

زیارەت کەردن دلێر نامدار
بی وە زەمزەمە وێنەی ئەوەڵ جار

بەرگ سیاهی هەوادان نەوەر
پۆشان نەبەدەن لیباس ئەخزەر

چراخان کریا تەمام شار چین
شادی دووبارە جە ئەو سەرزەمین

سوڵتان ئیبراهیم لوا بە حەمام
جەلا دا جەمین باڵای نەونەمام

ئاما وەبیروون لوا وەحەرەم
چەنی ئەو خورشید وەشادی و خوڕەم

ئەو شەو چەنی هەم کەردن دەستبازی
دوو تالێب وەهەم وە دڵنەوازی

سوب کە شازادە چی وەبارەگا
لوا وەڕووی تەخت قەرار گرت وەجا

ئەوچەنی شاهان تەوازوع مەکەرد
خسووس خان مەحەمەد یەل شێرمەرد

واتش مەرحەبا هەزار ئافەرین
رووت سفید بۆ هەم ژ دنیا و دین

ناگا دیاشان رووی خورشید تار بی
زوڵمات ئەنگیز بی لەیل و نەهار بی

سپای پەری و دێو وەڕووی هەواوە
چون موور و مەلەخ مامان وەراوە

چەنای چەند هەزار ئامان وەزەمین
تەخت زەڕنیگار داخڵ بی وەچین

سەلاتین تەمام سەیر کەردن وەتەخت
ژ تۆی تەخت ئاما یەک زەڕینە رەخت

جەوانێ وێنەی قەهرەمان قین
یام جارێ روستەم نەزابول زەمین

وەشکڵ و رەفتار وێنەی ئافتاب
یاکە چون پەشەنگ یان ئەفراسیاب

ئـامـــا وەخـــزمـــەت شـــازادەی مـــاچـین
دەست گــرت وەســینـە بۆسـا سـەرزەمین

وەلەفــز شـیـرین شـای والا مـەقـام
واتش سـەد عـەلەیک جـەوابی سـەلام

ژ رووی تـەخت زەڕ نیـشـان دا پێش جـا
خـان مـحـەمـەد دیا هـۆرێزا وەپا

سـوجـدە بـەرد وەپای قـەدەمگای جـەوان
روو کـەرد وەخدمـەت شـای سـاحـێبـقـێـران

عـەرز کـەرد ئێد ئەمـیـر ئومـەرای قـافـەن
بێ پەروا نـەرۆی حـەربـەی مـەسـافـەن

شـازادە و شـاهـان هـۆرێزان وەپا
تـەعـزیم دا وەنـەش بـۆسا دەست و پا

بێخ باڵش گـرت سـوڵتـان نـامـدار
ئـاوەردش وەبـان تـەخـت زەڕنـیـگـار

جـاگـەش نەڕووی تـەخت زەڕ دادن قـەرار
پایـەنداز کـەردن گـەوهـەر بە خـەروار

تـەوازوع پێش کـەرد شـێـر بێ گـەزاف
مـەجلیس زینـەت دا پەی ئـەمـیـر قـاف

عـەیش بـەرپا کـەرد چون عـەیش فـەرەنگ
بەنـەزم خـورشـیـد شـەیدای شـۆخ شـەنگ

سـەرخـۆش بین ژ مـەی شـاهان زەڕبـەخت
ئـەمـیـر کـۆی قـاف هـۆرێزا وە جـەخت

وات ساحێبقێران گۆش دەر وەعەرزم
عەرزم واجێبەن واجێبەن عەرزم

پەرێ مەتڵەبێ من دارۆم ئومید
ئەر قبووڵ کەری وەتۆم هەن ئومید

سوڵتان ماچین واتش بفەرما
هەرمەتڵەبێ هەن ژ لام بۆ رەوا

واتش بزانە شازادەی ماچین
ئەمیر قافم بەندە کەمتەرین

یەک عەموو دارۆم شای ساحێبقێران
ئیسم شەریفش وەجەهان ئاران

دوختەرێ نەپەس پەردەی عەمووم هەن
نییەن بە وێنەش هەرچێ مەحبووب هەن

نامش نوورئەلعەین شای شەکەررازەن
بالآش بە وێنەی شمشاد درازەن

عەمووم نوورلعەین پەرێم کەرد نامزەد
قبووڵم نەکەرد ژ ئیقباڵ بەد

چونکە نوورلعەین نەدیم خاتر جەم
نەسۆزام پەرێش چون پەروانە و شەم

رۆژێ نە دەروون ئەی بەندەی کەمتەر
بەزم مەجلیس بی و زرەی زەنگ زەڕ

مەست لایەعقێل هەرکەس پەی وێشان
مەکەردن شادی بە کەیف وێشان

نوورلعەین ژەو دەم من وەبێ نیقاب
دیام سوورەتش وێنەی ئافتاب

ریشەی جەرگ من پێکاش وەخەدەنگ
مات بیم حەیران بیم سەرد بیم وێنەی سەنگ

نە ئارام نە سەبر نەتاقەت داشتم
نەخورد نەخوراک نەشەو خاو داشتم

دووساڵ وەی دەستوور شەوان تا وەرۆ
بادە قوش ئاسا مەواتم کۆکۆ

حەیا مەکەردم من ژ لای عەمو
خواستگاری کەم ئەونەمام نۆ

ئاخر یەک شەوێ بێ تابی کەردم
دیم هیچ تەور نیەن عیلاج دەردم

غولامێ داشتم چون مێهتەر نەسیم
عەیار پڕ فەن گوزیدەی قەدیم

نامش خەڵخاڵ بێ وێنەی بای شەماڵ
تەی مەکەرد یەک سات ئەو راگەی یەکساڵ

واتم وە خەڵخاڵ مەزانی چوونەن
دڵ پەی نوورلعەین لەبرێز هوونەن

کارێ بکەرە نەزانۆت عەمۆ
بچۆ باوەرە ئەو نەمام نۆ

هۆرێزا وەجەخت پڕتاف دا وەدەو
لوا باوەرۆ ئەو نەمام نەو

قەدرێ لێش گوزەشت ناما وەدما
نشانێ ناما ژەو حۆری لەقا

دیم سەدای شیوەن ژەو یانەی عەمۆ
مەکەردن فەریاد واوەیلا و رۆ رۆ

مەواتن خەڵخاڵ عەیار پڕقین
وەبێ چەندوچوون بەردش نوورلعەین

خەیلێ خۆشحاڵ بیم لوام وەدما
وەشادی پەرێ ئەو حۆری لێقا

چەم ئینتیزار بیم تا وە سوب سەحەر
خەڵخاڵ ناماوە پێم نەدا خەبەر

رۆ بی هۆرێزان چیم وەبارەگا
تەمام ئەمیران هەریەک جابەرجا

ژ تەخت زەڕکار قەرار گرتشان
شای جەهان فەرما ئاما پەرێشان

چون یاوا وەنەزد بەندەی کەمتەرین
واتش ئەی ئەمیر وەدیدەی گرین

ئیمشەب غولامت خەڵخاڵ عەیار
نوورلعەین بەردەن ژ قەسر زەڕکار

وەپای بەرەهنە ئامام وەبیروون
واتم تۆ کێنی ناپاک مەلعوون

واتش خەڵخاڵم ئەی ماه تابان
مەوەرم وەتەلیسم شاه سولەیمان

ئێستا نوورلعەین من مەتوام ژ تۆ
مەگەرەوا زار زار واوەیلا و رۆرۆ

قەدرێ دڵداری کەردم وەعەموو
هۆرێزام وە پا شێر باشکوو

بەرداشتم سپای هەزار نەڕە دیو
لوام بەو تەلیسم بە غەوغا و غەریو

تایاوام بەوجا ئەو چوار قولەی قاف
رووبەڕووی تەلیسم شاه بێ گەزاف

نیشتم وەزەمین وەڕووی قین و قار
نویسام کاغەز پەی دێو موردار

پادشای تەلیسم ئەی شاه ئەکوان
مەفهووم بۆ وەنەت شای نەڕە دێوان

نوورلعەین دوختەر شای جەهان فەرمان
نامزەد منەن ئەو ماه تابان

خەڵخاڵ مەلعوون خدمەتکار من
ئاوەردەن وەی جا پەناهەندەی تون

ئەڵبەتە خەڵخاڵ وەباڵ بەستە
من ژ تۆ مەتوام وەخوارو خەستە

نامە دام قاسێد بەرد وەلای ئەکوان
تەلیسم زەڕین شاه سولەیمان

کاغەز وەندە بێ ئەکوان پوڕ زوور
وەباڵ بەستە خەڵخاڵ وەزەروور

کەردەبێ وەتەوق ئاهەن و زەنجیر
چەنی نوورلعەین دێو بێ نەزیر

ئاوەرد پەی بەندە وەعوزرخواهی
وەجەمع دێوان سان سپاهی

من هەرژەو مەکان خەڵخاڵ عەیار
وە مەودای ئەڵماس کەردم پارە پار

خەیلێ نەوازش کەردم وە ئەکوان
خەلعەت دام تەمام دێوان ئەکوان

هۆرگێلام وەجەخت ئامام وەدما
یاوام بە خدمەت شای جەهان فەرما

عەقد بەست پەرێ من شەوق خۆر لێقا
بەندە عەرووسی کەردم نە ئەوجا

بی وە زەمزەمە و باڵ بازی و باز
سەدای زیڵ و بەم ساز دڵنەواز

وەقت عەرووسی جەزیر جادوو
ئاما بەو تەلیسم شاه باشکوو

عەرووسی تەمام مەوقووف کەردم من
چیم وەلای جادوو مەکار پڕ فەن

یەک ماه کامڵ من ژەو تەلیسم بیم
تا کە خان محەمەد یاوا بەو ئێقلیم

واتن خان محەمەد ئامان پەی جادوو
سەیر کەردم کێتاب شێر باشکوو

دیم تەلیسم شکەن خان محەمەد شێرەن
کوشەندەی قاتڵ جادووی جەزیرەن

خان محەمەد بکوشت جادوو وە شمشێر
تەلیسم شکاوا شێران شێرگیر

مەیموونە خاتوون دوخت شای پەری
تەعریف تۆ کەرد حوور ئەنوەری

من شەوق لێقای تۆ داشتم وەسەر
ئامام وەخدمەت سوڵتان کێشوەر

ئیسە ئیلتیجا و ئومێدم ئێدەن
ئومێدێ دارۆم وەتۆم ئومێدەن

تەشریف بفەرمای وەجەمع شاهان
بچیم وەتەلیسم نەبیی سولەیمان

بەندەخانەی وێت بکەری رەوشەن
چەنی عادڵ شا شاهان تەمامەن

نەقولەی سیمی بەندەی کۆی قاف
پەی عەرووسیی من شێر رۆی مەساف

چەند رۆژێ نەوجا قەدەم رەنجەکەر
بەنا وەخاتر ئەی بەندەی کەمتەر

سوڵتان ماچین واتش وەدیدە
من ئیخلاس مەندم ئەی بەرگوزیدە

وەلەفز شیرین قبووڵ کەرد وەنەش
فەرمان ئاوەردن چەند تەخت زەڕکەش

نیشتن وه رووی تەخت تەمام شاهان گشت
عادڵ شای چینی و فەرزەند زۆر مشت

شای پەری و خورشید، شاه جەهانگیر
ئەلیاس و تووفان حەمیدی و وەزیر

سەعید و مەسعوود پادشای حەلەب
شاه قەمەریە ئەسکەندەر لەقەب

گەوهەر تاج وەسەر شای نۆش ئافەرین
مەیموونە خاتوون شەوق خۆر جەمین

خورشید عالەمگیر شەوق بەیزای رۆز
ماه زەرئەفشان چەنی جەهانسۆز

تەمام ئاوەردن پادشای ماچین
کول نیشتن وەتەخت چون ماه پەروین

تەمامی شاهان نیشتن وەرووی تەخت
هەوا داشتن دێو وەتەعجیل و جەخت

دێوان مەکێشان شێران مەساف
وەتاو تەعجیل پەرێ کۆه قاف

مورغ روخ چەنی فەرزەندان وێش
نیا بێن نە تەخت شاه بێ ئەندێش

پەرواز مەکەردن شەقەدان وەباڵ
وەشەوق و شادی وەکەیف و خۆشحاڵ

دوو رۆ وەی دەستوور مەچیان وەراوە
وەکەیف و دڵخوا وەرووی هەواوە

رۆژی ســـــێــــیـــــەمـین یـاوان وەجــــایـێ
یـەک جـــەزیرە دین جـــای بـاســـەفـــایـێ

گـــــولّ رەیاحــــەین نـارنج و لیـــــمــــۆ
چەشـمــە و مـیـرغـوزار خـۆش ئـاب و دڵخـۆ

سـولّـتـان ئـیـبـراهیم پەرسـا ژ فـەرهـەنگ
ئینە کـــام مـــــاوان ئەی دێو ســــەرهەنگ

عـــەرز کـــەرد جــەزیرەی شــای کـــالیکاتە
مـــــەکـــــان زەنگی پـڕ کـــــەرامـــــاتە

مـــــاوای زەنگیـــــیـــــان وەی تـەور دیـارەن
تەمـــام هـەرچێ هەن کـــول ئادەمـــخـــوارەن

روخ چـون ئـیــــسـم کـــــالیکـات شـنـەفـت
ئاگـــر چی وەنەش چـون بڵـــێـــســـەی نـەفت

کــــێــــشـــــا یـەک ئـاهێ روخ بـەقـــــادار
عـــەرز کـــەرد وەخـــدمـــەت شـــاه جــەهـاندار

تـەســــــەدوقت بـام یـە ئـەو مــــــەکـــــانـەن
بـالّم شکەســـتــــەن جـــای زەنگیــــیـــانـەن

تۆ هـەم مـوعـــەتـەلّ بیت، حـــەمـــیـــد و وەزیر
شکانن لوولاق بـالّ ئەی حـــــەقـــــیــــــر

تـۆ یـاوای وەداد بەندەی شــــەرمــــەســـــار
بـەندەت نـەجـــات دا ئەی شـــێــــر نـامـــدار

شــــــازادە زانایە یـە ئـەو مـــــــەکـــــــانـە
وەزیـر بـەنـایـێ کــــــــــەرد وەبـەهـانــە

بەهانەی بەنای فەریب دا پێشان
ژ دەست زەنگی هۆر کەردن وێشان

ژ ئەی جەزیرە مورغ رووی سفید
هەر چوارشان بەرد خوا کەرد ئومید

پەروازش مەکەرد ئەو ژ رووی بەسیت
تا وێش یاونا وەدەریای موحیت

وات خان محەمەد شای عالی مێقدار
بایەد زەنگیان بکەریم قەلار

زەنگی قەلار کەیم وەمەودای ئەڵماس
یەکتەن نەمانۆ ژەی قەوم نەشناس

وەداوەر کەرووم خدمەت وەئیخلاس
تا مسوڵمانان لێشان بۆن خەلاس

خان محەمەد چەنی حەمید مەلا
دامەن دان وە قەد ئاستین وەباڵا

کەردن حەمایەل شمشێر وەگەردەن
چەنی شازادە ڕوو وە را بەردن

واتش وەیاران شازادە ماچین
ئێوە ساکێن بوون مەدارن تەمکین

وێم چەنی حەمید وەزیر وەتەنیا
مەچوون وەدەعوای زەنگیی رووسیا

وەختێ کە نەعرەی ئەڵاهوئەکبەر
شنەفت وەگۆش یاران یاوەر

وێتان پەرێ سەیر دێوان پەرێ جەنگ
بەیون وەتەعجیل جەنگ سیازەنگ

ئێد واتن لوان شێران ژیان
رووکەردن وەمەکان شاه زەنگیان

یاوان وەنەزدیک شاه کالیکات
دین دنیا تارەن بەوێنەی زوڵمات

کالیکات ژ کۆ گرتەبێ قەرار
نەدەورش جەم بێ زەنگی سەد هەزار

زەنگیی ئادەمخوار پادشای زەنگی
وەقتێ شناسان شێران جەنگی

واتش بەناهان تیرەی رۆزگار
ئێوە چین پەرێم بسازن تەلار

ئینە هەفت ساڵەن بەڵکە زیادەنان
ئەسڵەن ژ ئێوە کەس ناوەرد نیشان

هەرچەند کە تەمام زەنگیی سیاتار
مەگێلان نەدین نە قەسر و تەلار

وێتان ژ کۆ بین ئیستە ئامانین
بواچون پەرێم هەم خۆش ئامانین

شازادەی واتش زەنگیی ئادەمخوار
تەیار کەردەنیم هەم قەسرو تەلار

* تا حەرام نەکەیت خوردەن ئادەم
ئەو عەمارەتە نمەیۆت وەچەم

هەنی تەرک بکەر زەنگیی ئادەمخوار
تا نیشانت دەیم ئەو قەسر و تەلار

کالیکات شنەفت خرۆشا وەقین
ئەوخۆ بێ دین بی بەدتەر چی ژ دین

سیا بی چون قیر بەدتەر وەشەب
واتش ئەی بەنای هەرزەی بێ ئەدەب

خەیاڵت ئێدەن وێنەی ئەوەڵ جار
من فەریب بدەن ئادەمیی بێ عار

بواچم وەپێت ئوستاد نەقاش
ئیمشەب سەر تۆ بایەد کەم وەئاش

باقی پەی مەزەی شەراب گوڵنار
بکەن وەکەباب زەنگیی ئادەمخوار

هەی کەرد وەیاران زەربەی سیا رەنگ
بگێران پەرێم شێران بێ درەنگ

زەنگیان دەوران دلێران گرتن
هەریەک ژ لایێ هجووم ئاوەردن

سوڵتان ماچین دەست دا وەشمشێر
پێکا وە زانووی دوو زەنگیی دلێر

دەردەم هەردووشان قەڵەم کەرد وەتێغ
ژ کوشتەی زەنگی نەکەردن درێغ

دەست دا وەدەستەی گورز نۆسەد مەن
نیشت وە زەنگیان وێنەی تەهمتەن

حـــەمـــیـــد و وەزیر وەتێغ ســـەمـــســـام
ژ ســـپـــای زەنگی کـــەردن قـــەتڵـــوعـــام

شـــازادە کـــێـــشـــا ئـەڵاهوئەکـــبـــەر
ئـامـــا نـە لەرزە زەمـین ســـــەرانســــەر

شـای عـەبدوڕەحـمـان چەنی جـەهانگیـر
عـادڵ شـا خـورشـیـد، ئەمـیـر کـەبیـر

شـنـەفـتن ســـەدای ئـەڵاهـوئـەکـــبــــەر
واتـن وەدێوان تـەمـــامـی یـەکـــســــەر

بچـین وە ئـیـــمـــداد دلێـــر مـــاچـین
قـــەتڵ و قـــڕ کـــەرین زەنگیـــیـــان لەعـین

دێوان وەی تـەعـــجـــیـل یاوان وەزەنگی
وەلای شـــازادە ســـەرمـــەست جـــەنگی

واتـش وە دێوان شـــــازادە نـامــــدار
نمازوون بـەرچـۆن یـەک زەنگیی مـــوردار

کــــارێ بکەرین وەدار شــــمــــشـــاد
عــــومــــر زەنگیـــیـــان بدەرین وەباد

دێـوان شـنـەفـتن ژ شـــــــازادەی چـین
دەست دان وەدەسـتـەی شـمـشـاد سـەنگین

نـیـــــشـتن وەزەنـگـی دێوان نـاخـــــار
بەنا کـەردشـــان وەقـــەتڵ و کـوشـــتـــار

بـی وەهـەی بـگـیــــر تـاو پـێکان وەهـەم
دێـوان و زەنـگـی چـون زاغ و زەغــــــــەم

کالیکات غورِا وات وەزەنگیان
یەکسان هجووم دەن وەسپای دێوان

دێوان قیقە دان چون رەعد بەهار
مەدان وەکاپۆڵ زەنگیی ئادەمخوار

شازادەی ماچین دەست وەتێغ تیز
وست وەزەنگیان شوور رەستاخیز

وەهەرکەس مەدا دلێر نامدار
دوو پارە مەکەرد بە وێنەی خیار

حەمید و وەزیر ژ داخ دەروون
سەداشان مەچیا وە گێژ گەردوون

وەحەربەی بێ رەحم ئەڵماس ئابدار
کەردن قەتڵ و عام زەنگیی ئادەمخوار

ژەو سەدای غورِش فەرهەنگ سەرهەنگ
مەنیشت نەڕووی تاق چەرخ مینا رەنگ

زیرِەی زەنگیان بریقەی شمشیر
نرکەی شازادە نەعرەتەی وەزیر

نەعرەی نەرِە دێو تەقەی دار شمشاد
هەی بزەن بزەن زەنگیی بەد نێژاد

غەرەز چێش واچوون شازادەی چینی
زەنگی تەمام کەرد وەحەربەی پرِقینی

ریشەی زەنگیان ئەورۆ دا وەباد
چون رەزم گەرِا شیرین و فەرهاد

کـــــالیکات دیـا زەنگـیی بـی قـــــەلار
ژ تـەرس گـیــانش روو کـــەرد وەفـــێــرار

فـــەرهـەنگ دیا دیش شـــای ئادەمـــخـــوار
دەست دا وەشـــمـــشـــاد سـەخت ناهەمـوار

پـرتـاف بـاد فـــــــــەرهـەنـگ پـرِ قـین
وێش رەســـان وەشــــاه کـــالیکات زەمـین

پێکا وەکـــەلەش شـــمـــشـــاد ســـەنگین
وەسـڵ مـــەیدان کـــەرد وەحـــەربـەی پرِقین

گـیـانش وەمـــالیک دۆزەخ تەلیـسم کـەرد
رۆح پـەلیـــدش وەجـــەحـــیـم ســـپـــەرد

عـــەیال و ئەتـفـــال زەنگیی ئادەمـــخـــوار
قـــەتڵ و قـــرِ کـــەردن دێوان مـــوردار

زەن و خـــــورد و تـوفـڵ، رێز و هـەم هـەراش
وەزەرب شـــمـــشـــاد گـشت کـەردن پەراش

ریشـــــەی زەنگیــــــان دان وەدەم تیـغ
وە زەرب شــــمـــشــــاد هـۆر کــەندەن ژ بیخ

شـــــازادەی مــــاچین فـــەرمـــا وە دێوان
پـەرێم بـاوەران گـــــــەلەی فـــــــەراوان

ژ گـــاو گـــووســــفـــەند ژ بوز و ژ مـــیش
چەنی مـــادەگـــاو هەم چەنی گـــاومـــیش

بچین باوەرین رەهـا کـــــەین نـەیـجـــــا
پـەرێ زەخـــــیــــــرەی روخ بـا وەفـــــا

چەند هەزار دێوان هەریەک نەلایێ
هەریەک رووکەردن وەیەک مەئوایێ

هەرچەند تەن روو کەرد وەیەک مەحاڵێ
ئاوەرد حەیوان گوشت حەراڵێ

فەرما رەها دان وەچەشمە ساران
پەرێ زەحمەتان روخ و فەرزەندان

واتش ئەری روخ وەفاو بەینەتدار
مەنزڵ کەر نەتۆی چەشمە و مورغزار

ئەی گاو و گووسفەند من بەخشام وەتۆ
پەرێ خەرج شام فەرزەندان تۆ

خەیلێ چەنی من کێشانی زەحمەت
ئێد بەرات تۆ هەم ئێدەن خەلعەت

روخ بۆسا رووی خاک سوڵتان سەریر
دۆعا و سەنا وات وەشای جەهانگیر

هەرتا کە زیندەی رووی سەربیساتم
عەبد دوڕنەگۆش حازر ژ لاتم

نەوجا مەنزڵ کەرد روخ بێ نەزیر
چەنی فەرزەندان روخ با تەدبیر

شازادەی چینی دێوان مەساف
ئامان وەدیدار ئەمیر کۆی قاف

شەرح گوزارش زەنگیی ئادەمخوار
عەرز کەرد وەخدمەت ئەمیر سالار

ئەمـــیــــر ئافـــەرین کـــەرد وەشـــاھ چین
واتـش بفـــــــەرمـــــــا نـوور دیدە و دیـن

گـشت نیـشتن وەتـەخت تەمـامـیی شـاهان
پەرێ ئەو تـەلیـــــسم شـــاھ ســــولەیمان

چەند شـــەبانە رۆز شــێـــران مـــەســـاف
یـاوان وەتـەلیـــــسم زەڕین کـــۆی قـــاف

جـەهان فـەرمـا وات پەرێ ئیـسـتـێـقـبـاڵ
چەند تـەعـــاروفـــات شـــاھ پڕ کـــەمـــاڵ

ئیـسـتـێـقـبـاڵ کـەردن شـازادەی مـاچین
بـەردن وەتـەلیـــــسم........... ســــــەنگین

یـەعنی کـــە تەلیـــسم نـەبیی ســـولەیمان
ئاراســـــتـــــە کـــــەردن تـالار و ئـەیوان

نـوورلعـــــەین چەنـی پەرییـــــان پەریزاد
ئـامـــان وەخـــدمـــەت زەڕتـاج وەدڵشـــاد

بـۆســـان دەست و پای دوخت شـــای پەری
چەنـی شـــای خــورشــیــد بالا عـــەرعـــەی

نـوورلعـــەین دەردەم بۆســـا دەست شـــا
بۆســـاشـــان دوو عـــەین نازداران یەک جـا

تـەمــــام نـازاران شـــــەوق لیـک خــــوەر
بـەرد وەتـۆی تـەلیـــسم ئـەو مـــاھ ئـەنوەر

نیـــشتن وەتـۆی قـــەســـر تەمـــام زەڕنیگار
خـــدمـــەت مـــەکـــەردش ئەو شـــۆخ نـازدار

ئەمیر کۆی قاف سوڵتان ماچین
شاهان شازادە، وەزیر گوزین

داخڵ کەرد نەتۆی قەسر سولەیمان
وەشادی و زەوق کەردن زەڕئەفشان

قەرار دان نەڕووی تەخت زەڕنیگار
پایەنداز کەردن گەوهەر بە خەروار

بەزمێ بەرپا کەرد ئەو عالی نەسەب
پەرێ شازادە کەیانی لەقەب

وە عیش و عوشرەت ئەورۆ تا ئێوار
بەزەمزەمەی خاس ساز و مۆسیقار

ئەو شەب وەشادی کەردن ئیسراحەت
ژ خەستەگیی را بکەردن راحەت

ژ خواب هۆرێزان شێران مەساف
شاهان سەرانسەر هەم ئەمیر قاف

فەرما وەدێوان ئەمیرکەبیر
خەبەردار کەردن شێران شێرگیر

تەمام بوزورگان هەم شاهان قاف
حازر بکەران بێ غەدرو خەلاف

دێوان وەتەعجیل چەنی پەرییان
تەنووره زەنان چین وەئاسمان

هەریەک روو کەردن وەیەک قولەی قاف
سەحەساب کەردن شێران مەساف

هـەرچەند پادشـــا و ئەمــــیــــر قـــاف بی
هەرچەند ســاحــێب تێپ رۆز مــەســاف بی

خـــــەبـەردار کــــەردن پـەرێ عــــــەرووسـی
* حــازر بوون بەوجـا بـە (ســەند و رووسی)

ئەمـــا نەخـــدمــــەت ســـوڵتـــان مـــاچین
روخ مـــاڵا وەخـــاک ســـیـــای ســــەرزەمین

عـەرز کـەرد فێدات بـام ئیدەن ئێستیدعام
ئومـــێـــدەوارم شـــەهنشـــای رۆی عـــام

فـــەرمـــایش فـــەرمـــا وەزیر نـامـــدار
پەی مـەشـعـەڵچـیـان ئەو بۆت وەسـەرکـار

ئێـــخــتـیـــار بە ئـەو مــەشــعـــەڵ و چراغ
پەی ئاتەشــبــازی شــێــر خــۆش دەمـــاغ

شـــــازادە فـــــەرمـــــا دەردەم بە وەزیر
باوەرۆ وەجـــا گـــوفـــتـــار ئەمــــیــــر

خـان مــحـەمــەد فــەرمـا تەلیـسم زەڕین
کــــەردن وەفــــیــــردەوس بەهـەشت بەرین

چەند هەزار مــەشــعــەڵ ئەســپــاب چراغ
پەی ئاتەشـــبـــازیی شـــێـــر بەرز دەمـــاغ

چەند هەزار رەنگ رەنگ ئەســپــاب ئاتەش
تەیار کـــەرد دەردەم تەمـــام مـــونەقـــەش

شـــــەمــــدانان خـــاس تەمـــام ژ تـەڵا
ژ نوقـــرە و بلـوور گـــشـت مـــەدان جــــەلا

چنین وەمەجلیس شەمع رەنگاوڕەنگ
مەجلیس بی وە رەنگ بوتخانەی فەرەنگ

ئاڕاستە کەردن تاق سولەیمان
مەرەقسان وەرەقس تەمام پەرییان

موتریب و رەقاس شەیدای مەی پەرەست
ئامان وەمەجلیس رەنگ زەڕ وەدەست

چەند هەزار پەری مەشغوول وەبازی
مەژەندن نەوای ساز مەجازی

مەیموونە خاتوون شای نۆش ئافەرین
خورشید عالەمگیر خاستەر ژ شیرین

جەهانسووز چەنی ماه زەڕ ئەفشان
باقیی حۆرییان خورشید ڕەخشان

بین وەمەشاتەی ماه نوورلعەین
جەلا دان وەنەش وێنەی حوورلعەین

یا شێوەی شیرین هومەیلای چل گیس
یا کە بەوێنەی شاه فەرەنگیس

چون شکڵ و شێوەی لەیلێ عەرەب ماڵ
چون تورک ئەندام بەدیعولجەماڵ

شۆخ خەرامان غەمزەی قەمەرناز
شیرینیی شیرین شای شەکەرین راز

زولەیخای میسری گوڵئەندام چین
ماه زەڕئەفشان بی خەمین

وێنەی گـــەوهـەرتـاج نـۆش ئـافـــەرین بـی
مـــاه جـــەهانســـووز جـــەلاش بەری بـی

زەڕەی خورشیدیی ژلاش شـای شۆخ شەنگ داشت
شـێـوەی عـاڵەمگیـر دوخت فـەرەنگ داشت

غـــەرەز چێش واچوون من ژحـــوورلعـــەین
بێـــزنا بازارِ مـــەحـــبـــووبان چین

ئەورۆ ســـەرتاپاش جـــەلادان وەجـــەخت
وەچەند عـــێـــزوناز نیـــاشـــان وەتەخت

سـوڵتـان ئیـبـراهیم شـێـر رۆی مـەسـاف
فـــەرمـــا وە شـــاهان ئەمـیـــر کـــۆی قـاف

بەردن وەپەردەی حـــۆر بێ قـــســـــوور
دەست وست وەگەردەن هەم چەنی ئەوحـوور

وەپەنجـــەی بێ عـــەیب شـــمـــشـــادی بلوور
بـورقـــــە ژ ســـــــوورەت هـەوادا ژ دوور

نـه شـــەوق شـــوعلەی شـــەمس باڵ زەڕین
مـــــەدهـۆش و مـــــات بی دڵەی ئاگـــرین

دەم نیـــا وەتۆی ســـەرچەشـــمـــەی زەمـــزەم
مـــەپێـــچـــیـــان وەهـەم دەست وەبان مـــەم

کـێـشـــا وە ئاغـۆش ئەوحـۆریی بێ عـــەیب
شـــاد بین وەدیدار شـــوکـــرانەی لارەیب

کـــەردن مـــەزاقـــان وەمـــەتڵـــەب یاوان
ئەوشـــەو تا وە ســـوب ســـەوڵ ســـەراوان

سـوب كـه رەوشـەن بـی كـێـشـا لیک خـوەر
لوا وەحـــــەمـــــام ئـەمـــــیــــر ســـــەروەر

ئـامــــا وەبـیـــرروون نـیـــشت وەتـەخت زەڕ
مـــــوبـارەک واتـن شـــــاهـان ســـــەروەر

ئـیـــبـــراهـیـم بۆسـا دوو دیدەی ئـەمــیـــر
واتـش مـــــــوبـارەک شـــــــاه بـێ نـەزیـر

خـەلعـەت کـەرد ئـەمـیـر شـێـر رۆی مـەسـاف
بـێ وە زەمــزەمـــه تـەلیـــسم كـۆی قـــاف

رۆزان وەعـــەشـــرەت وەشــــەوق و شــــادی
ســـەدای خـۆشـــخـــوانان مـــەچـیـا بە وادی

تا وەعـــدەی چل رۆژ شــێــر مــەست مـــەی
وەدەســـــتـــــوور پێش كــــەیانان كـــــەی

بـەعـــد چل رۆژ شـــێـــر رۆی مـــەســـاف
روخـســـەت ســتــانا ژ ئـەمـــیـــر قـــاف

مـــەرەخـــەس فـــەرمـای بـەندەی كـەمـتـــەر
بـچــــیـم پـەرێ چین ئـەی شـــــاه ســـــەوەر

ئـەمــیــر چـەند توحـفـــەی لایەق شـا داشت
تـەمـــــام شـــــاهـان بـە وێـنـەش نـەداشت

ئـاوەرد وەخـــدمـــەت ســـوڵتـــان مـــاچین
پێـشكـەش كـەرد وەشـــاه ئـەمــیـر گـوزین

چـەند گـــەنج و گـــەوهـەر چـەند زەڕ و زیـوەر
بـەخــشـــا وەشـــاهـان ئـەمــیــر ســـەروەر

خـەیلێ تـەعـاروف كـەرد مـیـر نكوو بـەخـەت
تـەمـــام شـــاهـان نـیـــشتن وە رووی تـەخت

ســـوڵتـــان مـــاچـین شـــازادەی ســـەروەر
نازەنیـــیـــان گــشـت شـــەوق بەیزای خـــوەر

لـوان وەتـۆی تـەخـت وەشــــــەوق دڵـخــــــوا
دێــــوان هــــۆرداشـــــتن راهــــی بــــین وەرا

شـــای جـــەهان فـــەرمـــا ئەمـــیـــر گـــوزین
کـــەردن بـەدەرقـــەی ســـــوڵتـــان مـــاچـین

نـوورلعـــــەین چـەنـی پـەرییـــــان تـەمـــــام
بـەدەرقــــــە کــــــەردن حـــــۆران ئـەیام

تاچەند مـــەنزڵێ شـــای جـــەهان فـــەرمـــا
مـــامـــا وەخـــدمـــەت شـــای جـــەهان کــولا

تـا یـاوان شـــاهـان گـــشـت وەشـــــار چـین
جـــەمـــعـــەن ســـاکـــێن بـین وەتـەخت زەڕین

چەند شــــەبانـە ڕۆژ شـــەوق و شـــادی بـی
قـــیـــقـــەی دەمـــاغـــان زەوق زیادی بـی

ســـــوڵتـــــان مـــــاچین نـەڕووی تـەخـت زەڕ
وێنـەی کـەیخـوسـرەو جـقـەی زەڕ نەســەر

ســـەر وە جـــقـــەی تـاج تـەڵای خـــاقـــانی
مـــــەست لایـەعـــقـــێل شـــاهـ کــــەیانی

هەفت ئـیـــقلیم شـــاهـان نـەخـــدمـــەتش بـین
چەم وەرای ئـەلـتـــاف مـــوحـــیـــبـــەتش بـین

حـــەڵقـەی غـولامـــیش کـەردە بێـن وەگـۆش
ژ رای مـــوحـــیـــبـــەت ســـوڵتـــان لەعل پۆش

ڕۆیێ نیـــشـــتـــە بێ ســـوڵتـــان نامـــدار
ئامـــان وەخـــدمـــەت شـــاهـان وەیەک جـــار

شـــاهـان تـەمـــامـی وەمـــەدح و ســـەنا
واتن وەخـــدمـــەت پـوور عـــادڵ شـــا

واتـن تـا مـــــاهـی نـەزیر ســـــەور بـۆ
حـــوکم تـۆ وەبان هـەفت ئێــقلیم بەور بۆ

هـەتا کـــە قـــەمـــەر نەڕووی ســـەمـــا بۆ
مـــدام پاتەخـــتـــیی شـــاهیت بـەرپا بۆ

هەرتـا ئـیـســرافـــیل دەم بنیـۆت وەســـوور
دۆســـتـــانت شـــاد بان دوژمنانت کـــوور

ئـەمـــر مـــەرەخـــەس بکەرە ئـەی شـــا
تـا بچـــیم پـەی زەید مـــەکـــان و مـــەئوا

شـــازادە فـــەرمـــا دەردەم وەگـــەنجـــوور
خـــەزانـەی شـــاهـی باوەر وەحـــوزوور

یەک یەک خـــەلعـــەت دا پادشـــاهـان گـــشت
ئـەنعـــام دا تـەمـــام شـــازادەی زۆر مـــشت

حـــەمـــیـــد مـــەلا شـــاه جـــەهانگیـــر
بـۆســـان دەست و پای شـــازادەی ســـەریر

جـــەهانســـــووز بـەردن وەتـوی کـــەژاوە
وەتـاوو تـەعـــــــجــــــیل لـوان وەراوە

هەمـەتخـواهی کـەرد شـەیدای شـوور عـەشق
وەدڵ خـــــەمـــــینی لـوا وە دەمـــــشـق

.... قـــەمـــەری یانـێ ئـەسکـەندەر
بۆســا دەست و پاش خـەلعـەت کـەرد نەوەر

ئێنعـــامش بار کـــەرد هیـــمـــەت ســـتـــانا
پـەی قـــــەمـــــەریە راهـی بی وەرا

پادشـــای ئەلیـــاس ئەو شـــاھ خـــەتا
خـــەلعـــەتش پۆشـــا بارخـــانەی مـــەتا

لوا بـێ مـــــەدار پـەی شـــــار خـــــەتا
بـەوخـــــەلعـــــەت خـــاس راھـی بی وەرا

شـازادەی مـیـسـری ھەم مـەلیک تووفـان
پـۆشـــا وەبـەدەن خـــــەلعـــــەت گــــران

بـۆســـا دەست و پای ســـولّتـــان مـــاچـین
راھـی بی وەجــــەخت شــــازادەی گـــوزین

جـــەواھـێـــر خــاس توحــفـــەی شــازادە
بـارکـــەردن دەرســـات ســـپـــاش ئامـــادە

* ((سـەعیـد) و (مـەسـعـوود) ھـۆرێزان وەپا
پـۆشــــان وەبـەدەن خـــــەلعـــــەت زیبـــا)

بـارگـــیـــری کـــەردن گـــەنج و گـــەوھـەر
روو نیــــــان وەرا پـەی ولاّت و شـــــــەھـر

بـۆســــــان دەست و پـای عـــــەزیز عـــادلّ
وەســـــپــــای وێشــــان مــــەنزلّ وەمـــەنزلّ

شــــای ئەنتــاکـــیـــە ھـۆرێزا وەجـــەخت
ئـەویش ھـەم پۆشـــا خـــــەلعـــــەت نـەخت

ئەنعــام ســـولّتــان بـارکــەرد وەتـەعـجــیل
ســـپـــاش ســـوار بی ھەر وەقـــالّ و قـــیل

بـۆســـا دوو دیدەی ســــولّتـــان مـــاچـین
رەوانـەی را بی پـادشــــــای گـــــوزیـن

ئیـــمــجــار ھۆرێزا ئەمـــیـــر کـۆی قـــاف
بـۆســـــا دوو دیدەی ڕۆی مــــــەســـــاف

ســـەرتا پا خـــەلعـــەت زەڕی زەڕتار پـوو
پـۆشـــا کـــەرد نـەوەر ئـەمـــیـــر نیکوو

چـەنـی ســـــپـــــای وێش راهـی بی وەرا
هـیــمـــەت ســتـــانا وە شـــەوق و ....

نوورلعـــەین کـــەردشـــان خـــەلعـــەت
چـەنـی پێـشکەشـــان ئەو حـــۆری تـەلعـــەت

وەعـــوزرخـــواهـی چەند جـــۆر شـــازادە
بـەدەرقـــەشـــان کـــەرد ئـەو پـەریزادە

پـادشـــای پـەری شـــای عـــەبدورەحـــمـــان
چـەنی ســـپـــای وێش پـەرێ گـــوڵســـتـــان

فـــەرهـەنگ نە خـدمـــەت ســـوڵتـــان مـــاچین
کـــەمـــەر نە خـــدمـــەت بەســـتش وەیەقـین

هـەر وەقت مـــوشـکێـــڵێ پـەرێ شـــا روو دا
پـەرێ ئـیـــخـــبـــارات حـــازر نـە هـەر جـــا

ئێـــلاش وات بۆســـا دوو دیدەی ســـوڵتـــان
وەتاوو تەعـــجـــیل پـەرێ گـــوڵســـتـــان

تـەمـــامـــیی شـــاهـان بادە پـەرەســـتـــان
پەی شـــار وێشـــان تـەمـام ســـەرمـــەســـتـان

راهـی بـین وەجـــەخت کـــەس نەمـــەند وەجـــا
خـــان مـــحـــەمـــەد وەزیر تـەڵەب نمانا

ئامـــا وەحـــوزوور خـــان مـــحـــەمـــەد وەزیر
تەعـــزیم بـەرد وەخـــاک ســـوڵتـــان ســـەریر

دەست وەســـــینـەوە مـــدرا بـەرانبـــــەر
نیـشـــان جـاگـەش نەڕووی کـورسـیی زەڕ

حـوکم عـەداڵەت فـەرەنگ بەخـشـا پێش
نویـســـا رەقـــــەم بـەبر بـێ ئـەنـدێش

کـــەردش وەنـایب مـــاه عـــاڵەمگیـــر
بی وەپادشـــا خـــان مـــحـــەمـــەد وەزیر

هـەرکـەس کـە خـدمـەت کـەردش وەئیـخـلاس
ژ هـەردوو دنیـــا نیـــیـــەن باز خـــواس

پاداش خـــدمـــەت ســـوڵتـــان چین بی
خـان مـحـەمـەد وەزیر سـاحـێب تەمکین بی

پاداش خـــــدمـــــەت رەبو لعـــــالـەمـین
پێش مـــەدۆ فـــیـــردەوس بەهەشت بەرین

وادەی ســــــــــــەڵـواتـەن یـاوەران یـار
پەی لوتف کـــەرەم شـــای بوراق ســـوار

چونکه خـان مـحـەمـەد نمەک شناس بی
شـاهـی شـەئنش بی پەی شـاهـی خـاس بی

ســەد هەزار ســوار تورک جـەوشـەن پۆش
ســەد هەزار کـەنیـز شـەیدای دوڕ نەگـۆش

چەند هـەزار ســـەندووق پڕ ژ جـــەواهـێـــر
بـەخـــشـــا بەوەزیر چون ســـەنگ باهـێـــر

چەند هەزار ئوشـــتـــور زاغـەی چەم سـیـا
چەند خـــەیمەی ئەتڵـــەس زەربافت زیبـــا

وەزیر زەڕئەفـشـــان نیـاش وەتـۆی تەخت
هـیـمـەتخـواهـی کـەرد راهی بی وەجـەخت

ئەوبی وەنـایب شـــەیدای شـــۆخ شـــەنگ
بی وەپادشـــای تـەمـــامـــیـی فـــەرەنگ

هـەرسـاڵ مـاڵیـات وێش مـاوەرد وەچـین
پـەرێ مـەخـارێج شـای حـۆری جـەمـین

عـادڵ شـای مـاچـین نەگـۆشـەی خـەڵوەت
سـوکنا بـی پـەرێ زێکر و عـیـبـادەت

تـاج زەڕنیگار بـەخـشـا وەفـەرزەند
مـەشـغـووڵ بی وەزێکر یەکـتـای خـواوەند

شـادیی شـوکـرانـەی هەق مـەکـەرد دایم
پەی فـەرزەند شـێـر سـوڵتـان ئـیـبـراهیم

...... هـان ئـیـقـلـیم پـەرێ دێو قـاف
نەحـوکم فـەرمـان شـێـر رۆی مـەسـاف

هـەرسـاڵ بـەوادەی عـەید سـوڵتـانی
مـامـان وەخـدمـەت سـاحـێـبـقـێـرانی

هـەدیە و تـوحـفـەجـات مـاوەردن وەچـین
ئەنعـام دا پێـشـان شـای سـاحـێب نگین

مـەکـەردن شـادی عـەیش زەمـانە
بـەعـد ئـەز مـودەتـێ مـەچـیـان وە ......

فـەرمـان دا سـێ قـەسـر عـەمـارەت خـاس
پـەرێ نـازداران....................

سـازان وەتـەعـجـیل ئوسـتـادان چـین
پـەرێ سـێ نـازار............................

خـورشـید خـاتوون، شـای نۆش ئافـەرین
هـەریـەک چـین وەنـاو ....

هەریەک سەد غولام گورجی کەمەر زەڕ
بەخشا وەپێشان ....

هەر عەمارەتێ شەوان تاوەڕۆ
سەدای بەزم رەزم ....

سوڵتان ماچین هەر شەو نەیەک جا
مەکەردش ....

چەند لاپەڕەیەکی نوسخەی دووەمیش نەماوە و، ئەوەیش کە ماوە بە جوانی ناخوێنرێنەوە و لە کۆتاییدا ئاوا نووسراوە: (.... شازادە ئیبراهیم بەخەتی حەقیر کەربەلایی محەمەد سەلیمی کولیایی .... چشم عەباس سهرابی دەر یوم پێنجشەمبەی ٢٥ ج ٢) کە بە داخەوە مێژووەکەشی بەتەواوی نەماوە و منیش لەوەی زیاتر سەرم لێی دەرنەکرد تا بزانم مەبەستی چییە؟ تەنیا ئەوەندەی نەبێ وابزانم (٢٥ جمادی الثانی) بێت کە ساڵەکەی نەنووسراوە، ئەوەیش نیشانەی ئەوەیە ئەو سەردەمە هێشتا نووسینی مێژووی کۆچی لە ئارادا بووە، تەنیا ئەوەندەم لەو نوسخەیە بۆ روون بووەوە.

محەمەد رەشیدی ئەمینی

وێنەی نوسخەی یەکەم

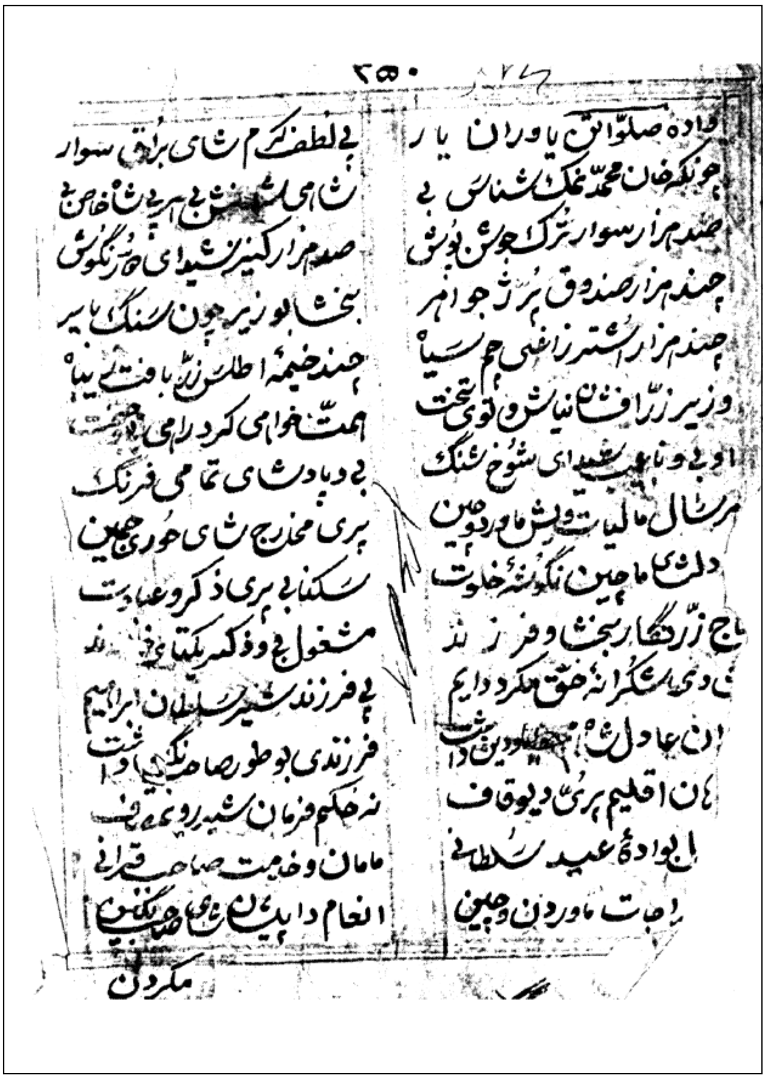

٢٥٠

بوادە صلوات یاوران یار
چونکە خان محمد نمک شناس بێ
چند هزار سوار ترک جوشن پوش
چند هزار صندوق پر ز جواهر
چند هزار اشتر زانفس هم سیا
وزیر زر افشان نیشان و تویتخت
او بێ و نایب شیدای شوخ شنگ
هر سال مالیات ویش ماوردو چین
دلش ماچین نگوشتە خلوت
تاج زرنگار بخشد و فرزند
دی لشکرانە خوش مکرد دارم
ان عادل شاه
هان اقلیم پری دیو قاف
ا بوادە عید سلطانی
رجات ماوردن و چین

بە لطف کرم شای برق سوار
شاهی لشکرش بە شاخاص
صد هزار کنیز شیدای گوش
بخشا بوزیر چون سنگ بایر
چند خیمە اطلس زر بافتە بیا
همت خواهی کرد رای
بە و پادشای تمامی فرنگ
پری مخارج شای حور چین
لشکنابی پری ذکر و عبادت
مشغول بە و ذکر یکتای
بە فرزند شیر سلطان ابراهیم
فرزندی بو طور صاحب نگین
نە حکم فرمان شیر
ماما نو خدمت صاحب قرانی
انعام داپی شاه
مکردن

وێنەی نوسخەی دووەم

پێڕست

سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین. محەمەد رەشید ئەمینی 5
چیرۆکە شیعری سوڵتان ئیبراهیم و نۆش ئافەرین 49
بەڕێکەوتنی شازادە و حەمید و وەزیر بەرەو دەمشق 63
رۆیشتنی سوڵتان ئیبراهیم بۆ بارەگای نۆش ئافەرین 73
لە خەو هەستانی نۆش ئافەرین و خۆڕازاندنەوەی خۆی 84
هاتنی شازادە بۆ لای نۆش ئافەرین بۆ جاری چوارەم 88
لە خەو هەستانی نۆش ئافەرین و وتووێژکردنی لەگەڵ دایەنەکەیدا 91
هاتنی شازادە بۆلای نۆش ئافەرین 93
وتووێژکردنی مەلیک محەمەد لەگەڵ وەزیردا 94
هاتنی شازادە بۆلای نۆش ئافەرین و سەرەڕێ لێگرتنی لەلایەن مەلیک محەمەدەوە ... 102
بێ هۆشبوونی سوڵتان ئیبراهیم و هاتنی نۆش ئافەرین بۆ رزگارکردنی 109
پەیدابوونی ئەفراسیاو و شەڕکردنی لەگەڵ نۆش ئافەریندا 112
گەیشتنی هەواڵی کوژرانی وەزیر و ئەفراسیاو بە جیهانگیر شا 117
ڕۆیشتنی نۆش ئافەرین بۆ سەر سەرچاوەی نۆش و بردنی (عەلقەم)ی دێو 122
هاتنی عەلقەمی دێو و بردنی نۆش ئافەرین 124
فڕاندنی نۆش ئافەرین بەدەستی عەلقەم دێو و بەندکرنی لە کۆشکی سولەیمان 127
هێنانی فەیازی عابێد بۆلای شا بۆ راوێژکردن لەبارەی نۆش ئافەرینەوە 131
رۆیشتنی شازادە لەگەڵ جەهانگیرشا بۆ لای عابێد 139
ڕۆشتنی سوڵتان ئیبراهیم بەرەو کۆشکی سولەیمان 144
پاڕانەوەی شازادە لە دەرگای خوای گەورە 148
ڕۆشتنی سوڵتان ئیبراهیم بۆ کۆشکی سولەیمان و شەڕکردنی لەگەڵ عەلقەم دێو 164
بردنی نۆش ئافەرین بۆ گوڵزار و رەوزەی دڵگوشا لەلایەن زەلغەم و دەلغەمەوە 173
ئاگاداربوونی شازادە لە ونبوونی نۆش ئافەرین 175

زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ تەلیسمی زەنگوڵە لەلای (ئارایش)ی دێو 183
ئاگاداربوونی سوڵتان ئیبراهیم لە ونبوونی نۆش ئافەرین 189
پاڕانەوەی سوڵتان ئیبراهیم لە دەرگای خوای گەورە 200
زەلغەم نۆش ئافەرین دەبا بۆ چیای زەرغام 208
گەیشتنی مەیموونە خاتوون بە ماڵی باوکی 210
بردنی نۆش ئافەرین لەلایەن زەلغەمەوە 213
رزگارکردنی نۆش ئافەرین و بێچووی روخ لەلایەن مەیموونە خاتوونەوە 216
دەرماندراوکردنی سوڵتان ئیبراهیم و ڕفاندنی نۆش ئافەرین لەلایەن سەلیمەوە 227
ئاگاداربوونی یاران لەحاڵی شازادە و هاتنی روخ 228
بچینە سەروەختی ئەمیر سەلیم و نۆش ئافەرینەوە 234
گەیشتنی مورغ و پاشماوەی رووداوەکە 236
گەیشتنی شازادە بە وڵاتی حەلەب و ئاخاوتنی لەگەڵ مەلیک بەهمەندا 239
گەیشتنی مەلیک بەهمەن بە شازادە و هەڵگیرسانی شەڕی شەوانە 239
جیابوونەوەی یاران لەیەک و دەرچوون لە مەیدانی شەڕ 242
پاڕانەوەی شازادە و نۆش ئافەرین لە دەرگای خوای گەورە 243
هاتنی ماهی زەرئەفشان کچی پاشای ئەنتاکیە بۆ باغ و دیتنی خان محەمەد 246
گەیشتنی شازادە بە شاری حەڵەب و رزگارکردنی بەهمەن شا 254
هێرشی ئەلیاس و مەلیک توفان بۆسەر شازادە بەمەبەستی بردنی نۆش ئافەرین 256
هەستکردنی خان محەمەد لە پیلانەکە و کەمتەرخەمیی شازادە 258
بەسەرهاتی گیرانی حەمیدی مەلاح 260
لە هۆشچوونی شازادە و کۆتکردنی 261
پاش ئەو رووداوە نۆش ئافەرین و ماهـ زەرئەفشان بەو بەسەرهاتەیان زانی 264
ڕزگارکردنی شای فەرەنگ لەلایەن شازادەوە 268
مەیموونە خاتوون ئاواتی دیداری شازادە دەخوازێ و دایە بەڕێ دەکا بۆ 286
دڵتەنگبوونی خاتوونەی پەری لە دواکەوتنی دایە و هاتنی بۆ باخی خورشید و 289
میوانیکردنی خورشید، شازادە و یارانی و نۆش ئافەرین و خاتوونەی پەری 300
ئیزن خواستنی شازادە لە خورشیدی عاڵەمگیر 308
ماڵاوایی شازادە لە خورشیدی عاڵەمگیر 314

راوێژکردنی وەزیران و نامە نووسین بۆ کیانووش و هاتنی بۆ شەڕی خورشید 318
گەیشتنی مەیموونە خاتوون بە وڵاتی فەرەنگ و دیتنی رەوشی شازادە و....................... 328
شازادە هەواڵی چۆنیەتیی شەڕ لەگەڵ کیانۆش، لە خورشیدی عاڵەم دەپرسێ 328
سەعید و مەسعوود بە لەشکرەوە ڕێ لە شازادە دەگرن 332
پێکدادانی خان محەمەد لەگەڵ لەشکری سەعید و مەسعوود 333
پاڕانەوەی خان محەمەد و نۆش ئافەرین لە دەرگای خوای گەورە 335
سوڵتان ئیبراهیم، سەعید دەکاتە پاشا و بەرەو دەمشق وەڕێ دەکەوێ 344
رۆیشتنی جەهانگیر شا بۆ دیتنی ماه زەڕ ئەفشان و نۆش ئافەرین 350
چوونی شا و شازادە بۆ لای فەیازی عابێد و مارەبڕینی نۆش ئافەرین بۆ شازادە 357
ئامادەکردنی ڕێوڕەسمی زەماوەند لەلایەن جەهانگیر شاوە و هاتنی مەیموونە 360
هێنانی جەهانسۆز بۆ حەمیدی مەلاح 364
هەوڵی کوشتنی شازادە گوڵفام لەلایەن زەرفامەوە 375
زەماوەندکردنی شازادە و بانگهێشتنی پاشاو سەرداران 385
رۆیشتنی مەیموونە خاتوون لەگەڵ هەندێ لە پەرییان بۆ لای فەیازی عابێد 392